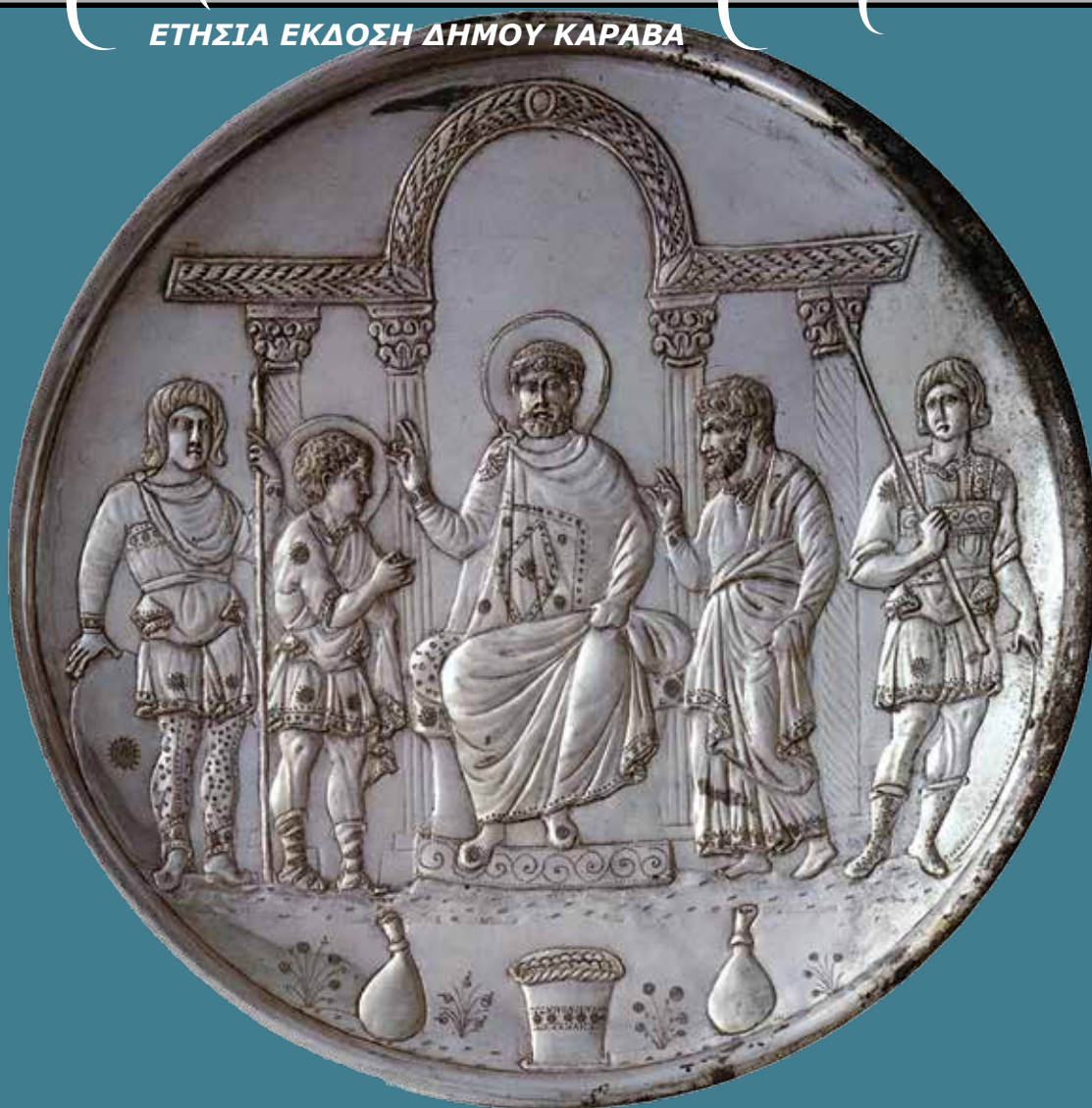

Καραβιώτικα Δρώμενα

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΡΑΒΑ

Αρ. Έκδοσης 13

Εξώφυλλο και Οπισθόφυλλο

Δύο από τους ασημένιους δίσκους που βρέθηκαν το 1902 μαζί με άλλους επτά δίσκους, οι οποίοι απεικονίζουν σκηνές από τη ζωή του Δαυίδ και ανήκουν στον δεύτερο θησαυρό της αρχαίας πόλης «Λάμπουσα» στον Καραβά.

Οι εννέα δίσκοι κατασκευάστηκαν τον 7ο αιώνα μ.Χ. Έξι από αυτούς βρίσκονται στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης και οι άλλοι τρεις κοσμούν το Κυπριακό Μουσείο στη Λευκωσία.

Εξώφυλλο:

Ο Δαυίδ παρουσιάζεται στον Σαούλ.

Διάμετρος 26,5 εκ., Μητροπολιτικό Μουσείο Νέας Υόρκης.

Οπισθόφυλλο:

Ο Δαυίδ φονεύει την άρκτον.

Διάμετρος 14 εκ., Κυπριακό Μουσείο.

- Η ίδια αψίδα εμφανίζεται πάνω από τα πρόσωπα σε τρεις ακόμα δίσκους και έχει καθιερωθεί ως το έμβλημα του Δήμου Καραβά

«ΚΑΡΑΒΙΩΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ» Ετήσια Έκδοση Δήμου Καραβά

Ιδιοκτήτης: ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΑΒΑ
Μιλήτου αρ. 2, 2028, Στρόβολος
Τηλ.: 22516937 **Φαξ:** 22516941
Ιστοσελίδα: www.karavas.org.cy, www.karavas.eu
e-mail: karavas.municipality@cytanet.com.cy

Τεύχος 13^ο – Σεπτέμβριος 2020

Μέλη Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά 2017 – 2021:

Δήμαρχος: Νίκος Χατζηστεφάνου

Αντιδήμαρχος: Παναγιώτης Μανώλη (2017-2019), Σωτήρα Ποταμίτου (2020), Νίκος Παπαπέτρου (2021)

Μέλη Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά 2017 – 2021:

Χρυσάνθη Επιφανίου, Κώστας Κωνσταντίνου, Παναγιώτης Μανώλη, Νίκος Παπαπέτρου, Σωτήρα Ποταμίτου, Κυριάκος Χατζηνικολάου, Μάριος Μούγης και Αλέξανδρος Ποστεκκής

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΡΑΒΑ

Συντονιστής Έκδοσης: Μάρω Χατζηστεφάνου

Μέλη Επιτροπής Έκδοσης: Νίκος Χατζηστεφάνου, Μάρω Χατζηστεφάνου, Καλλιόπη Χαρμαντά Πρωτοπαπά, Γιάννης Παπαϊωάννου, Ηρώ Κοσιάρη Άσπρου, Έμιλυ Καραϊσκού

Διορθώσεις: Μάρω Χατζηστεφάνου, Καλλιόπη Χαρμαντά Πρωτοπαπά, Ηρώ Κοσιάρη Άσπρου

Φωτογραφικό υλικό: Αρχείο Δήμου Καραβά, Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων Ένωσης Δήμων Κύπρου, Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκωσίας, Δήμος Αμυνταίου, Καλλιόπη Χαρμαντά Πρωτοπαπά, Κυριάκος Δημητριάδης, Άννα Νεοφύτου, Πέτρος Πετρίδης, Γιάννης Παπαϊωάννου, Αλέξανδρος Ποστεκκής, Ηρώ Κοσιάρη Άσπρου, Ράνια Χαραλάμπους, Σταύρος Καμηλάρης, Σάββας Παυλίδης, Ελευθερία Λαούτα, Χρυσόστομος Γεμέττας, Σωτήρα Φιούρη Ποταμίτου, Ανδρέας Παναγιώτου, Νίκος Κ. Γαβριήλ, Ηλίας Παντελίδης, Κώστας Κωνσταντίνου, Κώστας Μαγειρούδης, Μάρω Χατζηστεφάνου, Χρίστος Χριστοδούλου

Επιμέλεια φωτογραφιών: Νίκος Χατζηστεφάνου, Αλέξανδρος Ποστεκκής, Έμιλυ Καραϊσκού

Εκτύπωση: Τυπογραφείο Κώνος Λτδ, Λευκωσία

ISSN: 1986-051X

Ευχαριστίες:

Το Δημοτικό Συμβούλιο Καραβά ευχαριστεί θερμά όσους βοήθησαν με οποιοδήποτε τρόπο στην ετοιμασία της έκδοσης. Ευχαριστούμε ιδιαίτερα όσους έδωσαν φωτογραφικό υλικό.

Ο βράχος με την ονομασία «Σοίρος». Κατά την παράδοση η Παναγία μετέτρεψε τον αγριόχοιρο που κατάρσενε τα σπαρτά σε βράχο μέσα στη θάλασσα

Χαιρετισμός του Δημάρχου Καραβά	4
Χαιρετισμός της συντονίστριας της έκδοσης	5
Μερικά από τα σχόλια που πήραμε για τη δωδέκατη έκδοσή μας	6
Απολογισμός του τρίτου έτους θητείας του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά	12
ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΣ	
Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και το 1821, Καλλιόπη Χαρμαντά - Πρωτοπαπά	18
Η σύλληψη και δραπέτευση του Κυριάκου Μάτση και του Ανδρέα Παναγιώτου στον Καραβά, Αφήγηση Ανδρέα Παναγιώτου	20
Ο Πενταδάκτυλος και τα κεφαλόβρυσά του, Κυριάκος Δημητριάδης	24
Τα Οκτωβριανά στην πόλη και επαρχία Κερύνειας, Άννα Νεοφύτου	29
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ – ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΜΑ	
Αντικατοχικές εκδηλώσεις Μνήμης, Τιμής και Αγώνα επαρχίας Κερύνειας, Ιούλιος 2019	34
Από τις εκδηλώσεις και δραστηριότητες της Επιτροπής Κατεχόμενων Δήμων	36
Ημέρες Επαρχίας Κερύνειας	41
ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΜΑΣ	
Επίσκεψη αντιπροσωπείας του Δήμου Καραβά στον Δήμο Κυθήρων	44
Συμμετοχή του Δημάρχου Καραβά στις Πολιτιστικές Εκδηλώσεις του Δήμου Αμυνταίου	47
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	
Σεμινάριο για τον νέο Κανονισμό για τα Προσωπικά Δεδομένα	48
Πρωινές συναντήσεις συναξιούχων Καραβιωτών	49
Παρουσίαση τριών εκδόσεων του Δήμου Καραβά και του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών	51
Πασχαλινή εκδήλωση Καραβιωτών «Δευτέρα της Λαμπρής»	52
Εσπερινός Αγίας Ειρήνης	53
Εκδήλωση προς τιμή των συνταξιούχων Καραβιωτών	54
Συνέδριο Αποδήμων Καραβιωτών	55
Κοινή συνεδρία των Διοικητικών Συμβουλίων των Οργανωμένων Συνόλων του Καραβά	57
Διάλεξη για τα Οκτωβριανά στην Επαρχία Κερύνειας	58
Έκθεση αγιογραφίας Καραβιωτών αγιογράφων	59
Εσπερινός Αγίου Ευλαλίου	61
Παρουσίαση του κατεχόμενου Δήμου Καραβά στην Αθήνα	62
Απονομή χορηγιών του Ιδρύματος Υποτροφιών Καραβά «Νίκος Κ. Σιακόλας» και του Κληροδοτήματος Γεώργιου Τσίμον	64
Προσκυνηματικές συγκεντρώσεις της επαναπατρισθείσας εικόνας του Αγίου Γεωργίου	68
ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΦΕΡΒΟΛΙΤΕ	
Ο Καραβάς τιμώμενος Δήμος στη Διεθνή Ημέρα Μουσείων	71
Υπογραφή Πρωτοκόλλου Πολιτιστικής Συνεργασίας με την ΟΥΝΕΣΚΟ Ρουμανίας	72
Συμμετοχή του Δήμου Καραβά στις Ευρωπαϊκές Ημέρες Κληρονομιάς	74
Συμμετοχή του Δήμου Καραβά στο φεστιβάλ Κοιλανίου «Αφάμεια»	75
Φιλοξενία και ανανέωση του Πρωτοκόλλου Πολιτιστικής Συνεργασίας με την ΟΥΝΕΣΚΟ Ρουμανίας	76
Άλλες δράσεις προώθησης του φερβολιτέ	79
ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	
Συνάντηση συναξιούχων Καραβιωτών - Απόφοιτοι Γυμνασίου Λαπήθου – Τάξη του 1965	80
Κινηματογραφική βραδιά για τη Λάπηθο και τον Καραβά στην Ι.Μ. Ταμασσού	81

Παρουσίαση του Καραβά στο Γυμνάσιο Αγλαντζιάς	82
Οδοιπορικό στον Καραβά και τη Λάπηθο, Ηρώ Κοσιάρη - Άσπρου	83
Παρουσιάσεις βιβλίων	
- «Η Απόδραση μου από τον Αττίλα όπως την έζησα – Κύπρος 1974», Στέφανου Άννινου	86
- «Βιώματα – Κύπρος 1974», Ηλία Παντελίδη	87
- «Πικρό Νερό με Πικρές Αναμνήσεις», Νίκου Κ. Γαβριήλ	88
- «Σαράντα εννιά μέρες στην κόλαση», Σάββα Παυλίδη	89
- «Η δική μου γη...», Φραντζέσκας Φραντζέσκου - Εμμανουήλ	90

ΝΕΟΛΑΙΑ

Το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Δήμου Καραβά	
- Εισαγωγικό σημείωμα από τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά	91
- Δραστηριότητες Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά το 2019, Φιλιώ Πατσαλοσαββή	92
- Χορευτικό Συγκρότημα Νεολαίας Δήμου Καραβά, Γιάννης Παπαϊωάννου, Κώστας Κυπριανού	95

ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΑ ΣΥΝΟΛΑ ΚΑΡΑΒΙΩΤΩΝ

Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς», Ανδρέας Πατέρας	98
Αθλητικό Σωματείο «ΑΕΚ – Λάμπουσα», Δαμιανός Χατζηδαμιανού	103
Σχολική Εφορεία Καραβά, Ανδρούλλα Χατζηδαμιανού - Ασιώτου	105
Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών, Ανδρέας Ν. Χαραλάμπους	107
143° Σύστημα Ναυτοπροσκόπων Καραβά, Ράνια Χαραλάμπους	110

ΟΙ ΑΠΟΔΗΜΟΙ ΜΑΣ

Σωματείο «Λάμπουσα» Νέας Υόρκης, Σταύρος Καμηλάρης	112
Σύνδεσμος Αποδήμων Λαπήθου, Καραβά και Περιχώρων Μεγάλης Βρετανίας, Σάββας Παυλίδης	114
Σύλλογος «Λάμπουσα Καραβά» Μεμβούρνης, Ελευθερία Χατζηστεφάνου - Λαούτα	116

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΚΑΡΑΒΑ

Ο Καραβάς και οι αθλητές του [1899 – 1974], Ανδρέας Πατέρας	117
Οι μαμμούδες και οι γιατροί - μάμμοι του Καραβά, Χρυσόστομος Γεμέττας	121
Χριστοφής Παγδατής, Νούλα Παγδατή	127
Ιωσήφ Φιούρης, Σωτήρα Φιούρη - Ποταμίτου	128
Δήμητρα Ιερωνύμου Δαμιανού, Αίγλη Δαμιανού - Χρίστου	130
Ιερέας Αριστοτέλης Θωμαΐδης, Μάρω Χατζηστεφάνου	132
Χριστόδουλος Γ. Ποστεκκής, Αλέξανδρος Ποστεκκής	134

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«Άρωμα Καραβά» Χαράλαμπος Δαμασκηνού – έκδοση Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών,	
Χρυστάλλα Χατζηλούκα - Χαραλάμπους	136
11° τεύχος Καραβιώτικα Δρώμενα – έκδοση Δήμου Καραβά, Μαρία Περατικού-Κοκαράκη	140
Χάρτης επαρχίας Κερύνειας και περιοχής Καρπασίας – έκδοση Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών,	
Αλέξανδρος Ποστεκκής	142

ΨΗΦΙΔΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ 1974

«Ως αληθώς» – Η ζωή της Χαρίτας Μάντολες, Ευρυδίκη Περικλέους - Παπαδοπούλου	144
--	-----

ΟΙ ΚΑΡΑΒΙΩΤΕΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΦΥΓΑΝ...

Κατάλογος με τους Καραβιώτες που μας έφυγαν το 2019	153
Εισφορές στο Ταμείο Ευημερίας Καραβιωτών. Κοινωνική προσφορά του Δήμου και του Σωματείου μας	156

ΣΥΝΟΔΟΙΠΟΡΟΙ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΦΥΓΑΝ

Ανδρέας Χατζηπαναγή	157
Χαράλαμπος Δαμασκηνός	159

Ο δήμαρχος Νίκος Χατζηστεφανού

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση απονομής χορηγιών σε αριστεύσαντες φοιτητές και φοιτήτριες στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιτών

Χαιρετισμός του Δημάρχου Καραβά

Είμαι ιδιαίτερα ευτυχής να χαιρετίσω τη νέα έκδοση του τεύχους «Καραβιώτικα Δρώμενα». Της συνοπτικής, αλλά ποιοτικής έκθεσης δράσεων που ο προσφυγοποιημένος Δήμος Καραβά επιτυγχάνει να ετοιμάσει και να κυκλοφορήσει για δεκατρία συνεχή χρόνια.

Τα «Καραβιώτικα Δρώμενα» έχουν καθιερωθεί ως ετήσιος θεσμός που καταγράφει τις δραστηριότητες του Δήμου και των οργανωμένων συνόλων του Καραβά, οι οποίες έγιναν κατά τη διάρκεια του έτους που πέρασε. Έτσι, όπως και στα δώδεκα προηγούμενα τεύχη, μέσα από τις σελίδες του τεύχους αυτού, παρουσιάζεται συνοπτικά το έργο όλων των οργανωμένων συνόλων του Δήμου Καραβά: του Δημοτικού Συμβουλίου, της Σχολικής Εφορείας, του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς», του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, της Νεολαίας, της Αθλητικής Ένωσης Καραβά «Λάμπουσα», του 143ου Συστήματος Ναυτοπροσκόπων Καραβά.

Οι δραστηριότητες που καταγράφονται δεν περιορίζονται σε όσες γίνονται στην Κύπρο. Επεκτείνονται και στα Σωματεία μας που λειτουργούν στις ΗΠΑ, την Αγγλία και τη μακρινή Αυστραλία. Επίσης, στα «Καραβιώτικα Δρώμενα» προβάλλονται θέματα που σχετίζονται με την ιστορία, την παράδοση και τον πολιτισμό της αγαπημένης γης του Καραβά.

Στόχος όλων αυτών των ενεργειών δεν είναι άλλος από την προβολή του Καραβά σε κάθε επίπεδο - εθνικό, κοινωνικό, πολιτικό, πολιτιστικό - με κάθε διαθέσιμο μέσο και με κάθε δυνατό τρόπο. Μέσα από τις σελίδες του εκάστοτε τεύχους «Καραβιώτικα Δρώμενα» διαγράφονται οι προσπάθειες όλων όσων στελε-

χώνουν τον Δήμο και τα Διοικητικά Συμβούλια των Οργανωμένων συνόλων του Καραβά που δίνουν όλες τους τις δυνάμεις για τον σκοπό αυτό. Όλοι αυτοί υπηρετούν με αφοσίωση τα κοινά του Καραβά στην προσφυγιά και τον κρατούν ζωντανό στις ψυχές μας. Ζωντανός θα είναι πάντα ο Καραβάς, όσο υπάρχουν εκείνοι που θα τον σκέφτονται και θα δημιουργούν στο όνομά του.

Ως Δήμος οφείλουμε θερμές ευχαριστίες στη Μάρω Χατζηστεφανού, συντονίστρια της έκδοσης, που για τρίτη συνεχή χρονιά ανέλαβε το κυριότερο βάρος συντονισμού και διεκπεραίωσης της έκδοσης. Τα εξάιρετα μέλη της επιτροπής έκδοσης Καλλιόπη Χαρμαντά-Πρωτοπαπά, Μάρω Χατζηστεφανού, Γιάννη Παπαϊωάννου, Ηρώ Κοσιάρη-Άσπρου και Έμιλυ Καραϊσκού ευχαριστούμε ιδιαίτερα για την άρτια οργάνωση, σύνταξη και παρουσίαση του υλικού. Ευχαριστούμε επίσης θερμά όλες και όλους, όσους πρόσφεραν τις συνεργασίες τους, φωτογραφικό υλικό, σκέψεις και ιδέες, ώστε να γίνει το 13ο τεύχος μια ολοκληρωμένη και υποδειγματική έκδοση.

Ως Δήμαρχος και Δημοτικό Συμβούλιο θα εξακολουθήσουμε να αφιερώνουμε όλες μας τις δυνάμεις για να συνεχίσουμε και να αυξήσουμε το πολύπλευρο έργο που επιτελείται. Με δυναμισμό και διεκδικητικότητα, με όραμα και αποφασιστικότητα θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε για τον τόπο μας. Αμετάθετος στόχος μας παραμένει να γυρίσουμε στα σπίτια και τη γη μας ελεύθεροι, σε ένα ελεύθερο Καραβά.

Νίκος Χατζηστεφανού
Δήμαρχος Καραβά

Η συντονίστρια της έκδοσης Μάρω Χατζηστεφάνου

*Κατάθεση στεφάνου στο Μνημείο Ηρώων
Καραβά Κυθήρων από τη Μάρω Χατζηστεφάνου,
τ. αντιδήμαρχο Καραβά*

Χαιρετισμός της συντονίστριας της έκδοσης

Συνεχίζεται για 13η χρονιά η έκδοση του Δήμου Καραβά, «Καραβιώτικα Δρώμενα», που έχω την τιμή και τη χαρά να είμαι για τρίτη χρονιά η συντονίστρια της. Το έτος 2019 επίσης καταγράφει μια πλούσια δράση του Δήμου σε πολλούς τομείς, πολιτιστικούς, εθνικούς, κοινωνικούς, ιστορικούς, όπως καταγράφεται και στο τεύχος αυτό. Με τον τρόπο αυτό η ενημέρωση και η μνημόνευση αυτής της δράσης φτάνει στον κάθε Καραβιώτη, Καραβιώτισσα, όχι μόνο στην Κύπρο αλλά και στο εξωτερικό. Παραμένει παράλληλα καταγραμμένη ως ιστορικό τεκμήριο.

Πέραν της δραστηριότητας του Δήμου μας, τα «Καραβιώτικα Δρώμενα» περιγράφουν τη δράση όλων των οργανωμένων συνόλων του Καραβά: του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς», του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, της Σχολικής Εφορείας Καραβά, της Νεολαίας του Δήμου μας, της Αθλητικής Ένωσης Καραβά - Λάμπουσα και του 143ου Συστήματος Ναυτοπροσκόπων Καραβά.

Ξεχωριστή ενότητα προσφέρεται και για τη δράση των Σωματείων των Αποδήμων μας, «Λάμπουσα» Νέας Υόρκης, του Συνδέσμου Αποδήμων Λαπήθου-Καραβά και Περιχώρων Μ. Βρετανίας και «Λάμπουσα» Μεμβούρνης, που κρατούν ζωντανό τον Καραβά στα πέρατα της οικουμένης, με πλούσια πολιτιστική και κοινωνική δράση. Και όλα αυτά, διανθισμένα με ενδιαφέροντα θέματα σχετικά με την ιστορία, την παράδοση και τον πολιτισμό του Καραβά. Τέλος, ξεχωριστή και συγκινητική είναι η ενότητα που καταγράφει τους Καραβιώτες που μας έφυγαν με τον πικρό και ανεκπλήρωτο πόνο της επιστροφής στη γη μας.

Σημαντική θέση ανάμεσα στις προσπάθειες του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου κατέχει η προβολή του προβλήματός μας, αλλά και του πολιτισμού μας με την οργάνωση εκδηλώσεων για τις εθνικές επετείους, εκθέσεων χειροτεχνημάτων, παρουσιάσεις εκδόσεων και διαλέξεων σε θέματα ποιήσης, μουσικής, ιστορίας. Το άνοιγμα εκτός συνόρων, έφτασε το 2019 μέχρι τη Ρουμανία, στην πόλη Suceava, με την οποία έγινε πολιτιστική συνεργασία μέσω της UNESCO. Στα πλαίσια αυτά ιδιαίτερα συγκινητική ήταν η εκδήλωση που έγινε στην «Κυπριακή Εστία», κάτω από τον Παρθενώνα στην Αθήνα, η οποία και σημείωσε μεγάλη επιτυχία.

Επισημαίνω επίσης ότι πολλές δραστηριότητες του Δήμου και των Οργανωμένων Συνόλων μας γίνονται με τη συνεργασία Σωματείων της Επαρχίας και της Επιτροπής Κατεχόμενων Δήμων, έπαλξη στην οποία εντάσσεται και ο Δήμος Καραβά με τη συμμετοχή του Δημάρχου. Πνευματικός συμπαραστάτης στο έργο μας είναι ο Μητροπολίτης Κερύνειας κ. Χρυσόστομος, ο οποίος με τη συμμετοχή του σε πολλές εκδηλώσεις ενδυναμώνει τις αντοχές μας.

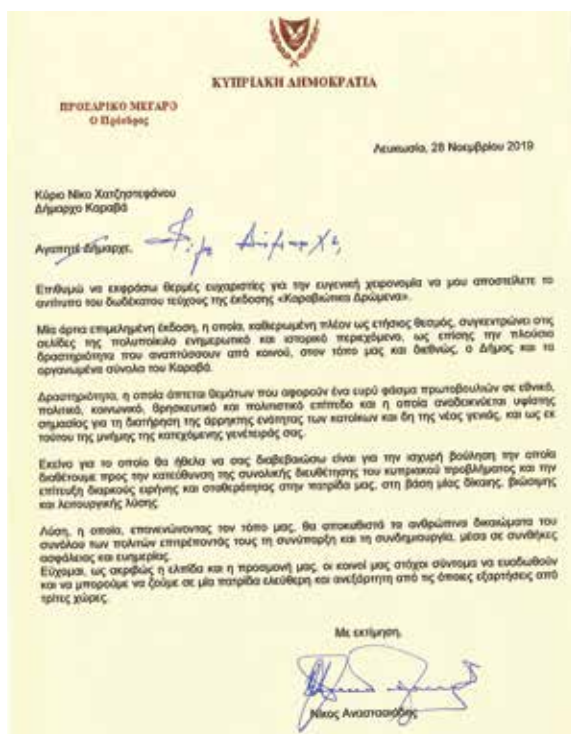
Επαναλαμβάνεται τέλος και σε αυτή την έκδοση έκκληση στους απανταχού Καραβιώτες να αποστείλουν κείμενα που να καταγράφουν ιστορικά στοιχεία, γεγονότα, ανθρώπους του Καραβά και φωτογραφικό υλικό. Μια προσπάθεια που θα κρατήσει τον Καραβά μας και τον κόσμο του ζωντανό, να τον γνωρίσουν οι νέοι μας, οι φίλοι μας και ο κυπριακός λαός ευρύτερα.

*Μάρω Χατζηστεφάνου
Συντονίστρια της έκδοσης*

Μερικά από τα σχόλια που πήραμε για τη δωδέκατη έκδοσή μας

ΜΠ/Π/913/19

Προς
Δρ. Νίκο Χατζηστεφάνου
Δήμαρχο Καραβά

7 Νοεμβρίου 2019

Αγαπητέ κύριε Δήμαρχε,

Έχω παραλάβει την επιστολή σας ημερομηνίας 29 Οκτωβρίου 2019 μαζί με την Ετήσια Έκδοση του Δήμου Καραβά «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019» - Τεύχος 12^ο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Εύχομαι καλή συνέχεια στο έργο σας.

Με οικολογικούς χαιρετισμούς,

Γιώργος Περδικής
Πρόεδρος
Κίνημα Οικολογών – Συνεργασία Πολιτών

Λευκωσία, 8 Νοεμβρίου 2019.

Δρα Νίκο Χατζηστεφάνου,
Δήμαρχο Καραβά,
Μόλμου αρ. 2,
Συρόβολο,
2028 Λευκωσία.

Αγαπητέ κ. Χατζηστεφάνου,

Σας ευχαριστώ θερμά για την ετήσια έκδοση του Δήμου Καραβά, «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019», την οποία είχατε την ευγενή καλοσύνη να μου αποστείλετε.

Θα ήθελα με την ευκαιρία να εκφράσω τα συγχαρητήριά μου σε εσάς προσωπικά, στα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά καθώς και στο σύνολο των οργανωμένων φορέων του Δήμου για την πολύτιμη συμβολή σας στη διατήρηση της μνήμης των καταγεγραμμένων εδαφών μας καθώς και του πόθου για επιστροφή.

Με εκτίμηση,

Νίκος Χρυσοδουλίδης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Γραφείο Υπουργού

Αρ. Φακ. 05.34.01

4 Νοεμβρίου, 2019

Δήμαρχο Καραβά

Αναφέρομαι στην επιστολή σας, ημερομηνίας 29 Οκτωβρίου 2019, με την οποία μου αποστείλατε την ετήσια έκδοση του Δήμου Καραβά με τίτλο "Καραβιώτικα Δρώμενα 2019" και σας ευχαριστώ και σας διαβιβάζω τους θερμούς μου χαιρετισμούς.

Με εκτίμηση

Ζέτα Ασακιανίδου
Υπουργός

ΥΔΔΤ: 06.09.001

Δρα Νίκο Χατζηστεφάνου
Δήμαρχο Καραβά

5 Νοεμβρίου 2019

Κύριε Δήμαρχε,

Ευχαριστώ θερμά για το αντίτυπο της έκδοσης «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019», το οποίο με ικανοποίηση διάβασα πως εκδίδεται για δωδέκατη συνεχή χρονιά.

Τέτοιες ενέργειες που συμβάλλουν στη διατήρηση, τη διαφύλαξη και τη μεταλαμπάδευση προς τις επόμενες γενιές της μνήμης και της ιστορικότητας της γης μας, όχι μόνο είναι αξιόπινες και αξίζουν ευσεβών αλλά αποτελούν και πολύτιμο εργαλείο στον αγώνα μας για επίλυση του Κυπριακού.

Είμαι απόλυτα πεπεισμένος, κ. Δήμαρχε, για την ωφελιμότητα των ποικιλόμορφων προσπαθειών που τα οργανωμένα σύνολα του τόπου μας αναπτύσσουν υπέρ του κοινού αγώνα μας, με στόχο την επίτευξη μιας βιώσιμης και λειτουργικής λύσης, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και τις αρχές και τους κανόνες της ΕΕ.

Ευχή μας είναι όπως οι προσπάθειες του Προέδρου Αναστασιάδη επιφέρουν σύντομα το επιθυμητό αποτέλεσμα, ώστε η πατρίδα μας, επανενωμένη και απαλλαγμένη τον στρατό κατοχής, τα ξένα στρατεύματα και τις αναχρονιστικές ξένες εγγυήσεις και επεμβατικά δικαιώματα, να συνεχίσει απρόσκοπτα τη φιλοπρόδοι πορεία της.

Με εκτίμηση,

Γιώργος Α. Σαββίδης
Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

ΥΜΕΕ: 5.14.39

Αρ. Τηλ.: 22800102/103
Αρ. Φαξ: 22776265

6 Νοεμβρίου 2019

Δρ. Νίκο Χατζηστεφάνου
Δήμαρχο Καραβά
Οδός Μιλήτου 2
Στρόβολος 2028

Αγαπώτε Διευθυνε,

Διά της παρούσης επιθυμώ να σας ευχαριστήσω θερμά για την αποστολή του δωδέκατου τεύχους της ετήσιας έκδοσης του Δήμου σας με τον τίτλο «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019». Οι δραστηριότητες του κατεχόμενου δήμου σας, αλλά και των οργανωμένων συνόλων του Καραβά στην Κύπρο και στο εξωτερικό που καταγράφονται στην εν λόγω έκδοση, με το φωτογραφικό υλικό που διανέμει τις σελίδες της, μαρτυρούν πως πρόκειται για ένα δέμιο δραστήριο και αγωνιστικό με σταθερό στόχο την επιστροφή στη γενέθλια γη.

Η εν λόγω έκδοση, είναι βέβαιη, κρατεί ζωντανή στην καρδιά και στον νου του κατεχόμενου Καραβά, για να θυμίζει πως ο αγώνας για απελευθέρωση της πατρίδας μας πρέπει να συνεχιστεί μέχρι την εξάρθρωση δικτατικής λύσης στο κυπριακό πρόβλημα.

Με εκτίμηση

[Signature]

Βασιλική Αναστασιάδου
Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων

AMT

Αρ. Φακ.: 65.30.004, 19.01.001.007

Λευκωσία, 14 Νοεμβρίου 2019

Κύριε Νίκο Χατζηστεφάνου
Δήμαρχο Καραβά
Οδός Μιλήτου αρ. 2
Στρόβολος 2028
Λευκωσία

Αγαπητέ κ. Χατζηστεφάνου,

Έχω λάβει το αντίστοιχο της ετήσιας έκδοσης του Δήμου Καραβά «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019», για το οποίο και σας ευχαριστώ.

Επιθυμώ να σας συγχαρώ για την πολύ αξιολογή έκδοση, που είναι βέβαιος ότι θα συμβάλει στην καλύτερη ενημέρωση των Καραβιωτών στην Κύπρο και το εξωτερικό, αλλά και εν γένει του ευρύτερου κοινού, σχετικά με τη δράση του δήμου, αλλά και την ιστορία και την ανάπτυξη των κατεχόμενων περιοχών μας. Αποτελεί αναμφισβήτη ένα πολύ καλό μέσο για τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης, αλλά και για την εγρήγορση στην προσπάθειά μας για επιστροφή.

Με φιλικούς χειρισμούς,

[Signature]
Πρόεδρος Προέδρου
Κυβερνητικού Εκτελεστικού

Αρ. Φακ.: 5.14.19

11 Νοεμβρίου, 2019

Δρ. Νίκο Χατζηστεφάνου
Δήμαρχο Καραβά
Οδός Μιλήτου αρ. 2,
Στρόβολος 2028

Αγαπητέ Νίκο,

Θέμα: Ετήσια έκδοση Δήμου Καραβά
«Καραβιώτικα Δρώμενα 2019» - Τεύχος 12^ο

Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και σας ευχαριστώ θερμά για την αποστολή του τελευταίου τεύχους της έκδοσης «Καραβιώτικα Δρώμενα», στην οποία συνοψίζεται η πολυτάλαντη και αξιολογική δράση του Δήμου και των οργανωμένων συνόλων του Καραβά. Παράλληλα, σας συγχαίρω για τη συνολική δράση του δημοτικού Συμβουλίου Καραβά και σας διαβεβαιώνω ότι το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας θα στήκει αρωγός στο έργο σας, όταν αυτό θα ηγηθεί στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

[Signature]
Ιάκωβος Παναγιώτης
Γενικός Διευθυντής

Αρ. φακ.: 16.21.005.001
Αρ. Τηλ. 22 867 691
Αρ. Φαξ. 22 867 778
Email: nkoumides@papd.mof.gov.cy

7 Νοεμβρίου, 2019

Δρ. Νίκο Χατζηστεφάνου
Δήμαρχο Καραβά
Μιλήτου αρ. 2
2028 Στρόβολος

Θέμα: Ετήσια έκδοση Δήμου Καραβά
«Καραβιώτικα Δρώμενα 2019» - Τεύχος 12^ο

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα και να σας ευχαριστήσω θερμά για την αποστολή προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών της Ετήσιας έκδοσης του Δήμου Καραβά «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019».

2. Με την ευκαιρία αυτή σας διαβεβαιώνω τους χειρισμούς του Γενικού Διευθυντή κ. Κύπρου Κυπριανού και σας εύχομαι κάθε επιτυχία στο έργο σας.

[Signature]
(Νικόλης Κουμίδης)
για Γενικό Διευθυντή
Υπουργείου Εσωτερικών

Αρ. Φακ.: 5.14.004
Αρ. Τηλ. 22807617
Αρ. Τηλεομ.: 22807523

29 Νοεμβρίου 2019

Δ/μορχο Καραβιά,
Δρ. Νίκο Χατζηγεωργίου

**Θέμα: Επίσημη έκδοση Δήμου Καραβιά
«Καραβιώτικα Δρώμενα 2019» - Τεύχος 12ο**

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στις επιστολές σας, ημερομηνίας 29.10.2019, προς τον Υπουργό Άμυνας και το Γενικό Διευθυντή, με τις οποίες αποστέλλετε στο Υπουργείο Ανάπτυξης του νέου τεύχους της επίσημης έκδοσης του Δήμου Καραβιά με τίτλο «Καραβιώτικα Δρώμενα» και να σας μεταφέρω τους χαιρετισμούς και ευχαριστίες του Υπουργού Άμυνας και του Γενικού Διευθυντή για την έκδοση αυτή.

Με εκτίμηση,

(Σ. Σωτήρης)
για Γενικό Διευθυντή

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Γραφείο Γενικού Διευθυντή

Αρ. φακ.: 05.06.013

9 Δεκεμβρίου 2019

Δρ. Νίκο Χατζηγεωργίου
Δ/μορχο Καραβιά
Οδός Μιλίτου 2
2028 Στρόβολος

Φίλη Νίκο

Με ιδιαίτερη χαρά έλαβα το νέο τεύχος της έκδοσης του Δήμου Καραβιά με τίτλο: «Καραβιώτικα Δρώμενα», για το οποίο σας ευχαριστώ θερμά.

Με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να συγχαρώ, εσάς προσωπικά, το Δημοτικό Συμβούλιο και τους συνεργάτες σας, για αυτή την αξιόλογη και ποιοτική προσφορά που, μεταξύ άλλων, στόχο έχει να διατηρήσει έντονη την ιστορική μνήμη του κατεχόμενου Καραβιά, τους δεσμούς ανάμεσα στους δημότες που παρά την προσφυγιά, ζωντανές τις μνήμες και άβυσσος την επιθυμία για επιστροφή στην κατεχόμενη γη μας.

Σας εύχομαι μια καλή και δημιουργική συνέχεια και κάθε επιτυχία στο δύσκολο έργο σας και στις δραστηριότητες του Δήμου σας που στήριζουν τον κοινό αγώνα για επίλυση του εθνικού μας προβλήματος.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση,

Ανδρέας Π. Λουκά
Γενικός Διευθυντής

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Αρ. Φακ.: 5.14.58

ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

7 Νοεμβρίου 2019

κ. Νίκο Χατζηγεωργίου
Δ/μορχο Καραβιά,

Σίγ. Δημάργου

**Θέμα: Επίσημη έκδοση Δήμου Καραβιά
«Καραβιώτικα Δρώμενα 2019» Τεύχος 12ο**

Επιθυμώ να σας ευχαριστήσω για την ευγενή καλοσύνη που είχατε να μου αποστείλετε την επίσημη έκδοση του Δήμου σας με τίτλο «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019» το περιεχόμενο της οποίας θα συμβάλει στην ενημέρωση του Γραφείου μου για τις δραστηριότητες του Δήμου σας.

Με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την προσφορά σας και το έργο που επιτελείτε και να σας ευχηθώ κάθε προσωπική και οικογενειακή ευτυχία.

Με εκτίμηση

Ανδρέας Χατζηγεωργίου
Αν. Έπαρχος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΤΙΟΥ
ΤΑΧ.ΚΩΔ. 40036 - ΦΑΞ: 24655588
ΤΗΛ: 24652269, 24815032
6300 ΛΑΡΝΑΚΑ - ΚΥΠΡΟΣ

Λάρνακα, 28 Νοεμβρίου 2019

Λεξιότυπο
Δ/μορχο Καραβιά
κ. Νίκο Χατζηγεωργίου,
Λευκωσία

Λεξιότυπο Κύριε Δήμαρχε,

Με ιδιαίτερη χαρά λάβαμε το περιοδικό σας με τίτλο «Καραβιώτικα Δρώμενα», το οποίο είχατε την ευγενή καλοσύνη να μας αποστείλετε.

Σας ευχαριστούμε θερμά και είμαστε βέβαιοι ότι θα συνεχίσετε να συνεισφέρετε στην πολιτισμική πρόοδο του τόπου μας.

Εύχόμαστε ό Θεός να σας χαρίσει κάθε αγαθό και να σας βοηθή στο πολύπλευρο έργο το οποίο επιτελείτε.

Με εύχες,

† Ό Κιτίου Νεκτάριος

Αξιότιμο
κύριο Νίκο Χατζηστεφάνου
Δήμαρχο Καραβά
Οδός Μιλήτου 2
2028 Στρόβολος, Λευκωσία

Αξιότιμε κ. Δήμαρχε,

Λάβαμε το νέο καλαίσθητο τεύχος της ετήσιας έκδοσης του Δήμου σας με τίτλο «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019», το οποίο μας αποστέλλετε. Διὰ τούτου σάς εκφράζουμε τις ολόθερμες ευχαριστίες μας.

Σας συγχαίρουμε και σάς επαινούμε για τη φλότιμη αυτή προσπάθειά σας προβολής των δραστηριοτήτων του Δήμου και των οργανωμένων συνόλων του Καραβά, και ευχόμεθα ταπεινώς, όπως ο Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς χαρίζη ὑμῖν ὑγιεινὰ κατ' ἄμφω και ἔτη πολλά, πλήρη πνευματικῶν καρπῶν.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν

† Γεωργίου Βαρνάβα
† Ο Τριμυθούντος Βαρνάβας

Ιερά Μητρόπολις Τριμυθούντος,
11 Νοεμβρίου 2019.

Αξιότιμον κ. Νίκο Χατζηστεφάνου
Δήμαρχον Καραβά
Λευκωσία

Αξιότιμε κ. Δήμαρχε,

Σας ευχαριστούμε για την αποστολή πρὸς τὴν Μονὴ μας τοῦ βιβλίου «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019». Ταυτόχρονα σὰς συγχαίρουμε γιὰ τὴν ἀξέπαινη προσπάθειά σας, ἣ ὁποία συμβάλλει στὴν διατήρηση τῆς μνήμης τῶν κατεχομένων χωριῶν μας καὶ τοῦ πόνου τοῦ λαοῦ μας γιὰ ἐπιστροφή.

Σας εὐχόμεσθε κάθε εὐλογία τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Μαχαίρωτισσης, καὶ καλὴ δόναμη γιὰ νὰ συνεχίσετε τὸ ἔργο σας μὲ ἐπιτυχία.

Ὁ Καθηγούμενος
τῆς Ἱερᾶς Βασιλικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς
Μονῆς Μαχωρᾶ

† Γεωργίου Βαρνάβα

Ἐπίσκοπος Ἀἰθῶν Ἐπαρτίας
καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Μαχωρᾶ
τῇ 9ῃ Νοεμβρίου 2019

Δήμος Λευκωσίας
Nicosia Municipality

Γραφείο Δημάρχου
Mayor's Office

01-0

8 Νοεμβρίου 2019

Δρ. Νίκο Χατζηστεφάνου
Δήμαρχο Καραβά
Μιλήτου 2
2028 Στρόβολος

Αγαπητέ Δρ. Χατζηστεφάνου

Θέμα: Ετήσια έκδοση Δήμου Καραβά «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019», τεύχος 12^ο

Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την ετήσια έκδοση του Δήμου Καραβά, που ευγενώς μου έχετε αποστείλει.

Σας εύχομαι κάθε επιτυχία στους μελλοντικούς σας στόχους και επιδιώξεις.

Με εκτίμηση

Κωνσταντίνος Γκιρκατζής
Δήμαρχος Λευκωσίας

ΘΕΜΑ: ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ 2019/Δήμος Καραβά - 8 11 19 Docx

ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ
LEMESOS (LIMASSOL)
MUNICIPALITY

Φακ:

Ref:

7 Νοεμβρίου, 2019

Δρ. Νίκο Χατζηστεφάνου
Δήμαρχο Καραβά
Μιλήτου αρ. 2
Στρόβολος
2028 Λευκωσία

E-mail: karavas.municipality@cydanel.com.cy

Φίλε Δήμαρχε,

Ευχαριστώ πολύ για την ευγενική χειρονομία σας να μου αποστείλετε την Ετήσια Έκδοση του Δήμου Καραβά «Καραβιώτικα Δρώμενα».

Σας συγχαίρω για την εξαιρετική αυτή έκδοση του Δήμου σας και σας εύχομαι καλή δύναμη στην αποστολή σας να κρατήσετε τη μνήμη των κατεχομένων ζωντανή αλλά και το αγωνιστικό φρόνημα υψηλό για απελευθέρωση και επιστροφή στους κατεχόμενους δήμους και κοινότητες μας.

Φιλικά,

Νίκος Νικολαΐδης
Δήμαρχος

Αρχηγός Μέγας
Αρχιεπισκόπου Κωνσταντίνου 23
Τ.Κ. 50089, 3000 Λεμεσός, ΚΥΠΡΟΣ
Τηλ: +357 - 25 88 43 00
Τελεφ: +357 - 25 35 54 97
http://www.limasolmunicipal.com.cy
E-mail: limassol.municipal@cydanel.com.cy

Town Hall
23, Arch. Kyriakos Str.
P.O.Box 50089, CY-3000 Limassol (Limassol), CYPRUS
Tel: +357 - 25 88 43 00
Telefax: +357 - 25 35 54 97
http://www.limasolmunicipal.com.cy
E-mail: limassol.municipal@cydanel.com.cy

NOV19

Δήμος Αγλαντιζάς

Αστυνομίας Κονάρα Αρ. 8, 2108, Αγλαντιζά
Τ.Θ. 20358, 2150 Αγλαντιζά
Τηλ.: 22462233, Φαξ.: 22455799
<http://www.aglantzia.org.cy> / e-mail: mail@aglantzia.org.cy

Αρ. Φακ.: 4.1.01

5 Νοεμβρίου 2019

Δήμαρχο Καραβά
Νίκο Χατζηστεφάνου
Μολύτου 2
2028 Λευκωσία

Κύριε,

Ετήσια έκδοση Δήμου Καραβά - "Καραβιώτικα Δρώμενα 2019" - Τεύχος 12*

Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και θα ήθελα να εκφράσω τα θερμά μου συγχαρητήρια για την ετήσια έκδοση του Δήμου σας.

Ενός βιβλίου που δίνει τη δυνατότητα στους παλιότερους Καραβιώτες να θυμούνται και στους νεότερους να γνωρίζουν. Τέτοιες εκδόσεις κρατούν άσβεστη τη μνήμη των κατοχόμενων χωρών μας και εύχομαι επιστροφή στα καταχόμενα χωριά μας.

Με εκτίμηση,

Καρλόλαος Πάτερakis
Δήμαρχος Αγλαντιζάς

ΜΑ

ΔΗΜΟΣ ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ

Λευκωσίας Αμφοδίου 26, 5380 ΔΕΡΥΝΕΙΑ
Τ.Θ. 36001, 5386 ΔΕΡΥΝΕΙΑ
ΤΗΛ.: 23811000, ΦΑΞ: 23825550

DERYNEIA MUNICIPALITY

26, Leukosia Ammochostos, 5380 DERYNEIA
P.O.Box 36001, 5386 DERYNEIA - CYPRUS
TEL.: 23811000, FAX: 23825550

E-mail: deryneia.municipality@cytanet.com.cy

www.deryneia.org.cy

Αρ. Φακ. 7.15.0

Αρ. Πρωτ. 16792

12 Νοεμβρίου 2019

κκ Νίκο Χατζηστεφάνου
Δήμαρχο Καραβά
Οδός Μολύτου αρ. 2
2028 Λευκωσία

**Ετήσια έκδοση Δήμου Καραβά
«Καραβιώτικα Δρώμενα 2019» - Τεύχος 12***

Έχουμε παραλάβει την ετήσια έκδοσή σας «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019» και σας ευχαριστούμε πολύ. Η έκδοση θα εμπλουτίσει τη Δημοτική μας Βιβλιοθήκη.

Παρακαλώ όπως μεταφέρετε το συγχαρητήριό μας για την επιμελημένη έκδοση, τόσο στην Επιτροπή Εκδόσεων του Δήμου σας, όσο και στα μέλη του Δημοτικού σας Συμβουλίου.

Με ευχές για επιτυχίες στις δραστηριότητές σας και ευδωία των προσπαθειών σας.

Με εκτίμηση

Νίκος Γ. Καραγιάννης
Δήμαρχος

ΠΑΙΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΤΤΕΝΩΝ ΑΔΗΛΩΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ

Α. Δημητρίου αρ.4, 1066 Λευκωσία - ΚΥΠΡΟΣ
Τηλ: 22677794 Fax: 22675767 - e-mail: missing24@cytanet.com.cy
Διεύθυνση Ιστοσελίδας: <http://www.missing-cy.org>

Δρα Νίκο Χ' Στεφάνου
Δήμαρχο Καραβά

6 Νοεμβρίου 2019

Νίκο Χατζηστεφάνου

Πήραμε το 12* τεύχος της έκδοσης του Δήμου σας «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019» και παρακαλούμε δεχθείτε τα θερμά μας συγχαρητήρια για την επιμελημένη και από κάθε άποψη άρτια εργασία.

Έχουμε σημειώσει με ιδιαίτερα ικανοποίηση την εκτενή αναφορά στους πεσόντες και αγνοούμενους μας κατά την τουρκική εισβολή και κυρίως το μήνιμα που το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου σας στέλλει για συνέχιση του αγώνα για επιστροφή σε μια Κύπρο ελεύθερη, χωρίς στρατούς κατοχής, χωρίς πρόσφυγες, χωρίς αγνοούμενους.

Νίκος Χατζηστεφάνου
Πρόεδρος

Ρίτσα Κισσελιά

Αγαπητο Δήμαρχο Καραβά,
Ευχαριστώ για τον κόπο που σας να μου
αποστείλετε το ημερολόγιο του Δήμου Καραβά
"Καραβιώτικα Δρώμενα".
Θέλω συγχαρητήρια για την γλάνια
υψηλότερη και για τις πληροφορίες που
δίνετε του Δήμου που ελπίζω
πρόκειται να με ευχαριστήσω και
χαρτίσσω. Ρ. Κισσελιά

Αλεξάνδρου Παπαδωμένη αρ. 27, 2400 Σγκωμ, Λευκωσία, Κύπρος - Τηλ. 22 35329 ή 26 852433

Πανεπιστήμιο Κύπρου Γραφείο Πρύτανη

Ε.Π. 20537, 1676 Λευκωσία
Τηλέφωνο: +357 22894000
Τηλεομοφωνία: +357 22894400
E-mail: rector@ucy.ac.cy
www.ucy.ac.cy

Λευκωσία, 04 Νοεμβρίου 2019

Δρ. Νίκο Χατζηστεφάνου
Δήμαρχο
Δήμο Καραβά
Οδός Μολύτου αρ. 2
Στρόβολο
2028 Λευκωσία

Αγαπητέ κύριε Χατζηστεφάνου,

Θέμα: Ετήσια έκδοση Δήμου Καραβά «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019» - Τεύχος 12*

Με την παρούσα επιστολή επιθυμώ να σας ευχαριστήσω για την αποστολή της δωδέκατης ετήσιας έκδοσης του Δήμου Καραβά «Καραβιώτικα Δρώμενα 2019».

Η συγκεκριμένη έκδοση παρουσιάζει το πολυδιάστατο έργο που επιτελεί ο Δήμος αλλά και οι Δημότες του στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Μέσα από τις πλούσιες με φωτογραφικό υλικό σελίδες που αντιλαμβάνεται κανείς τις προσπάθειες του συνόλου των Καραβιωτών για την προβολή και ενίσχυση του κυπριακού πολιτισμού, αλλά και τη διατήρηση στη μνήμη του Καραβιώτικου τρόπου ζωής. Με μεγάλη μου χαρά διαπίστωσα ότι στην έκδοση περιλαμβάνεται επίσης ενημέρωση για δραστηριότητες που διοργανώθηκαν από κοινού με το Πανεπιστήμιο Κύπρου, όπως ο έκτος κύκλος διαλέξεων του Ελεύθερου Πανεπιστημίου Κατεχόμενων Δήμων Κερύνειας, αλλά και η παρουσίαση του βιβλίου Το ημερολόγιο ενός μετανάστη από τον Αναπληρωτή Καθηγητή του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου Πέτρο Παπακυβελίου.

Θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι το αντίστοιχο έχει ήδη προωθηθεί στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου για χρήση από τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας και του ευρύτερου κοινού.

Με εκτίμηση,

Καθηγητής Τάσος Χριστοφίδης
Πρύτανης

Παρουσίαση του κατεχόμενου Δήμου Καραβά στην Αθήνα.
Στο βήμα ο Πρόεδρος της Κύπρου στην Ελλάδα

Υπογραφή πρωτοκόλλου συνεργασίας με την ΟΥΝΕΣΚΟ Ρουμανίας

Από τη βράβευση στον Παγκύπριο Διαγωνισμό Αφίσας

Απολογισμός του τρίτου έτους θητείας του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά

Συμπληρώθηκε ο τρίτος χρόνος θητείας του Δημάρχου και των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά. Μια χρονιά εξαιρετικά παραγωγική, κατά την οποία πραγματοποιήθηκαν πολλές πρωτοβουλίες και δραστηριότητες. Πιο κάτω καταγράφεται σύντομος απολογισμός του χρόνου αυτού.

Εθνικό Θέμα/Διαφώτιση

1. Το Εθνικό Θέμα και τα θέματα διαφώτισης αποτέλεσαν προτεραιότητα του Δήμου Καραβά. Για τον σκοπό αυτό έγιναν συνεχείς ενέργειες, είτε ως Δήμος ξεχωριστά, είτε σε συνεργασία με την Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων, τους δύο άλλους Δήμους της Επαρχίας, Κερύνειας και Λαπήθου, το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς», την Ένωση Κοινοτήτων Επαρχίας Κερύνειας και τον Όμιλο Γυναικών Επαρχίας Κερύνειας.

Κατάθεση στεφάνων στον Τύμβο από τους Δημάρχους Καραβά, Λαπήθου και την Αντιδήμαρχο Κερύνειας

- Μεταξύ άλλων, διοργανώθηκαν εκδηλώσεις/δράσεις για τις επετείους της εισβολής και επιδόθηκαν ψηφίσματα στις Πρεσβείες των 5 μονίμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, στάλθηκαν υπομνήματα σε Κυβερνήσεις και πραγματοποιήθηκαν επαφές με ξένους αξιωματούχους.
- Ο Δήμος Καραβά συνδιοργάνωσε την Εβδομάδα Επαρχίας Κερύνειας την περίοδο 8-18 Νοεμβρίου. Μέσα στα πλαίσια των εκδηλώσεων, στις 18 Νοεμβρίου, ο Δήμος Καραβά διοργάνωσε διάλεξη από τον Κυριάκο Δημητριάδη, με θέμα «Ο Πενταδάκτυλος, τα Κεφαλόβρυσσα και τα Κάστρα του», ενώ το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Δήμου Καραβά σε συνεργασία με τα συμβούλια Νεολαίας των κατεχόμενων Δήμων Κερύνειας και Λαπήθου διοργάνωσαν πορεία διαμαρτυρίας και καταδίκης της ανακήρυξης του ψευδοκράτους στις 15 Νοεμβρίου. Προκηρύχτηκε επίσης από τα Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας της Επαρχίας Παγκύπριος Μαθητικός Διαγωνισμός Σχεδιασμού Αφίσας για παιδιά και νέους από 10 έως 18 ετών.
- Ο Δήμος συμμετείχε με δικό του περίπτερο στην έκθεση που διοργάνωσε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων, η Επιτροπή Κατεχόμενων Κοινοτήτων και ο Δήμος Λεμεσού με τίτλο «Μνήμες Κατεχόμενης Γης», η οποία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των εκδηλώσεων καταδίκης της ανακήρυξης του ψευδοκράτους στον Δημοτικό Κήπο Λεμεσού την περίοδο 14-15 Νοεμβρίου. Στις 15 Νοεμβρίου το βράδυ πραγματοποιήθηκε στο Λανίτειο θέατρο στη Λεμεσό, η εκδήλωση καταδίκης της ανακήρυξης του ψευδοκράτους.

2. Κατά τη διάρκεια του έτους ο Δήμαρχος συμμετείχε σε διάφορες ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, στις οποίες μίλησε για την πλούσια δράση του Δήμου. Αρκετές από τις εκπομπές απευθύνονταν και στους αποδήμους.

3. Έγινε διαφώτιση για τον Καραβά και το Κυπριακό πρόβλημα στην πόλη Suceava της Ρουμανίας, κατά τη διάρκεια της επίσκεψης αντιπροσωπείας του Δήμου τον Ιούνιο του 2019.

4. Εκτυπώθηκε διαφωτιστικό φυλλάδιο για τον Καραβά και τον φερβολιτέ στα ρουμάνικα, το οποίο διανεμήθηκε κατά τη διάρκεια της παραμονής της αντιπροσωπείας του Δήμου στη Ρουμανία.

5. Ετοιμάστηκε ντοκιμαντέρ με τίτλο «Καραβάς», βασισμένο στο ομώνυμο Λεύκωμα. Το ντοκιμαντέρ ετοίμασαν αφιλοκερδώς οι Πάμπος Χαραλάμπους και Πάμπος Μελαχρινός.

6. Ο κατεχόμενος Δήμος Καραβά ήταν ο τιμώμενος δήμος στην εκδήλωση που διοργάνωσε η Ρουμανική Πρεσβεία για την Εθνική Ημέρα Ρουμανίας, τον Νοέμβριο. Ο Δήμος παρουσίασε έκθεση φερβολιτέ και πληροφοριακό υλικό για τον Καραβά. Στην εκδήλωση παρευρέθηκε όλο το Διπλωματικό Σώμα της Κύπρου.

*Ο Δήμος Καραβά τιμώμενος
κατά την Εθνική Ημέρα Ρουμανίας*

7. Συνεχίστηκαν οι επαφές με τη Δικαιονομική Επιτροπή για το θέμα της συντήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, ειδικά της συντήρησης της Μονής της Αχειροποιήτου και του κοιμητηρίου Καραβά. Η Επιτροπή πληροφόρησε τον Δήμο ότι σύντομα θα ξεκινήσει η συντήρηση του κοιμητηρίου Καραβά.

8. Ο κατεχόμενος Δήμος Καραβά παρουσιάστηκε στην Αθήνα, σε ειδική εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στις 3 Νοεμβρίου, στο οίκημα της Κυπριακής Εστίας. Η εκδήλωση διοργανώθηκε σε συνεργασία με την Ένωση Κυπρίων Ελλάδος και την Ομοσπονδία Κυπριακών Οργανώσεων Ελλάδος και περιλάμβανε

παρουσίαση του λευκώματος «Ο Καραβάς», προβολή του ντοκιμαντέρ για τον Καραβά και καλλιτεχνικό πρόγραμμα με κυπριακούς και ελληνικούς χορούς από το χορευτικό συγκρότημα Νεολαίας του Δήμου Καραβά.

Σχέσεις με αδελφοποιημένους Δήμους

1. Την περίοδο 17-22 Αυγούστου ο Δήμαρχος παρευρέθηκε στις καθιερωμένες εκδηλώσεις του Δήμου Αμυνταίου «Τα Αμύνταια», που διοργανώνονται κάθε χρόνο. Η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε με πρόσκληση του απερχόμενου Δημάρχου κ. Κώστα Θεοδωρίδη. Βασικός σκοπός της επίσκεψης ήταν η γνωριμία του Δημάρχου Καραβά με τον εκλεγμένο Δήμαρχο Αμυνταίου κ. Άνθιμο Μπιτάκη, ώστε να διασφαλιστεί η συνέχιση των άριστων σχέσεων των δύο αδελφοποιημένων Δήμων.

*Επίσκεψη του Δημάρχου Καραβά
στον Δήμο Αμυνταίου*

2. Διοργανώθηκε επίσκεψη στον αδελφοποιημένο Δήμο Κυθήρων τέλη Αυγούστου- αρχές Σεπτεμβρίου του 2019. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης η αντιπροσωπεία του Δήμου Καραβά, που ήσαν ο Δήμαρχος και ο δημοτικός σύμβουλος Μάριος Μούγης, παρευρέθηκε στην ορκωμοσία του Δημάρχου και του νέου Δημοτικού Συμβουλίου Κυθήρων. Συμμετείχε επίσης στο ετήσιο μνημόσυνο για τους πεσόντες κατά την Τούρκικη εισβολή του 1974 και για όλους όσους απέθαναν στην προσφυγιά, στον ιερό ναό Αγίου Χαραλάμπους στον Καραβά Κυθήρων. Οργάνωσε επίσης διάλεξη του καθηγητή Αντρέα Βοσκού και του τέως δημάρχου Κυθήρων Θεόδωρου Κουκούλη, με θέμα την Κυθήρια και την Κύπριδα Αφροδίτη.

3. Στην παρουσίαση του Καραβά που έγινε στην Αθήνα παρευρέθηκαν οι Δήμαρχοι Λειψών και Κυθήρων και ο τέως Πρόεδρος του Συλλόγου Καραβά Σπάρτης.

4. Έγιναν επαφές με τον Δήμο Suceava με

προοπτική την αδελφοποίηση, κατά τη διάρκεια της επίσκεψης της αντιπροσωπείας του Δήμου στη Ρουμανία για την υπογραφή του πρωτοκόλλου πολιτιστικής συνεργασίας με την ΟΥΝΕΣΚΟ Ρουμανίας.

5. Υπάρχει πρόταση για αδελφοποίηση με τον Δήμο Δερόπολης Β. Ηπείρου – Αλβανίας.

Διοικητικά θέματα και θέματα Λειτουργίας

1. Λειτουργήσε με επιτυχία, για τρίτη χρονιά, ο θεσμός του Συμβουλευτικού-Συντονιστικού Σώματος Καραβιωτών με τη συμμετοχή των νυν και προηγούμενων Προέδρων των Διοικητικών Συμβουλίων όλων των οργανωμένων συνόλων Καραβά. Στόχος του Σώματος είναι η ενημέρωση και αλληλοστήριξη μεταξύ των οργανωμένων συνόλων του Καραβά και ο συντονισμός των κοινών δραστηριοτήτων τους.

2. Λειτουργεί ο θεσμός της συνάντησης όλων των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των οργανωμένων συνόλων του Καραβά.

3. Ολοκληρώθηκαν και εγκρίθηκαν οι τροποποιήσεις στο καταστατικό του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών.

4. Άρχισε η διαδικασία για την ενσωμάτωση του Καταστατικού του Ταμείου Ευημερίας Καραβιωτών στο Καταστατικό του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία δημιουργίας νέου ιδρύματος, ώστε το Ταμείο να μπορεί να συνεχίζει αυτόνομα και απρόσκοπτα τη λειτουργία και δράση του.

Θέματα Οικήματος

1. Συνεχίστηκε η αναδιαμόρφωση των χώρων του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών (ΠΙΚ).

2. Ολοκληρώθηκε η διαμόρφωση αποθηκευτικού χώρου στο υπόγειο του οικήματος του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών.

3. Ολοκληρώθηκε η κατασκευή στεγάστρου στον υπαίθριο χώρο του οικήματος.

4. Ξεκίνησε η αντικατάσταση των υφιστάμενων φωτιστικών του οικήματος με φωτιστικά LED για εξοικονόμηση ρεύματος.

5. Ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και τακτοποίησης του χώρου της κουζίνας.

6. Επιδιορθώθηκε και τέθηκε σε λειτουργία το σύστημα πυρανίχνευσης και εγκαταστάθηκαν φωτιστικά εξόδου κινδύνου.

7. Συνεχίζονται οι ενέργειες ώστε ο Δήμος και τα υπόλοιπα Σώματα που στεγάζονται στον χώρο να συμμορφωθούν με τους Κανονισμούς Ασφάλειας και Υγείας.

8. Ολοκληρώθηκε η διαδικασία καταγραφής της κινητής περιουσίας του Δήμου Καραβά.

9. Ολοκληρώθηκαν από τους Καραβιώτες αρχιτέκτονες Γρηγόρη Πατσαλοσαββή, Χάρη Σολωμού και Αλέξανδρο Ποστεκκή, τα σχέδια του Μνημείου που θα είναι αφιερωμένο στους Καραβιώτες που αγωνίστηκαν για την ελευθερία, τους νεκρούς και αγνοουμένους της Τουρκικής εισβολής και τους θανόντες στην προσφυγιά και συνεχίστηκε η συλλογή χρημάτων για την ανέγερσή του. Το Μνημείο αναμένεται να ανεγερθεί μπροστά από το οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών εντός του 2020.

Κοινωνικός τομέας

1. Συνεχίστηκαν οι συναντήσεις και η ψυχαγωγία των συνταξιούχων και ηλικιωμένων Καραβιωτών. Διοργανώθηκαν για τρίτη συνεχή χρονιά πρωινές συναντήσεις συνταξιούχων σε Λευκωσία, Λεμεσό και Πάφο, οι οποίες σημείωσαν μεγάλη επιτυχία. Στη Λευκωσία έγιναν δύο συναντήσεις κατά τη διάρκεια του έτους στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, στη Λεμεσό η συνάντηση έγινε στο οίκημα του Ναυτικού Ομίλου Κερύνειας και στην Πάφο στο Πολιτιστικό Κέντρο Λέμπας.

Από τη συνάντηση συνταξιούχων Πάφου

2. Σε συνεργασία με τα υπόλοιπα οργανωμένα σύνολα του Καραβά συνεχίζεται η προσπάθεια βοήθειας άπορων οικογενειών, μέσω του Ταμείου Ευημερίας Καραβιωτών.

3. Σε συνέχεια της προσπάθειας που ξεκίνησε το 2018, δημιουργήθηκε και κοινοποιήθηκε στους Καραβιώτες μητρώο/κατάλογος με τους ιδιώτες επαγγελματίες Καραβιώτες. Σκοπός της πρωτοβουλίας αυτής είναι να στηρίζουμε τους συνδημότες μας, αγοράζοντας τις υπηρεσίες και τα προϊόντα τους, ως έμπρακτη ένδειξη αλληλεγγύης μεταξύ των Καραβιωτών. Η ανταπόκριση των Καραβιωτών ήταν θερμή για αυτό και το 2019 κυκλοφόρησαν δύο εκδόσεις του καταλόγου. Η προσπάθεια θα συνεχιστεί, μέχρι να περιλάβουμε αν είναι δυνατόν, όλους τους επαγγελματίες Καραβιώτες.

Πολιτιστικός τομέας

Ο Δήμος και τα οργανωμένα σύνολα Καραβά καταβάλλουν συνεχείς προσπάθειες για προώθηση της πολιτιστικής δράσης των Καραβιωτών, κυρίως με την προβολή, διατήρηση και μεταλαμπάδευση της τέχνης του «φερβολιτέ». Το 2019 έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες:

1. Υπογράφηκε στις 24/6/19 πρωτόκολλο πολιτιστικής συνεργασίας μεταξύ του Δήμου Καραβά, της Ρουμανικής Εθνικής Επιτροπής ΟΥΝΕΣΚΟ και της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Συλλόγων, Κέντρων και Συνδέσμων της ΟΥΝΕΣΚΟ, με απώτερο στόχο τη δημιουργία δικτύου χωρών για τον φερβολιτέ. Η εκδήλωση υπογραφής του πρωτοκόλλου έγινε στη Ρουμανία.

2. Σε συνέχεια της υπογραφής του πρωτοκόλλου συνεργασίας, φιλοξενήθηκε Ρουμανική αντιπροσωπεία στην Κύπρο και έγινε ανανέ-

Υπογραφή Πρωτοκόλλου Συνεργασίας στη Ρουμανία

ωση του πρωτοκόλλου συνεργασίας σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο ΠΙΚ στις 27 Νοεμβρίου 2019.

3. Ξεκίνησε η προεργασία για την ετοιμασία διγλωσσης έκδοσης για τον φερβολιτέ. Η έκδοση αναμένεται να ολοκληρωθεί και να εκτυπωθεί εντός του 2020.

Ανανέωση πρωτοκόλλου συνεργασίας Δήμου Καραβά ΟΥΝΕΣΚΟ Ρουμανίας στο ΠΙΚ

4. Διοργανώθηκαν για τρίτη συνεχή χρονιά τα μαθήματα εκμάθησης «φερβολιτέ» στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών. Εκπαιδευτριά η Καραβιώτισσα Καλλισθένη Κοσιάρη Λουκά.

5. Ο Δήμος Καραβάς συμμετείχε ως τιμώμενος Δήμος στις εκδηλώσεις για τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων, που πραγματοποίησε το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, στην πλατεία Αρχιεπισκοπής. Ο Δήμος παρουσίασε έκθεση του κεντήματος «φερβολιτέ» και το παιδικό χορευτικό συγκρότημα μια όμορφη χορευτική ενότητα.

6. Ο Δήμος συμμετείχε με έκθεση φερβολιτέ και άλλων κεντημάτων, στις εκδηλώσεις που έγιναν στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης για τις Ευρωπαϊκές Ημέρες Κληρονομιάς στις 28 Σεπτεμβρίου 2019.

7. Ο Δήμος Καραβά συμμετείχε με έκθεση φερβολιτέ στο Φεστιβάλ Κοιλανίου «Αφάμεια», που έγινε την περίοδο 5-6 Οκτωβρίου 2019.

Έκθεση φερβολιτέ στο Φεστιβάλ Κοιλανίου «Αφάμεια»

8. Έγιναν επαφές με την Υπάτη Αρμοστεία της Δημοκρατίας στο Λονδίνο και με την ΟΥΝΕΣΚΟ Ρουμανίας και υποβλήθηκε αίτηση στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για επιχορήγηση της διοργάνωσης έκθεσης φερβολιτέ στη Ρουμανία και στο Λονδίνο εντός του 2020.

Σχέσεις με Σωματεία Αποδήμων Καραβιωτών

1. Πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά, στις 26 Αυγούστου 2019, ημερίδα για τους αποδήμους Καραβιώτες. Η συνάντηση είχε σκοπό τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των οργανωμένων συνόλων του Καραβά και των Σωματείων των αποδήμων Καραβιωτών ΗΠΑ, Αγγλίας και Αυστραλίας, την εξεύρεση τρόπων στήριξης τους και τον συντονισμό των ενεργειών και των δραστηριοτήτων των αποδήμων με τα οργανωμένα σύνολα του Καραβά στην Κύπρο. Η ημερίδα διοργανώθηκε από τον Δήμο Καραβά και τελούσε υπό την αιγίδα του Επιτρόπου Προεδρίας κ. Φώτη Φωτίου.

Ημερίδα για τους Αποδήμους Καραβιώτες

2. Ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου και το μέλος του Δ.Σ. Αλέξανδρος Ποστεκκής μετέβηκαν την περίοδο 23-28 Οκτωβρίου στο Λονδίνο, όπου συμμετείχαν στην καθιερωμένη πολιτιστική εκδήλωση «Ο Χορός του Λεμονιού», που διοργανώνει ο Σύνδεσμος Αποδήμων Λαπήθου, Καραβά και Περιχώρων Μεγάλης Βρετανίας. Κατά τη διάρκεια της παραμονής της στο Λονδίνο, η αντιπροσωπεία του Δήμου Καραβά είχε την ευκαιρία να συναντηθεί με τον Κύπριο Υπάτο Αρμοστή και άλλους αποδήμους και να παρευρεθεί σε διάφορες εκδηλώσεις της ομογένειας.

Από τον Χορό του Λεμονιού στο Λονδίνο

Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Καραβά

1. Συνεχίστηκε για ακόμη μια χρονιά με επιτυχία η δραστηριοποίηση του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά. Το Συμβούλιο Νεολαίας έχει καθιερωθεί ως θεσμός, ο οποίος μέσα από το έργο του, προσφέρει την ευκαιρία σε νέους και νέες με καταγωγή τον Καραβά, να γνωριστούν μεταξύ τους και να συνειδητοποιήσουν την κοινή καταγωγή τους και τα τόσα πολλά που τους ενώνουν.

Η αλληλογνωριμία και σύσφιξη των σχέσεων τους γίνονται μέσα από τη δημιουργική απασχόληση και υγιή ψυχαγωγία τους κατά τον

Η Νεολαία Καραβά παρелаύνει στις Εθνικές Επετείους

ελεύθερο τους χρόνο, με την ανάπτυξη και καλλιέργεια του αθλητισμού, του πολιτισμού, της περιβαλλοντικής συνείδησης και του εθελοντισμού.

2. Πραγματοποιούνται για ακόμη μια χρονιά τα μαθήματα Κυπριακών χορών του χορευτικού συγκροτήματος του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά και του παιδικού χορευτικού συγκροτήματος, με την οικονομική στήριξη του Δήμου. Τα δύο συγκροτήματα συμμετέχουν με επιτυχία σε πολλές δραστηριότητες των οργανωμένων συνόλων Καραβά, καθώς και σε αποστολές του Δήμου στο εξωτερικό.

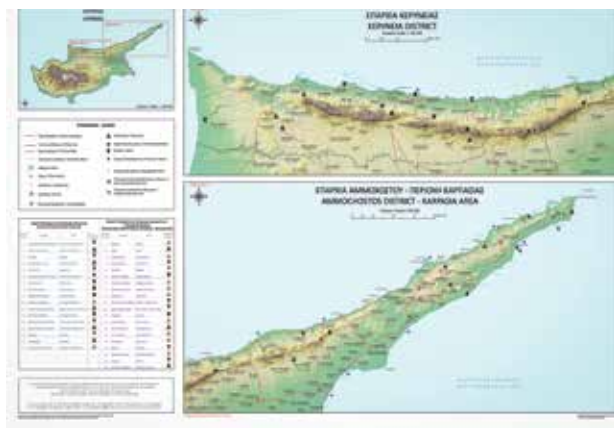

Εξόρμηση της Νεολαίας στο βουνό

Εκδόσεις/Άλλα θέματα

1. Εκδόθηκε και κυκλοφόρησε το 12ο τεύχος του περιοδικού «Καραβιώτικα Δρώμενα».
2. Επανεκτυπώθηκαν οι εκδόσεις «Καραβάς – Λεύκωμα» και «Τα εκκλησιαστικά Μνημεία του Καραβά», οι οποίες είχαν εξαντληθεί.
3. Εκτυπώθηκε χάρτης για τον Καραβά και την περιοχή Καρπασίας με την ευγενή χορηγία της οικογένειας της Κατερίνας Παντελίδη & Νίκης Μενελάου. Η έκδοση είναι του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών και υλοποιήθηκε σε συνεργασία με το Πολυθεματικό Μουσείο Αχαιών Ακτή επί προεδρίας Σάββα Λιασή και συντονιστή τον Ηλία Παντελίδη.

Ο χάρτης του Καραβά και της περιοχής Καρπασίας

4. Βρίσκεται σε διαδικασία εκτύπωσης, το βιβλίο «Ματωμένες Μνήμες 1974» του μ. Χαράλαμπου Δαμασκηνού, έκδοση του ΠΙΚ, το οποίο αναμένεται να κυκλοφορήσει στις αρχές του 2020.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την επίτευξη των πιο πάνω σημαντική ήταν η βοήθεια και η συμπαράσταση όλων των ενεργών Καραβιωτών. Θερμές ευχαριστίες εκφράζουμε ιδιαίτερα στους πιο κάτω:

- τον Αντιδήμαρχο και τα μέλη του Δ.Σ. Καραβά,
- τον τέως δήμαρχο Γιάννη Παπαϊωάννου για τη συνεργασία και τη στήριξή του,
- τον Πρόεδρο και τα μέλη του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς»,
- τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών,
- τη Σχολική Εφορεία Καραβά,
- τη Νεολαία του Δήμου και τα μέλη του Χορευτικού συγκροτήματος,
- τη φιλόλογο-ερευνήτρια Πίτσα Πρωτοπαπά για την επιμέλεια της έκδοσης «Ματωμένες Μνήμες 1974» και τη συνεχή συνεργασία της για την ετοιμασία της ετήσιας έκδοσης «Καραβιώτικα Δρώμενα»,
- τους αρχιτέκτονες Γρηγόρη Πατσαλοσαββή, Χάρη Σολωμού και Αλέξανδρο Ποστεκκή για την αφιλοκερδή εκπόνηση αρχιτεκτονικής μελέτης ανέγερσης Μνημείου, αφιερωμένου στους Καραβιώτες ήρωες και αγωνιστές,
- την τέως αντιδήμαρχο Καραβά/δημοτική σύμβουλο Μάρω Χατζηστεφάνου για τον συντονισμό της έκδοσης «Καραβιώτικα Δρώμενα» - τεύχος 12,
- τους καθημερινούς συνεργάτες του Δήμου, Ανδρέα Πατέρα, Ανδρέα Λάμπρου, Λουκή Ιακωβίδη και Ανδρέα Χαραλάμπους.
- Τους Πάμπο Χαραλάμπους και Πάμπο Μελαχρινό για την ετοιμασία του ντοκιμαντέρ «Καραβάς», βασισμένο στο ομώνυμο Λεύκωμα.

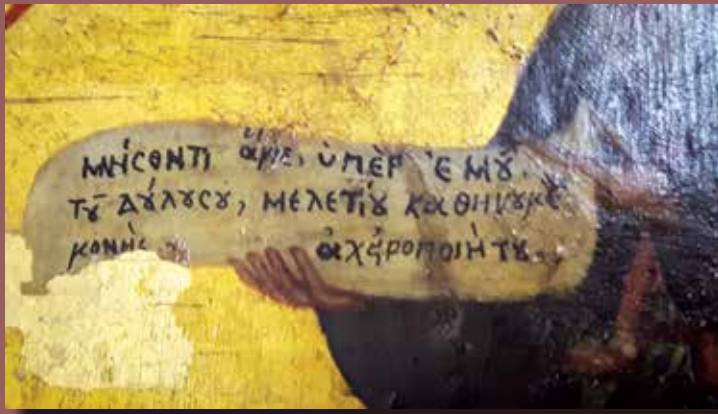
Ιδιαίτερες ευχαριστίες εκφράζονται στη Δημοτική Γραμματέα Έμιλυ Καραϊσκού και στη Γραφέα Μαρία Κλεάνθους, καθώς και σε όλους τους φίλους, γνωστούς, συνεργάτες που συνέβαλαν με κάθε τρόπο στην υλοποίηση της αξιόλογης αυτής δράσης του Δήμου μας.

Δέσμευση του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά είναι ότι θα συνεχιστεί η πολύπλευρη δραστηριοποίηση και δράση, με στόχο την καλύτερη οργάνωση του Δήμου Καραβά, τη σύσφιξη των δεσμών μεταξύ των σκορπισμένων Καραβιωτών και τη διατήρηση άσβεστης της μνήμης της κατεχόμενης γης μας.

Νίκος Χατζηστεφάνου

Δήμαρχος Καραβά

Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και το 1821

Καλλιόπη Χαρμαντά - Πρωτοπαπά

Η μονή του Αγίου Γεωργίου συνδέεται με την άφιξη του Κανάρη στην Κύπρο, σύμφωνα με την τοπική παράδοση. Για την άφιξη του Κανάρη στην τοποθεσία Ασπρόβρυση της Λαπήθου και τη μεταφορά εκεί οικονομικής βοήθειας για τους σκοπούς της Ελληνικής επανάστασης, αναφέρει και αυτόπτης μάρτυρας, ο Καραβιώτης Καραγιωρκης, και ο Κηριάδης στην περιγραφή των τραγικών γεγονότων του 1821. Σύμφωνα με την τοπική παράδοση, τη βοήθεια μετέφεραν με εικονική κηδεία στην Ασπρόβρυση με επικεφαλής τον Μελέτιο ηγούμενο Αχειροποιήτου, τον Λεόντιο ηγούμενο της μονής Αγίου Γεωργίου Μεζερέ, έναν Σιναίτη μοναχό και τον επιστάτη της Αχειροποιήτου Φασούλα.

Οικογενειακή παράδοση, που μεταφέρει ο Χαράλαμπος Δαμασκηνός, απόγονος της οικογένειας του Χρίστου Λιβανού Παχταδώρου, αναφέρει ότι η βοήθεια μαζεύτηκε στο κέντρο του Καραβά, στο σπίτι του Παχταδώρου και της κόρης του Χατζηκατερίνας. Η «εξόδιος» ακολουθία έγινε στη μονή του Αγίου Γεωργίου Μεζερέ, μακριά από τα βλέμματα των Τούρκων της Λαπήθου, και απ' εκεί μεταφέρθηκε η βοήθεια στην Ασπρόβρυση. Ο Χριστοφής Λιβάνης αναφέρεται στους φορολογούμενους του Καραβά το 1830.

Τον μαύρο Ιούλιο του 1821 τα μοναστήρια δέχτηκαν φοβερό πλήγμα από τα στρατεύματα του Κουτσιαούκ Μεχμέτ. Ένας περιηγητής, ο Carne, βρισκόταν στο γραφείο του Κουτσιαούκ Μεχμέτ, όταν του ανήγγειλαν ότι κατάστρεψαν ένα μοναστήρι κοντά στη θάλασσα και σκότωσαν και τον τελευταίο μοναχό.

Η εικόνα του Αγίου Γεωργίου που επαναπατρίστηκε

Η υποψία των ιστορικών στράφηκε προς τη μονή της Αχειροποιήτου. Όμως οι εικόνες της μονής ανήκουν στην περίοδο πριν το 1821 και επομένως δεν καταστράφηκαν το 1821. Ο ηγούμενος Μελέτιος αφιερώνει εικόνες το 1824 στην εκκλησία της Αγίας Ειρήνης και το 1829 στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, άρα επιβίωσε των σφαγών του 1821. Αντίθετα, οι εικόνες της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου

ανήκουν στα μέσα του 19ου αι. Η εικόνα του Αγίου Γεωργίου φέρει παλαιότερη χρονολογία το 1771 και είναι επιζωγραφημένη το 1829, οπότε φαίνεται ότι είχε καταστραφεί. Με αυτά τα δεδομένα, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι η μονή που δέχτηκε τη μανία των ορδών του Κουτσιαούκ Μεχμέτ ήταν εκείνη του Αγίου Γεωργίου και όχι της Αχειροποιήτου.

Γεγονός είναι ότι τα μικρά μοναστήρια δεν μπόρεσαν να ορθοποδήσουν μετά το 1821 και τα περισσότερα διαλύθηκαν, όπως φαίνεται από κατάστιχο της Αρχιεπισκοπής, όπου αναγράφεται το αποτέλεσμα της σχετικής έρευνας που διεξήγαγε το 1825 η εκκλησία της Κύπρου. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, διαλύθηκε και η μικρή μονή του Αγίου Γεωργίου Μεζερέ. Ο μητροπολίτης Κερύνειας Χαράλαμπος παραχωρεί το 1825 τον Άγιο Γεώργιο ως ενοριακή εκκλησία στον Καραβά. Διορίζεται εκκλησιαστική επιτροπή, η οποία φροντίζει την εκκλησία και το 1843 επεκτείνεται το κτίριο και η εκκλησία αποκτά νέο εικονοστάσιο.

Ο ηγούμενος του Αγίου Γεωργίου Λεόντιος αναφέρεται και σε ένα έγγραφο του 1777: «Ο ηγούμενος εν ιερομονάχοις Λεόντιος, υιός του Χατζηγιάννη» βρισκόταν το 1777 στην Κωνσταντινούπολη μαζί με τον «ιερομόναχο Μελέτιο». Αυτό συμφωνεί με την τοπική προφορική παράδοση. Σύμφωνα με τον Καραβιώτη Φραντζέσκο Χατζηφραντζέσκου [1896 - 1974] ο Λεόντιος είχε εξασφαλίσει από τον σουλτάνο

προνόμιο, να μην πληρώνει φόρο για το κτήμα του στην τοποθεσία Μεζερέ γύρω στο 1780.

Πρώτος ιερέας της ενοριακής εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου είναι ο παπα-Γεώργιος και τελευταίος ιερέας του Αγίου Γεωργίου πριν την εισβολή του 1974 ο παπα-Ιωάννης Μαούρης.

Βιβλιογραφία

Χρ. Λίβας «Ιστορικά γεγονότα από τους μάρτυρες του 1821», Πάφος, χρ. Η' 1943, αρ. 7-9, σσ. 125-127.

Γεώργιος Κηπιάδης, Απομνημονεύματα των κατά το 1821 εν τη νήσω Κύπρω τραγικών σκηνών, Αλεξάνδρεια 1888

Κωστής Κοκκινόφτας - Ιωάννης Θεοχαρίδης «Μοναστηριακά δεδομένα, σύμφωνα με το Κατάστιχο VI της Αρχιεπισκοπής Κύπρου [1825]», Επετηρίδα Κέντρου Μελετών Ιερών Μονών Κύκκου, αρ. 4, Λευκωσία 1999

Β. Εγγλεζάκη «Περί των κατά το Κυπριακόν 1821 Λεοντίων», Κυπριακά Σπουδαί, τ. ΜΒ, 1978, σ. 68

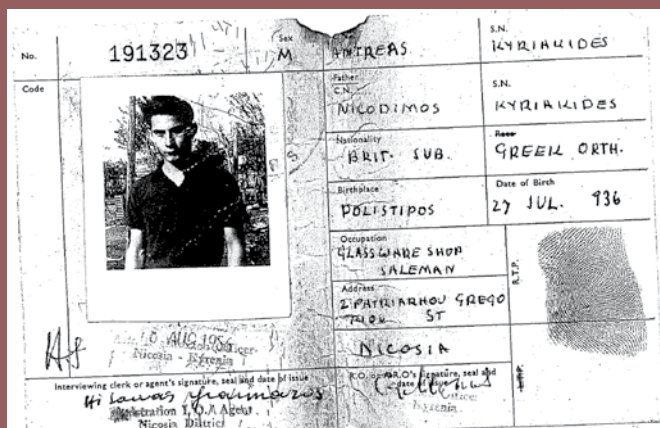
Ι. Πηγασίου «Οι μετά του αρχιεπισκόπου Κυπριανού κρεμασθέντες Καραβιώται» [Διήγησις από αυτόπτη μάρτυρα], Νέα Φωνή της Κύπρου, 5 Ιουλίου 1930.

Χαράλαμπος Δαμασκηνός, Άρωμα Καραβά, Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών, 2019

Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου βουβή κι ερημωμένη, καρτερεί

Η σύλληψη και δραπέτευση του Κυριάκου Μάτση και του Ανδρέα Παναγιώτου στον Καραβά

Αφήγηση Ανδρέα Παναγιώτου

Καταθέτω την προσωπική μου μαρτυρία για ένα ιστορικό γεγονός, που συνδέει τον ηρωομάρτυρα και μεγάλο εθνοδιδάσκαλο Κυριάκο Μάτση με τον Καραβά. Το επεισόδιο της τυχαίας σύλληψής μας στον Καραβά, ενώ είμαστε επικηρυγμένοι καταζητούμενοι αντάρτες.

Ο Μάτσης μετά τη δραπέτευσή του από τα κρατητήρια Κοκκινότριμιθιάς και όντας πλέον Τομεάρχης στην επαρχία της Κερύνειας και τα βουνά του Πενταδακτύλου και εγώ, μετά τη δραπέτευσή μου από τις Κεντρικές Φυλακές της Λευκωσίας και όντας πλέον Υπεύθυνος σημαντικής περιοχής του τομέα του, με διοικητικά κέντρα τον Καραβά και τη Λάπηθο και η άμεση απόδραση και η διαφυγή μας, γεγονός που απέσπασε τα συγχαρητήρια, ακόμα και των Άγγλων διωκτών μας. Γιατί, όπως είναι γνωστό, στην επιστολή που έστειλε στον Μάτση τον Ιούνιο του 1958 ο γνωστός Άγγλος Μακκάουαντ, υπεύθυνος τότε του Special Branch, στην οποία σχολίαζε την προοπτική δυσμενών εξελίξεων, ζητώντας την προσωπική παρέμβαση του Μάτση για σύντομο πο-

λιτικό διέξοδο, κατέληγε με το εξής υστερόγραφο: «Congratulations for your escape at Karavas». [Συγχαρητήρια για τη δραπέτευσή σου στον Καραβά].

Μετά από μια μεγάλη περιοδεία που κάναμε μαζί σε διάφορες περιοχές στο βουνό και σε χωριά, αναγκαστήκαμε να διημερεύσουμε στα εξοχικά παραλιακά καταλύματα του Κλέαρχου στο Έξι Μίλι, περιμένοντας να νυχτώσει για να φτάσουμε στον Καραβά. Επειδή κυκλοφορούσαμε και σε κατοικημένες περιοχές, ήμασταν άοπλοι και με συνηθισμένη πολιτική περιβολή. Επίσης οι επισκέψεις μας εγίνοντο απροειδοποίητα για να μην είναι γνωστή η πορεία και ο προορισμός μας.

Μόλις άρχισε να σουρουπώνει, ξεκινήσαμε με τα πόδια ακολουθώντας τον κύριο δρόμο. Προτού πλησιάσουμε τα πρώτα σπιτία, μας προσέφερε μια μεγάλη αυτοκινητοπομπή από Άγγλους στρατιώτες, οι οποίοι τραγουδούσαν και φώναζαν, ως συνήθως, αστειευόμενοι και χαιρετώντας όσους συναντούσαν στον δρόμο. Το ίδιο έκαναν και μαζί μας κι εμείς τους ανταποδίδαμε τον χαιρετισμό με τα χέρια.

Ανησυχήσαμε, γιατί ήταν σαφές ότι πήγαιναν για επιχειρήσεις, για έρευνες, χωρίς όμως να ξέρουμε πού. Ιδιαίτερα έχοντας υπόψη ότι τέτοιες επιχειρήσεις γίνονταν συνήθως κατόπιν πληροφοριών. Εισηγήθηκα στον Μάτση να εγκαταλείψουμε τον κύριο δρόμο και να πάρουμε τα μονοπάτια μέσα από τα περιβόλια για να φτάσουμε το συντομότερο στο πλησιέστερο σπίτι που είχαμε κρησφύγετο. Ο Μάτσης είχε διαφορετική άποψη και νομίζω είχε δίκαιο, εξηγώντας ότι, αν αποκλειστεί ο Καραβάς, όλες οι προσπάθειες θα είναι επιτηρούμενες και θα ήταν πιο επικίνδυνα τα μονοπάτια, μήπως

πέσουμε ξαφνικά σε καμιά στρατιωτική ενέδρα ή περίπολο. Έτσι αποφασίσαμε να συνεχίσουμε, επιταχύνοντας όμως τον βηματισμό μας για να προλάβουμε να μπούμε μέσα στην Πόλη, ώστε, αν επιβληθεί κατ' οίκον περιορισμός, να εκμεταλλευτούμε την ευκαιρία της διακίνησης του κόσμου προς τα σπίτια τους, για να φτάσουμε κι εμείς στον προορισμό μας. Μπήκαμε πράγματι μέσα στην Πόλη χωρίς κανένα πρόβλημα, αφού τελικά η αυτοκινητοπομπή δεν είχε σχέση με τον Καραβά. Εκεί όμως που αρχίσαμε να ξεγνοιάζουμε, δυστυχώς μας περίμενε άλλη έκπληξη που παρ' ολίγον να μας κοστίσει τη ζωή. Όταν φτάσαμε στο σημείο που θα αλλάζαμε πορεία, στρίψαμε αριστερά προς τα πάνω παίρνοντας τον κεντρικό δρόμο που διασχίζει τον Καραβά προς τους Μύλους, για να πάμε στο σπίτι του Γιάννη Αλεξάνδρου, του κτίστη που είχαμε κρησφύγετο, στην ενορία Αγίου Γεωργίου. Υπήρχε αρκετή κίνηση στον δρόμο, γιατί ήταν η ώρα που σχολανε ο κόσμος από τις δουλειές και πήγαιναν για τα σπίτια τους. Όπως προχωρούσαμε, ξαφνικά αποκλείστηκε ο δρόμος από τις Δυνάμεις Ασφαλείας, γιατί είχαν κυκλοφορήσει φυλλάδια της ΕΟΚΑ. Όσοι βρεθήκαμε μεταξύ της περιοχής που αποκλείστηκε μας μάζεψαν όλους σε ένα σημείο προς τη δεξιά πλευρά του δρόμου υπό φρούρηση για σκοπούς ελέγχου. Το ίδιο γινόταν και σε όλους τους διερχομένους, πεζούς και τροχοφόρα. Θυμούμαι μάλιστα και ένα λεωφορείο της γραμμής, του Καλλή, από το οποίο κατέβασαν όλους τους επιβάτες και τους έφεραν εκεί που βρισκόμασταν.

Από εκείνη τη στιγμή κάναμε σκέψεις να προσπαθήσουμε να διαφύγουμε, αλλά διαπιστώσαμε ότι θα ήταν αδύνατο, γιατί προς τη δεξιά πλευρά του δρόμου που βρισκόμασταν οι τοίχοι των σπιτιών ήταν συνεχόμενοι, ενωμένοι, χωρίς να υπάρχει πάροδος ή άλλο σημείο διαφυγής. Έτσι αναγκαστικά θα περνούσαμε και εμείς από τον έλεγχο στηριζόμενοι στις ψεύτικες ταυτότητες που κρατούσαμε. Εγώ μάλιστα, επειδή είχα μαζί μου κι ένα ενοχοποιητικό σημείωμα, φρόντισα να το απαλλαγώ, ρίχνοντάς το με προσοχή μέσα στο τσιμεντένιο αυλάκι που υπήρχε στην άκρη του δρόμου με τρεχούμενο νερό του κεφαλοβρύσου για να παρασυρθεί και εξαφανιστεί.

Μας έβαζαν δυο-δυο στη σειρά και ο έλεγχος γινόταν από δυο Τουρκοκύπριους αστυνομικούς, κατά το μάλλον επικούριους, με έλεγχο της ταυτότητας για αναγνώριση και σωματική έρευνα, υπό την επίβλεψη ενός Τουρκοκύπριου αξιωματικού της αστυνομίας, του Κεμάλ,

που ήταν τότε υπεύθυνος του Αστυνομικού Σταθμού της Λαπήθου. Πριν από μας, κάποιους μετά τον έλεγχο τους παραμέριζαν και τους έλεγαν να μείνουν εκεί να περιμένουν, χωρίς να ξέρω τον λόγο. Όταν ήρθε η σειρά μας, δώσαμε κι εμείς τις ταυτότητες και άρχισε ο έλεγχος. Σε μένα ο ένας αστυνομικός, αφού έλεγξε την ταυτότητά μου, με κοίταξε καλά, με ρώτησε δυο τρία πράγματα και του απάντησα, μου έκανε σωματική έρευνα και μου επέστρεψε κανονικά την ταυτότητα, χωρίς κανένα πρόβλημα.

Ταυτόχρονα, δίπλα μου, ακριβώς στα αριστερά μου, γινόταν το ίδιο για τον Μάτση από τον άλλο αστυνομικό. Κοιτάζοντας την ταυτότητά του τον ρώτησε από πού είναι και του απάντησε «από το Δίκωμο.» Μετά τον ρώτησε σπασμένα Ελληνικά «είντα γυρεύει δαμαί». Και του απάντησε «είμαι επιστάτης». Τότε του παρατήρησε, με έντονο μάλιστα ύφος, γεγονός που μας ανησύχησε «Ε, επιστάτης είντα τσιολούμ;» και ο Μάτσης του απάντησε «επιστάτης που κάνουμε την εκκοπή των λεμονιών για τους εμπόρους που τα στέλλουν στο εξωτερικό». Ο αστυνομικός δεν έδωσε συνέχεια και προχώρησε, κάνοντας και σε αυτόν σωματική έρευνα, οπότε εγώ πίστεψα ότι τελειώσαμε. Ανακουφισμένος μάλιστα ότι φτηνά τη γλυτώσαμε και θα μας άφηναν να φύγουμε. Προτού όμως του επιστρέψει την ταυτότητα και ενώ εγώ πήγα να κάνω το πρώτο βήμα, ακούσαμε τον αξιωματικό που στεκόταν στην αριστερή πλευρά του δρόμου και παρακολουθούσε που φώναξε να περιμένουμε, γιατί είμαστε υπό σύλληψη. Αμέσως μας έπιασαν και μας πήραν μπροστά του. Όπως ήταν φυσικό, στη σκέψη μας κυριαρχούσε πλέον το τόλμημα της απόδρασης. Ήταν όμως θέμα ευκαιρίας.

Από αυτά που λέχθηκαν μεταξύ τους, παραδίνοντάς του και την ταυτότητα, καταλάβαμε ότι ο αξιωματικός αναγνώρισε ομοιότητα του Μάτση, γιατί τον ήξερε από παλιά και έπρεπε να μας μεταφέρουν στον Αστυνομικό Σταθμό. Έτσι πήγαν να μας βάλουν μέσα στο λαντ ρόβερ της αστυνομίας, που ήταν σταματημένο εκεί κοντά, ανοικτό από πίσω και με κατεβαμένη την πόρτα.

Εγώ διαμαρτυρήθηκα ζητώντας να με αφήσουν, με το δικαιολογητικό ότι θα καθυστερήσω και δεν θα βρίσκω ευκαιρία να επιστρέψω στη Λευκωσία και θα ανησυχεί ο μάστρος μου που με έστειλε για δουλειές. Αυτοί όμως επέμεναν. Ενώ ετοιμάζονταν να βάλουν τον Μάτση στο αυτοκίνητο, εγώ αντιστάθηκα αρνούμενος να προχωρήσω μπροστά, εμπάρρωνα

όπως λέμε, επιμένοντας να με αφήσουν. Αυτοί όπως με κρατούσαν από δεξιά και αριστερά, με έσπρωξαν με δύναμη για να προχωρήσω μπροστά και αυτό ήταν. Όπως με έσπρωξαν, σαν να μου έδωσαν την πρώτη ώθηση και με απότομες δυνατές κινήσεις κατάφερα να τους ξεφύγω και άρχισα να τρέχω μέσα στον δρόμο προς τα κάτω. Επειδή σκέφτηκα ότι αν συνέχιζα θα ήμουν εύκολος στόχος, ιδιαίτερα όταν θα ξέφευγα από τον κόσμο, έστριψα δεξιά για να φύγω από τον δρόμο. Μπροστά μου υπήρχαν δυο αυτοκίνητα σταματημένα το ένα απέναντι στο άλλο, σχεδόν κολλητά. Ακούμπησα τα χέρια μου πάνω στα καπό των αυτοκινήτων και πήδηξα από την άλλη πλευρά. Μάλιστα και από την άλλη πλευρά του δρόμου υπήρχε αυλάκι με νερό και το ένα μου πόδι έπεσε μέσα και παρ' ολίγο να σωριαστώ κάτω στο έδαφος. Εκείνη ακριβώς τη στιγμή άκουσα και τους πρώτους πυροβολισμούς εναντίον μου. Για καλή μου τύχη, μπροστά μου υπήρχε ένα μονοπάτι μεταξύ των όχτων των περιβολιών κι άρχισα να τρέχω μέσα με όση δύναμη μπορούσα, κρατώντας και την ταυτότητα στο αριστερό μου χέρι.

Το μονοπάτι έστριβε αριστερά και μόλις πήρα την στροφή, λόγω της υψομετρικής διαφοράς και των δέντρων, αυτοί έχασαν πλέον οπτική επαφή μαζί μου και σταμάτησαν και οι πυροβολισμοί. Εγώ όμως απογοητεύτηκα, γιατί δυστυχώς το μονοπάτι ήταν αδιέξοδο. Κατέληγε σε μια μεγάλη κλειστή πόρτα ενός σπιτιού και σκέφτηκα να ριχτώ με δύναμη πάνω και, αν ανοίξει καλώς, θα έβλεπα μετά τι μπορούσε να γίνει, διαφορετικά θα με συλλάμβαναν ή θα με σκότωναν. Κοιτάζοντας όμως πίσω να δω τι γίνεται, προς έκπληξή μου δεν εμφανιζόταν κανείς από τη στροφή του μονοπατιού και αντί τούτου, άκουσα κάποιους άλλους πυροβολισμούς, που μου φάνηκε ότι πρέπει να προέρχονταν από το σημείο που μας είχαν συλλάβει, χωρίς να καταλάβω περί τίνος επρόκειτο.

Έτσι βρήκα την ευκαιρία, σκαρφάλωσα πάνω στον όχτο και μπήκα σε ένα περιβόλι. Έτρεξα να απομακρυνθώ, αλλά, όπως ήταν νύχτα και εγώ αναστατωμένος και συγχυσμένος, κτυπούσα συνέχεια πάνω στα κλαδιά των δέντρων, όπως ήταν βαρυφορτωμένα και με λεμόνια, ξεσχίστηκαν τα ρούχα μου μπροστά, με εκδορές στο στήθος, στο πρόσωπο και ψηλά στους ώμους. Προσπαθούσα με τα χέρια να τα παραμερίσω, αλλά δεν μπορούσα και αναγκάστηκα να προχωρώ πλέον με τα γόνατα, αρκουδιστός, κάτω από τα δέντρα. Όταν έφτασα στο τέρμα του περιβολιού, βρέθηκα σε ένα χωματένιο δρόμο και στάθηκα να προσανατολιστώ για να δω ποια κατεύθυνση θα πάρω.

Προς τα πάνω, επρόσεξα ένα δυνατό φως από λουξ και κατάλαβα πως πρέπει να ήταν το συνοικιακό καφενείο του Ηλία, που βρισκόταν κοντά στο σπίτι στο οποίο θα καταλήγαμε. Έτσι αποφάσισα να περάσω πρώτα από το σπίτι, να τους πω ότι ο Μάτσης είχε συλληφθεί για να το ξέρουν, να δουν ότι εγώ, δόξα τω Θεώ, είμαι καλά και να πάρω και λίγα εφόδια για να βγω στο βουνό.

Πήγα από την πίσω πόρτα μέσα από τα περιβόλια, κτύπησα, αλλά δεν πήρα απάντηση. Ξανακτύπησα, οπότε άκουσα την οικοδέσποινα του σπιτιού, την κ. Μαρία, που εφώναξε «εντάξει, εντάξει, ένα λεπτόν τζαι έρχομαι ν' ανοίξω.» Παράλληλα όμως αντιλήφθηκα ότι κάποιος πρέπει να ήρθε πίσω από την πόρτα και την επροστάτευε να μην ανοίξει. Επειδή κατάλαβα ότι επροκάλεσα ανησυχία και αναστάτωση μέσα στο σπίτι, εφώναξα και τους αποκαλύφθηκα: «Ανοίξετε, εγώ είμαι, ο Τάκης». Άνοιξε αμέσως η πόρτα και πράγματι πίσω από αυτή ήταν ο ίδιος ο οικοδεσπότης του σπιτιού, ο κ. Γιάννης, ο οποίος με υποδέχτηκε έκπληκτος και συγκινημένος. Πιο πέρα η κ. Μαρία, μόλις με αντίκρισε, έκπληκτη κι αυτή και συγκινημένη, εφώναξε κουνώντας τα χέρια: «Είσαι ζωντανός, γιε μου;»

Εγώ από την άλλη έμεινα ξερός και άναυδος. Δεν είστε στα μάτια μου. Έβλεπα τον Μάτση μπροστά μου. Ήταν μέσα στο σπίτι. Μόλις είχε έρθει κι αυτός πριν από μένα, αρκετά ταλαιπωρημένος και αναστατωμένος και ήταν πάνω σε ένα καναπέ με μια σίκλα μπροστά του κι έκανε εμετούς μέσα. Σηκώθηκε κι αυτός, αγκαλιαστήκαμε, φιληθήκαμε, έκπληκτοι και συγκινημένοι, γιατί ήμασταν και οι δυο ζωντανοί και ελεύθεροι.

Τι συνέβηκε όπως μου εξήγησε: Στρέφοντας την προσοχή τους πάνω μου, διέφυγε κι αυτός από την άλλη τρέχοντας προς τα πάνω. Έτσι αυτοί διέκοψαν την καταδίωξή μου για να κυνηγήσουν πλέον τον ίδιο, που ήταν εξάλλου και το μεγάλο ψάρι και μάλιστα με πυροβολισμούς. Ήταν η στιγμή που άκουσα εγώ τους άλλους πυροβολισμούς, χωρίς να καταλάβω περί τίνος επρόκειτο. Έτσι μας έχασαν και τους δυο. Ο Μάτσης όμως βλέποντας να διακόπτουν την ένοπλη καταδίωξή μου και να γυρίζουν πίσω καταδιώκοντας πλέον τον ίδιο, έφυγε με την εντύπωση ότι εμένα μπορεί και να με είχαν σκοτώσει. Γι' αυτό, φτάνοντας πρώτος στο σπίτι και εξηγώντας τι έγινε, τους ανέφερε για μένα ότι, «δυστυχώς ο Τάκης μπορεί να είναι σκοτωμένος», εξ ου και η έκπληξη και συγκίνηση όλων μας.

Μια εξήγηση για το όνομα Τάκης: Εκτός από ψευδώνυμο που χρησιμοποιούσαμε στις μεταξύ μας επικοινωνίες, παίρναμε και ένα άλλο συνηθισμένο όνομα, που δεν ήταν το πραγματικό μας, για ευνόητους λόγους. Εμένα κάποιος με βάπτισε Τάκη και μου έμεινε. Ακόμη και μέχρι σήμερα οι άνθρωποι της περιοχής με αποκαλούν Τάκη. Καλοδεχούμενο βέβαια, αφού ανατρέχει στις μνήμες της τότε ηρωικής εποχής.

Μέχρι να τακτοποιηθούμε και αποφασίσουμε τι θα κάνουμε, ακούσαμε ήδη και τις πρώτες γνώριμες φωνές από τα μεγάφωνα για κατ'οίκον περιορισμό και γι' αυτό κατεβήκαμε και κλειστήκαμε μέσα στο κρησφύγετο, η είσοδος του οποίου βρισκόταν σε ένα από τα υπνοδωμάτια του σπιτιού.

Για φωτισμό είχαμε ένα δυνατό κρεμαστό κλεφτοφάναρο με αρκετές εφεδρικές μπαταρίες, γιατί δεν ξέραμε κάθε φορά πόσο θα μέναμε κάτω από τη γη. Αφού τα είπαμε για λίγο, άλλοτε αστειευόμενοι για κάποιες λεπτομέρειες της περιπέτειάς μας και άλλοτε αναλογιζόμενοι, τι θα γινόταν αν τελικά μας συλλάμβαναν έτσι τυχαία και ιδιαίτερα ένα τόσο σημαντικό στέλεχος, όπως ήταν ο Μάτσης, λόγω της έντασης και της κόπωσης, θελήσαμε να ξαπλώσουμε, ίσως μπορέσουμε να ηρεμήσουμε λίγο.

Επειδή το κρησφύγετο ήταν πολύ στενάχωρο, ο Μάτσης έπεσε πάνω στο δεξί του πλευρό, με την πλάτη ακουμπημένη στον πλαϊνό τοίχο του κρησφύγετου, τα γόνατα τραβηγμένα προς τα πάνω και το κεφάλι σκυφτό προς τα κάτω, γιατί, λόγω και των πραγμάτων που είχαμε μέσα, δεν χωρούσε να είμαστε εντελώς ξαπλωμένοι.

Επειδή δεν υπήρχε χώρος να ξαπλώσω και εγώ, όπως καθόμουν στον κενό χώρο που υπήρχε μεταξύ των ποδιών και του κεφαλιού του, ακούμπησα και τα δυο μου πόδια στον απέναντι τοίχο του κρησφύγετου με τα γόνατα διπλωμένα πάνω μου και, όπως έγειρα πίσω, έπεσα πάνω στο σώμα του. Η πλάτη μου ήταν πάνω στο στομάχι και το στήθος του και το κεφάλι μου λίγο πιο κάτω από το σημείο της καρδιάς προς τον αριστερό του ώμο. Αυτός δεν αντέδρασε και με άφησε. Μάλιστα για να βολευτούμε καλύτερα με είχε αγκαλιασμένο στον λαιμό με το αριστερό του χέρι.

Σε κάποια στιγμή, σχεδόν μισοκοιμισμένος, κάτι ένιωσα να ακουμπά και να με ενοχλεί στο πρόσωπο και, επειδή πόνεσα, γιατί ήταν σε σημείο που είχα εκδορές, άνοιξα αμέσως τα μάτια μου, κουνώντας και το αριστερό μου χέρι μπροστά, για να δω τι ήταν. Και τι επρόσεξα; Κρατούσε στα δάκτυλα του αριστερού

του χεριού την άκρη του πουκαμίσου του και προσπαθούσε να μου σκουπίσει σταγόνες από αίμα που είχα ακόμη στο πρόσωπο. Σιγά σιγά με πήρε ο ύπνος και όταν ξύπνησα και κάθισα, χωρίς να ξέρω πόση ώρα έκαμα, γιατί κάτω από τη γη χάνεις την αίσθηση του χρόνου, επρόσεξα ότι αυτός ένιωσε μια μεγάλη ανακούφιση. Από την άλλη όμως δεν μπορούσε να κινηθεί, γιατί ήταν ολόκληρος πιασμένος και πονούσε. Τον ρώτησα αν κοιμήθηκε και μου απάντησε «όχι». Τότε του παρατήρησα «καλά ξύπνιος, έμεινες τόση ώρα ακίνητος και πιάστηκες ολόκληρος και υποφέρεις;» και αυτός μου απάντησε: «δεν πειράζει, δεν είναι τίποτε θα περάσει. Σε πήρε ο ύπνος και δεν ήθελα να σε ξυπνήσω».

Στις έρευνες που ακολούθησαν, ερευνήθηκε ασφαλώς και το σπίτι που ήμασταν κρυμμένοι, χωρίς βέβαια αποτέλεσμα και μάλιστα, όπως μας είπε η κ. Μαρία, επρόσφερε στους Άγγλους στρατιώτες και λεμονάδα, το εθνικό προϊόν του Καραβά.

Έτσι πέρασε και αυτή η δοκιμασία με μόνη παράπλευρη απώλεια τον τραυματισμό της ταυτότητάς μου. Όπως την κρατούσα στο χέρι και έτρεχα, έφυγε η μια της γωνιά από τους πυροβολισμούς. Την έχω ακόμα ως ιερό κειμήλιο.

Όπως ασφαλώς θα γνωρίζετε, μετά τον αγώνα, το τότε Δημοτικό Συμβούλιο Καραβά με Δήμαρχο τον αξιοσέβαστό μου κ. Ιωάννη Χαρμαντά, μετονόμασε τον δρόμο που έγινε το επεισόδιο σε «οδό Κυριάκου Μάτση».

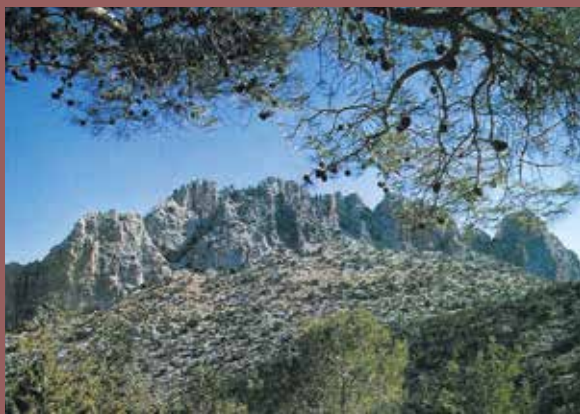
Την τελευταία φορά που επικοινωνήσα με τον Μάτση και τον καλούσα να μας επισκεφτεί στον Καραβά, μου απάντησε ότι πολύ θα το ήθελε και ο ίδιος για να βρεθούμε να τα πούμε, να δει και τα παιδιά, αλλά, πρέπει να περάσει πρώτα από το Δίκωμο για να επιληφθεί προσωπικά κάποιων προβλημάτων που προέκυψαν εκεί και μετά.

Για να μη ξαναγυρίσει όμως ποτέ. Αφήνοντας εκεί την τελευταία του πνοή. Στην ήρεμη πλαγιά του Πενταδάκτυλου, που τον δέχτηκε έτσι απρόσμενα, παντοτινό του πλέον Έρωτα και συντροφιά στα σπλάχνα του. Επιλέγοντας στην κρίσιμη και τελευταία εκείνη δραματική στιγμή, που τον καλούσαν να παραδοθεί, τον αξιοπρεπή θάνατο αντί την ταπεινωτική παράδοση, γι' αυτά που πίστευε κι αγωνιζόταν.

Μια θυσία, αντάξια της θαυμαστής λεβεντιάς και της μεγάλης αξιοπρέπειας και περηφάνιας που τον διέκρινε, αφήνοντας σε όλους μας βαριά κληρονομιά και ευθύνη.

Αιωνία του η μνήμη.

Η κορυφή Πενταδάκτυλος

Ο Κυριάκος Δημητριάδης

Ο Πενταδάκτυλος και τα κεφαλόβρυσά του

Κυριάκος Δημητριάδης
γεωγράφος, πολεοδόμος, ερευνητής

Τοπογραφία

Το βουνό Πενταδάκτυλος απλώνεται τοπογραφικά και υψομετρικά για 110 χλμ. από το Κρόμμυον Άκρον στα Δυτικά (τον Κορμακίτη) μέχρι το Γιούτι στην Επτακώμη και συνεχίζει γεωλογικά μέχρι την Βοός Ουρά - το Δεινάρειον του Πλίνιου - την Ανατολική εσχατιά της Κύπρου, σε χαμηλό και διακεκομμένο υψόμετρο. Μια τοξοειδής ορογραφική μάζα κατά μήκος της βόρειας ακτής, που στέκεται όρθια και απότομη μέχρι και πάνω από τα 1000 μέτρα, δημιουργώντας έτσι ένα φυσικό εμπόδιο, σαν να είναι πελώρια ασπίδα της φύσης, ενάντια στους εισβολείς από το βορρά. Μα δεν μπόρεσε όμως να προστατεύσει το νησί από τις βάρβαρες ορδές του 1974, γιατί εμείς τον προδώσαμε.

Εκεί που σμίγουν οι θρύλοι και οι παραδόσεις της αρχαιότητας και του Μεσαίωνα, ο Αίολος, οι αέρηδες και τα σύννεφα, η απεραντοσύνη της σκέψης και της θέασης, η ιστορία και η πραγματικότητα, οι άνθρωποι και τα φαντάσματα. Το πεύκο και ο σχίνος, η ανδράχνη και ο κυπάρισσος, το ματισκόριδο, η χαρουπιά και η αγριελιά, η χαχομηλιά και το θυμάρι και χίλια μύρια αγριολούλουδα. Είναι σαν ο Θεός, όταν έπλαθε τον Πενταδάκτυλο, έβαλε όλη του την τέχνη για να μας χαρίσει ένα μοναδικό, εντυπωσιακό και αξέχαστο δώρο, μια γωνιά του παραδείσου.

Αυτή η επιβλητική οροσειρά με τις πολλές βουνοκορφές και τα κεφαλόβρυσά της, τα

εντυπωσιακά κάστρα με τις Ρήγαινες, μα και τις αναρίθμητες εκκλησίες και τα μοναστήρια της Παναγίας που καθαγιάζουν τον τόπο.

Ο Πενταδάκτυλος είναι λοιπόν, μια στενή και επιμήκης οροσειρά με πλάτος που ποικίλλει από 4 μέχρι 12,5 χλμ. και θεωρείται μαζί με τα Κρητικά όρη το νοτιότερο κομμάτι της Αλπικής ορογένεσης, η οποία εκτείνεται από τα Πυρηναία όρη στα σύνορα Ισπανίας - Γαλλίας μέχρι τα Ιμαλάια.

Το ανάγλυφο της οροσειράς, η τοπογραφία δηλαδή του εδάφους, παρουσιάζει μια σειρά βουνοκορφές με υψόμετρο από 740 μέχρι 1024 μέτρα. Αποτελείται από ασβεστόλιθους, που αναδύονται απότομα από τις παρακείμενες πεδιάδες, οι οποίες γεωλογικά έχουν δημιουργηθεί από αυτόχθονα ιζηματογενή πετρώματα.

Το μεγαλύτερο υψόμετρο είναι στο κεντρικό τμήμα της οροσειράς με ψηλότερη κορυφή τον Κυπαρισσόβουνο στα 1024 μ., πάνω από τη Λάπηθο - Καραβά. Άλλες βουνοκορφές είναι, ο Κόρνος στα 955 μ., ο Προφήτης Ηλίας πάνω από το Κάρμι, ο Άγιος Ιλαρίωνας πάνω από την Κερύνεια, η Αλωνάγρα και η Τρύπα του Βουνού πάνω από το Δίκωμο, το Βουφαβέντο πάνω από τον Άγιο Επίκτητο, ο Πενταδάκτυλος πάνω από τη Χάρτζια, ο Όλυμπος πάνω από την Ακανθού, η Καντάρα - Κορωνιά πάνω από το Δαυλό στα 646 μ.

Ανατολικά της Καντάρας η οροσειρά του Πενταδάκτυλου συνεχίζει στη χερσόνησο της Καρπασίας σε αισθητά πιο χαμηλό υψόμετρο και ως μη συνεχές σύνολο, με υψώματα, όπως το Καστρούλλι στα 541 μ., την Καβαλλάροπετρα δυτικά της Επτακώμης, τον Πάμπουλο ανατολικά της Γιαλούσας και τη Βίκλα στο Ρι-

ζοκάρπασο που καταλήγει στα 200 μ.

Διοικητικά και γεωγραφικά, πέραν από την Επαρχία Κερύνειας τμήμα της οροσειράς του Πενταδακτύλου, από την Ακανθού μέχρι τα ανατολικά άκρα, εμπίπτει στη χερσόνησο της Καρπασίας. Η χερσόνησος της Καρπασίας λοιπόν, αποτελεί προέκταση της οροσειράς που ανατολικότερα της Καντάρας εμφανίζεται σε μια σειρά υψωμάτων με χαμηλότερο υψόμετρο από το δυτικό και το κεντρικό τμήμα.

Γεωλογία

Η οροσειρά αποτελείται από τεράστιους συμπαγείς αποκρυσταλλωμένους αλλά διαρρηγμένους ασβεστόλιθους, δολομίτες και μάρμαρα, που περιβάλλονται από στρώσεις αργιλικών πετρωμάτων, κυρίως από ιζηματογενή φλύσχη του Σχηματισμού Κυθρέας, ο οποίος αποτελείται από άργιλο, ψαμμίτες και μάργες. Στην περιοχή Καντάρας και στο Γιούτι Επτακώμης, εμφανίζονται οι ημικρυσταλλωμένοι συμπαγείς ασβεστόλιθοι του Αγίου Ιλαρίωνα, Σιχαρί και Δικώμου, που είναι και τα υδροφόρα στρώματα της περιοχής.

Η οροσειρά δημιουργήθηκε από τεράστιες ορογενετικές τεκτονικές κινήσεις κατά τη διάρκεια της Αλπικής πτύχωσης. Οι ορογενετικές κινήσεις που συνεχίστηκαν και μετά την πτύχωση, δημιούργησαν αρκετά ρήγματα, όπως της Μύρτου – Πανάγρων, της Αγύρτας – Κερύνειας και της Ακανθούς – Λευκονοίκου, τα οποία χρησιμεύουν ως περάσματα για συγκοινωνίες, γνωστά ως μπογάζια.

Οι αρχαιότεροι γεωλογικοί σχηματισμοί είναι κύριες ασβεστολιθικές μάζες της οροσειράς. Πρόκειται για αλλόχθονους ασβεστόλιθους, που έχουν επωθηθεί από τον βορρά προς τον νότο στη σημερινή τους θέση, πάνω στους νεότερους αυτόχθονες ιζηματογενείς σχηματισμούς της οροσειράς, πριν 10 εκατομμύρια χρόνια, σαν αποτέλεσμα των τεκτονικών κινήσεων και σήμερα αποτελούν την οροσειρά του Πενταδακτύλου.

Η δημιουργία της Κύπρου και ο Πενταδάκτυλος

Η γένεση της Κύπρου και η ανύψωσή της πάνω από τη θάλασσα, είναι αποτέλεσμα πολύπλοκων τεκτονικών και γεωλογικών διεργασιών που διήρκεσαν εκατομμύρια χρόνια.

Το οφιολιθικό σύμπλεγμα του Τροόδους (από το πέτρωμα σερπεντίνης που μοιάζει με φίδι) σχηματίστηκε πριν 90 εκατομμύρια χρόνια,

Παράθυρο στον Άγιο Ιλαρίωνα. Η θέα φανταστική

κατά την Ανώτερη Κρητιδική περίοδο, στον βυθό της Τηθύος θάλασσας, η οποία κάλυπτε τον γεωγραφικό χώρο από τα Πυρηναία όρη μέχρι τα Ιμαλαία. Είναι στην ουσία μέρος του Ωκεάνιου φλοιού και του ανώτερου μανδύα της γης, μεταξύ των τεκτονικών πλακών της Ευρασιατικής και της Αφρικανικής. Η σύγκρουση αυτών των δύο τεκτονικών πλακών συνέβαλε στην ανύψωση του ωκεάνιου φλοιού και του Τροόδους και της Κύπρου, που άρχισε πριν 90 εκατομμύρια χρόνια κατά την Αλπική ορογένεση. Η ανύψωση αυτή από τον βυθό της Τηθύος θάλασσας ήταν σταδιακή και επαναλήφθηκε αργότερα πριν 15-20 εκατομμύρια χρόνια, καθώς και κατά την Πλειστόκαινη γεωλογική περίοδο, δηλαδή πριν 2 ½ εκατομμύρια χρόνια, και ακόμα συνεχίζεται.

Παρά το ότι ο ωκεάνιος φλοιός δημιουργήθηκε πριν 90 εκατομμύρια χρόνια, η πρώτη ξηρά στην περιοχή Τροόδους εμφανίστηκε πριν 20 εκατομμύρια χρόνια, κατά την Κατώτερη Μειόκαινη, όταν ανυψώθηκαν στην επιφάνεια της γης τα οφιολιθικά πετρώματα του Τροόδους.

Ο Πενταδάκτυλος, εμφανίζεται μετά το Τρόδος με χαμηλότερο υψόμετρο αρχικά σαν νησίδα, όπως και το Τρόδος ενωρίτερα, με την Μεσαορία μεταξύ τους.

Ιστορικά – Πολιτιστικά

Ο Πενταδάκτυλος και οι βόρειες ακτές είχαν τεράστια σημασία στην κατοίκηση, την ιστορική και πολιτιστική μας κληρονομιά και τη διαμόρφωση του ανθρωποποίητου χαρακτήρα της

Κύπρου γενικότερα. Ολόκληρη η οροσειρά, όπως και η Επαρχία Κερύνειας και η Καρπασία, είναι ένα ιστορικό μουσείο που αντιπροσωπεύουν όλες τις ιστορικές περιόδους. Η κατοίκηση ήταν συνεχής από τη Νεολιθική Εποχή και στη συνέχεια την Χαλκολιθική, με τους Έλληνες Μυκηναίους - τους Αχαιούς του Ομήρου - που ίδρυσαν αποικίες και οικισμούς και εξελληνίσαν το νησί πριν 3000 χρόνια, μετά το τέλος του Τρωικού πολέμου, που γενικά τοποθετείται μεταξύ του 1194 και 1184 π.Χ.

Η Αχαιών Ακτή, όπου οι Αχαιοί αποβιβάστηκαν μαζί με τον 12ο και 11ο αιώνα π.Χ., είναι για κάποιους ιστορικούς και αρχαιολόγους στη Γαλούσα, για άλλους στα Γαλούνια μεταξύ Δαυλού και της Επτακώμης, για άλλους στην Ακανθού. Στην πραγματικότητα όμως, είναι ολόκληρη η βόρεια ακτή κατά μήκος του Πενταδακτύλου, από τα Πάναγρα και τη Λάπηθο του Πράξανδρου και την Κερύνεια του Κηφέα, μέχρι την Καρπασία, όπου ο Τεύκρος «προσωρμίσθη πρώτον» με τους Αχαιούς του, όπως μας πληροφορεί ο Στράβων στα Γεωγραφικά του, και προχώρησε νότια διασταυρώνοντας τον Πενταδάκτυλο ανατολικά της Καντάρας κτίζοντας τη Σαλαμίνα. Αλλά και άλλοι Αχαιοί αρχηγοί με τους αποίκους τους, κατά την επιστροφή τους από το Ίλιον, άραξαν στην Κύπρο μέσω της Μικράς Ασίας και ίδρυσαν οικισμούς. Έτσι, μια αλυσίδα Μυκηναϊκών οικισμών προβάλλουν σε ολόκληρη τη βόρεια ακτή, κάτω από τον Πενταδάκτυλο, από το Πάνακρο μέχρι την Καρπασία.

Καθ' όλο το μήκος του, από τη Δύση ως την Ανατολή, ο Πενταδάκτυλος είναι κεντημένος με πολυάριθμα χωριά και πολιτείες, σκαρφα-

λωμένα στη ράχη του βουνού ή παραθαλάσσια, κάτω από τη σκιά του. Η Επαρχία Κερύνειας, με επίκεντρο την ομώνυμη αρχαία πόλη, περιέχει το πιο όμορφο και εντυπωσιακό τμήμα της οροσειράς, που εκτείνεται από τη Βασιλεία και τη Λάπηθο - Καραβά, τις μυροβόλες πολιτείες, που με τις νεραντζιές και τα λεμονόδεντρα λιγοθυμούν ευωδιές και πεντοβολούν από τα μύρα - όπως λέει ο Στρατής Μυριβήλης - ως το Πέλλαπαϊς και τον Άγιο Αμβρόσιο. Το ανυπέρβλητο Πέλλαπαϊς και ο Άγιος Αμβρόσιος και στη συνέχεια η Ακανθού, ο Δαυλός και η Επτακώμη με το εντυπωσιακό τοπίο του Γιούτι. Η Ακανθού, η βόρεια πόλη της Καρπασίας, το απέραντο περιβόλι της ελιάς και χαρουπιάς, κτισμένη κι αυτή στη βόρεια πλευρά του Πενταδακτύλου, με τα «Στυλλάρκα» - τους πελώριους στητούς βράχους και το «Διατρυπητό» - μια τεράστια τρύπα στον βράχο μέσα στα σπλάχνα του βουνού, με τους δικούς τους θρύλους και το μοναδικό τοπίο.

Τα Κάστρα του Πενταδακτύλου

Τα τρία υπέροχα φρούρια κοσμούν τον Πενταδάκτυλο. Τα κάστρα του Αγίου Ιλαρίωνα, του Βουφαβέντο και της Καντάρας. Το κάθε ένα ονομάζεται από τον λαό με το δικό του όνομα - «το κάστρο των εκατόν και ενός σπιτιών» ή τα Εκατόσπιτια (η Καντάρα), «το κάστρο της Βασίλισσας» (Άγιος Ιλαρίωνας), «τα σπίτια της Ρήγαινας» (Βουφαβέντο). Πρωτοκτίστηκαν τον καιρό των Βυζαντινών, κατά την περίοδο των Αραβικών Επιδρομών, οι οποίες διήρκησαν από τον 7ο μέχρι τον 10ο αιώνα μ.Χ. Κτίστηκαν πάνω σε απόκρημνους βράχους που υψώνονταν κάθετα προς τη βόρεια πλευρά και είναι κτισμένα σε διαφορετικά επίπεδα. Το

Το χωριό Κάρμι και στο βάθος ο Καραβάς από τον Άγιο Ιλαρίωνα

σχήμα και η έκτασή τους υπαγορεύθηκε από τη φυσική διαμόρφωση του εδάφους. Απαραίτητο στοιχείο τους είναι οι στέρνες για τη διαφύλαξη του νερού της βροχής, γιατί σε αυτά τα ύψη δεν υπάρχουν φυσικές πηγές.

Οι Λουζινιανοί ή Φράγκοι, επεξέτειναν και ενδυνάμωσαν τα αρχικά Βυζαντινά φρούρια, καθώς αποτελούσαν τη γραμμή άμυνας των βόρειων ακτών του νησιού ενάντια στους επιδρομείς. Αντίθετα, οι Ενετοί που τους διαδέχτηκαν το 1489 ως κυρίαρχοι της Κύπρου, μέσω της Αικατερίνης Κορνάρου, αχρήστευσαν τα κάστρα του Πενταδακτύλου και οχύρωσαν τις πόλεις, ιδιαίτερα την Αμμόχωστο και τη Λευκωσία με ισχυρά τείχη.

Υδροφορία - Κεφαλόβρυσα και βρύσες

Τα ασβεστολιθικά πετρώματα του Πενταδακτύλου αποτελούν ένα υδροφόρο στρώμα και τα φαινόμενα «καρστ» είναι εμφανή σε μεγάλη έκταση, έχουν δε μεγάλη αποθηκευτική ικανότητα και περιέχουν μεγάλες ποσότητες νερού. Τα γεωμορφολογικά φαινόμενα «καρστ» χαρακτηρίζονται από συμπαγείς ασβεστόλιθους γεμάτους ρήγματα, υπόγειους σπήλιους, λίμνες και υδροδεξαμενές. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά είναι εμφανή στον Πενταδάκτυλο και αποτελούν τα υδροφόρα στρώματα.

Η κυκλοφορία του νερού γίνεται δια μέσου των ρωγμών υπόγειων στοών και αγωγών που δημιουργήθηκαν από τη διαλυτική δράση του νερού στο εσωτερικό των ασβεστολιθικών πετρωμάτων, όπου συγκρατείται το νερό. Οι ασβεστόλιθοι κατά κανόνα περιβάλλονται από στεγανά αργιλικά πετρώματα, κυρίως τον φλύσχη και μαργαϊκές κρητίδες, δηλαδή ιζηματογενή πετρώματα, τα οποία είναι αδιαπέραστα από το νερό.

Το νερό των υπόγειων δεξαμενών μέσα στους ασβεστόλιθους συγκρατείται από αυτά τα αδιαπέραστα πετρώματα του φλύσχη κυρίως του σχηματισμού της Κυθρέας. Το πλεόνασμα του ετήσιου εμπλουτισμού υπερχειλίζει στις επαφές του φλύσχη με τον ασβεστόλιθο, υπό μορφή κεφαλόβρυσων, όπως εκείνων του Καραβά, της Λαπήθου και της Κυθρέας, αλλά και πολλών άλλων μικρότερων πηγών, όπως της Θέρμιας, του Δικώμου, του Λάρνακα Λαπήθου, του Αγίου Αμβροσίου, της Ακανθούς και της Καντάρας.

Ο Κεφαλόβρυσος Κυθρέας

Βρίσκεται στο κατοικημένο μέρος του χωριού, σε υψόμετρο γύρω στα 250 μ., στις πάνω ενορίες της Συρκανιάς και της Χαρδακιώτισσας.

Είχε τρεις διαφορετικές πηγές που ανάβλυζαν το νερό, σε μικρή απόσταση η μια από την άλλη και ενώνονταν σε ένα ποταμό που έτρεχε κάτω και εξυπηρετούσε τα γειτονικά χωριά. Είναι ο μεγαλύτερος κεφαλόβρυσος της Κύπρου με ετήσια απόδοση που έφτανε τα 3 εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερού πριν το 1960 και τα 2 εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερού μετά το 1960. Μάλιστα το 1945 είχε φτάσει σχεδόν τα 5 ½ εκατομμύρια κυβικά μέτρα.

Η ορμή του νερού ήταν τόση που κινούσε στα παλιά χρόνια 32 νερόμυλους. Οι πρώτοι νερόμυλοι κτίστηκαν κατά τον 1ον αιώνα π.Χ. και μέχρι τα Βυζαντινά χρόνια υπήρχαν αρκετοί νερόμυλοι, καθώς και σύστημα διακλάδωσης του νερού. Πριν την Τουρκική εισβολή του 1974 υπήρχαν γύρω στους 30 νερόμυλους, κυρίως για σιτηρά.

Το νερό χρησιμοποιείτο, εκτός από την κίνηση των νερόμυλων, για άρδευση των περβολιών της Κυθρέας και των γειτονικών χωριών, καθώς και για σκοπούς ύδρευσης. Κατά τη Ρωμαϊκή κατοχή της Κύπρου και για περίοδο 250 ετών μέρος του νερού του κεφαλόβρυσου μεταφερόταν με υδραγωγείο στη Σαλαμίνα, για σκοπούς ύδρευσης της πόλης.

Κατά τη λαϊκή παράδοση και τον μύθο, το νερό της Κυθρέας, ερχόταν από την Αττάλεια της Μ. Ασίας όπου πήγαζε από τα βουνά εκεί, περνώντας κάτω από τη θάλασσα και ότι κοντά στην Ασπρόβρυση, την παλιά πηγή κοντά στη θάλασσα της Αχειροποιήτου, μεταξύ Καραβά και Λαπήθου, όπου άραξε ο Κανάρης το 1821 και συνάντησε τους πρόκριτους του Καραβά και της Λαπήθου για εφόδια και συνδρομή στην Ελληνική Επανάσταση, περνά ένα υποθαλάσσιο ρεύμα που το ταύτιζαν με τον ποταμό της Κυθρέας.

Ο Κεφαλόβρυσος της Λαπήθου

Η μεγάλη νερόμυλα της Λαπήθου, το κεφαλόβρυσο της, ήταν ο δεύτερος σε όγκο νερού μετά της Κυθρέας. Και εδώ μπλέκεται παρόμοιος μύθος για την προέλευση του νερού από τα βουνά της Μ. Ασίας και τη διέλευση του κάτω από τη θάλασσα της Κιλικίας. Μα δεν ευσταθεί, γιατί έχει αποδειχτεί επιστημονικά ότι το νερό είναι προϊόν των συμπαγών ασβεστόλιθων του Πενταδακτύλου.

Υπήρχε και εδώ σύστημα διακλάδωσης του νερού και διανομής του, τόσο για άρδευση, όσο και για την ύδρευση της Λαπήθου, την Amabylis όπως την ονόμαζαν οι Φράγκοι,

δηλαδή τη λατρευτή πολιτεία, τη Λάμπουσα των Βυζαντινών και Ιμερόεσσα. Διάφοροι κατά καιρούς επισκέπτες έχουν περιγράψει τον Κεφαλόβρυσο της Λαπήθου – όπως η Esme Scott Stevenson το 1880, οι Thompson και Pease το 1834 και ο Μαρίτι το 1769.

Η άλλοτε αστείρευτη νερομάνα της Λαπήθου, πηγή ζωντάνιας και ευφορίας έχει τώρα στερέψει, όπως και του παραπλήσιου Καραβά. Οι δύο αυτές περικαλλείς ανθοστόλιστες πολιτείες του Πενταδακτύλου με τις μυρίπνοες ευωδίες, όπου η φύση ήταν πλούσια και αμόλυντη.

Ο Κεφαλόβρυσος του Καραβά

Το νερό του Καραβά στο εξοχικό Κέντρο «Μύλοι»

Το Κεφαλόβρυσον, ή η Παλιά Βρύση, ο ποταμός ο «Χωρκοῦρης», όπως τον έλεγαν οι Καραβιώτες, ήταν ο πιο μικρός από τα τρία κεφαλόβρυσα του Πενταδακτύλου αλλά ο πιο σταθερός, με απόδοση περίπου 650,000 – 700,000 κ.μ. ετησίως, ή 100 κ.μ. την ώρα, σε σύγκριση με 1.6 εκατομμύρια κ.μ. ετησίως της Λαπήθου και 2 - 3 εκατομμύρια κ.μ. της Κυθρέας. Οι ποσότητες αυτές αυξομειωνόνταν, ανάλογα με το ύψος της βροχόπτωσης. Ο Κεφαλόβρυσος του Καραβά κάποιες χρονιές ξεπερνούσε το ένα εκατομμύριο κ.μ. ετησίως.

Το νερό περνούσε μέσα από το εξοχικό κέντρο «Οι Μύλοι» και πότιζε ολόκληρη την περιοχή Καραβά, δημιουργώντας μια καταπράσινη αειθαλή βλάστηση και οπωροφόρα περιβόλια «στη γη όπου ανθεί, φαιδρά πορτοκαλέα και πάλλει η ελαία», κατά τον ποιητή Άγγελο Βλάχο.

Το νερό είχε αρκετή ορμή για να γυρίσει τους μύλους του Τσιομούνη, του Διονύση και της Παναγίας. Υπήρχε και εδώ διακλάδωση του νερού με τσιμεντένια αυλάκια και σιδερένιες «δησιές», τα σημεία αλλαγής της ροής του νερού.

Ο Άγγλος E.C. Lane του Τμήματος Δημοσίων έργων, αναφέρει σε σχετική έκθεση του το 1906: «Το νερό αναβλύζει από μια φυσική πηγή στους πρόποδες του Πενταδακτύλου, κάπως λιγότερο από ένα μίλι απόσταση από το κέντρο του χωριού, ενεργοποιώντας τρεις μύλους καθ' οδόν. Μέτρησα τη ροή του νερού της πηγής στις 18 Δεκεμβρίου 1905 και το βρήκα 59,000 γαλόνια την ώρα ή 1,416,000 γαλόνια την ημέρα. Για έξι μέρες αυτό το νερό πηγαίνει στην ενορία Αγίου Γεωργίου του Καραβά και την Κυριακή το γυρίζουν σε άλλο κανάλι στην ενορία της Αγίας Ειρήνης. Το νερό πηγάζει από τη βάση ενός χείμαρρου του βουνού που συνεχώς μεταφέρει μεγάλα κομμάτια βράχων εμποδίζοντας τη ροή του νερού. Ο Μουχτάρης δήλωσε ότι αρκετή ποσότητα νερού χάνεται με το κλείσιμο του ρυακιού από τις πέτρες, που ξεχειλίζει και ρέει αλλού». Ο Lane εισηγήθηκε την κατασκευή ενός πέτρινου αυλακιού από τη βρύση μέχρι το κέντρο του χωριού με κόστος γύρω στις 550 λίρες, τότε το 1905.

Το 1950, έγινε μέτρηση του νερού της Παλιάς Βρύσης ή Κεφαλόβρυσου από τον Χρ. Κόκκινο και τον Γραμματέα του Δήμου Καραβά, Ηρακλή Χατζηδαμιανού και η ποσότητα του ήταν 720,000 γαλόνια σε 24 ώρες, δηλαδή το μισό από ό,τι ήταν το 1905.

Όπως και στα άλλα δύο κεφαλόβρυσα, η ποιότητα του νερού ήταν εξαιρετική, σύμφωνα με τις κατά καιρούς επίσημες εκθέσεις των αρμοδίων Κυβερνητικών Τμημάτων. Ιδιαίτερα τα νερά του Καραβά και της Λαπήθου, το άλλοτε αθάνατο νερό, ήταν τα καλύτερα της Κύπρου. Η πιο παλιά ανάλυση του νερού των κεφαλόβρυσων που υπάρχει είναι του 1880 από την αποικιακή κυβέρνηση, από τον Άγγλο A. Kitchen, ο οποίος μάλιστα τα συγκρίνει με το πόσιμο νερό άλλων πόλεων. Σε όλες τις λεπτομέρειες – στερεά, άλατα, αμμωνία, σκληρότητα, ακόμα και στη γεύση και μυρωδιά, τα νερά των κεφαλόβρυσων σαφώς υπερτερούν των άλλων, ιδιαίτερα εκείνα του Καραβά και της Λαπήθου.

Σήμερα, τα περίφημα αυτά κεφαλόβρυσα, που ήταν οι μεγαλύτερες πηγές της Κύπρου, έχουν στερέψει, γιατί η στάθμη του νερού είναι πιο χαμηλή από ό,τι ήταν προηγουμένως, λόγω της υπεράντλησης των υδροφόρων στρωμάτων με τη διάνοιξη πολλών διατρήσεων για κάλυψη της υπερανάπτυξης που έχει σημειωθεί τις τελευταίες δεκαετίες.

Ο Μιχάλης Γιάννη Τριφούρτζη
από τον Καραβά

Ο Μητροπολίτης Κερύνειας
Μακάριος Μυριανθέας

Τα Οκτωβριανά στην πόλη και επαρχία Κερύνειας

Άννα Νεοφύτου,
φιλόλογος, ιστορικός, ερευνήτρια

Άννα Νεοφύτου

Στην εξέγερση του Οκτώβρη του 1931 είχε και η μικρή επαρχία της Κερύνειας το μερτικό της. Στη συμμετοχή της Κερύνειας στα Οκτωβριανά συνέβαλε καταλυτικά η παρουσία του Μακαρίου Μυριανθέα στον μητροπολιτικό θρόνο της Κερύνειας από το 1917.

Σημαντικότερα γεγονότα που συνδέθηκαν και με την προσωπικότητα του μητροπολίτη Κερύνειας Μακαρίου προετοίμασαν το κλίμα και δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την εξέγερση τον Οκτώβρη του 1931 στην Κερύνεια.

Το σπουδαιότερο ήταν η μεταφορά της έδρας της μητροπολιτικής περιφέρειας Κυρηνείας από τη Μύρτου στην πόλη της Κερύνειας, όπου το 1922 έγιναν τα εγκαίνια του νέου μητροπολιτικού μεγάρου, σ' ένα ύψωμα, που δέσποζε της περιοχής. Τα σπίτια ήταν ελάχιστα,

αντίθετα υπήρχαν πολλά περιβόλια με πορτοκαλιές, συκιές και αμπέλια. Ανατολικά ένας δρόμος στενός ανηφόριζε προς τη μητρόπολη διαγράφοντας κύκλο γύρω από το Σεβέρειο. Δυτικά η μητρόπολη συνδεόταν με την οδό Λαυρεντίου, που είναι και το σημείο που έγιναν οι συγκρούσεις με τους Άγγλους τη νύχτα της 25ης Οκτωβρίου.

Ένα άλλο εξίσου σημαντικό γεγονός ήταν και η ίδρυση της ΕΡΕΚ. Στη μικρή μας πόλη, είχαν συγκεντρωθεί και υπηρετούσαν μια πλειάδα εξαιρετικών εκπαιδευτικών της Δημοτικής και της Μέσης εκπαίδευσης. Κοινό στοιχείο που ενώνει όλους η υπέρμετρη αγάπη για την Ελλάδα και η πίστη στον Αγώνα για την Ένωση. Γι αυτό κατά τα πρότυπα των Φιλικών ίδρυσαν την Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση Κύπρου, αρχηγός και εμπνευστής της οποίας υπήρξε ο Γεώργιος Καραγιάννης. Όλοι αυτοί οι εκπαιδευτικοί, οι δικηγόροι και άλλοι κάτω από την καθοδήγηση του Μακαρίου οργανώθηκαν σε ένα δίκτυο που απλώθηκε σε όλη τη μητροπολιτική περιφέρεια της Κερύνειας και μεταξύ άλλων είχαν την υποχρέωση τις Κυριακές να πηγαίνουν διαδοχικά στα χωριά και να μιλούν στον κόσμο για την Ελλάδα και την Ένωση.

Οκτώβρης του 1931 και τα γεγονότα καλπάζουν. Οι ειδήσεις τότε κυκλοφορούσαν με την ταχύτητα χελώνας. Ο μητροπολίτης της Κερύνειας βρισκόταν σε περιοδεία στην επαρχία και συγκεκριμένα στον Άγιο Αμβρόσιο. Επιστρέφει εσπευσμένα στην Κερύνεια, Σάββατο 24 Οκτωβρίου, ώρα 3 το απόγευμα. Αμέσως ειδοποιούνται με τους συνδέσμους τα χωριά της επαρχίας να έρθουν να συμμετάσχουν στην εκδήλωση που θα γινόταν την επομένη μέρα

Κυριακή 25 Οκτωβρίου 1931 στο μνημόσυνο του Ονούφριου Κληρίδη στην εκκλησία του Αρχαγγέλου στην Κερύνεια.

Ο ίδιος ο Μακάριος συσκέπτεται στη μητρόπολη με τους συνεργάτες του και αποφασίζει να μεταβεί στη Λευκωσία το πρωί της Κυριακής, μαζί με τον Πολύκαρπο Ιωαννίδη, γραμματέα της Μητρόπολης Κερύνειας, για να παραστεί σε συνεδρία του εθναρχικού συμβουλίου. Ενώ πήγαινε στη Λευκωσία όμως η αστυνομία τον ανέκοψε και θέλησε να τον συλλάβει. Έξυπνος όμως τους ζήτησε το ένταλμα σύλληψης. Έτσι απέφυγε τη σύλληψη και επέστρεψε στην Κερύνεια.

Οι προφορικές μαρτυρίες των ανθρώπων, που έζησαν από πολύ κοντά τα γεγονότα, επιβεβαιώνουν την ακρίβεια των βρετανικών πληροφοριών. Ο Μακάριος και ο Πολύκαρπος Ιωαννίδης καθ' οδόν προς την Κερύνεια σταματούν λίγο μετά το στρίψιμο για τον Άγιο Ιλαρίωνα. Εκεί με εντολή του Μακαρίου ο Πολύκαρπος βρίσκει τρόπο και αποκόπτει τα σύρματα της Αρχής Τηλεπικοινωνιών. Ο αστάθμητος αυτός παράγοντας θα φέρει κάποια αναστάτωση στα σχέδια των κατοχικών δυνάμεων για την αντιμετώπιση των εξελίξεων. Ο Αποικιακός Γραμματέας ενημερώθηκε για τη δολιοφθορά από έναν ιππέα που απέστειλε ο Διοικητής της Κερύνειας.

Από τις 8 και 15' το πρωί μέχρι τις 2 και 30' το απόγευμα, οπότε αποκαταστάθηκε η επικοινωνία, συνέβηκαν πολλά και συνταρακτικά γεγονότα. Ο Μακάριος εισέρχεται ορμητικός στην εκκλησία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, όπου ετελείτο μνημόσυνο των πεσόντων κατά την εξέγερση και εκφωνούσε λόγο ο Θεόκλητος Σοφοκλέους, φιλόλογος, διευθυντής του Ημιγυμνασίου Κερύνειας. Ο Μακάριος τον διακόπτει και με ένα ενθουσιώδη λόγο καταλήγει σε ένα προσκλητήριο προς το λαό. Όλοι μαζί να πορευτούν στο διοικητήριο, για να ανυψώσουν την ελληνική σημαία, να δείξουν ότι η Κύπρος είναι Ελληνική. Εν τω μεταξύ καλεί κοντά του τον προσωπικό του υπάλληλο Σάββα Χατζηλαμπή και του αναθέτει να πάει να βρει σημαία Ελληνική. Ο νεαρός Σάββας κατευθύνεται στο σπίτι του Γεωργίου Καραγιάννη, δίπλα από το σπίτι του Παπασάββα στην οδό Ελευθερίας. Θυμήθηκε ότι τρεις ημέρες πριν είχαν δει στο σπίτι του Γ. Καραγιάννη μια σημαία τυλιγμένη στον ιστό της, όταν πήγαν επίσκεψη με τον δεσπότη. Πήρε τη σημαία και βγήκε έξω από το σπίτι, παρά τις διαμαρτυρίες της μητέρας του

Καραγιάννη, η οποία φοβόταν για τις πιθανές εξελίξεις. Κάτω από τη στενή παρακολούθηση των ανθρώπων των Άγγλων έφτασε στον Αρχάγγελο. Ο Δεσπότης μπήκε επικεφαλής της διαδήλωσης, δίπλα στον σημαιοφόρο Σάββα Χατζηλαμπή, τον Χαρίλαο Δημητριάδη, δήμαρχο της Κερύνειας και τον Δωρόθεο Καρολίδη. Κοντά τους και οι δάσκαλοι και καθηγητές και πολλοί άλλοι, επώνυμοι και ανώνυμοι.

Όταν η κορυφή της πομπής έφτανε στη συμβολή της οδού Ελευθερίας με την οδό Ελλάδος, οι τελευταίοι διαδηλωτές κατέβαιναν από τα σκαλιά του Αρχαγγέλου. Το πλήθος ήταν αμέτρητο, αφού είχαν ειδοποιηθεί και είχαν έλθει άνθρωποι από διάφορα χωριά της μητροπολιτικής περιφέρειας της Κερύνειας.

Οι άνθρωποι που ήρθαν από όλα τα χωριά της επαρχίας της Κερύνειας, είχαν εξοπλιστεί με αυτοσχέδια όπλα, όπως πέτρες, ξύλα και εργαλεία, στην προσπάθεια τους να τον προστατέψουν. Είναι φανερό η γέφυρα επικοινωνίας που υπήρχε ανάμεσα στον Μακάριο και το ποίμνιό του.

Το πλήθος ψάλλοντας θρησκευτικούς και εθνικούς ύμνους έφτασε στο διοικητήριο. Στο ύψος του τούρκικου κοιμητηρίου στεκόταν ο αστυνόμος Κώστας Δημητριάδης με δύναμη 30 αστυνομικών. Το πλήθος με τον Δεσπότη επικεφαλής αγνόησαν την αστυνομική δύναμη και εισήλθαν στην αυλή του Διοικητηρίου. Ο κοτσινόφεσος, φύλακας του διοικητηρίου, προτείνει το όπλο, έτοιμος να πυροβολήσει εναντίον του σημαιοφόρου Σάββα Χατζηλαμπή. «Εμένα κτύπα, όχι το παιδί!» φωνάζει ο Μακάριος και προτείνει το στήθος του. Προλαβαίνει ο δικηγόρος Δωρόθεος Καρολίδης και τον αφοπλίζει, προτού πυροβολήσει. Ο Μακάριος διατάζει να υψωθεί η Ελληνική σημαία. Ο ίδιος ο Δεσπότης προσπάθησε να κατεβάσει την Αγγλική σημαία, αλλά το σχοινί κάπου σκαλώνει, κόβεται.

Κάποια παιδιά της πρώτης τάξης του Γυμνασίου σπεύδουν να βοηθήσουν να κατεβεί η αγγλική σημαία. Το σύμβολο της τυραννίας, πέρασε στα χέρια των διαδηλωτών, που το καταξέσχισαν σε δεκάδες μικρά κομμάτια, όπως αναφέρουν πολλοί αυτόπτες μάρτυρες. Κομμάτια της μεταφέρθηκαν μέχρι την Καλογραία. Ένας από εκείνους που βοήθησαν να κατεβεί η σημαία ήταν και ο Δημήτρης Γαλακτίου, όπως αναφέρει στην έκθεσή του ο αστυνόμος της Κερύνειας.

Ο Σάββας Χατζηλαμπής ανέβηκε σε παρακείμενο τοιχαράκι και έδεσε την ελληνική σημαία που κρατούσε με τον ιστό της πάνω στον ιστό του διοικητηρίου, στερεώνοντάς την με το σχοινί που είχε αποκοπεί από τη θέση του.

Εκείνη τη στιγμή έφτασε εσπευσμένα και ο διοικητής Ντένις, που ανέβηκε στον εξώστη του διοικητηρίου και διάβασε προς το πλήθος αγγλιστί τον στρατιωτικό νόμο που είχε επιβληθεί. Ο μητροπολίτης με βροντώδη φωνή απαιτεί να διαβαστεί ο νόμος στα Ελληνικά, όχι στα Εγγλέζικα. Τότε ο Ντένις αναθέτει στον γραμματέα του διοικητηρίου να διαβάσει τον νόμο στα Ελληνικά, ενώ ο αστυνόμος Κώστας Δημητριάδης, κάλεσε το πλήθος να διαλυθεί και να επιστρέψει στα σπίτια του.

Οι διαδηλωτές όμως, υπακούοντας σε προτροπή του μητροπολίτη, επιστρέφουν με παρέλαση στη Μητρόπολη. Οι Άγγλοι στη συνέχεια κατεβάζουν την ελληνική σημαία και αναρτούν πάλι την αγγλική. Η ελληνική σημαία που υψώθηκε στο διοικητήριο της Κερύνειας βρίσκεται σήμερα συντηρημένη στο Μουσείο Αγώνος στη Λευκωσία.

Το πλήθος του κόσμου, που συνέχισε να καταφθάνει στη μητρόπολη από τα κοντινά και πιο μακρινά χωριά, για να συμπαρασταθεί στον Δεσπότη, δεν κατάφερε να εμποδίσει τη σύλληψή του.

Η επικοινωνία του Διοικητή της Κερύνειας με τον Αποικιακό Γραμματέα στη Λευκωσία γινόταν μέσω απεσταλμένων. Δυο Άγγλοι ενεχείρισαν στον Διοικητή διατάγματα επιβολής λογοκρισίας μαζί με αριθμό Κανονισμών περί Αμύνης της Κύπρου, που αμέσως τοιχοκολλήθηκαν σε περίοπτες θέσεις της πόλης. Τα διατάγματα αυτά έδιναν έκτακτες εξουσίες στον Κυβερνήτη, που έχει το δικαίωμα να εξορίζει, να διορίζει λογοκριτές κ.ά. Οποιοδήποτε όργανο της τάξης μπορούσε να συλλαμβάνει οποιοδήποτε πρόσωπο, και ελέγχονταν αυστηρά οι αναχωρήσεις και αφίξεις. Άλλοι πρόσθετοι κανονισμοί απαγόρευαν τη συνάθροιση πέραν των πέντε ατόμων.

Το πλήθος γύρω από τη Μητρόπολη αυξάνεται σε όγκο, σύμφωνα με τους υπολογισμούς των Άγγλων ανερχόταν σε 1000 άτομα, τα περισσότερα οπλισμένα με βαριά ξύλα και σίδερα. Σίγουρα όμως ήταν πολύ περισσότεροι, αν υπολογίσει κανείς τους Κερυνειώτες, που σχεδόν όλοι ένιωσαν υποχρέωσή τους να τρέξουν

στη μητρόπολη, όπως και οι κάτοικοι από τα πιο πολλά χωριά της μητροπολιτικής περιφέρειας της Κερύνειας.

Στις 9.30 μ.μ. μήνυμα από το Κάρμι ανέφερε ότι οι περισσότεροι κάτοικοι του χωριού ξεκίνησαν, για να ενισχύσουν τον κόσμο στη μητρόπολη. Οι στρατιώτες που στάληκαν στη δυτική είσοδο της πόλης διαπίστωσαν ότι οι Καρμιώτες είχαν ήδη φτάσει στη μητρόπολη. Τα λεωφορεία και τα άλλα μέσα που τους μετέφεραν τους αποβίβαζαν μακριά από την πόλη και οι άνθρωποι μέσα από τα περιβόλια κατακοφτά κατέληγαν ανενόχλητοι στην πλατεία της μητρόπολης.

Η κατάσταση όσο πήγαινε γινόταν πιο εκρηκτική. Τα πρόχειρα όπλα, ξύλα, πέτρες, βρίσκουν τον στόχο τους. Οι Εγγλέζοι φυσικά οχυρώνονται. Εγκατέστησαν οπλοπολυβόλα, σε καίρια σημεία της πόλης, από όπου μπορούσαν να ελέγχουν την περιοχή της μητρόπολης. Το ένα από αυτά, μάλιστα, έπεσε στα χέρια των διαδηλωτών, αλλά για κάποιο λόγο δεν μπόρεσαν να το χρησιμοποιήσουν. Είναι φανερό ότι πρόθεση των Εγγλέζων ήταν να κλείσουν όλες τις διόδους προς τη μητρόπολη. Επιπρόσθετα Άγγλοι στρατιώτες και αστυνομικοί είχαν καταλάβει όλους τους γύρω δρόμους, ενώ άλλοι παρακολουθούσαν την κατάσταση από τις στέγες των σπιτιών που υπήρχαν βόρεια της μητρόπολης.

Το πλήθος κινήθηκε προς την οδό Ελλάδος εναντίον των οπλισμένων Άγγλων στρατιωτών, που υποχρεώθηκαν να οπισθοχωρήσουν. Ενώ το πλήθος εξακολουθούσε με κραυγές να ρίχνει πέτρες, ο αστυνόμος Κώστας Δημητριάδης κάλεσε ξανά το πλήθος να πετάξει τα ξύλα, τις πέτρες και τα σίδερα που κρατούσαν, χωρίς όμως καμιά ανταπόκριση. Οι στρατιώτες τότε εφόρμησαν με εφ' όπλου λόγχην και ταυτόχρονα, τους δόθηκε διαταγή ν' ανοίξουν πυρ κατά των διαδηλωτών. Το πλήθος οπισθοχώρησε προς το ύψωμα της μητρόπολης για λίγο και ακολούθως κινήθηκε πάλι εναντίον των στρατιωτών. Η άγνοια, η παράλογη τόλμη, η ψευδαίσθηση ότι μπορούν να πετύχουν να νικήσουν τους Άγγλους, το συναίσθημα δηλαδή, παρακινεί τους λίγους αυτούς επαναστάτες κατά της αποικιοκρατίας.

Για δεύτερη φορά το οπλισμένο απόσπασμα ανοίγει πυρ κατά του πλήθους. Τραυματίστηκαν τρία πρόσωπα, ο ένας άφησε την τελευταία του πνοή στο νοσοκομείο της Κερύνειας,

όπου μεταφέρθηκε πολύ αργά, αφού έχασε πολύ αίμα από την αιμορραγία. Οι Άγγλοι στις αναφορές τους ισχυρίζονται ότι ο τραυματίας στάληκε αμέσως στο νοσοκομείο και έτυχε ιατρικής φροντίδας. Η αλήθεια όμως είναι διαφορετική. Το κέρφιο, η άρνηση των Άγγλων να τον μεταφέρουν στο νοσοκομείο, ο γιατρός που λόγω του κέρφιου δεν ήρθε στην ώρα που έπρεπε, ήταν οι παράγοντες που οδήγησαν το νέο παιδί στον τάφο. Νεκρός ο δεκαοκτάχρονος Μιχάλης Γιαννή Τριφούρτζη, εγγονός του Παπά Ισαάκ (Ισαάκ) από τον Καραβά. Οι μαρτυρίες δίνουν την αντίθετη εκδοχή από αυτήν που ανακοίνωσαν οι Άγγλοι.

Πολύ συγκλονιστικές είναι οι μαρτυρίες από χωριανούς του νεαρού Τριφούρτζη, που αναφέρουν ότι ο Μιχάλης ήταν παρών το πρωί στη λειτουργία στον Αρχάγγελο και στη διαδήλωση προς το διοικητήριο. Μετά επέστρεψε στο σπίτι του στον Καραβά, έφαγε βιαστικά, όπως δηλώνει η μητέρα του. Όταν κυκλοφόρησε η είδηση ότι επίκειται η σύλληψη του δεσπότη, βρέθηκε από τους πρώτους στη συγκέντρωση στον Καραβά, στο σπίτι του Λευτέρη Χατζηστεφάνου. Στη μητέρα του έδωσε εντολή την άλλη μέρα να του στείλει στην Κερύνεια το καλάθι με τα πράγματά του. Όταν τον ρώτησε η μητέρα του γιατί θα πάει, απαντά ότι θα πάει στην Κερύνεια, γιατί ενδιαφέρεται «για τη μάνα μας Ελλάδα». Η ίδια η μητέρα του μαρτυρεί πως ο γιος της λάτρευε την Πατρίδα, την Ελλάδα του!

Ο Λευτέρης Χατζηστεφάνου τους όρκισε στην ελληνική σημαία και ξεκίνησαν πεζοί από τον Καραβά να πάνε στην Κερύνεια, να διανύσουν μια απόσταση 10 χιλιομέτρων, για να προστατέψουν τον Δεσπότη από τους Άγγλους. Άλλες ομάδες πήγαν με αυτοκίνητο σε τρεις διαδοχικές διαδρομές στην Κερύνεια. Συναντήθηκαν όλοι στην περιοχή γύρω από τη Μητρόπολη.

Πρόσωπο αρχαίας τραγωδίας η μητέρα του Μιχάλη. Ανυποψίαστη ξύπνησε το πρωί της Δευτέρας, ετοίμασε το καλάθι του παιδιού της και κατέβηκε στον δρόμο προς την Κερύνεια να βρει κάποιο να το στείλει στον γιο της. Κανένας δεν περνούσε και παραξενεύτηκε. Κάποιος χωριανός, που είχε μάθει για τον Μιχάλη, της ανακοίνωσε ότι ο γιος της είχε κτυπηθεί ελαφρά στο πόδι. Η μάνα ξεκίνησε να πάει πεζή στην Κερύνεια, να δει τον γιο της στο νοσοκομείο. Τον βρήκε σε κακά χάλια και μόλις που πρόλαβε να της ψιθυρίσει: «Δεν νιώθω το πόδι μου, μάνα». Και βυθίστηκε σε λήθαργο. Σε

λίγο ξεψύχησε. Ο πατέρας του, που εργαζόταν στη Βασιλεία, δεν τον πρόλαβε ζωντανό.

Η συμπάθεια του κόσμου για τον Δεσπότη ήταν ολοφάνερη, αυτή τους έσπρωχνε να βάλουν ασπίδα γι' αυτόν τα σώματά τους, να τον προστατέψουν, αλλά καταλαβαίνει κανείς ότι μόνη η καλή πρόθεση δεν ήταν αρκετή.

Οι Άγγλοι στρατιώτες με Τούρκους αστυνομικούς αναζητούσαν τον δικηγόρο Σάββα Λοϊζιδη να τον συλλάβουν, ματαιώς όμως. Τα στρατιωτικά φορτηγά πέρασαν από το σπίτι των αδελφών Σάββα και Λοΐζου Λοϊζιδη πίσω από το νοσοκομείο της Κερύνειας. Εκεί βρήκαν μόνο τον Λοΐζο Λοϊζιδη, γεωπόνο, υπάλληλο στο Τμήμα Γεωργίας, τον οποίο κακοποίησαν αγρίως. Την άλλη μέρα ο Λοΐζος βρέθηκε νεκρός στη θάλασσα. Σύμφωνα με τη μαρτυρία του αδελφού του Σάββα Λοϊζιδη «ο γιατρός που έκαμε τη νεκροψία διαπίστωσε ότι στο κρανίο του Λοΐζου υπήρχε οπή από σφαίρα». Υπάρχουν πληροφορίες ότι από την αστυνομία δόθηκε η εντολή, να φουντάρουν το πτώμα στη θάλασσα της Κερύνειας έξω από το στόμιο του λιμανιού.

Οι αγγλικές πηγές υποστηρίζουν ότι πνίγηκε μόνος του. Οι προφορικές μαρτυρίες όμως των ανθρώπων, που έζησαν τα γεγονότα δακτυλοδεικτούν ως αυτοουργούς τους Άγγλους κατακτητές μαζί με τους συνεργούς τους.

Δευτέρα 26 Οκτωβρίου 1931 και στην Κερύνεια επικρατεί απόλυτη ησυχία το υπόλοιπο της νύχτας. Το πρωί κι όλη την ημέρα τα πιο πολλά καταστήματα έμειναν κλειστά εις ένδειξη διαμαρτυρίας για τη σύλληψη του Δεσπότη.

Δευτέρα πρωί οι Άγγλοι ύψωσαν την αγγλική σημαία πάνω στη Μητρόπολη. Την ίδια μέρα στις 26.10.1931 υπογράφεται το διάταγμα εξορίας του Μακαρίου. Αμέσως μετά άρχισε και το κύμα συλλήψεων. Ο Στυλλή Τσαούσης και ο Σεβκέτ επικεφαλής του αστυνομικού αποσπάσματος πήγαν στη Μητρόπολη κατά τις 7-8 το πρωί της Δευτέρας 26ης Οκτωβρίου 1931. Ο Σεβκέτ έμεινε στην είσοδο και ο Στυλλή Τσαούσης ανέβηκε στη μητρόπολη, σήκωσαν από το κρεβάτι τον νεαρό (21 ετών) Σάββα Χατζηλαμπή και τον συνέλαβαν. Δεν του επέτρεψαν να πάρει ούτε την νιφομαντηλιά του, πράγμα που έκαμε τον δεκαπεντάχρονο Σωκράτη Λοϊζιδη, που μοιραζόταν με τον Σ. Χατζηλαμπή το δωμάτιο στη Μητρόπολη, να τρέξει να του δώσει το προσόπιόν του. Καθ' οδόν προς τη φυλακή συνέλαβαν από τον δρόμο και τον νε-

από Δημήτρη Γαλακτίου. Μεταφέρθηκαν στο καρακόλι, τον Αστυνομικό σταθμό Κερύνειας, όπου υποβλήθηκαν σε ανάκριση. Από εκεί ο Σάββας ειδοποίησε τον Δήμαρχο Κερύνειας και δικηγόρο του Χαρίλαο Δημητριάδη για την αγγλική σημαία που ανάρτησαν οι Άγγλοι στο μέγαρο της Μητρόπολης. Ο Χαρίλαος Δημητριάδης τηλεφώνησε αμέσως στον Διοικητή Ντένις, διαμαρτυρήθηκε εντονότατα και οι Άγγλοι την κατέβασαν αμέσως.

Επιβλήθηκε κατ' οίκον περιορισμός από τις 7μ.μ. μέχρι τις πέντε η ώρα το πρωί στη Μύρτου, τη Λάπηθο, το Δίκωμο, την Κερύνεια, τον Άγιο Αμβρόσιο, και τον Κορμακίτη. Γίνονταν περιπολίες στην πόλη και τα χωριά, άρχισαν οι ανακρίσεις, οι συλλήψεις και οι φυλακίσεις στο Φρούριο της Κερύνειας.

Και οι κατακτητές προχωρούν σε αυστηρά αντίποινα. Επέβαλαν τις επανορθώσεις, αιματηρές φορολογίες, για να καλυφθούν οι ζημιές. Συλλαμβάνουν κόσμο πολύ, ακόμα και αθώους που βρίσκουν τον τρόπο να τους ενοχοποιούν, να τους επιβάλλουν πρόστιμο, που τις πιο πολλές φορές δεν είχαν να πληρώσουν, να τους ρίχνουν στη φυλακή, όπου οι φυλακισμένοι Κύπριοι ζούσαν κάτω από άθλιες και ανθυγιεινές συνθήκες. Πολλοί άνθρωποι στοιβαγμένοι σ' ένα μικρό δωμάτιο, ένας αστυνομικός να φρουρεί εκατοντάδες.

Για πολλούς μήνες η πόλη και τα χωριά της Κερύνειας έζησαν μέσα στην ένταση και στον αναβρασμό. Οι δίκες, οι ανακρίσεις, οι απολύσεις, η ασφυκτική παρακολούθηση, οι εκτοπισμοί, οι εξορίες, συντάραξαν και άφησαν τα σημάδια τους στη ζωή ολόκληρης της επαρχίας της Κερύνειας.

Οι βρετανικές αρχές ζητούν από τους δασκάλους να συμβιβαστούν με το καθεστώς της Αποικιοκρατίας, να απαρνηθούν το ελεύθερο φρόνημά τους, να γίνουν άνθρωποι προσκυνημένοι, ν' απαρνηθούν την ιστορία και την παράδοσή τους. Εκείνο όμως που έχει σημασία είναι ότι κανένας δεν υπέγραψε, γι' αυτό και η τιμωρία τους ήταν η φυλάκιση.

Είναι φανερό ότι οι Άγγλοι πρώτιστα ήθελαν να πλήξουν την παιδεία. Η σύλληψη και φυλάκιση καθηγητών δυσκόλευε τη λειτουργία του Γυμνασίου. Η απόλυση των δημοδιδασκάλων που αναμίχθηκαν ενεργά στα γεγονότα αποτελούσε σκληρό μέτρο για τους ανθρώπους, που

δεν είχαν άλλο πόρο στη ζωή τους. Ο δάσκαλος Σάββας Ιωακείμ από τη Λάπηθο, πατέρας 7 παιδιών, απολύθηκε από την υπηρεσία του, πήγε στην Ελλάδα και εκεί τον διόρισαν δάσκαλο στα βόρεια σύνορα της Ελλάδας. Με διαβήματα του Μακαρίου επέστρεψε πίσω στην Κύπρο.

Τα καταπιεστικά μέτρα σε βάρος της Παιδείας ήταν πολλά. Απαγόρευαν την έπαρση ελληνικής σημαίας, την ανάρτηση εικόνων των ηρώων του 1821, την κωδωνοκρουσία, κ.ά. Στο Κάρμι για να γλιτώσουν τις εικόνες με τους ήρωες τις έβαλαν κάτω από την Αγία Τράπεζα. Κι ύστερα τις ξανάβγαλαν και τις κρέμασαν στους τοίχους του Σχολείου. Έναν άνθρωπο που τόλμησε να παρακούσει τον νόμο της Αποικιοκρατίας, τον έβγαλαν στην αυλή της εκκλησιάς, τον ρώτησαν γιατί το έκαμε, κι αυτός τους απάντησε: «Για να τις βλέπουν (τις εικόνες των ηρώων) οι μαθητές και να διαβάζουν περισσότερο». Και τον έδειραν με το «κουρπάτσιν» τρεις φορές.

Η απαγόρευση των εθνικών συμβόλων ήταν κάτι παραπάνω από ολοκληρωτική. Και οι μικροί μαθητές αγνοούσαν και αυτό το χρώμα της ελληνικής σημαίας.

Ο επίλογος γράφεται στις αίθουσες των δικαστηρίων. Τα δημοσιεύματα στις εφημερίδες περιορίζονται στις ανακοινώσεις και μόνο, χωρίς σχόλια ή περισσότερες πληροφορίες. Η πρώτη δίκη γίνεται στις 25 και 26 του Νοέμβρη του 1931 για τους δασκάλους και καθηγητές. Οι έξι πρωταγωνιστές καταδικάστηκαν σε έξι μήνες φυλάκιση, Γεώργιος Καραγιάννης, Λοΐζος Καραγιάννης, Θεόκλητος Σοφοκλέους, Ευθύβουλος Ανθούλης, Γεώργιος Ζαμπάς, Μιχαλάκης Κωνσταντινίδης.

Στις 9 Δεκεμβρίου 1931 γίνεται η δίκη των νεαρών Χατζηλαμπή και Γαλακτίου που εξέτισαν και οι δύο ποινή φυλάκισης ενός έτους. Οι δίκες συνεχίστηκαν ολόκληρο τον Δεκέμβρη του 1931, τον Ιανουάριο του 1932, τον Φεβρουάριο, τον Μάρτιο. Τελευταία αναφορά στην Ελευθερία, 11 Μαΐου 1932.

Αξίζει να σκύβουμε με ενδιαφέρον πάνω στις λεπτομέρειες των γεγονότων του 1931, για να βιώσουμε την έντασή τους, γιατί πίσω από την ισοπεδωτικά ψυχρή ματιά της Ιστορίας κρύβεται ο παλμός των χιλιάδων ανθρώπων, που σημάδεψαν ανεξίτηλα με το αίμα και την ψυχή τους τη γη της Κερύνειας, ογδόντα οκτώ χρόνια πριν.

Πορεία προς τον Τύμβο

Στιγμιότυπα από την εκδήλωση

Αντικατοχικές εκδηλώσεις Μνήμης, Τιμής και Αγώνα επαρχίας Κερύνειας, Ιούλιος 2019

Οι Δήμοι Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά, η Ένωση Κοινοτήτων Επαρχίας Κερύνειας, τα Προσφυγικά Σωματεία «Η Λάπηθος», «Ο Καραβάς» και ο Όμιλος Γυναικών Επαρχίας Κερύνειας διοργάνωσαν και φέτος την καθιερωμένη Εκδήλωση Μνήμης, Τιμής και Αγώνα, για την 45η επέτειο της κατάληψης της πόλης, των Δήμων και Κοινοτήτων της επαρχίας Κερύνειας από τους Τούρκους εισβολείς.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα, 22 Ιουλίου 2019, στον Τύμβο της Μακεδονίτισσας και σ' αυτή παρευρέθηκαν ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Πρόδρομος Προδρόμου, ο Μητροπολίτης Κυρηνείας κ. Χρυσόστομος, βουλευτές, δήμαρχοι, εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων της Κύπρου, εκπρόσωποι του ΓΕΕΦ, της ΕΛΔΥΚ, της Αστυνομίας, πρόεδροι Κοινοτήτων, πρόεδροι ή εκπρόσωποι Προσφυγικών Σωματείων και άλλων οργανώσεων και Σύνδεσμοι πολεμιστών του 1974. Η παρουσία του προσφυγικού κόσμου της επαρχίας Κερύνειας ήταν αθρόα και συγκινητική, δίνοντας το μήνυμα της συστράτευσης στον κοινό αγώνα για απαλλαγή της Κύπρου από την Τουρκική κατοχή.

Το άναμμα φλόγας στη μνήμη των ηρώων και πεσόντων της εισβολής σηματοδότησε την έναρξη της εκδήλωσης. Μέλη των Δημοτικών Συμβουλίων Νεολαίας Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά, μέλη των Συστημάτων Ναυτοπροσκόπων της επαρχίας Κερύνειας, Πρόεδροι ή εκπρόσωποι των Κοινοτήτων και Σωματείων της Επαρχίας, κρατώντας αναμμένες δάδες, πανό και λάβαρα έλαβαν μέρος σε συμβολική πορεία από το Μνημείο Ηρώων του Δήμου Κερύνειας, που βρίσκεται 500 μέτρα βόρεια από τον Τύμβο Μακεδονίτισσας, μέχρι τον χώρο του Τύμβου, όπου ακολούθησε το άναμμα

φλόγας. Μια συμβολική ενέργεια τιμής και δόξας για όλους όσους έπεσαν για τα ιδανικά της Ελευθερίας και της Δημοκρατίας.

Στη συνέχεια τελέσθηκε τρισάγιο και χαιρετισμός από τον Μητροπολίτη Κυρηνείας κ. Χρυσόστομο. Ακολούθησε ομιλία εκ μέρους των διοργανωτών από τον δήμαρχο Λαπήθου Νεοπτόλεμο Κότσαπα, ομιλία εκ μέρους του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας από τον κυβερνητικό εκπρόσωπο Πρόδρομο Προδρόμου και χαιρετισμός, εκ μέρους των Δημοτικών Συμβουλίων Νεολαίας των Δήμων Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά, από τον Θεόδωρο Λαφαζάνη, πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Κερύνειας.

Μετά από τις ομιλίες έγινε ανάγνωση ψηφίσματος από τον πρόεδρο του Σωματείου «Η Λάπηθος» και τον πρόεδρο της Ένωσης Κοινοτήτων Επαρχίας Κερύνειας κ.κ. Δημήτρη Μηνά και Δήμο Γιάγκου. Το ψήφισμα εγκρίθηκε από τους παρευρισκομένους και παραδόθηκε από τους διοργανωτές στον κυβερνητικό εκπρόσωπο, ο οποίος ανέλαβε να το παραδώσει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Η σεμνή εκδήλωση ολοκληρώθηκε με κατάθεση στεφάνων από τον κυβερνητικό εκπρόσωπο, εκ μέρους του Προέδρου της Δημοκρατίας, τον Μητροπολίτη Κερύνειας, τους εκπροσώπους των κομμάτων, του Στρατού, της Αστυνομίας, Δήμους, Κοινότητες και Σωματεία και τέλος, από τους οργανωτές της εκδήλωσης.

Όπως τονίστηκε από τους διοργανωτές, η απόδοση τιμής στους ήρωες που θυσιάστηκαν στον βωμό της ελευθερίας και της δημοκρατίας αποτελεί οφειλόμενο χρέος, το οποίο πρέπει όλοι να διαφυλάττουμε με πίστη, επιμονή

και εγκαρτέρηση, μέχρι την τελική δικαίωση και την ελευθερία της πατρίδας μας.

Το ψήφισμα που εγκρίθηκε αναφέρει μεταξύ άλλων:

«Καταδικάζουμε τη βάρβαρη Τουρκική εισβολή του 1974, που είχε ως αποτέλεσμα την κατάληψη και τη συνεχιζόμενη για 45 χρόνια κατοχή του 37% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας και ολόκληρης της Επαρχίας μας, χιλιάδες νεκρούς και αγνοούμενους και τον βίαιο εκτοπισμό μας από τα σπίτια και τις περιουσίες μας. [...] Καταδικάζουμε επίσης το προδοτικό πραξικόπημα που άνοιξε την Κερκόπορτα και έδωσε αφορμή στην Τουρκία να υλοποιήσει τα άνομα σχέδιά της.[...]

Δηλώνουμε πως θα συνεχίσουμε τον αγώνα μας, ενάντια στην κατοχή και θα ενισχύσουμε με κάθε τρόπο όλες τις προσπάθειες που έχουν σκοπό την απελευθέρωση της πατρίδας μας και την επιστροφή στη γη μας.

Διεκδικούμε μια δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση στο Κυπριακό πρόβλημα, η οποία:

- να βασίζεται στα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, το Διεθνές Δίκαιο, το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο και τις πανανθρώπινες Αρχές και Αξίες.
- να απαλλάσσει την Κύπρο από τα κατοχικά στρατεύματα και τους εποίκους.
- να εξασφαλίζει την επιστροφή όλων των προσφύγων στα σπίτια και τις περιουσίες τους.
- να κατοχυρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες όλων των Κυπρίων.

- να διασφαλίζει την ειρήνη και την ευημερία για όλους τους κατοίκους της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Διακηρύσσουμε ότι θα παραμένουμε ακλόνητοι στον αγώνα μας και θα επαγρυπνούμε μέχρι να δικαιωθούν όλες οι προσδοκίες του Προσφυγικού κόσμου.

Τονίζουμε για άλλη μια φορά ότι εμείς, οι νόμιμοι κάτοικοι της Πόλης και Επαρχίας Κερύνειας, δεν απεμπολούμε κανένα από τα ανθρώπινα δικαιώματά μας και θα εργαστούμε με κάθε τρόπο και μέσο για να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη επιστροφή στα σπίτια και τις περιουσίες μας σε συνθήκες ελευθερίας, μονιμότητας και αξιοπρέπειας».

Την περίοδο 19-24 Ιουλίου, αντιπροσωπεία των διοργανωτών με επικεφαλής τους Δημάρχους επέδωσε ψηφίσματα στον Πρόεδρο της Βουλής, στις πρεσβείες των 5 μονίμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, στον εκπρόσωπο της ΕΕ και στον Πρέσβη της Ελλάδας.

Σε όλες τις συναντήσεις τονίστηκε η αταλάντευτη θέση των Κερυνειωτών για απελευθέρωση και επιστροφή στις πατρογονικές εστίες, κάτω από συνθήκες ασφάλειας, χωρίς ξένα στρατεύματα και χωρίς εγγυήσεις, όπως επίσης η συνεχής διεκδίκηση των δικαιών και δικαιωμάτων μας στη βάση των αρχών του Διεθνούς Δικαίου, των ψηφισμάτων των Ηνωμένων Εθνών και των αρχών που ισχύουν σε όλα τα Ευρωπαϊκά κράτη. Η ευόδωση της προσπάθειας για επίτευξη μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης στο Εθνικό μας θέμα πρέπει να διασφαλίζει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των κατοίκων της Κύπρου.

Ο Πρόεδρος
Προδρόμου, κυβερνητικός
εκπρόσωπος

Ο Μητροπολίτης Κερύνειας
κ. Χρυσόστομος

Ο δήμαρχος Λαπήθου
Νεοπτώλεμος Κότσαπας

Ο Δημήτρης Μηνάς
και ο Δήμος Γιάγκου

Οι δήμαρχοι των κατεχόμενων Δήμων με τον υπουργό Εξωτερικών Νίκο Χριστοδουλίδη

Από τις εκδηλώσεις και δραστηριότητες της Επιτροπής Κατεχόμενων Δήμων

Άλλη μια χρονιά, το 2019, πλούσια σε δράση και εκδηλώσεις από την Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων. Στην Επιτροπή αυτή συμμετέχει ενεργά και ο Δήμος Καραβά, μέσω του δημάρχου του Νίκου Χατζηστεφάνου.

Παραθέτουμε πιο κάτω χρονολογικά, ανακοινώσεις και φωτογραφικό υλικό που ενημερώνουν για τον αγώνα, τις προσπάθειες που καταβάλλει και τις μάχες που δίνει η εν λόγω Επιτροπή. Στόχος και κύριο μέλημά της είναι να κρατήσει άσβεστη τη φλόγα της επιστροφής στην κατεχόμενη γη μας, να αμυνθεί και να διεκδικήσει τα δίκαια και τα δικαιώματα των εκτοπισμένων, αλλά και να μεταλαμπαδεύσει στη νέα γενιά τη γνώση και την αγάπη για τον πολιτισμό, τα ήθη και τα έθιμά μας.

Η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων για την εφαρμογή του ΓεΣΥ, 18/2/2019

Η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων, εκπροσωπώντας την πλειοψηφία του προσφυγικού κόσμου της Κύπρου εξέφρασε δημόσια τη θέση της αναφορικά με το Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓεΣΥ). Δήλωσε ότι τάσσεται ανεπιφύλακτα υπέρ της εφαρμογής του ΓεΣΥ, όπως αυτό έχει ψηφιστεί ομόφωνα από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Μήνυμα ενότητας και ομοψυχίας, 14/3/2019

Η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων, έστειλε μήνυμα ενότητας και ομοψυχίας του κυπριακού προσφυγικού κόσμου και χαιρέτισε ένθερμα την πρωτοβουλία του Δήμου Αμμοχώστου για αφύπνιση των προσφύγων με σκοπό τη δυναμική διεκδίκηση των δικαίων τους.

Συνάντηση με τον υπουργό Εξωτερικών Νίκο Χριστοδουλίδη, 4/4/2019

Η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων επισκέφτηκε στις 4 Απριλίου 2019 τον υπουργό Εξωτερικών Νίκο Χριστοδουλίδη, στο γραφείο του.

Η συνάντηση είχε σκοπό την κατατόπιση και την ανταλλαγή απόψεων αναφορικά με το εθνικό θέμα, όπως επίσης και την ενημέρωση του Υπουργού για τις διάφορες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι προσφυγικοί Δήμοι.

Τα μέλη της Επιτροπής εξέφρασαν την ανησυχία και την απογοήτευσή τους για τη συνεχή περιθωριοποίηση του προσφυγικού κόσμου στην Κύπρο και κατέθεσαν εισηγήσεις για βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης.

Ο Υπουργός, αφού τόνισε τη σημασία προβολής των Κατεχόμενων Δήμων και του έργου τους, εισηγήθηκε τον προγραμματισμό νέας συνάντησης στο άμεσο μέλλον, κατά την οποία θα αποφασιστεί ένα ανανεωμένο σχέδιο δράσης μεταξύ Υπουργείου Εξωτερικών και Κατεχόμενων Δήμων, κυρίως σε ότι αφορά τον τομέα της διαφώτισης.

Ανησυχίες της Επιτροπής για τις τουρκικές παραβιάσεις στην Κυπριακή ΑΟΖ, 10/5/2019

Η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων εξέφρασε έντονη ανησυχία για τις συνεχείς και εκτεταμένες τουρκικές παραβιάσεις στην Κυπριακή ΑΟΖ, με την παρουσία του τουρκικού γεωτρήπανου «Πορθητής» ανοιχτά της Πάφου.

Πρόκειται για μια ακόμη εξόφθαλμη παρανομία που αποδεικνύει ότι η Τουρκία δε δείχνει κανένα σεβασμό στο Ευρωπαϊκό και το Διεθνές

Δίκαιο, όπως αυτό ισχύει για όλα τα Κράτη και όχι όπως η ίδια το ερμηνεύει.

Η Επιτροπή κάλεσε ολόκληρη την πολιτική ηγεσία του τόπου σε ενότητα, ώστε να αντιμετωπιστούν επιτυχώς οι τουρκικές απειλές στις κρίσιμες στιγμές που διανύουμε, σε συνεργασία με τους Ευρωπαίους εταίρους μας.

Νέα συνάντηση με τον υπουργό Εξωτερικών Νίκο Χριστοδουλίδη, 12/6/2019

Η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων, αποτελούμενη από τους Δημάρχους Αμμοχώστου, Κυθρέας, Λαπήθου, Καραβά, Λύσης, Λευκονοίκου και Ακανθούς και εκπρόσωπο του Δήμου Κερύνειας, συναντήθηκε στις 12 Ιουνίου 2019, με τον υπουργό Εξωτερικών, Νίκο Χριστοδουλίδη, στο γραφείο του, σε συνέχεια της συνάντησης που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο.

Με τον υπουργό Εξωτερικών Νίκο Χριστοδουλίδη

Στη συνάντηση συζητήθηκαν συγκεκριμένα ζητήματα, τα οποία είχαν υποβληθεί εκ των προτέρων από την Επιτροπή σε μορφή υπομνήματος. Μεταξύ άλλων, συζητήθηκαν θέματα που αφορούν την αποτελεσματικότερη διαφώτιση για το εθνικό μας θέμα, τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο προσφυγικός κόσμος, την εκπροσώπηση των προσφύγων σε κέντρα λήψης αποφάσεων, την υποστελέχωση των Κατεχόμενων Δήμων που επιδρά αρνητικά στη δράση τους, την καλύτερη προβολή του έργου τους, την ενεργοποίηση της νεολαίας και άλλα.

Ο Υπουργός, στα πλαίσια του εποικοδομητικού διαλόγου που έχει αρχίσει με την Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων, πρότεινε συγκεκριμένες διαφοροποιήσεις στη στρατηγική δράση τους και προτίθεται να αναλάβει σειρά πρωτοβουλιών που θα συνδράμουν στην ενίσχυση του έργου που επιτελεί η Επιτροπή. Η Επιτροπή των Κατε-

χόμενων Δήμων τον ευχαρίστησε θερμά για το ενδιαφέρον και την πολύτιμη βοήθειά του.

Συμπαράσταση στην εκδήλωση του Δήμου Αμμοχώστου, 28/6/2019

Η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων κάλεσε όλο τον κόσμο της Κύπρου και πρώτους από όλους τους πρόσφυγες να ενώσουν τις φωνές τους με αυτές των Αμμοχωστιανών, την Παρασκευή, 28 Ιουνίου στις 6μμ. στη μαζική εκδήλωση που θα πραγματοποιούσε ο Δήμος Αμμοχώστου έξω από το Προεδρικό Μέγαρο.

«Ο αγώνας για δικαίωση και επιστροφή ενάντια στην κατοχή ήταν, είναι και παραμένει κοινός για ολόκληρο τον Κυπριακό λαό», τόνισε η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων.

«Όλοι μαζί, πρόσφυγες και μη, ας στείλουμε ένα ηχηρό μήνυμα ότι το Κυπριακό δεν έχει τελειώσει. Δεν αποδεχόμαστε λύση δύο Κρατών. Η Αμμοχώστος ανήκει στους νόμιμους κατοίκους της. Με σημαία μας το Διεθνές Δίκαιο και τα Ψηφίσματα του ΟΗΕ, διεκδικούμε δυναμικά ειρήνη στο νησί μας», υπογράμμισε η Ένωση Κατεχόμενων Δήμων.

Θλίψη για τον αδόκητο θάνατο του Αλέξη Γαλανού, 16/7/2019

Η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων στην ανακοίνωσή της εκφράζει βαθιά θλίψη για τον αδόκητο και αναπάντεχο θάνατο του προέδρου της Επιτροπής, Αλέξη Γαλανού. Επίσης απευθύνει τα πιο ειλικρινή της συλλυπητήρια προς τη σύζυγό του, τα παιδιά του και γενικά σε όλη την οικογένεια του εκλιπόντος.

Όλα ανεξαιρέτα τα μέλη της Επιτροπής, Δήμαρχοι των Κατεχόμενων Δήμων, παρευρέθηκαν στην κηδεία του και ο Α' Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, δήμαρχος Κυθρέας, Δρ. Πέτρος Καρεκλάς, κατάθεσε στεφάνι εκ μέρους της Επιτροπής, της οποίας μέχρι τον θάνατό του προήδρευε.

Συνάντηση αντιπροσωπείας με τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας, 29/7/19

Σύντομη συνάντηση με τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας Κυριάκο Μητσοτάκη είχε αντιπροσωπεία της Επιτροπής Κατεχόμενων Δήμων. Την Επιτροπή εκπροσώπησαν οι κ.κ. Πέτρος Καρεκλάς, Α' αντιπρόεδρος, Βίκτωρ Χατζηαβραάμ, Β' αντιπρόεδρος και Νίκος Χατζηστεφάνου, μέλος. Η συνάντηση έγινε στις 29/7/2019 στο ξενοδοχείο Χίλτον, στη Λευκωσία.

Παραθέτουμε πιο κάτω τους βασικούς άξονες των θέσεων της Επιτροπής, όπως τους εξέθεσαν στον Πρωθυπουργό της Ελλάδος.

«1) Ως οι κύριοι εκπρόσωποι των Κυπρίων εκτοπισμένων του 1974, επιζητούμε ειρηνική λύση με συνομιλίες, που θα αποκαθιστά όλα τα δικαιώματα, όλων των εκτοπισμένων και που θα επιτρέπει την επιστροφή μας στους τόπους μας υπό συνθήκες ελευθερίας και ασφάλειας. Επιζητούμε ως Ευρωπαίοι πολίτες λύση ευρωπαϊκών προδιαγραφών (χωρίς επεμβατικά δικαιώματα και «εγγυητές», χωρίς παρουσία ξένου στρατού, κλπ).

2) Καταδικάζουμε έντονα τις διάφορες παράνομες ενέργειες της Τουρκίας τόσο στην ξηρά με τη συνεχιζόμενη κατοχή και τα αρνητικά επακόλουθα της (π.χ. δημογραφική αλλοίωση, καταστροφή πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς, κλπ), ιδιαίτερα τα επιχειρούμενα στην Αμμόχωστο κατά παράβαση των Ψηφισμάτων 550 και 789 του Σ. Α. του ΟΗΕ και της «Συμφωνίας Κορυφής Κυπριανού – Ντενκτάς», των οποίων ζητούμε την πιστή εφαρμογή, καθώς και στη θάλασσα (παράνομες γεωτρήσεις στην ΑΟΖ και χωρικά ύδατα της Κ.Δ.)».

Ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος κ. Μητσοτάκης, εξέφρασε τη χαρά του για τη γνωριμία που είχε με τους τρεις Δήμαρχους και διαβεβαίωσε την αντιπροσωπεία πως θα εργασθεί με όλες του τις δυνάμεις για μια δίκαιη λύση του Κυπριακού προβλήματος.

Καταδίκη της Τουρκίας για τις παράνομες ενέργειές της στην Αμμόχωστο, 12/9/2019

Η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων αποφάσισε να καταδικάσει με τον πλέον κατηγορηματικό και έντονο τρόπο τις παράνομες ενέργειες της Τουρκίας και των κατοχικών Αρχών στην Αμμόχωστο υποστηρίζοντας ότι αυτές οι ενέργειες ισοδυναμούν με επέκταση της κατοχής και παραβιάζουν κατάφωρα τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (550 και 789), καθώς και άλλες συναφείς αποφάσεις Διεθνών Οργανισμών και Σωμάτων, όπως π.χ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Προς τούτο, η Επιτροπή κάλεσε την Κυβέρνηση όπως εξετάσει με κάθε σοβαρότητα το θέμα της προσφυγής στο Συμβούλιο Ασφαλείας για τις έκνομες αυτές ενέργειες, που δεν είναι ασφαλώς οι μοναδικές στις οποίες προβαίνει

η τουρκική πλευρά, ώστε να υπάρξει διεθνής παρέμβαση τερματισμού τους. Επίσης, την κάλεσε να προβεί σε κάθε άλλου είδους ενέργεια σε συνεργασία και με άλλους, π.χ. τους εταίρους μας στην Ε.Ε., για να αλλάξει επιτέλους στάση η Τουρκία και να σταματήσει να παραβιάζει το Διεθνές Δίκαιο, όπως π.χ. στην ΑΟΖ και τα χωρικά ύδατα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ώστε να δημιουργηθεί το κατάλληλο κλίμα για έναρξη ουσιαστικών διαπραγματεύσεων προς επίλυση του Κυπριακού, η οποία να συνάδει με το Ευρωπαϊκό και Διεθνές Δίκαιο και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Εκλογή νέου Προέδρου Επιτροπής Κατεχόμενων Δήμων, 12/9/2019

Στις 12 Σεπτεμβρίου, 2019 η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων συνήλθε στην πρώτη της μηνιαία τακτική συνεδρία, μετά τον αδόκητο θάνατο του προέδρου της, δημάρχου Αμμοχώστου Αλέξη Γαλανού, υπό την προεδρία του Α' αντιπροέδρου της, Δρα Πέτρου Καρεκλά.

Η Επιτροπή επικεντρώθηκε στο θέμα της πλήρωσης της κενωθείσας θέσης του Προέδρου της Επιτροπής. Η μοναδική υποψηφιότητα που υποβλήθηκε ήταν αυτή του Α' αντιπροέδρου και δημάρχου Κυθρέας, Δρα Πέτρου Καρεκλά, ο οποίος και ομόφωνα εκλέχθηκε ως νέος Πρόεδρος της Επιτροπής Κατεχόμενων Δήμων.

Η θέση του Β' Αντιπροέδρου της Επιτροπής καταργήθηκε και θα υπάρχει μόνο θέση Αντιπροέδρου, την οποία ομόφωνα έγινε αποδεκτό όπως καταλάβει ο Β' αντιπρόεδρος, δήμαρχος Μόρφου, κ. Βίκτωρας Χατζηαβραάμ.

Ανησυχίες για τις συνεχιζόμενες προκλήσεις της Τουρκίας στην Κυπριακή ΑΟΖ, 10/10/2019

Συζητήθηκαν οι πρόσφατες πολιτικές εξελίξεις και ιδιαίτερα η συνέχιση και αναβάθμιση των προκλήσεων και έκνομων ενεργειών της Τουρκίας στην ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως φυσικά και σε σχέση με την Αμμόχωστο, κυρίως στην ξηρά. Προστέθηκε επίσης και η νέα παρανομία με την εισβολή στη Β.Α. Συρία.

Η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της αναφέρει ότι «Οι Κατεχόμενοι Δήμοι ενώνουν τη φωνή τους με όλες τις δυνάμεις που ξεκάθαρα καταδικάζουν αυτή την άκρως παραβατική συμπεριφορά, η οποία καταπατά το διεθνές δίκαιο. Θα

εντείνουν δε τις προσπάθειές τους στο διεθνές επίπεδο, ώστε να πιεστεί αποτελεσματικά η Τουρκία να τερματίσει τις παρανομίες αυτές. Ιδιαίτερα καλείται η Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας η Κύπρος είναι χώρα-μέλος, να υιοθετήσει επιτέλους αποτελεσματικά και στοχευμένα μέτρα, τα οποία θα «νιώσει» η Τουρκία στις διεθνείς της σχέσεις και προπάντων με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μόνον έτσι τελικά θα δημιουργηθεί και το κατάλληλο κλίμα για ουσιαστικές συνομιλίες προς επίλυση του χρονίζοντος Κυπριακού προβλήματος.

Συνάντηση με τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού Αβέρωφ Νεοφύτου, 1/11/2019

Η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων εγκαίνιασε τον κύκλο επαφών της με τα Κοινοβουλευτικά Κόμματα, πραγματοποιώντας την πρώτη της συνάντηση με τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού Αβέρωφ Νεοφύτου και συνεργάτες του, στα γραφεία του ΔΗΣΥ στη Λευκωσία, την 1η Νοεμβρίου, 2019.

Η συζήτηση επικεντρώθηκε στις τελευταίες εξελίξεις όσον αφορά το Κυπριακό, ενόψει και της Τριμερούς συνάντησης στο Βερολίνο στις 25 Νοεμβρίου, αλλά και σε θέματα που αφορούν τη λειτουργία και τις δράσεις των Κατεχόμενων Δήμων, καθώς και προσφυγικά προβλήματα.

Στόχος του κύκλου επαφών της Επιτροπής είναι η διατήρηση τακτικής επικοινωνίας των Κατεχόμενων Δήμων με τους πολιτικούς φορείς του τόπου για αλληλοενημέρωση και συντονισμό στις ενέργειες για το εθνικό θέμα, αλλά και για προώθηση λύσεων σε ζητήματα που αγγίζουν τον προσφυγικό κόσμο.

Με τον Αβέρωφ Νεοφύτου

Συμμετοχή του Δήμου Καραβά στην έκθεση «Μνήμες Κατεχόμενης Γης» και στις εκδηλώσεις καταδίκης της ανακήρυξης του ψευδοκράτους, 14 - 15 Νοεμβρίου

Ο Δήμος Καραβά συμμετείχε με δικό του περίπτερο στην έκθεση που διοργάνωσε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων, η Επιτροπή Κατεχόμενων Κοινοτήτων και ο Δήμος Λεμεσού με τίτλο «Μνήμες Κατεχόμενης Γης», η οποία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των εκδηλώσεων καταδίκης της ανακήρυξης του ψευδοκράτους.

Η έκθεση πραγματοποιήθηκε στον Δημοτικό Κήπο Λεμεσού και σε αυτή συμμετείχαν με δικά τους περίπτερα οι εννέα κατεχόμενοι Δήμοι καθώς και οι κατεχόμενες Κοινότητες.

Το περίπτερο του Δήμου Καραβά στον Δημοτικό Κήπο Λεμεσού

Την Παρασκευή, 15 Νοεμβρίου στις 7μ., πραγματοποιήθηκε στο Λανίτειο θέατρο στη Λεμεσό εκδήλωση καταδίκης της ανακήρυξης του ψευδοκράτους. Το πρόγραμμα περιλάμβανε χαιρετισμούς από τη διευθύντρια του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών Σόφη Μιχαηλίδου, τον προεδρεύοντα της Επιτροπής Κατεχόμενων Κοινοτήτων Λευτέρη Αντωνίου, τον πρόεδρο της Επιτροπής Κατεχόμενων Δήμων Πέτρο Καρεκλά και τον δήμαρχο Λεμεσού Νίκο Νικολαΐδη. Ακολούθησε ομιλία από τον υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού Κώστα Χαμπιαούρη, διήγηση για την αιχμαλωσία από τον δήμαρχο Λαπήθου Νεοπτόλεμο Κότσαπα και για την εισβολή από τη δήμαρχο Λευκονοϊκού Ζήνα Λυσάνδρου Παναγίδη. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με μουσική παράσταση από το Μουσικό Λύκειο Λεμεσού «Μάριος Τόκας».

Συνάντηση με τον Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ Άντρο Κυπριανού, 21/11/2019

Η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων είχε συνάντηση με τον Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ Άντρο Κυπριανού και συνεργάτες του στις 21/11/2019.

Η συζήτηση επικεντρώθηκε κατ' αρχάς στις εξελίξεις όσον αφορά το Κυπριακό και στην «Τριμερή» στο Βερολίνο, για την οποία εκφράστηκε απ' όλους η προσδοκία να έχει θετικά αποτελέσματα, ώστε να επαναρχίσει το συντομότερο ένας ουσιαστικός διάλογος για λύση του Κυπριακού, παρά τις δυσώγιες προοπτικές που δημιουργεί η όλη στάση της Τουρκίας. Επίσης συζητήθηκαν στη συνέχεια θέματα που αφορούν τη λειτουργία και τις δράσεις των Κατεχόμενων Δήμων, καθώς και προσφυγικά προβλήματα. Ιδιαίτερα πρέπει να τονιστεί ότι το αίτημα των Κατεχόμενων Δήμων για δημιουργία το ταχύτερο ενός «Ταμείου Αλληλεγγύης», ώστε ν' αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά και το θέμα της πώλησης Ε/Κ περιουσιών στα κατεχόμενα, τυγχάνει της πλήρους στήριξης και του ΑΚΕΛ.

Συνάντηση με τον Άντρο Κυπριανού, ΓΓ του ΑΚΕΛ

Θεσμοθέτηση της εκδήλωσης «Μνήμες Κατεχόμενης Γης», 27/11/2019

Μετά από πρόταση του Υπουργού Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη θεσμοθέτηση της Εκδήλωσης «Μνήμες Κατεχόμενης Γης», που φέτος έγινε στη Λεμεσό μεταξύ 14 και 15 Νοεμβρίου, σε συνεδρία του στις 27.11.2019, μετά από αίτημα της Επιτροπής Κατεχόμενων Δήμων. Η διοργάνωση αυτή θα γίνεται κάθε χρόνο σε διαφορετικό Δήμο των ελεύθερων περιοχών και θα συμβάλλει αποφασιστικά στη διατήρηση της μνήμης των κατεχομένων και εκτοπισμένων Δήμων και Κοινοτήτων, ιδιαίτερα στη νέα γενιά.

Συνάντηση με τον πρόεδρο του ΔΗΚΟ Νικόλα Παπαδόπουλο, 19/12/2019

Συνεχίζοντας τις επαφές της με πολιτικούς αρχηγούς κοινοβουλευτικών κομμάτων, η Επιτροπή Κατεχόμενων Δήμων συνάντησε στο γραφείο του τον πρόεδρο του ΔΗΚΟ Νικόλα Παπαδόπουλο.

Στη συνάντηση έγινε εκτενής συζήτηση για το Κυπριακό και τις εξελίξεις μετά την τριμερή συνάντηση στο Βερολίνο, ιδιαίτερα όσον αφορά τις νέες προσδοκίες σχετικά με την επίλυση του εθνικού μας ζητήματος, εν όψει και των συνεχιζόμενων τουρκικών προκλήσεων σε ξηρά και θάλασσα και με την τοποθέτηση drones σε στρατιωτικό αεροδρόμιο στο κατεχόμενο Λευκόνοικο.

Συζητήθηκαν επίσης σωρεία θεμάτων που απασχολούν τον προσφυγικό κόσμο, δίδοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στο θέμα της δημιουργίας «Ταμείου Αλληλεγγύης», το οποίο η Επιτροπή προωθεί δυναμικά ως προτεραιότητα. Ο Πρόεδρος του ΔΗΚΟ εξέφρασε την κατανόησή του για την ανάγκη δημιουργίας του και γενικά τη συμπαράστασή του στις προσπάθειες της Επιτροπής Κατεχόμενων Δήμων σε διάφορους τομείς.

Συνάντηση με τον Νικόλα Παπαδόπουλο, Πρόεδρο του ΔΗΚΟ

Στιγμιότυπα από τις εκδηλώσεις καταδίκης της ανακήρυξης του ψευδοκράτους

Ημέρες Επαρχίας Κερύνειας

Αντικατοχικές εκδηλώσεις καταδίκης της ανακήρυξης του ψευδοκράτους

Οι τρεις Δήμοι, Κερύνειας, Καραβά, Λαπήθου, τα Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας, Σωματεία και Οργανώσεις της κατεχόμενης Επαρχίας Κερύνειας οργάνωσαν, με αφορμή την παράνομη ανακήρυξη του ψευδοκράτους στις 15 Νοεμβρίου 2019, σειρά εκδηλώσεων κάτω από τον τίτλο «Ημέρες Επαρχίας Κερύνειας», κατά την περίοδο 8-18 Νοεμβρίου 2019. Σκοπός των εκδηλώσεων, πέραν από την έκφραση της

αντίθεσης για την παράνομη ανακήρυξη του ψευδοκράτους, ήταν να σταλούν μηνύματα και να θυμίσουμε σε όλους ότι υπάρχει ακόμη η κατοχή των εδαφών μας και ότι εμείς δεν ξεχνούμε, αλλά διεκδικούμε μέχρι την τελική δικαίωση τα δίκαια και δικαιώματά μας.

Παραθέτουμε πιο κάτω το γενικό πρόγραμμα όλων των εκδηλώσεων «Ημέρες επαρχίας Κερύνειας». Επίσης προβάλλουμε τις εκδηλώσεις που οργάνωσε ο Καραβάς.

	12-13/11/19 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΦΙΣΑΣ Διοργανωτές: Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας Κερύνειας, Καραβά, Λαπήθου Χώρος: Αίθουσα Καστελιώτισσα, 6:30 μ.μ.	14/11/19 «ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ ΜΙΑΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ» Ντοκιμαντέρ του Παγκύπριου Συνδέσμου Αρχμαλωτών Πολέμου 1974 Χώρος: Θέατρο «Παλλάς», 6:30 μ.μ.	16/11/19 11^ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΔΗΜΟΥ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ Διοργανωτής: Δήμος Κερύνειας Χώρος: Ξενοδοχείο "Cleopatra", 8:30 π.μ. - 1:00 μ.μ.
	13/11/19 ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ «Κύπρος νυν και Αεί» με τον Παντελή Θαλασσινό Διοργανωτής: Σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια» Χώρος: Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, 8:00 μ.μ.	15/11/19 ΓΙΟΡΤΕΙΑ ΓΙΑ ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΑΝΑΚΗΡΥΞΗΣ ΨΕΥΔΟΚΡΑΤΟΥΣ Διοργανωτές: Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας Κερύνειας, Καραβά, Λαπήθου, Ναυτοπρόσκοποι Επαρχίας Κερύνειας Χώρος: Εναρξής: Χώρος σταύθμευσης ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ., 6:15 μ.μ.	16-21/11/19 ΕΚΘΕΣΗ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ Διοργανωτής: Λαογραφικό Μουσείο Σοφοκλή Φυτίτη Χώρος: Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Στροβόλου, 5:00 μ.μ.
	13-11-2019 Ομιλία με θέμα: «Ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ» με ομιλήτη τον ερευνητή, Δημοσιογράφο και καθηγητή Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, Γιώργο Νικολάου, υπό την αιγίδα του Μητροπολίτη Πάφου. Διοργανωτής: Σωματείο Αδούλωτη Κερύνεια - Παράρτημα Πάφου Χώρος: Παλαιά Ηλεκτρική, 7:00 μ.μ.	15/11/19 «ΓΝΩΣΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ» Ομιλίες και Έκθεση βιβλίων και Φωτογραφιών Διοργανωτές: Λαογραφικός Όμιλος Κερύνειας & Πανεπιστήμιο Λευκωσίας Χώρος: Αμφιθέατρο «ΟΥΝΕΣΚΟ» του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, 9:00 π.μ. - 12:00 μ.μ.	18/11/19 ΔΙΑΛΕΞΗ με θέμα: «Ο Πενταδάκτυλος, τα κεφαλόβρυστα και τα κάστρα τους» Διοργανωτής: Δήμος Καραβά Χώρος: Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών, 7:30 μ.μ.
ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ: Δήμος Κερύνειας Δήμος Καραβά Δήμος Λαπήθου Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας Κερύνειας, Καραβά, Λαπήθου	Όμιλος Γυναικών Επαρχίας Κερύνειας Προσφυγικό Σωματείο Αγίου Γεωργίου Κερύνειας Σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια» Προσφυγικό Σωματείο «Το Κάριμ» Προσφυγικό Σωματείο «Η Λαπήθος»	Α.Π.Ο. Χρυσομηλιά Αγ. Αμβροσίου Ροταριανός Όμιλος Κερύνειας Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» Ερυθρός Σταυρός Κερύνειας Πολιτιστικό Ίδρυμα «Κερύνεια Χρυσοκάβα»	Χορωδία «Η Φωνή της Κερύνειας» Λαογραφικός Όμιλος Κερύνειας Προσφυγικό Σωματείο «Κοντεμένος - Επιστροφή» Κοινοτικό Συμβούλιο Κοντεμένου ΠΑΕΕΚ Κερύνειας Γυμναστικός Σύλλογος «ΠΡΑΞΑΝΔΡΟΣ» Kyrenia Judo Association Ναυτοπρόσκοποι Επαρχίας Κερύνειας

Το αναλυτικό πρόγραμμα των εκδηλώσεων

Παγκύπριος Διαγωνισμός Σχεδιασμού Αφίσας «ΖΩ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΣΕ ΜΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΠΡΟ»

Τα Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας των κατεχόμενων Δήμων Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά πραγματοποιήσαν με μεγάλη επιτυχία τον Παγκύπριο Μαθητικό Διαγωνισμό Σχεδιασμού Αφίσας, με θέμα «ΖΩ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΣΕ ΜΙΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΠΡΟ», μέσα στα πλαίσια των εκδηλώσεων των Ημερών Επαρχίας Κερύνειας.

Ο Παγκύπριος Διαγωνισμός αφίσας προκηρύχθηκε με στόχο να δοθεί η ευκαιρία στους νέους να εκφράσουν το όραμά τους για μια ελεύθερη ενωμένη Κύπρο, μέσα από ένα δημιουργικό διάλογο με την πολύπαθη σύγχρονη ιστορία και κληρονομιά του τόπου μας. Έχο-

ντας ως εφελτήριο προσωπικά βιώματα αλλά και αντλώντας στοιχεία από τη συλλογική μνήμη, παιδιά και νέοι από 10 έως 18 ετών κλήθηκαν να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν υπό μορφή αφίσας μεγέθους Α3 το όραμά τους για μια ελεύθερη Κύπρο. Ο διαγωνισμός διαχωρίστηκε σε 2 κατηγορίες: Α' Ομάδα: 10-14 ετών και Β' Ομάδα: 15-18 ετών. Στον διαγωνισμό υποβλήθηκαν συνολικά για την Α' Ομάδα, 146 συμμετοχές και για τη Β' Ομάδα, 14 συμμετοχές.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της κριτικής επιτροπής διακρίθηκαν:

Α' ομάδα:

1. Ελίνα Μιχαήλ, Γυμνάσιο Ανθούπολης - Α' Βραβείο
2. Μαρία Παππά, Γυμνάσιο Λατσιών - Β' Βραβείο
3. Χαρά Λουκά, Δημοτικό Αγ. Μαρίας Στροβόλου - Γ' Βραβείο
4. Γεωργία Αντωνίου, Περιφερειακό Γυμνάσιο Λευκάρων - Έπαινος
5. Γεωργία Λουκιανού, Γυμνάσιο Λατσιών - Έπαινος
6. Αλέξανδρος Σομπάκιν, Γυμνάσιο Αγλαντζιάς - Έπαινος

Β' ομάδα:

1. Ελπίδα Δημητρίου, Λύκειο Γ. Ταλιώτη, Γεροσκήπου - Α' Βραβείο
2. Σιμόνα Ογκνιάνοβα, Λύκειο Αρχ. Μακαρίου Γ' Δασούπολη - Β' Βραβείο
3. Κωνσταντίνος Νιούλικος, Λύκειο Αρχ. Μακαρίου Γ' Δασούπολη - Γ' Βραβείο
4. Θέα Κωνσταντίνου, Λύκειο Αρχαγγέλου Απόστολος Μάρκος - Έπαινος

*Στιγμιότυπο από την εκδήλωση
Νέων Καραβά, Λαπήθου, Κερύνειας*

5. Μαρίνα Λαμπριανίδου, The Grammar School, Λευκωσία - Έπαινος

6. Σοφία Πετρίδου, Λύκειο Αρχ. Μακαρίου Γ' Δασούπολη - Έπαινος

Η τελετή απονομής των βραβείων πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 12 Νοεμβρίου 2019, στη Μεσαιωνική Αίθουσα «Καστελλιώτισσα», όπου οι διακριθέντες παρέλαβαν συμβολικά βραβεία σε μια κατάμεστη αίθουσα. Στον ίδιο χώρο εκτέθηκαν οι δημιουργίες όλων των συμμετεχόντων συνθέτοντας ένα ιδιαίτερο περιβάλλον.

Στην εκδήλωση χαιρετισμούς απηύθυναν η επιθεωρήτρια Μέσης Εκπαίδευσης Στάλω Κουκουμά, εκ μέρους του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού, ο δήμαρχος Λαπήθου Νεοπτόλεμος Κότσαπας, εκ μέρους των Δήμων Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά, ο πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά Μάριος Μούγης, εκ μέρους των Δημοτικών Συμβουλίων Νεολαίας Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά, ενώ η Καραβιώτισσα Μαρία Κλαβαριώτη, εκ μέρους της κριτικής επιτροπής αναφέρθηκε στη διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής των έργων.

Τα Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά εκφράζουν τις θερμές ευχαριστίες τους σε όλους τους μικρούς δημιουργούς που συνέθεσαν τα όνειρα τους στο χαρτί, αλλά και τους εκπαιδευτικούς και γονείς που στήριξαν την προσπάθεια των παιδιών. Ευχαριστίες επίσης εκφράζονται στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για τη στήριξή του, στους Δήμους Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά για τη συμπαράστασή τους και τις διευκολύνσεις που είχαν προσφέρει, καθώς και στον Οργανισμό Νεολαίας Κύπρου για την υποστήριξή του.

*Βράβευση Διαγωνισμού Αφίσας
από την κοινή εκδήλωση Νεολαίας*

Πορεία Διαμαρτυρίας και Καταδίκης του Ψευδοκράτους

Μέσα στα πλαίσια των εκδηλώσεων «Ημέρες Επαρχίας Κερύνειας», τα Δ.Σ. Νεολαίας Δήμων Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά, καθώς και οι Ναυτοπρόσκοποι Κερύνειας, Λαπήθου και Καραβά πραγματοποίησαν ειρηνική λαμπαδηφορία μνήμης και διαμαρτυρίας με αφορμή την ημέρα ανακήρυξης του ψευδοκράτους, την Παρασκευή, 15.11.19 στο κέντρο της πρωτεύουσας.

Από τη λαμπαδηφορία των Νέων της Επαρχίας Κερύνειας

Μεγάλη ήταν η προσέλευση των νέων αλλά και των πιο μεγάλων με καταγωγή την Επαρχία, οι οποίοι με την παρουσία τους καταδίκασαν την ανακήρυξη του ψευδοκράτους και απαίτησαν την άμεση επιστροφή στις πατρογονικές τους εστίες.

Σημείο συγκέντρωσης της πορείας ήταν το πάρκο του Αγίου Σπυρίδωνα στη Λεωφόρο Μακαρίου στη Λευκωσία. Η έναρξη της λαμπαδηφορίας δόθηκε με την άφιξη των Δρομέων Κύπρου «Περικλής Δημητρίου». Μέσα από τη δική τους πορεία συνενώθηκαν οι δυο ομάδες και άναψαν τις λαμπάδες των παρευρισκομένων. Η λαμπαδηφορία, με τη συνοδεία της Φιλαρμονικής Μπάντας Νεολαίας Δήμου Κερύνειας κατευθύνθηκε μέσα από τους εμπορικούς δρόμους της πρωτεύουσας με συνθήματα διαμαρτυρίας όπως «Θα γυρίσουμε ξανά, ο διωγμένος δεν ξεχνά», «Καραβά, Καραβά θα γυρίσουμε ξανά» και «Τα Σύνορα μας είναι στην Κερύνεια».

Η πορεία κατέληξε στη γραμμή κατάπαυσης του πυρός, στο οδόφραγμα της οδού Λήδρας, όπου οι διοργανωτές παρέδωσαν ψήφισμα σε αξιωματικό του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τον Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού. Το ψήφισμα διάβασε ο πρόεδρος του Δ.Σ. Νεολαίας Λαπήθου Γιώργος Φυττής και παρέδωσε ο πρόεδρος του Δ.Σ. Νεολαίας Καραβά Μάριος Μούγης. Ακολούθησε η λήξη της πορείας με τον Εθνικό Ύμνο.

Διάλεξη «Ο Πενταδάκτυλος, τα Κεφαλόβρυσσα και τα Κάστρα του»

Πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα, 18 Νοεμβρίου 2019, στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών στον Στρόβολο, διάλεξη από τον Κυριάκο Δημητριάδη με θέμα «Ο Πενταδάκτυλος, τα Κεφαλόβρυσσα και τα Κάστρα του».

Η διάλεξη εντάχθηκε μέσα στα πλαίσια των εκδηλώσεων που οργάνωσαν οι τρεις Δήμοι και τα οργανωμένα σύνολα της Επαρχίας Κερύνειας, με την γενική ονομασία «Ημέρες Επαρχίας Κερύνειας».

Την εκδήλωση χαιρέτισε ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου. Ακολούθησε η άκρως εμπεριστατωμένη και ενδιαφέρουσα διάλεξη από τον Κυριάκο Δημητριάδη.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των τριών κατεχόμενων Δήμων, μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των οργανωμένων συνόλων της Επαρχίας Κερύνειας και πλήθος κόσμου.

Ο ομιλητής Κυριάκος Δημητριάδης

Παρουσιαστής του προγράμματος ο Κυριάκος Χατζηνικολάου

Κατάθεση στεφάνων στο Μνημείο Ηρώων
της κοινότητας Καραβά

Συνάντηση στο Δημαρχείο Κυθήρων

Επίσκεψη αντιπροσωπείας του Δήμου Καραβά στον Δήμο Κυθήρων

Αντιπροσωπεία του Δήμου Καραβά με επικεφαλής τον δήμαρχο Καραβά Νίκο Χατζηστεφάνου και τον πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά Μάριο Μούγη μετέβηκε στο αδελφοποιημένο με τον Δήμο του Καραβά νησί των Κυθήρων, την περίοδο 30/8 έως 3/9/2019, μετά από πρόσκληση του Δημάρχου Κυθήρων.

Φέτος η επίσκεψη της αντιπροσωπείας αποσκοπούσε, εκτός από τη συμμετοχή της στο καθιερωμένο μνημόσυνο των φονευθέντων της Κυπριακής τραγωδίας, στην παρουσία της σε δύο άλλες εκδηλώσεις. Την τελετή εγκατάστασης και ανάληψης καθηκόντων της νέας Δημοτικής Αρχής Κυθήρων, μετά τις Δημοτικές Εκλογές και την εκδήλωση του Σωματίου Φίλων Μουσείων που έγινε στην Κοινότητα Καραβά Κυθήρων, αφιερωμένη στην Ουράνια Αφροδίτη των Κυθήρων και στην Κυπρογενή Κυθήρεια Αφροδίτη.

Η τελετή εγκατάστασης και ανάληψης των καθηκόντων της νέας Δημοτικής Αρχής Κυθήρων έγινε στις 30 Αυγούστου, 2019 στην αίθουσα Κυθηραϊκού Συνδέσμου, στις 8.30 το βράδυ. Με την παρουσία όλων των Δημοτικών Αρχών, τόσο των εκλεγέντων, όσο της μείζονος αλλά και της ελάσσονος παράταξης, της Εκκλησίας, χοροστατούντος του Πανιερωτάτου Μητροπολίτη κ. Σεραφείμ, των στρατιωτικών Αρχών, της Αστυνομίας, της Αντιπροσωπείας της Κύπρου και πλήθους κόσμου.

Προηγήθηκε αγιασμός από τον Μητροπολίτη και ακολούθησαν οι ομιλίες από τους Προέδρους της Μείζονος και Ελάσσονος Αντιπολίτευσης και τέλος από τον επανεκλεγέντα δήμαρχο Ευστράτιο Χαρχαλάκη. Σύντομο χαιρετισμό απηύ-

θυνε και ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου, ο οποίος, αφού τους ευχαρίστησε για την πρόσκληση να παραστεί στην ορκωμοσία των νεοεκλεγέντων, τους ευχήθηκε πλούσια και παραγωγική θητεία, υποσχόμενος πως όταν ο Καραβάς, η Κύπρος, απελευθερωθεί και λυτρωθεί από τα δεινά της κατοχής, θα φιλοξενήσει τους αδελφούς από τα Κύθηρα να συνεορτάσουν μαζί τα ελευθέρια.

Η δεύτερη εκδήλωση ήταν το καθιερωμένο ιερό μνημόσυνο των πεσόντων της Κυπριακής τραγωδίας, αλλά και όσων Καραβιωτών απέθαναν στην προσφυγιά με τον πόθο της ελευθερίας και της επιστροφής. Το μνημόσυνο τελέστηκε στις 31 Αυγούστου, 2019 στην εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπους, στον Καραβά Κυθήρων, χοροστατούντος του Πανιερωτάτου Μητροπολίτη κ. Σεραφείμ.

Επιμνημόσυνες ομιλίες απεύθυναν ο Δήμαρχος Κυθήρων και Αντικυθήρων και ο Δήμαρχος Καραβά. Ακολούθησε κατάθεση στεφάνων στο Μνημείο Πεσόντων στον Καραβά Κυθήρων, στην οποία παρευρέθησαν εκπρόσωποι του Δήμου Κυθήρων, αξιωματούχοι της τοπικής αυτοδιοίκησης και των ενόπλων δυνάμεων και πολλοί Καραβίτες Κυθηριοί.

Πιο κάτω παραθέτουμε απόσπασμα από την ομιλία του Δημάρχου Καραβά που απεύθυνε κατά τη διάρκεια του μνημósυνου:

«Στον πάνσεπτο τούτο ναό του Αγίου Χαραλάμπους, αδελφωμένοι, μνημονεύουμε ξανά τους ήρωες μας, που έδωσαν τη ζωή τους τον φρικτό εκείνο Ιούλη.

Αποτίουμε σ' αυτούς τον οφειλόμενο φόρο τιμής.

Απονομή αναμνηστικού στον τέως έπαρχο Κυθήρων
Μανώλη Κασσιμάτη

Μνημονεύουμε τους υπερασπιστές της ελευθερίας, της δημοκρατίας και της νομιμότητας. Τους Έλληνες της Κύπρου, οι οποίοι, πιστοί στις αξίες του έθνους, πολέμησαν εκεί που τους έταξε η πατρίδα: Ακρίτες στα έσχατα σύνορα του Ελληνισμού.

Υποκλινόμαστε με ευγνωμοσύνη στη θυσία των παλληκαριών από την Ελλάδα, τους μαχητές της ΕΛΔΥΚ, τους καταδρομείς από την Κρήτη, οι οποίοι στα πεδία της μάχης έγραψαν σελίδες ένδοξης ιστορίας.

Μνημονεύουμε επίσης, όλους όσους μας έφυγαν με τον πικρό καημό της προσφυγιάς στα χείλη και ανεκπλήρωτη την επιθυμία για επιστροφή στη γη που γεννήθηκαν.

Εδώ και 45 χρόνια, μακριά από τον πρωτομάρτυρα της εισβολής Καραβά, μακριά από τα σπίτια, τις εκκλησίες και τις περιουσίες μας, κου-

βαλάμε μνήμες. Θύμισες, που δεν μπορούν να ξεθωριάσουν. Δοκιμασίες που δεν μπορούν να γλιστρήσουν στο σκοτάδι της λήθης. Ακουμπάμε σε αυτό το φορτίο νιώθοντας βαρύ το χρέος. Για να το παραλάβουν ακέραιο οι νεώτεροι και να το φυλάξουν ανέπαφο, γιατί εκεί μέσα θα βρουν την ταυτότητά τους.

Με τα μάτια της ασίγηστης νοσταλγίας κοιτάζουμε καθημερινά πέρα από το συρματοπλέγμα της ντροπής, φτάνουμε στα χώματα που αγαπήσαμε, που βρέξαμε με δάκρυα και ποτίσαμε με αίμα. Και όσο η φλόγα της νοσταλγίας κατατρώνει τις ψυχές μας, η γη στέκεται απροσκύνητη και μας προσμένει. Γιατί έχει στα σπλάχνα της τριάντα αιώνων Ελληνική Ιστορία.

45 χρόνια από τότε, η Τουρκία με ένα απίστευτο παραλογισμό συμπεριφέρεται σαν χώρα πειρατής. Επιχειρεί με τη στρατιωτική της ισχύ να δημιουργήσει νέα τετελεσμένα. Προσπαθεί με κάθε τρόπο να εμποδίσει το ενεργειακό πρόγραμμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, να εισβάλει στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη και να πολιορκήσει τον θαλάσσιο χώρο μας.

Και, δυστυχώς, η διεθνής κοινότητα εκδίδει ανακοινώσεις θωπείας και παίρνει θέσεις ποντιοπιλατισμού. Αυτοί που λογαριάζαμε φίλους μας γυρίζουν ασύστολα την πλάτη. Τίποτε από αυτά δεν μας πτοεί. Τίποτε δεν μας λυγίζει.

Όσα χρόνια κι αν πέρασαν, θα θυμόμαστε τον Γολγοθά που μας έφερε εκείνο το φοβερό καλοκαίρι και θα προσδοκούμε Ανάσταση.

Σάλπισμα εγκαρτέρησης και αγωνιστικότητας είναι το μήνυμα που μεταφέρω: Ότι θα συνεχίσουμε τον αγώνα με αδούλωτο φρόνημα, όπως το έπραξαν οι υπερασπιστές της γης μας το 1974. Θα εργαστούμε με υπομονή και επιμονή μέχρι την τελική δικαίωση και την επι-

Τελετή ορκωμοσίας στην επανεκλογή του δημάρχου Ευστράτιου Χαρχαλάκη

στροφή στα πατρογονικά μας εδάφη σε συνθήκες ελευθερίας, μονιμότητας και Εθνικής αξιοπρέπειας».

Η τρίτη εκδήλωση έγινε την 1η Σεπτεμβρίου, 2019, από το Σωματείο Φίλοι Μουσείων, στο Οίκημα της Γεωργικής Σχολής, της Κοινότητας Καραβά και ήταν αφιερωμένη στην Ουράνια Αφροδίτη των Κυθήρων και στη Κυπρογενή Κυθήρεια Αφροδίτη. Η προσέλευση ήταν μεγάλη και ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα η συμμετοχή τουριστών της περιοχής.

Ομιλητές στην εκδήλωση ήταν ο πρώην δήμαρχος Κυθήρων Θεόδωρος Κουκούλης, αρχαιολόγος και ο Κύπριος ομότιμος καθηγητής της Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών Ανδρέας Βοσκός. Οι ομιλίες και των δύο εισηγητών, συνοδεύονταν με φωτεινές διαφάνειες και παρουσίασαν μεγάλο ενδιαφέρον.

Η πρόεδρος του Σωματείου Ελένη Τζωρτζοπούλου καλωσόρισε τους παρευρισκομένους, παρουσίασε τους ομιλητές και αναφέρθηκε στη δράση και τις προσπάθειες του Σωματείου τους.

Χαιρετισμό στην εκδήλωση απεύθυνε και ο Δήμαρχος Καραβά, ο οποίος ανέφερε μεταξύ άλλων:

«Μέσα από τα βάθη των αιώνων, της ιστορίας και της μυθολογίας, προβάλλει μια ακόμα σχέση της Κύπρου με τα Κύθηρα. Είναι σίγουρα αξιοσημείωτο ότι η Αφροδίτη, ο έρωτας και η ομορφιά, λατρεύτηκαν από τα πανάρχαια χρόνια σε αυτά τα δύο κομμάτια του Ελληνικού χώρου.

Και ακόμα, το γεγονός ότι η εκδήλωση πραγματοποιείται σε τούτο τον συγκεκριμένο χώρο, σε τούτη την κοινότητα, τον Καραβά των Κυθήρων, έχει ιδιαίτερη σημασία για εμάς που καταγόμαστε από έναν άλλο Καραβά, από τον Καραβά της Κύπρου. Είναι ιδιαίτερη χαρά για εμάς, να αρχίσουμε την εκδήλωση με ένα σύντομο αφιέρωμα στον δικό μας Καραβά, για να πάρετε όλες και όλοι μια γνωριμία με τον κατεχόμενο Δήμο μας».

Ακολούθησε μια σύντομη παρουσίαση του κατεχόμενου Καραβά, επενδυμένη με μουσική, η οποία συγκίνησε και καταχειροκροτήθηκε.

Από τη συνάντηση στο Δημαρχείο Κυθήρων, με την παρουσία του Μητροπολίτη Κυθήρων κ. Σεραφείμ

Ο νέος πρόεδρος της κοινότητας Καραβά Κυθήρων Παναγιώτης Σουρής

Συνάντηση στο Δημαρχείο Αμυνταίου

Συμμετοχή του Δημάρχου Καραβά στις Πολιτιστικές Εκδηλώσεις του Δήμου Αμυνταίου

Με πρόσκληση του δημάρχου Αμυνταίου Κώστα Θεοδωρίδη, ο Δήμαρχος Καραβά παρευρέθηκε στις καθιερωμένες εκδηλώσεις του Δήμου Αμυνταίου «Τα Αμύνταια», που διοργανώνονται κάθε χρόνο από τον Δήμο Αμυνταίου. Βασικός σκοπός της πρόσκλησης ήταν η γνωριμία του Δημάρχου Καραβά με τον εκλεγμένο δήμαρχο Αμυνταίου Άνθιμο Μπιτάκη, ώστε να διασφαλιστεί η συνέχιση των άριστων σχέσεων των δύο αδελφοποιημένων Δήμων.

Στην επίσημη υποδοχή του Δημάρχου Καραβά, που πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 19 Αυγούστου στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δήμου, ο δήμαρχος Αμυνταίου κ. Θεοδωρίδης, καλωσόρισε τον κ. Χατζηστεφάνου και εξήρε τις άριστες σχέσεις των δύο Δήμων. Ο εκλεγμένος δήμαρχος κ. Μπιτάκης, έχοντας την προσωπική

εμπειρία της αδελφοποίησης των Δήμων Καραβά και Αμυνταίου, ανέφερε ότι θα συνεχίσει τις αρμονικές σχέσεις αδελφούσης των δύο Δήμων κατά τη διάρκεια της δικής του θητείας.

Ο Δήμαρχος Καραβά εγκωμίασε τη μεγάλη προσήλωση των δύο ανδρών στα δημοκρατικά ιδεώδη και στη στάση που τηρούν και οι δύο απέναντι στον κατεχόμενο Δήμο Καραβά. Στην συνέχεια επέδωσε και στους δύο αναμνηστικά ενθυμήματα, αντίγραφα των ευρημάτων του θησαυρού της Λάμπουσας.

Κατά τη διάρκεια της παραμονής του, ο Δήμαρχος Καραβά έτυχε θερμής φιλοξενίας από τον Δήμο Αμυνταίου και επέστρεψε στην Κύπρο μεταφέροντας τα αδελφικά συναισθήματα των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου και των κατοίκων του αδελφού Δήμου.

Απονομή αναμνηστικού δώρου στον απερχόμενο δήμαρχο Κώστα Θεοδωρίδη

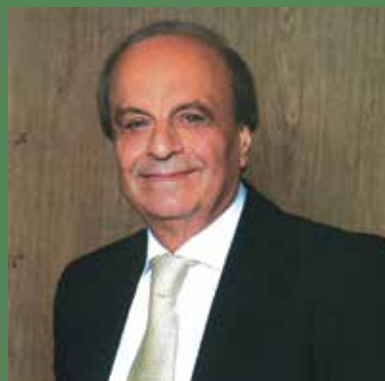

Απονομή αναμνηστικού δώρου στον εκλεγέντα δήμαρχο Άνθιμο Μπιτάκη

Στιγμιότυπα από το σεμινάριο

Ο Κώστας Ορφανίδης

Σεμινάριο για τον νέο Κανονισμό για τα Προσωπικά Δεδομένα

Ο Δήμος Καραβά σε συνεργασία με τον Καραβιώτη Κώστα Ορφανίδη διοργάνωσαν την Τετάρτη 13 Φεβρουαρίου, στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, σεμινάριο για την πρακτική εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την Επεξεργασία Προσωπικών Δεδομένων.

Ο Κώστας Ορφανίδης γεννήθηκε στον Καραβά. Φοίτησε στο Γυμνάσιο Λαπήθου και συνέχισε τις σπουδές του στο Τζοχάνεσμπουργκ της Νοτίου Αφρικής. Σπούδασε Ηλεκτρολόγος/Μηχανολόγος και Διοίκηση Επιχειρήσεων. Εργάστηκε σε μεγάλους οργανισμούς/εταιρείες όπως SIEMENS και GENERAL ELECTRIC ως ανώτερος μηχανικός έργων.

Μερικά από τα μεγάλα έργα που διεκπεραίωσε ήταν εσωτερικοί, εξωτερικοί υποσταθμοί, αυτοματισμοί, εναέριες γραμμές, ορυχεία χρυσού και διαμαντιών, συστήματα επιτήρησης ραντάρ και άμυνας.

Επαναπατρίστηκε στην Κύπρο το 1986 και εργάστηκε ως ανώτερος Διευθυντής σε διάφορες Εταιρείες.

Μετανάστευσε και πάλι στο Τορόντο του Καναδά το 1999, όπου ειδικεύτηκε από Αμερικανική Εταιρεία στη ρομποτική μηχανική για 10 χρόνια.

Επαναπατρίστηκε στην Κύπρο το 2008, όπου ανέλαβε έργα στο Διεθνές Αεροδρόμιο Λάρνακας ως ανώτερος μηχανικός σε συστήματα χειρισμού αποσκευών, ελέγχου επιβατών και αποσκευών και συστημάτων ασφαλείας. Στην συνέχεια ίδρυσε την δική του Εταιρεία Ο.Τ.Α.

Orphanides Trust Agency Ltd η οποία, μεταξύ άλλων, εξειδικεύεται στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τον Κανονισμό Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 τέθηκε σε εφαρμογή από όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 25 Μαΐου 2018, με στόχο την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

Το σεμινάριο ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο για όσους ασχολούνται με τα κοινά, ανήκουν σε σωματεία και οργανώσεις ή έχουν επιχειρήσεις, αφού είναι πλέον υποχρεωμένοι να συμμορφωθούν με τον πιο πάνω Κανονισμό.

Το σεμινάριο είχε εγκριθεί από την ΑΝΑΔ και σε όσους συμμετείχαν δόθηκαν πιστοποιητικά παρακολούθησης.

Ο Δήμος Καραβά εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες προς τον Κώστα Ορφανίδη για τη δωρεάν παρουσίαση του θέματος.

Ο Κώστας Ορφανίδης στο βήμα

Από τη συνάντηση συνταξιούχων στη Λεμεσό

Από τη συνάντηση συνταξιούχων στη Λευκωσία

Πρωινές συναντήσεις συνταξιούχων Καραβιωτών

Λειτουργήσε και το 2019 ο θεσμός των πρωινών συναντήσεων συνταξιούχων Καραβιωτών, στις επαρχίες Λευκωσίας, Λεμεσού και Πάφου. Ένας θεσμός που αγκαλιάστηκε με θέρμη, μεγάλο ενδιαφέρον και είχε μεγάλη επιτυχία και συμμετοχή.

Συνάντηση στη Λεμεσό, 21 Φεβρουαρίου 2019

Η πρωινή συνάντηση συνταξιούχων Καραβιωτών που διοργάνωσε ο Δήμος Καραβά στη Λεμεσό, πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 21 Φεβρουαρίου στον Ναυτικό Όμιλο Κερύνειας.

Στη συνάντηση παρευρέθηκαν 70 περίπου συνταξιούχοι Καραβιώτες, οι οποίοι έσμιξαν τη χαρά του συναπαντήματος με τη νοσταλγία του πανέμορφου χωριού τους, ενδυναμώνοντας και ατσάλωνοντας τη θέλησή τους για επιστροφή στη γη του Καραβά.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης ο Δήμος Καραβά προσέφερε πρόγευμα και καφέ σε όλους όσους παρευρέθηκαν. Το πρόγραμμα περιελάμβανε σύντομη προσφώνηση από τον αντιδήμαρχο Καραβά Πανίκο Μανώλη και ενημέρωση από τον Δήμαρχο Καραβά για τις προσεχείς εκδηλώσεις του Δήμου και των οργανωμένων συνόλων του Καραβά, τα τρέχοντα θέματα και δραστηριότητες του Δήμου, καθώς και προσφυγικά θέματα. Ακολούθησε συζήτηση για τις δραστηριότητες και επιδιώξεις των συνόλων του Καραβά, καθώς και ανταλλαγή απόψεων για θέματα που απασχολούν τους Καραβιώτες που διαμένουν στη Λεμεσό. Στη συνέχεια έγινε απαγγελία ποιημάτων και ανάγνωση κειμένων για τον Καραβά από τους παρευρισκομένους.

Σε όλους όσους παρευρέθηκαν δόθηκε αντίγραφο της τελευταίας έκδοσης του Δήμου Καραβά, «Καραβιώτικα Δρώμενα».

Η εκδήλωση έκλεισε μέσα σε πνεύμα εγκαρτέρησης και αγωνιστικής διάθεσης, προσμονής και θέλησης για επιστροφή στη γη του Καραβά που ζει και μας καρτερεί.

Συνάντηση στη Λευκωσία, 28 Φεβρουαρίου 2019

Η πρώτη διοργάνωση της χρονιάς στη Λευκωσία έγινε την Πέμπτη, 28 Φεβρουαρίου, στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών και σε αυτήν παρευρέθηκαν ογδόντα περίπου συνταξιούχοι Καραβιώτες.

Στη συνάντηση παρευρέθηκαν επίσης οι δημοτικοί σύμβουλοι Καραβά Νίκος Παπαπέτρου, Σωτήρα Ποταμίτου, Κώστας Κωνσταντίνου και Μάριος Μούγης, ο τέως πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος, ο γραμματέας και μέλη του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς», καθώς και μέλη των άλλων οργανωμένων συνόλων του Καραβά.

Το πρόγραμμα της συνάντησης περιελάμβανε σύντομη προσφώνηση από τον δήμαρχο Καραβά Νίκο Χατζηστεφάνου και ενημέρωση για τις δραστηριότητες του Δήμου και τις επόμενες εκδηλώσεις. Ακολούθησε προβολή του ντοκιμαντέρ «Το σπίτι που γεννήθηκα», παραγωγής 2015, της Επιτροπής Κατεχόμενων Δήμων, στο οποίο αποτυπώνεται ο πόθος των προσφύγων για επιστροφή στις πατρογονικές τους εστίες. Στη συνέχεια προσφέρθηκε πρόγευμα και καφές σε όλους παρευρέθηκαν.

Συνάντηση στην Πάφο, 14 Απριλίου 2019

Η συνάντηση των εκτοπισμένων Καραβιωτών που διαμένουν στην Πάφο πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 14 Απριλίου στον φιλόξενο χώρο του Κοινοτικού Πολιτιστικού Κέντρου Λέμπας.

Δεκάδες Καραβιώτες και Καραβιώτισσες, πολλοί με τα μικρά παιδιά ή τα εγγόνια τους, συγκεντρώθηκαν από το πρωί της Κυριακής στο Πολιτιστικό Κέντρο Λέμπας. Απολαμβάνοντας τον πρωινό τους καφέ, χάρηκαν επίσης τη συναναστροφή των συνδημοτών τους, που αν και μένουν στην ίδια περιοχή, δεν έχουν συχνά την ευκαιρία να τα πουν από κοντά.

Με μεγάλη ικανοποίηση διηγήθηκαν ιστορίες από τη ζωή τους στον Καραβά και έφεραν στον νου ευτυχισμένες στιγμές στον όμορφο τόπο τους. Ευχάριστο στιγμιότυπο, η εξαιρετική ερμηνεία του γνωστού τραγουδιού «Αχ Τζερόνεια μάνα μου» από την οκτάχρονη Βικτώρια Πιτσιολή, με πατέρα τον Χαράλαμπο από τον Καραβά και μητέρα τη Χρυστάλλα από την Πάφο.

Τη συνάντηση χαιρέτησε ο Δήμαρχος Καραβά δίνοντας τα εύσημα για την επιτυχία της στους συντονιστές της οργάνωσης, αντιδήμαρχο Πανίκο Μανώλη και τον πρώην δημοτικό σύμβουλο Δημήτρη Επιφανίου. Μαζί στη συνάντηση και οι δημοτικοί σύμβουλοι Χρυσάνθη Επιφανίου και Μάριος Μούγη.

Στη συνέχεια προσφέρθηκε ελαφρύ γεύμα σε όσους παρευρέθηκαν και όλοι αποχώρησαν με την ευχή του χρόνου να κάνουμε τη συνάντηση αυτή σε έναν Ελεύθερο Καραβά.

Συνάντηση στη Λευκωσία, 26 Σεπτεμβρίου 2019

Η τελευταία συνάντηση της χρονιάς πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 26 Σεπτεμβρίου, στο

οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών. Η συνάντηση ήταν η τέταρτη σε σειρά από τις συναντήσεις που έγιναν το 2019 προς τιμή των συνταξιούχων και η δεύτερη που πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία.

Σε ένα εγκάρδιο και ευχάριστο κλίμα, περισσότεροι από εξήντα συνταξιούχοι Καραβιώτες είχαν την ευκαιρία να συναντηθούν, να κουβεντιάσουν με τους συγχωριανούς τους και να αναπολήσουν τις όμορφες στιγμές που έζησαν στον Καραβά.

Το πρόγραμμα της συνάντησης περιελάμβανε χαιρετισμό από τον Δήμαρχο Καραβά και ενημέρωση για τις επόμενες εκδηλώσεις του Δήμου και των οργανωμένων συνόλων Καραβά και απαγγελίες ποιημάτων από τους συνταξιούχους, που εξέφραζαν τον πόνο και την πικρία της προσφυγιάς. Ακολούθησε προβολή σύντομης ταινίας για τον Καραβά, που ετοίμασαν οι Χαράλαμπος Χαράλαμπος και Χαράλαμπος Μελαχρινός και η οποία είναι βασισμένη στο ομώνυμο λεύκωμα του Καραβά. Η ταινία άφησε άριστες εντυπώσεις στους παρευρισκόμενους. Τους μετέφερε στον κατεχόμενο Καραβά και τους θύμιζε μέρες χαράς και ευτυχίας στα υπέροχα μέρη του Δήμου μας. Εμφανής ήταν η συγκίνηση όλων από τις αναμνήσεις της σκλαβωμένης γης μας. Στη συνέχεια προσφέρθηκε πρόγευμα και καφές.

Στη συνάντηση παρευρέθηκαν δημοτικοί σύμβουλοι Καραβά και μέλη του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς», καθώς και μέλη των άλλων οργανωμένων συνόλων του Καραβά.

Δέσμευση του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά είναι ότι η πρωτοβουλία αυτή θα συνεχιστεί και θα ενισχυθεί, ώστε να ενδυναμωθούν οι δεσμοί μεταξύ των σκορπισμένων Καραβιωτών.

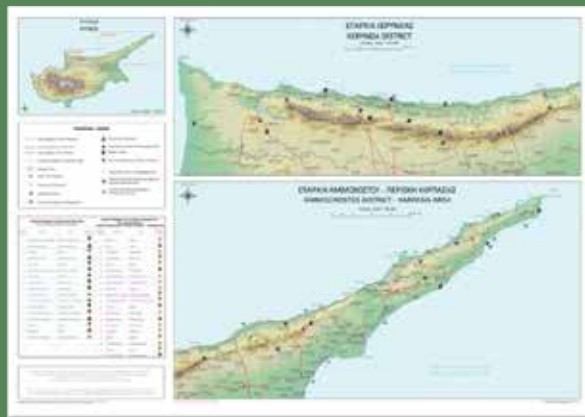
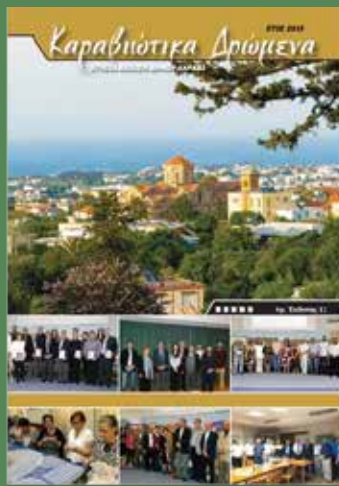

Ο Δήμαρχος και Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου στη συνάντηση συνταξιούχων Πάφου

Συνταξιούχοι Λευκωσίας στο οίκημα του ΠΙΚ

Οι τρεις εκδόσεις που παρουσιάστηκαν στην εκδήλωση

Παρουσίαση τριών εκδόσεων του Δήμου Καραβά και του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία, την Πέμπτη 7 Μαρτίου, στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, η παρουσίαση των τριών νέων εκδόσεων του Δήμου Καραβά και του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών: του βιβλίου «Αρωμα Καραβά», του 11ου τόμου «Καραβιώτικα Δρώμενα», και του εκπαιδευτικού χάρτη της επαρχίας Κερύνειας και της περιοχής Καρπασίας.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε από τον Δήμο Καραβά και το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών και περιελάμβανε καλωσόρισμα από τον δήμαρχο Καραβά και πρόεδρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών Νίκο Χατζηστεφάνου, παρουσίαση του βιβλίου «Αρωμα Καραβά μέσα από τις αναμνήσεις μου», του Χαράλαμπου Δαμασκηνού, έκδοση Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, από την Χρυστάλλα Χατζηλούκα-Χαραλάμπους, φιλόλογο, παρουσίαση του 11ου τόμου «Καραβιώτικα Δρώμενα», ετήσια έκδοση Δήμου Καραβά, από την Μαρία Περαιτικού-Κοκαράκη, φιλόλογο-συγγραφέα, καθώς και παρουσίαση του εκπαιδευτικού χάρτη της επαρχίας Κερύνειας και της περιοχής Καρπασίας, έκδοση Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, από τον Αλέξανδρο Ποστεκκή, αρχιτέκτονα.

Το βιβλίο «Αρωμα Καραβά μέσα από τις αναμνήσεις μου» περιγράφει τον τόπο μας και την καθημερινή του ζωή, το ειδυλλιακό περιβάλλον και τους ανθρώπους του με ένα μοναδικό τρόπο. Όλα τα κείμενα στο βιβλίο, οι αναμνήσεις, οι περιγραφές, οι ιστορίες, οι άνθρωποι, έχουν ως επίκεντρο τον κατεχόμενο Δήμο μας. Από το πρώτο κεφάλαιο μέχρι το τελευταίο,

όλα, μυρίζουν Καραβά.

Τα «Καραβιώτικα Δρώμενα» περιγράφουν τη δράση όλων των οργανωμένων συνόλων του Καραβά στην προσφυγιά τη χρονιά που πέρασε. Δεν περιορίζονται όμως σε αυτήν. Με ιστορικές φωτογραφίες και κείμενα καλύπτουν μια σειρά από πολύ ενδιαφέροντα θέματα.

Ο εκπαιδευτικός χάρτης απεικονίζει την επαρχία Κερύνειας και την περιοχή Καρπασίας και δίνει βασικές πληροφορίες για τους Δήμους και τις Κοινότητες των Επαρχιών, το οδικό δίκτυο, τα φράγματα, τις εκκλησίες και μοναστήρια, καθώς και τα ιστορικά μνημεία και αξιοθέατα των δύο περιοχών. Ο χάρτης ετοιμάστηκε με κυριότερο σκοπό τη δωρεάν διανομή του στα σχολεία της ελεύθερης Κύπρου, αλλά και των αποδήμων μας και στόχο έχει τη διατήρηση ζωτανής της μνήμης της κατεχόμενης γης μας και τη μεταλαμπάδευση ιστορικών πληροφοριών και γνώσεων στη νέα γενιά του τόπου μας.

Ακολούθησε προβολή αποσπάσματος ταινίας με αφηγητή τον Χαράλαμπο Δαμασκηνό που γυρίστηκε από τον Χρίστο Αγιομαμίτη, ενώ το πρόγραμμα της εκδήλωσης διανθίστηκε με μουσικές παρενθέσεις συνοδευόμενες από προβολή φωτογραφιών του Καραβά και της κατεχόμενης γης μας. Ακούστηκαν τα τραγούδια «Ύμνος του Καραβά» των Δημήτρη Κοζάκου-Μάριου Χαραλαμπίδη και «Όμορφη και παράξενη πατρίδα» των Οδυσσέα Ελύτη -Δημήτρη Λάγιου.

Στο τέλος της εκδήλωσης ο Δήμαρχος Καραβά απένειμε αναμνηστικά σε όλους όσους συνέβαλαν στην υλοποίηση των τριών εκδόσεων.

Δέηση στην εκκλησία της Παναγίας της Γλυκιώτισσας από τον Πανιερώτατο Μητροπολίτη Κερύνειας

Βράβευση των παιδιών στα Πασχαλινά παιχνίδια

Πασχαλινή εκδήλωση Καραβιωτών «Δευτέρα της Λαμπρής»

Πραγματοποιήθηκε, για άλλη μια χρονιά, η καθιερωμένη πασχαλινή συγκέντρωση των Καραβιωτών, που διοργάνωσε τη Δευτέρα της Λαμπρής ο Δήμος Καραβά σε συνεργασία με το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς», το Αθλητικό Σωματείο ΑΕΚ Καραβά «Λάμπουσα» και το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Καραβά.

Η εκδήλωση της Δευτέρας της Λαμπρής, η οποία είχε ως στόχο την αναβίωση των εθίμων του τόπου μας και τη σύσφιξη των δεσμών μεταξύ των σκορπισμένων Καραβιωτών, πραγματοποιήθηκε στο Δασικό πάρκο Πολεμιδιών στη Λεμεσό. Της εκδήλωσης προηγήθηκε προσκύνημα της εικόνας του Αγίου Γεωργίου Καραβά που επαναπατρίστηκε το 2018 και δέηση στην εκκλησία της Παναγίας Γλυκιώτισσας που βρίσκεται στον χώρο του πάρκου. Η δέηση τελέστηκε από τον Πανιερώτατο Μητροπολίτη Κυρηνείας κ. Χρυσόστομο, ο οποίος απηύθυνε χαιρετισμό, εξέφρασε την αγάπη του και την ευχή του για δικαίωση του αγώνα μας. Ο Μη-

τροπολίτης μας παρέμεινε σε όλη τη διάρκεια της εκδήλωσης, τόσο στην εκκλησία και στο φαγητό, όσο και στα παραδοσιακά παιχνίδια.

Ακολούθησε συνεστίαση με συμμετοχή πέραν των 200 Καραβιωτών και φίλων του Δήμου Καραβά. Δόθηκε σε όλους η ευκαιρία να ανταλλάξουν τις ευχές τους για το Πάσχα και να δημιουργηθεί μια εορταστική ατμόσφαιρα μέσα από τη χαρά της επανασύνδεσης.

Μετά τη συνεστίαση διοργανώθηκαν παραδοσιακά πασχαλινά παιχνίδια. Ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση έδωσαν με τη μαζική τους συμμετοχή τα παιδιά και οι νέοι του Καραβά. Σε όλους τους νικητές των διαγωνισμών δόθηκαν αναμνηστικά μετάλλια και διπλώματα συμμετοχής από τον Δήμο Καραβά.

Διακαής επιθυμία των Καραβιωτών παραμένει η επιστροφή στα σπίτια και τη γη τους και ο εορτασμός του Πάσχα να γίνεται σε ένα ελεύθερο Καραβά.

Αναμνηστική φωτογραφία όσων συμμετείχαν στα παραδοσιακά πασχαλινά παιχνίδια

Περίφορα της εικόνας της Αγίας Ειρήνης

Η ιστορική εκκλησία της Αγίας Ειρήνης μας καρτερεί

Εσπερινός Αγίας Ειρήνης

Ο Δήμος Καραβά σε συνεργασία με το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» και την εκκλησιαστική επιτροπή Αγίου Στυλιανού Λινόπετρας διοργάνωσαν για ακόμη μια χρονιά στην προσφυγιά τον εσπερινό της Αγίας Ειρήνης.

Στον εσπερινό, ο οποίος πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 4 Μαΐου 2019 στην εκκλησία Αγίου Στυλιανού στη Λινόπετρα Λεμεσού, χοροστάτησε ο Μητροπολίτης Κυρηνείας κ. Χρυσόστομος. Η παρουσία των δημοτών του Καραβά και των φίλων του Δήμου στον εσπερινό ήταν αθρόα και συγκινητική. Η σκέψη όλων βρισκόταν στην κατεχόμενη ενοριακή εκκλησία του Καραβά, όπου λειτουργούσε ο Παπά Ιάκωβος και έψαλλαν γνωστοί, καλλίφωνοι ψάλτες της ενορίας. Με κατάνυξη το εκκλησίασμα συμμετείχε στη λιτανεία της εικόνας και προσευχήθηκε για την απελευθέρωση της εκκλησίας, του Δήμου μας και όλης της κατεχόμενης γης μας.

Μετά τον εσπερινό και τις ευχές του Πανιερώτατου Μητροπολίτη μας, ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου σε σύντομο χαιρετισμό του ευχήθηκε όπως η χάρη της Αγίας Ειρήνης φέρει την ειρήνη και την απελευθέρωση στον πολύπαθο τόπο μας.

Τέτοιες δραστηριότητες ενισχύουν τις προσπάθειες του Δήμου Καραβά και των οργανωμένων συνόλων της κωμόπολης Καραβά για διατήρηση της μνήμης των κατεχόμενων περιοχών μας και των θρησκευτικών μας μνημείων και δίνουν την ευκαιρία να ενδυναμωθεί η σύσφιξη των δεσμών μεταξύ των εκτοπισμένων κατοίκων του Δήμου Καραβά.

Η εικόνα της Αγίας Ειρήνης

Η εκκλησία της Αγίας Ειρήνης στον Καραβά κτίστηκε και διακοσμήθηκε στις αρχές του 19ου αιώνα από τον Πρωτοσύγκελο Λαυρέντιο και τον γιο του Χατζηνικόλα, τον γνωστό πρόκριτο του Καραβά, ο οποίος μαρτύρησε μαζί με τον Εθνομάρτυρα Κυπριανό και άλλους προκρίτους της Κύπρου στις σφαγές της 9ης Ιουλίου 1821. Σήμερα η εκκλησία της Αγίας Ειρήνης, όπως και οι άλλες εκκλησίες του Καραβά, βρίσκονται βουβές και εγκαταλελειμμένες και περιμένουν καρτερικά τους κατοίκους τους να επιστρέψουν.

Στιγμιότυπα από την εκδρομή συνταξιούχων του Καραβά

Εκδήλωση προς τιμή των συνταξιούχων Καραβιωτών

Την Κυριακή 19 Μαΐου 2019 πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη εκδήλωση προς τιμή των συνταξιούχων Καραβιωτών, που διοργάνωσε το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς», με τη στήριξη και τη συνεργασία του Δήμου Καραβά.

Η εκδήλωση σημείωσε μεγάλη επιτυχία με τη συμμετοχή πέραν των 200 ατόμων.

Λεπτομερής αναφορά στην εκδήλωση γίνεται στην ενότητα «Οργανωμένα Σύνολα Καραβιωτών», Κεφάλαιο «Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς».

Ο Μητροπολίτης Κερύνειας χοροστάτησε στη λειτουργία

Στιγμιότυπα από την ώρα του γεύματος

Ο δήμαρχος Νίκος Χατζηστεφάνου και ο πρόεδρος του Σωματείου Χριστόφορος Χριστοδουλίδης χαιρετούν τη συγκέντρωση

Απονομή τιμητικού δώρου από τον Δήμαρχο
στον επίτροπο Φώτη Φωτίου

Στιγμιότυπο από το συνέδριο

Συνέδριο Αποδήμων Καραβιωτών

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 26 Αυγούστου 2019, στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, ημερίδα για τους αποδήμους Καραβιώτες. Η συνάντηση είχε σκοπό τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των οργανωμένων συνόλων του Καραβά και των Σωματείων των αποδήμων Καραβιωτών ΗΠΑ, Αγγλίας και Αυστραλίας, την εξεύρεση τρόπων στήριξης των αποδήμων Καραβιωτών και τον συντονισμό των ενεργειών και των δραστηριοτήτων των αποδήμων με τα οργανωμένα σύνολα του Καραβά στην Κύπρο. Η ημερίδα διοργανώθηκε από τον Δήμο Καραβά και τελούσε υπό την αιγίδα του επιτρόπου Προεδρίας Φώτη Φωτίου.

Το πρόγραμμα περιλάμβανε καλωσόρισμα από τον δήμαρχο Καραβά Νίκο Χατζηστεφάνου και

χαιρετισμό από τον επίτροπο Προεδρίας Φώτη Φωτίου. Ακολούθησε περιγραφή του ιστορικού και των δραστηριοτήτων των Σωματείων των αποδήμων από τους εκπροσώπους τους. Συγκεκριμένα, για το Σωματείο «Λάμπουσα» Νέας Υόρκης, μίλησε ο Κώστας Παπαπέτρου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, για τον Σύνδεσμο Αποδήμων Λαπήθου, Καραβά και Περιχώρων Μ.Β., ο Χριστάκης Καριολής, αντιπρόεδρος, για τον Σύλλογο Καραβά «Λάμπουσα» Αυστραλίας, η Ελευθερία Χατζηστεφάνου - Λαούτα, πρόεδρος, για τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Αμερικής - Παράρτημα Κύπρου, ο Πέτρος Πετρίδης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και για το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς», ο Χριστόφορος Χριστοδουλίδης, πρόεδρος. Το πρόγραμμα διανθίστηκε με το

Ο Δήμαρχος Καραβά, ο Φώτης Φωτίου και ο πρόεδρος της Νεολαίας Μάριος Μούγγης χαιρετούν το συνέδριο

Κώστας Παπαπέτρου –
«Λάμπουσα» Αμερικής

Χριστάκης Καριολής –
Σύνδεσμος Αποδήμων
Αγγλίας

Ελευθερία Χατζηστε-
φάνου – «Λάμπουσα»
Αυστραλίας

Χριστόφορος Χριστοδου-
λίδης – «Ο Καραβάς»
Κύπρου

τραγουδι «Υμνος του Καραβά», με παράλληλη προβολή διαφανειών και με παρουσίαση του σύντομου φιλμ για τον Καραβά υπό τους ήχους του τραγουδιού «Δρόμοι Παλιοί».

Στη συνέχεια έγινε συζήτηση για τις δυσκολίες και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα Σωματεία των Καραβιωτών στο εξωτερικό. Αναφέρθηκαν πολλά και διάφορα προβλήματα και δυσκολίες, ιδιαίτερα όμως αναδείχτηκε το μεγάλο πρόβλημα προσέλευσης των νέων στα Διοικητικά Συμβούλια, καθώς και της συμμετοχής τους στις δραστηριότητες των Σωμάτων. Ακούστηκαν ιδέες και εισηγήσεις από τους παρευρισκόμενους για επίλυση των προβλημάτων αυτών.

Ο Δήμαρχος Καραβά μετέφερε εισήγησή του για δημιουργία Συντονιστικής Επιτροπής, με αποστολή την από κοινού αντιμετώπιση των δυσκολιών που υπάρχουν στα οργανωμένα σωματεία των Καραβιωτών, τον συντονισμό των δραστηριοτήτων τους και την οργάνωση κοινών εκδηλώσεων. Η Επιτροπή θα αποτελείται από τον Δήμαρχο (Συντονιστή), τον τέως Δήμαρχο,

τους Πρόεδρους ή εκπρόσωπους των Σωματείων «Λάμπουσα» Αμερικής, Σύνδεσμο Λαπήθου, Καραβά και Περιχώρων Μ.Β., «Λάμπουσα» Αυστραλίας, «Παγκύπριο» παράρτημα Κύπρου και του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς». Στην Επιτροπή θα μετέχουν επίσης εκπρόσωποι από τα οργανωμένα Συμβούλια Νεολαίας του Δήμου Καραβά και των Σωματείων των Αποδήμων.

Η Επιτροπή συνεδρίασε τις επόμενες μέρες στην Κύπρο με στόχο την εκτενέστερη ανάλυση των θεμάτων που συζητήθηκαν στη συνάντηση και την τροchioδρόμηση των εργασιών που της ανατέθηκαν.

Την παρουσίαση του προγράμματος της εκδήλωσης ανέλαβε ο Δημοτικός Σύμβουλος Μάριος Μούγνης.

Το βράδυ της ίδιας ημέρας παρατέθηκε στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών το καθιερωμένο δείπνο προς τιμή όλων των αποδήμων Καραβιωτών, που βρίσκονταν στην Κύπρο την περίοδο εκείνη.

Στιγμιότυπα από το δείπνο που προσφέρθηκε προς τιμή των Αποδήμων

Στιγμιότυπα από την κοινή συνεδρία των οργανωμένων συνόλων του Καραβά

Κοινή συνεδρία των Διοικητικών Συμβουλίων των Οργανωμένων Συνόλων του Καραβά

Πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 19 Σεπτεμβρίου 2019, στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, κοινή συνάντηση/συνεδρία του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου με τους προέδρους και τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων όλων των οργανωμένων συνόλων του Καραβά.

Στη συνάντηση, εκτός από τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο Καραβά, προσκλήθηκαν οι πρόεδροι και τα μέλη των Δ.Σ των πιο κάτω Σωμάτων:

Σχολική Εφορεία Καραβά

Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς»

Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών

Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Καραβά

Ίδρυμα Υποτροφιών Καραβά «Νίκος Κ. Σιακόλας»

Αθλητική Ένωση Καραβά – Λάμπουσα

143ο Σύστημα Ναυτοπροσκόπων Καραβά

Οι Δήμαρχοι, τέως και πρώην και οι Κοινοτάρχες του Καραβά.

Σκοπός της συνεδρίας ήταν η ενημέρωση για τις δραστηριότητες που προγραμματίζουν τα οργανωμένα σύνολα του Καραβά το τελευταίο τρίμηνο του έτους, καθώς και για άλλα θέματα που αφορούν τους Καραβιώτες, όπως η συντήρηση του κοιμητηρίου Καραβά, τα μαθήματα χορού για παιδιά και νέους, τα μαθήματα εκμάθησης του παραδοσιακού κεντήματος «φερβολιτέ» και η προσπάθεια που γίνεται για καταρτισμό καταλόγου με όλους τους επαγ-

γελματίες ιδιώτες Καραβιώτες. Έγινε επίσης ενημέρωση για τις εργασίες που θα γίνουν στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών και αφορούν την κατασκευή στεγάστρου, τη διαμόρφωση αποθηκευτικών χώρων, όπως επίσης και την κατασκευή Μνημείου αφιερωμένου στους Καραβιώτες που σκοτώθηκαν στην Τουρκική εισβολή και σε όσους απέθαναν στην προσφυγιά με την ελπίδα του γυρισμού σε ένα ελεύθερο Καραβά.

Το πρόγραμμα της συνάντησης περιελάμβανε καλωσόρισμα από τον Δήμαρχο Καραβά και ενημέρωση για τις δραστηριότητες των πιο πάνω συνόλων από τους προέδρους ή μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Σωμάτων. Μετά την ενημέρωση ακολούθησε συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων και εισηγήσεων.

Κοινό αίσθημα είναι ότι οι Καραβιώτες προχωρούν ομόψυχα στην ανηφορική πορεία της προσφυγιάς με στόχο και προσδοκία την επιστροφή σε ένα ελεύθερο Καραβά.

Η ομιλήτρια Άννα Νεοφύτου

Ο Αντρέας Χαραλάμπους, γραμματέας ΠΙΚ

Διάλεξη για τα Οκτωβριανά στην Επαρχία Κερύνειας

Ο Δήμος Καραβά, μέσα στα πλαίσια των προσπαθειών του για αναβάθμιση και ανάδειξη του Πολιτισμού, οργάνωσε την επίκαιρη διάλεξη «Τα Οκτωβριανά στην Επαρχία Κερύνειας», την Τετάρτη 9 Οκτωβρίου 2019, στις 7.30μμ. με ομιλήτρια την Κερυνειώτισσα φιλόλογο, ιστορικό και ερευνήτρια Άννα Νεοφύτου. Η διάλεξη έγινε στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών.

Ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου καλωσόρισε τους παρευρισκομένους, ευχαρίστησε την Άννα Νεοφύτου για την προθυμία της να συμβάλει στη δραστηριότητα αυτή του Δήμου Καραβά, καθώς και τον σύζυγό της Τάκη Νεοφύτου, ο οποίος ανέλαβε την παρουσίαση των φωτεινών διαφανειών της διάλεξης.

Στη συνέχεια, ο γραμματέας του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών Ανδρέας Χαραλάμπους, διάβασε το βιογραφικό της ομιλήτριας.

Η Άννα Νεοφύτου ανέπτυξε με πολλές λεπτο-

μέρειες τα γεγονότα, όπως διαδραματίστηκαν την περίοδο Οκτωβρίου 1931, από τους Κερυνειώτες, της πόλης και Επαρχίας της Κερύνειας, εναντίον της Αγγλικής Αποικιοκρατίας, με κύριο αίτημα τους την Ένωση με τη μητέρα Ελλάδα. Την εξέγερση αυτή ακολούθησαν δολοφονίες Κυπρίων, κατ' οίκον περιορισμοί και άλλες βαρβαρότητες των αποικιοκρατών. Με την πολύ κατανοητή γραφή της, την περιγραφική της ανάλυση και τα όσα ενδιαφέροντα κατάθεσε η ομιλήτρια, καταχειροκροτήθηκε από τους παρευρισκομένους, που εξέφρασαν την ικανοποίηση και ευαρέσκειά τους.

Ακολούθησε μικρή δεξίωση, όπου οι παρευρισκόμενοι είχαν την ευκαιρία να συναναστραφούν, να ανταλλάξουν απόψεις και να νιώσουν την Κερυνειώτικη αύρα.

Η ομιλία της Άννας Νεοφύτου με θέμα «Τα Οκτωβριανά στην Επαρχία Κερύνειας» δημοσιεύεται σε ξεχωριστή ενότητα της έκδοσής μας.

Άποψη της συγκέντρωσης

Ο Δήμαρχος τελεί τα εγκαίνια της έκθεσης αγιογραφίας

Έκθεση αγιογραφίας Καραβιωτών αγιογράφων

Την Παρασκευή 18 Οκτωβρίου, στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών στον Στρόβολο, πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια της έκθεσης αγιογραφίας, στην οποία συμμετείχαν έξι αγιογράφοι με καταγωγή τον Καραβά.

Η έκθεση διοργανώθηκε από τον Δήμο Καραβά σε συνεργασία με το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών και σε αυτή παρουσιάστηκαν έργα των αγιογράφων Κατερίνας Παπαϊακώβου, Αναστασίας Σταύρου, Βασιλικής Χριστοδουλίδου, Ανδρέα Λουκά, Ανδρέα Τσιάλη και του μ. Νίκου Χριστοδουλίδη.

Τα εγκαίνια της έκθεσης τελέστηκαν από τον δήμαρχο Καραβά Νίκο Χατζηστεφάνου στην παρουσία των δημάρχων Λαπήθου και Κυθρέας, του πρώην βουλευτή Κερύνειας Σοφοκλή Φυττή, του Καραβιώτη ιερέα Σάββα Παπαϊακώβου, προέδρων και μελών των οργανωμένων συνόλων του Καραβά και πλήθους κόσμου.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλάμβανε καλωσόρισμα από τον αναπληρωτή πρόεδρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών και πρόεδρο του Προσφυγικού Σωματίου «Ο Καραβάς» Χριστόφορο Χριστοδουλίδη, τέλεση των εγκαίνιων από τον Δήμαρχο Καραβά και Πρόεδρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών και αντιφώνηση εκ μέρους των συμμετεχόντων αγιογράφων από την Αναστασία Σταύρου. Σε όλους τους συμμετέχοντες αγιογράφους δόθηκε αναμνηστικό δώρο.

Στο καλωσόρισμα του ο Δήμαρχος Καραβά ανέφερε μεταξύ άλλων:

Στιγμιότυπα από την έκθεση

«Οι έξι αγιογράφοι μας εκθέτουν περίπου 60 έργα από μικρές και μεγάλες φορητές εικόνες. Κάθε μια από αυτές καμωμένη με αγάπη και ευλάβεια και με βαθιά θρησκευτική πίστη. Κάθε μια από αυτές, ζωγραφισμένη με απέραντη προσοχή και προσήλωση στη θρησκευτική μας παράδοση. Κάθε μια από αυτές να είναι κατάθεση ψυχής από την/τον αγιογράφο που τη δημιούργησε.

Εκ μέρους όλων των Καραβιωτών και όλων των φίλων μας εκφράζω τα θερμά συγχαρητήρια στους αγιογράφους μας για τα έργα τους.

Εύχομαι να τους αξιώσει ο Θεός να αγιογραφήσουν ξανά τις συλημένες εκκλησίες μας, την Αχειροποίητο, την Ευαγγελίστρια, την Αγία Ειρήνη, τον Άη Γιώρκη και όλα τα εξωκλήσια μας σε έναν Καραβά ελεύθερο».

Μερικές από τις αγιογραφίες που παρουσιάστηκαν

Η Βασιλική Χριστοδουλίδου

Ο Ανδρέας Λουκά

Ο Ανδρέας Τσιάλης

Η πρεσβυτέρα Κατερίνα Παπαϊακώβου

Η Αναστασία Σταύρου

Από τον εσπερινό του Αγίου Ευλαλίου στην εκκλησία Αποστόλου Βαρνάβα

Εσπερινός Αγίου Ευλαλίου

Οι Δήμοι Καραβά και Λαπήθου σε συνεργασία με τα Προσφυγικά Σωματεία «Ο Καραβάς» και «Η Λάπηθος», την Ιερά Μητρόπολη Κυρηνείας και την εκκλησιαστική επιτροπή του ιερού ναού Αποστόλου Βαρνάβα - Αγίου Μακαρίου Δασουπόλεως, διοργάνωσαν για ακόμη μια φορά στην προσφυγιά τον εσπερινό του Αγίου Ευλαλίου, πρώτου επισκόπου Λαμπούσης.

Ο εσπερινός πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 21 Οκτωβρίου 2019 στην εκκλησία Αποστόλου Βαρνάβα και Αγίου Μακαρίου Δασουπόλεως και σε αυτόν χοροστάτησε ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κυρηνείας κ. Χρυσόστομος.

Η εκκλησία του Αγίου Ευλαλίου βρίσκεται στην κατεχόμενη περιοχή της αρχαίας Λάμπουσας,

δίπλα από το μοναστήρι της Παναγίας Αχειροποιήτου και εικόνα του Αγίου (δωρεά Καραβιωτών) υπάρχει στην εκκλησία Αποστόλου Βαρνάβα - Αγίου Μακαρίου στη Δασούπολη, στην οποία τελείται ο εσπερινός.

Οι Καραβιώτες και Λαπηθιώτες προσκύνησαν με κατανύξη την εικόνα του Αγίου, ενώνοντας τις προσευχές τους για γρήγορη επιστροφή στον Καραβά, τη Λάπηθο, τη Λάμπουσα και όλα τα σκλαβωμένα μέρη μας. Μέσα από το απολυτίκιο του Αγίου Ευλαλίου, υπάρχει το αισιόδοξο μήνυμα και η πίστη ότι μετά τον Γολγοθά θα ακολουθήσει η Ανάσταση. Η δύσκολη αποστολή όλων μας για να απαλλαγεί η πατρίδα μας από την Τούρκικη κατοχή συνεχίζεται.

Ο Άγιος Ευλάλιος κτισμένος στο ακρογιάλι της Λάμπουσας, χωμένος στις ομορφιές της φύσης προσμένει την Ανάσταση, φωτ. Κώστα Μαγειρούδη

Στιγμιότυπα από την εκδήλωση

Παρουσίαση του κατεχόμενου Δήμου Καραβά στην Αθήνα

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 3 Νοεμβρίου, στο οίκημα της Κυπριακής Εστίας στην Πλάκα, η εκδήλωση παρουσίασης του κατεχόμενου Δήμου Καραβά στην Αθήνα. Η εκδήλωση διοργανώθηκε από τον Δήμο Καραβά σε συνεργασία με την Ένωση Κυπρίων Ελλάδος και την Ομοσπονδία Κυπριακών Οργανώσεων Ελλάδος και είχε τίτλο «Αφιέρωμα στον κατεχόμενο Δήμο Καραβά Κύπρου, τον Πρωτομάρτυρα της εισβολής του 1974».

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιελάμβανε καλωσόρισμα από τον δήμαρχο Καραβά Νίκο Χατζηστεφάνου, χαιρετισμούς από τον πρόεδρο της Ένωσης Κυπρίων Ελλάδος Λεωνίδα Μασσοςτασή, τον πρόεδρο της Ομοσπονδίας Κυπριακών Οργανώσεων Ελλάδος Γιώργο Συλλούρη, τους δημάρχους ή εκπροσώπους των αδελφοποιημένων με τον Καραβά Δήμων Ελλάδος Αμυνταίου, Κυθήρων και Λειψών Άνθιμο Μπιτάκη, Ευστράτιο Χαρχαλάκη και Φώτη Μάγγο και τον πρέσβη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ελλάδα Κυριάκο Κενεβέζο.

Ακολούθησε παρουσίαση του λευκώματος «Ο Καραβάς» από την κ. Καλλιόπη Χαρμαντά - Πρωτοπαπά, φιλόλογο - ερευνήτρια και προβολή ταινίας για τον Καραβά σε σκηνοθεσία Χαράλαμπου Μελαχρινού και αφήγηση Χαράλαμπου Χαρχαλάμπους. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με κυπριακούς και ελληνικούς χορούς από το χορευτικό συγκρότημα Νεολαίας του Δήμου Καραβά.

Ο Δήμαρχος στον χαιρετισμό του ανέφερε μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

«Απερίγραπτη είναι η συγκίνηση μου απόψε, γιατί ως Δήμαρχος ενός από τους μικρούς αριθμητικά Δήμους της Κύπρου, βρίσκομαι εδώ, στην Αθήνα, την πόλη που γέννησε την Δημοκρατία, το κέντρο του Ελληνισμού, την πρωτεύουσα του σύγχρονου Ελληνικού Κράτους. Βρίσκομαι εδώ, με δέος στον χώρο, τον τόπο, την ιστορία και τον μύθο, για να παρουσιάσω μαζί με τους πιο εκλεκτούς συνδημότες μου τον μικρό, αλλά ιστορικό Δήμο του Καραβά της Κύπρου.

Ήταν για μας απaráβατη υπόσχεση να φέρουμε λίγο από το άρωμα του Καραβά στην Αθήνα και να παρουσιάσουμε εδώ τον Δήμο, που έμελλε να είναι ο πρώτος μάρτυρας της εισβολής των Τούρκων 1974. Το πολύπαθο αυτό κομμάτι του Ελληνισμού, που έκτοτε στενάζει σκλαβωμένο σε χέρια βάνουσων κατακτητών. Απόψε το όραμα αυτό γίνεται πράξη κάτω από τον βράχο της Ακρόπολης, με τον Παρθενώνα πάνω του, δημιούργημα του κλασσικού Ελλη-

Το χορευτικό συγκρότημα Νεολαίας του Δήμου Καραβά

νισμού και απaráμιλλο κόσμημα του παγκόσμιου πολιτισμού».

Στην αποστολή του Δήμου Καραβά συμμετείχαν, εκτός από τον Δήμαρχο, τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά Κώστας Κωνσταντίνου, Μάριος Μούγης, Αλέξανδρος Ποστεκκής και Σωτήρα Ποταμίτου, τα μέλη των

οργανωμένων συνόλων του Καραβά Τηλέμαχος Κληρίδης, Ανδρέας Πατέρας και Ανδρέας Χαραλάμπους, καθώς και το παιδικό και νεανικό χορευτικό συγκρότημα της Νεολαίας Δήμου Καραβά.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης παρουσίασε η Χριστιάνα Ηλία - Χατζηστεφάνου.

Ο Δήμαρχος Καραβά επιδίδει αναμνηστικά στους αξιωματούχους και τους συντελεστές της εκδήλωσης

Ο Λεωνίδας Μασσοσασής

Ο δήμαρχος Λειψών
Φώτης Μάγγος

Ο πρέσβης της Κύπρου
Κυριάκος Κενεβέζος

Ο δήμαρχος Κυθήρων
Ευστράτιος Χαρχαλάκης

Η Πίτσα Πρωτοπαπά

Ο Χαράλαμπος
Μελαχρινός

Ο Ανδρέας Χαραλάμπους

Ο Παντελής Σοφιανός

Ο Γιώργος Συλλούρης

Ο Ανδρέας Βοσκός

Η παρουσιάστρια Χριστιάνα
Ηλία Χατζηστεφάνου

Από την επίδοση των χορηγιών

Η πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας
Ανδρούλα Ασιώτου

Απονομή χορηγιών του Ιδρύματος Υποτροφιών Καραβά «Νίκος Κ. Σιακόλας» και του Κληροδοτήματος Γεώργιου Τσίμον

Ο Δήμος Καραβά σε συνεργασία με το Ίδρυμα Υποτροφιών Καραβά «Νίκος Κ. Σιακόλας» και τη Σχολική Εφορεία Καραβά διοργάνωσαν την Παρασκευή 27 Δεκεμβρίου 2019, στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, την καθιερωμένη εκδήλωση απονομής χορηγιών σε πρωτοετείς φοιτητές με καταγωγή τον Καραβά που παρακολουθούν σπουδές σε κολλέγια, ανώτερες σχολές ή Πανεπιστήμια της Κύπρου και του εξωτερικού και είχαν εξασφαλίσει βαθμολογία άριστα στο απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης.

Οι χορηγίες δόθηκαν από το Ίδρυμα Υποτροφιών Καραβά «Νίκος Κ. Σιακόλας» και το Κληροδοτήμα «Γεώργιου Τσίμον», το οποίο

διαχειρίζεται η Σχολική Εφορεία Καραβά. Το Ίδρυμα Υποτροφιών Καραβά «Νίκος Κ. Σιακόλας» ιδρύθηκε με εισφορές που δόθηκαν από το ζεύγος Νίκου και Ελπίδας Σιακόλα, συνολικού ποσού 500,000 ευρώ, με στόχο να επιβραβεύονται νέοι του Καραβά που διακρίνονται για τον χαρακτήρα και τις επιδόσεις τους. Το Ταμείο του Γεώργιου Τσίμον ύψους επίσης 500,000 ευρώ, δημιουργήθηκε από το κληροδοτήμα που άφησε ο αείμνηστος Γεώργιος Τσίμον με τη διαθήκη του στη Σχολική Εφορεία Καραβά, με το οποίο θα βοηθούνται με υποτροφίες άριστοι φοιτητές με καταγωγή τον Καραβά.

Το πρόγραμμα περιλάμβανε προβολή ταινίας

Οι αριστεύσαντες με καταγωγή τον Καραβά
σε αναμνηστική φωτογραφία με τους οργανωτές της εκδήλωσης

μικρού μήκους με τίτλο «Δρόμοι Παλιοί» σε σκηνοθεσία Χαράλαμπου Χαλαράμπους και Χαράλαμπου Μελαχρινού και χαιρετισμούς από τον Δήμαρχο Καραβά, τον επίτιμο πρόεδρο του Ιδρύματος Υποτροφιών Καραβά Νίκο Σιακόλα, την πρόεδρο της Σχολικής Εφορείας Καραβά Ανδρούλα Χατζηδαμιανού-Ασιώτου και τον Πρωτοσύγγελλο πατέρα Παναγιώτη εκ μέρους του Μητροπολίτη Κυρηναίας κ. Χρυσοστόμου. Στη συνέχεια δόθηκαν χορηγίες, τιμητικό δίπλωμα και αναμνηστικά δώρα σε 14 άριστους νέους του Καραβά, απόφοιτους Μέσης Παιδείας, οι οποίοι φοιτούν στο πρώτο έτος σπουδών σε Πανεπιστήμια της Κύπρου και του εξωτερικού.

Τιμήθηκαν για την επίδοσή τους οι πιο κάτω:

Ανδρέου Μάριος, Θεοχάρους Λουκάς, Κακουλλή Ανδριανή, Καλαβάς Ανδρέας, Καλαβάς Παναγιώτης, ΚARIOΛΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ, ΛΑΡΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ, ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΛΛΙΣΘΕΝΗ, ΣΚΑΠΟΥΛΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, ΣΡΕΤΕΡ ΕΛΕΝΑ, ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΕΥΓΕΝΙΑ, ΧΑΤΖΗΧΡΙΣΤΟΦΗ ΜΑΡΙΟΣ και ΧΑΤΖΗΧΡΙΣΤΟΦΗ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης δόθηκαν τέσσερα επιπλέον βραβεία σε νέους που διακρίθηκαν για τις επιδόσεις τους, με βάση τον βαθμό απολυτηρίου Μέσης Εκπαίδευσης ή με άλλα κριτήρια. Το βραβείο «Νίκου και Ελπίδας Σιακόλα» δόθηκε στους φοιτητές Ανδρέα Καλαβά και Μάριο Χατζηχριστοφή, οι οποίοι εξασφάλισαν την υψηλότερη βαθμολογία στο απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης. Βραβείο εις μνήμη των πρώην Δημάρχων Καραβά, Παναγιώτη Καλαβά, Ιωάννη Χαρμαντά και Φιλή Χατζηδαμιανού, με χορηγό το ζεύγος Αντώνη και Πίτσας Πρωτοπαπά, δόθηκε στον Παναγιώτη Καλαβά για την επίδοσή του κατά τη διάρκεια της φοίτησής του στο Λύκειο. Βραβείο εις μνήμη των πρώην Δημοτικών Συμβούλων που απεβίωσαν στην προσφυγιά Δημήτρη Κοζάκου, Γιώργου Μασούρη, Σάββα Μαύρου, Κώστα Μυλωνά και Κώστα Νεοφύτου, με χορηγό τον Δήμο Καραβά, δόθηκε στους αριστούχους απόφοιτους Μάριο Ανδρέου και Ευγενία Χαλαράμπους. Δόθηκαν επίσης δυο χορηγίες από το Ίδρυμα Υποτροφιών Καραβά «Νίκος Κ. Σιακόλας» στους φοιτητές Σάββα Τσιάμουρο και Μιχαλίνα Κωνσταντίνου, στη βάση ειδικών κριτηρίων.

Στη συνέχεια δόθηκαν από το κληροδότημα Τσίμον, οι πλήρεις υποτροφίες για όλα τα έτη σπουδών στους φοιτητές Στέλιο Καλορκώτη και Βάσο Γεωργίου, οι οποίοι φοιτούν στο 2ο έτος σπουδών, όπως και στους νέους που εγκρίθηκαν τις προηγούμενες χρονιές, Θεόδωρο Αχιλλέως, Τάνια Τσιακκούρη, Ελένη Παστρικού, Νεκταρία Νεοφύτου, Ανδρέα Πετρίδη, Δήμητρα Σιακαλλή και Παντελή Γεωργίου.

Ευχαριστίες εκ μέρους των αριστούχων φοιτητών που βραβεύτηκαν απηύθυναν οι Ανδρέας Καλαβάς και Μάριος Χατζηχριστοφή, δίνοντας την υπόσχεση για συνέχιση του αγώνα της επιστροφής στους κατεχόμενους τόπους μας.

Ο Δήμαρχος Καραβά απένειμε αναμνηστικά ενθυμήματα στον Νίκο Σιακόλα, ιδρυτή του Ταμείου Υποτροφιών Καραβά και στην Ελένη Καλαβά, εκπρόσωπο της οικογένειας του μ. Γεωργίου Τσίμον.

Την εκδήλωση παρουσίασε η Καραβιώτισσα Μαρία Καρασάββα.

Μετά το τέλος της εκδήλωσης ακολούθησε δεξίωση με πλούσια εδέσματα, προσφορά του ζεύγους Γιάννη και Μαρίας Νεοφύτου.

Στα πλαίσια της εκδήλωσης, το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας του Δήμου Καραβά διοργάνωσε παζαράκι με γλυκά και είδη χειροτεχνίας που ετοίμασαν οι νέοι του Καραβά. Το ποσό που συγκεντρώθηκε διατέθηκε για την ενίσχυση των δραστηριοτήτων της Νεολαίας Καραβά.

Ο Δήμαρχος Καραβά απονέμει τιμητικό δώρο στον μεγάλο ευεργέτη Νίκο Σιακόλα

1. Ανδρέου Μάριος

Είναι γιος του Ανδρέα Ανδρέου από το Τρίκωμο και της Γεωργίας Ιπποκράτους από τον Καραβά. Αποφοίτησε από την Τεχνική Σχολή Μακαρίου Γ' στη Λευκωσία και φοιτά στο πρώτο έτος σπουδών στο Τμήμα Γραφικών Τεχνών στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

2. Θεοχάρους Λουκάς

Είναι γιος του Πάτερ Θεοχάρη Θεοχάρους από την Αμμόχωστο και της Μαρίας Παπαϊωάννου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λανίτειο Λύκειο Λεμεσού και φοιτά στο πρώτο έτος σπουδών στο Τμήμα Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

3. Κακουλλή Ανδριανή

Είναι κόρη του Μιχάλη Κακουλλή από τα Λατσιαί και της Άννας Κοζάκου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λύκειο Λατσιών Λευκωσίας και φοιτά στο πρώτο έτος σπουδών στο Τμήμα Μαθηματικών και Στατιστικής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

4. Καλαβάς Ανδρέας

Είναι γιος του Γιώργου Καλαβά από τον Καραβά και της Κυριακής Τριπινιώτου από τον Άγιο Αμβρόσιο. Αποφοίτησε από το Παγκύπριο Γυμνάσιο Λευκωσίας και σπουδάζει Ηλεκτρολόγος Μηχανικός στο Μετσόβειο Πολυτεχνείο.

5. Καλαβάς Παναγιώτης

Είναι γιος του Γιώργου Καλαβά από τον Καραβά και της Κυριακής Τριπινιώτου από τον Άγιο Αμβρόσιο. Αποφοίτησε από το Παγκύπριο Γυμνάσιο Λευκωσίας και σπουδάζει Ιατρική στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

6. Καριολής Μαρίνος

Είναι γιος του Φοίβου Καριολή από τον Καραβά και της Ανδρούλλας Παπαδοπούλου από τη Λεμεσό. Αποφοίτησε από το Λύκειο Αγίου Ιωάννη Λεμεσού και φοιτά στο πρώτο έτος σπουδών στο Τμήμα Μηχανολογίας στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

7. Λάρκου Κωνσταντίνος

Είναι γιος του Χριστόφορου Λάρκου από τη Λεμεσό και της Μαρίας Παρασκευοπούλου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λύκειο Λινόπετρας Λεμεσού και φοιτά στο πρώτο έτος σπουδών στο Τμήμα Πληροφορικής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

8. Νεοφύτου Παναγιώτα

Είναι κόρη του Γιάννη Νεοφύτου από τον Καραβά και της Μαρίας Σιακόλα από τη Ζώδια. Αποφοίτησε από το Senior School Nicosia και σπουδάζει Business and Management στο Πανεπιστήμιο Reading στην Αγγλία.

9. Παύλου Καλλισθένη

Είναι κόρη του Χρίστου Κωνσταντίνου από το Νέο Χωριό Μόρφου και της Έλενας Χριστοδούλου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Λύκειο Πόλης Χρυσοχού Πάφου και φοιτά στο πρώτο έτος σπουδών στο Τμήμα Νομικής στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

10. Σκαπούλλης Μιχάλης

Είναι γιος του Χαράλαμπου Σκαπούλλη από τη Μόρφου και της Ειρήνης Ποταμίτου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το G.C. School of Careers Nicosia και σπουδάζει Οικονομικά στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου στην Σκωτία.

11. Σρέτερ Ελένα

Είναι κόρη του Βόλφκαν Σρέτερ και της Μαρίας Λουκαΐδου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Παγκύπριο Γυμνάσιο Λευκωσίας και σπουδάζει Μουσικές Σπουδές στο Πανεπιστήμιο Mozarteum στην Αυστρία.

12. Χαραλάμπους Ευγενία

Είναι κόρη του Στέλιου Χαραλάμπους από τη Λακατάμια και της Τούλλας Μαύρου από τον Καραβά. Αποφοίτησε από το Grammar School Λευκωσίας και σπουδάζει Μαθηματικά στο Πανεπιστήμιο Bristol στην Αγγλία.

13. Χατζηχριστοφή Μάριος

Είναι γιος του Γεώργιου Χατζηχριστοφή από τον Καραβά και της Βαρβάρας Σεργίου από την Πάφο. Αποφοίτησε από το Λύκειο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Πάφου και σπουδάζει Ιατρική στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

14. Χατζηχριστοφή Νικολέττα

Είναι κόρη του Βάσου Χατζηχριστοφή από τον Καραβά και της Ευαγγελίας Ιωαννίδου από την Πάφο. Αποφοίτησε από το Λύκειο Κύκκου Πάφου και σπουδάζει Εργοθεραπεία στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

Οι νέες και νέοι μας που τιμήθηκαν στην εκδήλωση μαζί με τους οργανωτές

Επίσκεψη των Οργανωμένων συνόλων του Καραβά στη Μητρόπολη Κερύνειας για προσκύνημα της επαναπατρισθείσας εικόνας του Αγίου Γεωργίου του Καραβά

Από τη μεταφορά της εικόνας του Αγίου Γεωργίου στην Πάφο

Προσκυνηματικές συγκεντρώσεις της επαναπατρισθείσας εικόνας του Αγίου Γεωργίου

Ο Δήμος Καραβά και όλα τα οργανωμένα σύνολα του Καραβά σε συνεργασία με τον Πανιερώτατο Μητροπολίτη Κερύνειας κ. Χρυσόστομο οργάνωσαν Παγκύπριες συγκεντρώσεις, για να λειτουργηθούν και να προσκυνήσουν την εικόνα του Αγίου Γεωργίου από την ομώνυμη ενοριακή εκκλησία του Καραβά, η οποία επαναπατρίστηκε το 2018.

Η εικόνα του Αγίου Γεωργίου είναι αφιέρωμα του Ηγούμενου της Ιεράς Μονής Αχειροποιήτου Μελέτιου προς την ομώνυμη ενοριακή εκκλησία του Καραβά και αγιογραφήθηκε το 1829. Η εικόνα κλάπηκε από Τούρκο αρχαιοκάπηλο μετά την εισβολή και κατέληξε στα χέρια συλλέκτη στην Ελβετία. Εκεί εντοπίστηκε και η Ιερά Αρχιεπισκοπή, μέσω της αντιπροσωπείας της στις Βρυξέλλες, ήρθε σε επαφή με τον Ελβετό συλλέκτη, ο οποίος μόλις ενημερώθηκε πως η εικόνα είχε κλαπεί κατά την εισβολή, την επέστρεψε στους νόμιμους κατόχους. Η εικόνα έφτασε στην Κύπρο τον Σεπτέμβριο του 2018.

Προσκύνημα στην Ιερά Μητρόπολη Κερύνειας

Η πρώτη συγκέντρωση έγινε στην Ιερά Μητρόπολη Κερύνειας στις 3 Φεβρουαρίου, 2019. Τριανταμελής αντιπροσωπεία των οργανωμένων συνόλων Καραβά, με επικεφαλής τον Δήμαρχο Καραβά, επισκέφθηκε τον χώρο της Ιεράς Μητροπόλεως Κερύνειας και προσκύνησε την ιστορική εικόνα του Αγίου Γεωργίου. Στην επίσκεψη συμμετείχαν μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά, του Προσφυγικού Σωματίου «Ο Καραβάς», της Σχολικής Εφο-

ρείας Καραβά, του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά, του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, του Συντονιστικού Σώματος Καραβιωτών, οι κοινοτάρχες και τα μέλη των εκκλησιαστικών επιτροπών.

Ο Μητροπολίτης Κερύνειας κ. Χρυσόστομος με τα μέλη της Νεολαίας Καραβά Μαρία και Φιλιά Πατσαλοσαββή

Ο Μητροπολίτης Κερύνειας κ. Χρυσόστομος υποδέχθηκε την αντιπροσωπεία των Καραβιωτών προσφέροντας πλούσια φιλοξενία και τονίζοντας την επιθυμία του για συχνές επισκέψεις των πιστών στην Ιερά Μητρόπολη Κερύνειας. Ακολούθησε ανταλλαγή σκέψεων και απόψεων σχετικά με την επιθυμία των Καραβιωτών να εκτεθεί η επαναπατρισθείσα εικόνα σε χώρο, όπου θα μπορούν να την επισκεφθούν και να την προσκυνήσουν μαζί οι Καραβιώτες και οι άλλοι πιστοί. Συζητήθηκε επίσης το θέμα της συντήρησης της Ιεράς Μονής Αχειροποιήτου στον Καραβά, η οποία σύμφωνα με πληροφορίες χρειάζεται επείγοντως στήριξη και συντήρηση.

Προσκύνημα στον ιερό ναό Αγίου Νικολάου Έγκωμης

Η δεύτερη και μεγαλύτερη συγκέντρωση οργανώθηκε από την Ιερά Μητρόπολη Κερύνειας στον ιερό ναό Αγίου Νικολάου Έγκωμης στις 7 Απριλίου, 2019 για να προσκυνήσουν την εικόνα οι εκτοπισμένοι Καραβιώτες που ζουν στην περιοχή της Λευκωσίας.

Από την περιφορά της εικόνας του Αγίου Γεωργίου στον Άγιο Νικόλαο Έγκωμης στη Λευκωσία

Η Ιερά Μητρόπολη Κερύνειας σε συνεργασία με τις εκκλησιαστικές επιτροπές των ναών Αγίας Ειρήνης, Αγίου Γεωργίου και Παναγίας Ευαγγελίστριας Καραβά τέλεσαν στον ιερό ναό Αγίου Νικολάου Έγκωμης αρχιερατική θεία λειτουργία, κατά την οποία έγινε δέηση επιστροφής στον Καραβά, μνημόσυνο κεκοιμημένων Καραβιωτών και ευλογία της εικόνας του Αγίου Γεωργίου Καραβά. Η θεία λειτουργία ολοκληρώθηκε με πανηγυρική λιτανεία της εικόνας.

Στη λειτουργία παρευρέθηκαν μεταξύ άλλων ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου και μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, ο τέως δήμαρχος Καραβά, πρόεδροι και μέλη των οργανωμένων συνόλων του Καραβά και πλήθος Καραβιωτών. Την όλη εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους η ευρωβουλευτής Ελένη Θεοχάρους και ο δήμαρχος Έγκωμης Ζαχαρίας Κυριάκου.

Προσκύνημα στον ιερό ναό της Παναγίας Γλυκιώτισσας στη Λεμεσό

Η τρίτη συγκέντρωση έγινε στις 29 Απριλίου στην εκκλησία της Παναγίας της Γλυκιώτισσας στη Λεμεσό, στα πλαίσια της εκδήλωσης, που κάθε χρόνο οργανώνει τη Δευτέρα του Πάσχα ο Δήμος Καραβά σε συνεργασία με το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς», τη Νεολαία του Δήμου και την Αθλητική Ένωση Καραβά ΑΕΚ – Λάμπουσα.

Της εκδήλωσης προηγήθηκε προσκύνημα της εικόνας του Αγίου Γεωργίου Καραβά και δέηση στην εκκλησία της Παναγίας Γλυκιώτισσας που βρίσκεται στον χώρο του πάρκου. Η δέηση τελέστηκε από τον Πανιερώτατο Μητροπολίτη Κερύνειας και Έξαρχο Λαπήθου και Καραβά κ. Χρυσόστομο. Ο Πανιερώτατος παρέμεινε και παρακολούθησε όλο το πρόγραμμα της εκδήλωσης.

Ο Σάββας Μαραγκός μπροστά στην εικόνα του Αγίου Γεωργίου στη Γλυκιώτισσα

Προσκύνημα στην εκκλησία Αποστόλου Βαρνάβα στο Ζύγι

Η τέταρτη συγκέντρωση έγινε στην εκκλησία Αποστόλου Βαρνάβα στο Ζύγι, στα πλαίσια της οργανωμένης εκδρομής συνταξιούχων Καραβιωτών που διοργάνωσε το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» σε συνεργασία με τον Δήμο Καραβά, στις 19 Μαΐου 2019.

Ο Έξαρχος Καραβά, Μητροπολίτης Κερύνειας συνόδευσε την εικόνα του Αγίου Γεωργίου στο Ζύγι

Προσκύνημα στον ιερό ναό των Αγίων Αναργύρων στην Πάφο

Η πέμπτη συγκέντρωση οργανώθηκε από τον Δήμο Καραβά, πάντα σε συνεργασία με τον Πανιερώτατο Μητροπολίτη Κερύνειας και πραγματοποιήθηκε στην εκκλησία των Αγίων Αναργύρων στην Πάφο, στις 22 Σεπτεμβρίου 2019.

Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κερύνειας κ. Χρυσόστομος συνόδευσε την εικόνα του Αγί-

ου και τέλεσε δέηση στην εκκλησία, παρόντων του Δημάρχου Καραβά, των ιερέων της εκκλησίας και των Καραβιωτών και φίλων τους. Μετά τη δέηση και σύντομους χαιρετισμούς, τόσο από τον Μητροπολίτη, όσο και από τον Δήμαρχο, οι παρόντες με μεγάλη συγκίνηση και δάκρυα στα μάτια προσκύνησαν την ιερή εικόνα του Αγίου Γεωργίου, φέρνοντας μυριάδες θύμισες και κατανυκτικές στιγμές από τον ναό στον οποίο ανήκε η σεπτή εικόνα.

Ακολούθησε συγκέντρωση στην αίθουσα πολιτιστικών εκδηλώσεων του ναού, όπου οι παρευρισκόμενοι, κεράστηκαν από τον Δήμο και τη Μητρόπολη Κερύνειας και είχαν την ευκαιρία να ακούσουν, τόσο τον Δήμαρχο Καραβά, όσο και τον Πανιερώτατο Μητροπολίτη Κερύνειας αναφορικά με το έργο που επιτελείται από την κάθε πλευρά. Ακούστηκαν προβληματισμοί, σκέψεις και εισηγήσεις και η εκδήλωση έκλεισε με την υπόσχεση πως οι συναντήσεις και συγκεντρώσεις Καραβιωτών θα συνεχίσουν

να πραγματοποιούνται κατά επαρχία πιο συχνά.

Ο Δήμαρχος απηύθυνε ευχαριστίες σε όλους όσους συνέβαλαν στην πραγματοποίηση της συνάντησης: Τον Μητροπολίτη Κερύνειας και Έξαρχο Λαπήθου και Καραβά κ. Χρυσόστομο, τον πρώην δημοτικό σύμβουλο Δημήτρη Επιφανείου, τη Χρυσάνθη Επιφανείου, νυν δημοτική σύμβουλο, τον Δήμαρχο Πάφου και το προσωπικό του Δήμου για την παραχώρηση της αίθουσας και όλες και όλους που παρευρέθηκαν.

Σε όλες τις συγκεντρώσεις, η προσέλευση ήταν αθρόα, τόσο από Καραβιώτες όσο και από φίλους του Καραβά. Η συγκίνηση ήταν μεγάλη, η πίστη ακλόνητη, οι δεήσεις και οι προσευχές ανάβλυζαν πηγαίες και βαθιές. Με την προσμονή και την ελπίδα αλύγιστη, να αναμένουμε τη μέρα που η εικόνα του Αγίου Γεωργίου θα επαναπατρισθεί και θα ενθρονισθεί εκεί όπου ανήκει. Στον ναό της στην ενοριακή εκκλησία του Αγίου Γεωργίου του Μεζερέ στον Καραβά.

Στιγμιότυπα από τη συγκέντρωση για προσκύνημα της εικόνας του Αγίου Γεωργίου στην Πάφο

Στιγμιότυπα από την έκθεση

Ο Καραβάς τιμώμενος Δήμος στη Διεθνή Ημέρα Μουσείων

Ο Δήμος Καραβά ήταν ο τιμώμενος Δήμος στις εκδηλώσεις που έγιναν στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, στην πλατεία Αρχιεπισκοπής για τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων, το Σάββατο 18 Μαΐου 2019.

Παρουσιάστηκε μια πλούσια έκθεση ξυλογλύπτων, υφαντών και άλλων αντικειμένων από τον Καραβά, που βρίσκονται στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, εμπλουτισμένη με μεταξωτά, κεντήματα και κομφοτεχνήματα κροσιέ και δαντέλας «φερβολιτέ», από ιδιωτικές συλλογές Καραβιωτών.

Κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων έγινε προβολή σύντομου ντοκιμαντέρ για τον φερβολιτέ, παραγωγής Δήμου Καραβά σε σκηνοθεσία Πέτρου Πετρίδη, επίδειξη κατασκευής φερβολιτέ από τεχνίτριες του Δήμου Καραβά, ενώ το παιδικό χορευτικό συγκρότημα του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά παρου-

σίασε ενότητα με κυπριακούς παραδοσιακούς χορούς.

Ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου στον σύντομο χαιρετισμό του ευχαρίστησε τον πρόεδρο της Εταιρείας Κυπριακών Σπουδών Χάρη Χοτζάκογλου και τον διευθυντή του μουσείου Γιάννη Ηλιάδη, τόσο για την απόφασή τους να είναι ο Δήμος Καραβά ο τιμώμενος Δήμος, όσο και για την παραχώρηση του εκθεσιακού χώρου και την επιτυχημένη διοργάνωση. Επίσης ευχαρίστησε τις τεχνίτριες φερβολιτέ Καλλισθένη Λουκά και Σωτηρούλα Τσιουρούτη και τις Πίτσα Χαρμαντά και Μάρω Χατζηστεφάνου που βοήθησαν στο στήσιμο της έκθεσης. Ευχαρίστησε επίσης το παιδικό χορευτικό συγκρότημα της Νεολαίας και όλους όσους συνέβαλαν στην ετοιμασία της έκθεσης. Κλείνοντας τον χαιρετισμό του τόνισε ότι «θα διατηρούμε τις παραδόσεις μας μέχρι που να μπορέσουμε να τις πάρουμε πίσω στη γη μας σε συνθήκες ελευθερίας, μονιμότητας και αξιοπρέπειας».

Οι τεχνίτριες του Καραβά φτιάχνουν δαντέλα φερβολιτέ

Το παιδικό χορευτικό συγκρότημα που έλαβε μέρος στην εκδήλωση

Ο δήμαρχος Suceava Ion Lungu
με τον Δήμαρχο Καραβά

Υπογραφή Πρωτοκόλλου από
τον Δήμαρχο Καραβά και την
Daniella Popescu

Αναμνηστική φωτογραφία
των συντελεστών της εκδήλωσης

Υπογραφή Πρωτοκόλλου Πολιτιστικής Συνεργασίας με την ΟΥΝΕΣΚΟ Ρουμανίας

Αντιπροσωπεία του Δήμου Καραβά μετέβη την περίοδο 20-25 Ιουνίου 2019 στη Ρουμανία και συγκεκριμένα στην ιστορική πόλη Suceava, όπου παρουσίασε έκθεση της παραδοσιακής Καραβιώτικης δαντέλας «φερβολιτέ» και έθεσε τις βάσεις για πολιτιστική συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών.

Στην αποστολή εκτός από τον Δήμαρχο, συμμετείχαν η γραμματέας της επιτροπής φερβολιτέ Μαρία Πατσαλοσαββή, η δασκάλα του φερβολιτέ Καλλιस्थένη Κοσιάρη-Λουκά, το μέλος της επιτροπής Λουκία Μούγη και η λειτουργός της Εθνικής Επιτροπής ΟΥΝΕΣΚΟ Αντιγόννη Πολυνείκη.

Στις 21 Ιουνίου, ο Δήμαρχος και τα μέλη της αποστολής συνοδευόμενα από την Πρόεδρο και μέλη της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Συλλόγων, Κέντρων και Συνδέσμων της UNESCO, συναντήθηκαν με τον δήμαρχο της πόλης Suceava Ion Lungu. Ο Δήμαρχος Καραβά,

αφού τον ενημέρωσε για τον Καραβά, τα γεγονότα της Τουρκικής εισβολής του 1974 και τα αποτελέσματά της, συζήτησε το ενδεχόμενο ευρύτερης συνεργασίας και την πιθανότητα μελλοντικής αδελφοποίησης. Ο κ. Lungu ευχαρίστησε την ομάδα της Κύπρου για την επίσκεψη και ανταποκρίθηκε πρόθυμα για μελλοντικές συνεργασίες και σύσφιγξη των σχέσεων μεταξύ των δύο Δήμων.

Ακολούθησε επίσκεψη του Δημάρχου Καραβά στο National College Petru Rares και στο Πανεπιστήμιο Ștefan cel Mare, όπου συναντήθηκε με τους πρυτάνεις των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και, αφού ξεναγήθηκε σε αυτά, τους ενημέρωσε για τους σκοπούς της επίσκεψής του και το Κυπριακό.

Το απόγευμα της ίδιας μέρας η αντιπροσωπεία του Δήμου παρουσίασε μια πλούσια έκθεση της παραδοσιακής Καραβιώτικης δαντέλας «φερβολιτέ» και μοίρασε διαφωτιστικό υλικό

Αναμνηστική φωτογραφία από την έκθεση

Συνάντηση με τον Δήμαρχο της πόλης Suceava

για τον Καραβά και τον «φερβολιτέ», το οποίο είχε μεταφραστεί στα Ρουμανικά. Η έκθεση έγινε στο Εθνογραφικό Μουσείο Μπουκοβίνας, όπου πραγματοποιήθηκαν εκδηλώσεις με θέμα «Ημέρες της Suceava». Η έκθεση παρέμεινε ανοικτή μέχρι τις 23 Ιουνίου και προσέλκυσε χιλιάδες επισκέπτες.

Στις 22 και 23 Ιουνίου η αποστολή του Δήμου είχε την ευκαιρία να επισκεφθεί τα αξιοθέατα της περιοχής, ιδιαίτερα δε τα ιστορικά μοναστήρια της ευρύτερης περιοχής που βρίσκονται υπό την προστασία της ΟΥΝΕΣΚΟ. Στις επισκέψεις των ιστορικών αυτών χώρων η αποστολή είχε συναντήσεις με υπεύθυνους των μνημείων, τους οποίους επίσης ενημέρωσε για την Κύπρο και το Εθνικό μας πρόβλημα.

Στις 24 Ιουνίου υπογράφηκε πρωτόκολλο πολιτιστικής συνεργασίας μεταξύ του Δήμου Καραβά, της Ρουμανικής Εθνικής Επιτροπής ΟΥΝΕΣΚΟ και της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Συλλόγων, Κέντρων και Συνδέσμων της ΟΥΝΕΣΚΟ. Η υπογραφή έγινε στον χώρο του Εθνογραφικού Μουσείου της Μπουκοβίνας στην παρουσία εκπροσώπου του Δήμου και της Εφόρου του Μουσείου.

Η κ. Daniella Popescu, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Συλλόγων, Κέντρων και Συνδέσμων της UNESCO, εξήρε τη σημασία της υπογραφής του πρωτοκόλλου και ευχαρίστησε την αποστολή του Δήμου Καραβά για την έκθεση που παρουσίασε και για την αγαστή συνεργασία.

Ο Δήμαρχος Καραβά στην προσφώνησή του υπογράμμισε την ευκαιρία που παρέχει η υπογραφή του πρωτοκόλλου συνεργασίας για ενημέρωση για τον πολιτισμό των δύο χωρών και τη δημιουργία ισχυρών δεσμών μεταξύ τους. Ευχαρίστησε επίσης τους Ρουμάνους φίλους μας για τη θερμή φιλοξενία και την εξαιρετική συνεργασία.

Επίσκεψη των δύο αντιπροσωπειών σε ιστορικά μέρη της Suceava

Το παιδικό χορευτικό συγκρότημα

Πετσετάκι φερβολιτέ

Συμμετοχή του Δήμου Καραβά στις Ευρωπαϊκές Ημέρες Κληρονομιάς

Μέσα στα πλαίσια της οργάνωσης «Ευρωπαϊκές Ημέρες Κληρονομιάς» και «Διεθνούς Ημέρας Τουρισμού», που οργάνωσε η Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών, το Σάββατο 28 Σεπτεμβρίου στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης Κύπρου, ο Δήμος Καραβά συμμετείχε με έκθεση φερβολιτέ και με παραδοσιακούς χορούς από το παιδικό χορευτικό συγκρότημα Καραβά.

Η παρουσίαση της τέχνης του φερβολιτέ, που αποτελεί στοιχείο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του τόπου μας, έγινε από τεχνίτριες του Δήμου Καραβά και από τη δασκάλα της τέχνης του φερβολιτέ Καλλισθένη Λουκά Κοσιάρη. Οι επισκέπτες της έκθεσης θαύμασαν την ιδιαίτερα όμορφη και ξεχωριστή αυτή δαντέλα και έδειξαν ενδιαφέρον για εκμάθησή της.

Η χορευτική παιδική ομάδα λαϊκών παραδοσιακών χορών εντυπωσίασε με τους χορούς της, ιδιαίτερα με τον χορό της τατσιαάς, που χόρεψε ο μικρός Ανδρέας Ποταμίτης. Τα παιδιά καταχειροκροτήθηκαν από τους παρευρισκόμενους.

Για μια ακόμα φορά ο κατεχόμενος Δήμος Κα-

ραβά έδωσε δυναμικά την παρουσία του, προβάλλοντας τον πολιτισμό του, ένα όπλο αδι-αμφισβήτητο και ακαταμάχητο για την ύπαρξή του. Ταυτόχρονα έδειξε την αγωνιστικότητα και την πίστη του για διατήρηση και επιστροφή στις ρίζες του.

Σημειώνεται ότι το πρόγραμμα των εκδηλώσεων ήταν πολύ πλούσιο και περιλάμβανε ξεναγήσεις στους χώρους του Μουσείου Λαϊκής Τέχνης Κύπρου, παρουσιάσεις ύφανσης ψαθιού, παρασκευή Κοιλανιώτικων γλυτζιστών, αναβίωση παραδοσιακών κυπριακών χειροτεχνιών, όπως αγγειοπλαστική, υφαντική στον αργαλειό, έκθεση χαρακτικών του καταξιωμένου χαρακτή Χαμπή Τσαγγάρη, μουσικοθεατρικό δρώμενο, με τίτλο «Το βασιλόπουλλον της Βενεδιάς» και πολλά άλλα.

Διάνθιση του προγράμματος από το παιδικό χορευτικό συγκρότημα του Δήμου Καραβά

Η εκπαιδευτριά φερβολιτέ Καλλισθένη Λουκά Κοσιάρη

Στιγμιότυπο από την έκθεση

Συμμετοχή του Δήμου Καραβά στο φεστιβάλ Κοιλανίου «Αφάμεια»

Ο Δήμος Καραβά έδωσε το παρών του στο φεστιβάλ «Αφάμεια», που οργάνωσε η Κοινότητα Κοιλανίου.

Μετά από πρόσκληση που πήρε ο Δήμος Καραβά για συμμετοχή στο πιο πάνω φεστιβάλ, συμμετείχε με έκθεση φερβολιτέ, ενώ παράλληλα τεχνίτριες, έδειχναν και επεξηγούσαν την τέχνη της δαντέλας αυτής. Παρούσα και η δασκάλα του φερβολιτέ κ. Καλλισθένη Κοσιάρη-Λουκά. Την έκθεση πλαισιώναν posters με προβολή του Καραβά, της τέχνης του και του πολιτισμού του.

Αρκετές εκατοντάδες επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να επισκεφτούν την έκθεση, να συνομιλήσουν με τον Δήμαρχο, τις τεχνίτριες, να ρωτήσουν και να μάθουν για τον Καραβά και τις παραδόσεις του.

Το φεστιβάλ Κοιλανίου έχει καταστεί θεσμός

εδώ και αρκετά χρόνια και πλαισιώνεται με ποικίλες εκδηλώσεις, που συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη της υπαίθρου, στην προβολή των ηθών, των εθίμων, της παράδοσης και του πολιτισμού ευρύτερα.

Όλες οι εκδηλώσεις έγιναν υπό την αιγίδα του υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Κώστα Καδή.

Άξιοι συγχαρητηρίων είναι τόσο ο Κοινοτάρχης όσο και ο Όμιλος Κοιλανιωτών για το πετυχημένο και πλούσιο σε εκδηλώσεις και συμμετοχή φεστιβάλ τους.

Η Σωτήρα Τσιουρούτη επιδεικνύει την τέχνη του φερβολιτέ

Αναμνηστική φωτογραφία με επισκέπτες της έκθεσης

Υπογραφή πρωτοκόλλου στην Κύπρο. Ο Δήμαρχος Καραβά, η Πρόεδρος UNESCO Ρουμανίας στην παρουσία της Επιτετραμμένης της Ρουμανικής Πρεσβείας

Συνάντηση με τον διευθυντή των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Παύλο Παρασκευά

Φιλοξενία και ανανέωση του Πρωτοκόλλου Πολιτιστικής Συνεργασίας με την ΟΥΝΕΣΚΟ Ρουμανίας

Πενταμελής αντιπροσωπεία από την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Συλλόγων, Κέντρων και Συνδέσμων της UNESCO Ρουμανίας επισκέφθηκε την Κύπρο από τις 24 μέχρι και τις 29 Νοεμβρίου 2019, για την ανανέωση του πρωτοκόλλου πολιτιστικής συνεργασίας με τον Δήμο Καραβά.

Σημειώνεται ότι η υπογραφή του πρώτου μέρους του Πρωτοκόλλου της εν λόγω συνεργασίας έγινε στη Ρουμανία τον Ιούνιο του 2019, στην ιστορική πόλη Suceava, με πενταμελή αντιπροσωπεία του Δήμου Καραβά, η οποία είχε επικεφαλής τον δήμαρχο Νίκο Χατζηστεφάνου. Στη Suceava έγινε επίσης έκθεση του Δήμου Καραβά με θέμα την παραδοσιακή δαντέλα «φερβολιτές» και μπήκαν οι βάσεις για πολιτιστική συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών.

Το πρόγραμμα φιλοξενίας της αποστολής από

τη Ρουμανία, ήταν πλούσιο και πολύπλευρο. Την πρώτη μέρα περιλάμβανε επίσκεψη στην Ιερά Μητρόπολη Ταμασού, με ξενάγηση στη Ρουμανική και Ρωσική εκκλησία. Το γεύμα πρόσφερε ο Μητροπολίτης Ταμασού, ο οποίος υποδέχτηκε στη Μητροπολιτική έδρα τη Ρουμανική αποστολή και τους εκπροσώπους του Δήμου Καραβά και είχε μαζί τους μια εγκάρδια συνομιλία. Στη συνέχεια έγινε επίσκεψη στο πολύ αξιόλογο Λαογραφικό Μουσείο Σοφοκλή Φυττή. Το απόγευμα η πολιτιστική ομάδα της Ρουμανίας συναντήθηκε με την ομάδα φερβολιτέ στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών.

Τη δεύτερη μέρα, μετά από παράκληση των φιλοξενουμένων, πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στον κατεχόμενο Καραβά. Ήταν μια ευκαιρία να ενημερωθούν οι φιλοξενούμενοι για τα τραγικά γεγονότα του πραξικοπήματος, της εισβολής και τα επακόλουθα. Η αντιπροσωπεία συγκλονισμένη, αφού ιδίοις όμμασι είδε, άκου-

Επίσκεψη της Ρουμανικής αντιπροσωπείας στην Ιερά Μητρόπολη Ταμασού με τον Πανιερώτατο Μητροπολίτη κ. Ησαΐα

σε και ενημερώθηκε σφαιρικά για το δράμα και την τραγωδία του τόπου μας, ευχαρίστησε τον Δήμο για την ιδιαίτερη και μοναδική αυτή εμπειρία και ευχήθηκε για μια δίκαιη και σύντομη επίλυση του Εθνικού μας προβλήματος.

Η τρίτη μέρα άρχισε με επίσκεψη στην Πρεσβεία της Ρουμανίας, όπου η επιτετραμμένη της Πρεσβείας Daniella Sezonov-Tane, καλωσόρισε και φιλοξένησε πολύ θερμά τις δύο αντιπροσωπείες, Ρουμανίας και Κύπρου. Ακολούθησε επίσκεψη στη Λάρνακα και ξενάγηση στην εκκλησία του Αγίου Λαζάρου, στις Αλυκές και γεύμα σε παραδοσιακό εστιατόριο της Λάρνακας.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας ετοιμάστηκαν οι εκθέσεις των δύο μερών, στον χώρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, με εκθέματα που εντυπωσίασαν και απέσπασαν τον θαυμασμό όσων είχαν την ευκαιρία να την επισκεφτούν. Το ίδιο βράδυ ήταν η εκδήλωση της υπογραφής του πρωτοκόλλου συνεργασίας. Η εκδήλωση τελούσε υπό την αιγίδα του υπουργού Εξωτερικών Νίκου Χριστοδουλίδη και στέφθηκε με μεγάλη επιτυχία. Ιδιαίτερη αναφορά στην εκδήλωση γίνεται αμέσως πιο κάτω.

Την τέταρτη μέρα πραγματοποιήθηκε συνάντηση των δύο αντιπροσωπειών με τον διευθυντή των Πολιτιστικών Υπηρεσιών Παύλο Παρασκευά στο γραφείο του. Έγινε ανταλλαγή απόψεων και εισηγήσεων για καλύτερη και αποτελεσματικότερη επαφή μεταξύ των Μερών. Με την ευκαιρία αυτή ευχαρίστησαν τον κ. Παρασκευά για τη στήριξη και βοήθειά του. Να σημειώσουμε πως η Δρ. Αντιγόνη Πολυνίκη, λειτουργός των Πολιτιστικών Υπηρεσιών,

προσφέρει και ανιδιοτελώς τις υπηρεσίες της προς τον Δήμο Καραβά, ως μέλος της επιτροπής φερβολιτέ. Η αντιπροσωπεία της Ρουμανίας είχε τη χαρά να επισκεφτεί και να γνωρίσει από κοντά την Καραβιώτικη φιλοξενία, αφού η δασκάλα του φερβολιτέ, μέλος της επιτροπής φερβολιτέ, Καλλισθένη Κοσιάρη-Λουκά, πρόσφερε το γεύμα στο σπίτι της στο Φικάρδου. Το βράδυ η Ρουμανική Πρεσβεία γιόρτασε την Εθνική Ημέρα Ρουμανίας και κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης φιλοξενήθηκαν οι εκθέσεις κεντημάτων της Ρουμανίας, αλλά και του Καραβά. Παρευρέθηκαν υπουργοί, ο πρόεδρος της Βουλής, πρέσβεις ή αντιπρόσωποι ξένων Πρεσβειών και διπλωματικών αποστολών στην Κύπρο, βουλευτές, αρκετοί αξιωματούχοι του κράτους και πολλοί Ρουμάνοι που ζουν στην Κύπρο. Στις ομιλίες τους, τόσο η Επιτετραμμένη της Ρουμανίας, όσο και ο Υπουργός Άμυνας της Κύπρου, έκαναν εκτενείς αναφορές στην υπογραφή του Πρωτοκόλλου Συνεργασίας Καραβά και UNESCO Ρουμανίας, αλλά και τις εξαιρετικές εκθέσεις που κοσμούσαν την αίθουσα της εκδήλωσης.

Η τελευταία μέρα πριν την αναχώρηση της αντιπροσωπείας, που έγινε αργά το βράδυ, αφιερώθηκε σε επισκέψεις σε μουσεία. Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στο Βυζαντινό Μουσείο και το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, όπου ξεναγήθηκαν από τον διευθυντή Δρ. Γιάννη Ηλιάδη.

Η αντιπροσωπεία αναχώρησε με τα πιο όμορφα συναισθήματα και εντυπώσεις για την Κύπρο, τον Καραβά, τις ομορφιές του τόπου μας, τη φιλοξενία και ενισχύθηκαν οι δεσμοί φιλίας, αγάπης, εκτίμησης και στήριξης, όπως χαρακτηριστικά το επιβεβαίωσαν οι Ρουμάνοι φίλοι μας.

Εθνική Ημέρα Ρουμανίας. Αναμνηστική φωτογραφία των δύο αντιπροσωπειών μαζί με την επιτετραμμένη της Πρεσβείας Daniella Sezonov – Tane

Εκδήλωση ανανέωσης του Πρωτοκόλλου Πολιτιστικής Συνεργασίας μεταξύ του Δήμου Καραβά και της ΟΥΝΕΣΚΟ Ρουμανίας

Την Τετάρτη, 27 Νοεμβρίου 2019, πραγματοποιήθηκε η τελετή ανανέωσης του Πρωτοκόλλου Πολιτιστικής Συνεργασίας μεταξύ του Δήμου Καραβά και της ΟΥΝΕΣΚΟ Ρουμανίας. Η εκδήλωση έγινε στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, στον Στρόβολο και τελούσε υπό την αιγίδα του υπουργού Εξωτερικών Νίκου Χριστοδουλίδη, ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον Μενέλαο Μενελάου, επικεφαλής του Τμήματος Κυπριακού και Τουρκίας του Υπουργείου.

Την εκδήλωση τίμησαν επίσης με την παρουσία τους η επιτετραμμένη της Ρουμανικής Πρεσβείας Daniella Sezonon-Tane, ο αναπληρωτής έπαρχος Κερύνειας Αντώνης Οικονομίδης, οι πρώην δήμαρχοι Γιάννης Παπαϊωάννου και Παναγιώτης Τσέντας, ο διευθυντής των Πολιτιστικών Υπηρεσιών Παύλος Παρασκευά, η πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής UNESCO Λουκία Λοΐζου Χατζηγαβριήλ, αντιπροσωπεία της Ρουμανικής Πρεσβείας, σύσσωμο το Δημοτικό Συμβούλιο Καραβά, πρόεδροι και μέλη των οργανωμένων συνόλων του Καραβά και

της επιτροπής φερβολιτέ του Δήμου Καραβά.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλάμβανε χαιρετισμούς από τον Δήμαρχο Καραβά, τον Μενέλαο Μενελάου, επικεφαλής του Τμήματος Κυπριακού και Τουρκίας του Υπουργείου, εκ μέρους του Έντιμου Υπουργού Εξωτερικών, την επιτετραμμένη της Πρεσβείας της Ρουμανίας στην Κύπρο Daniella Sezonon-Tane, την πρόεδρο της Εθνικής Επιτροπής ΟΥΝΕΣΚΟ Λουκία Λοΐζου Χατζηγαβριήλ και την πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Συλλόγων, Κέντρων και Συνδέσμων της ΟΥΝΕΣΚΟ Daniella Popescu.

Ακολούθησε η υπογραφή της ανανέωσης του Πρωτοκόλλου Πολιτιστικής Συνεργασίας μεταξύ του Δήμου Καραβά και της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Συλλόγων, Κέντρων και Συνδέσμων της ΟΥΝΕΣΚΟ. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με μουσικό πρόγραμμα που παρουσίασε με ιδιαίτερη επιτυχία η σοπράνο Καίτη Οικονομίδου και με ανταλλαγή ενθυμημάτων.

Στον χώρο της εκδήλωσης παρουσιάστηκε έκθεση παραδοσιακών κεντημάτων από τη Ρουμανία και τον Καραβά.

Ο Νίκος Χατζηστεφανού,
δήμαρχος Καραβά

Η Daniella Popescu, πρόεδρος
UNESCO Ρουμανίας

Η Χρυσάνθη Επιφανείου, δημοτική
σύμβουλος Καραβά

Ο Μενέλαος Μενελάου
του Υπουργείου Εξωτερικών

Η Daniella Sezonon - Tane,
επιτετραμμένη της Πρεσβείας της
Ρουμανίας

Η Λουκία Λοΐζου Χατζηγαβριήλ,
πρόεδρος της UNESCO Κύπρου

Ο Δήμαρχος απονέμει αναμνηστικά δώρα στους συντελεστές

Daniella Popescu

Μενέλαος Μενελάου

Daniella Sezonon – Tane

Λουκία Λοΐζου - Χατζηγαβριήλ

Georgiana Trifu

Παύλος Παρασκευάς

Αναμνηστική φωτογραφία από την εκδήλωση

Άλλες δράσεις προώθησης του φερβολιτέ

Συνεχίστηκαν και φέτος τα μαθήματα εκμάθησης του φερβολιτέ στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών από την κ. Καλλισθένη Κοσιάρη - Λουκά. Τα μαθήματα παραδίδονται δύο φορές τη βδομάδα και το ευχάριστο είναι πως μεταξύ των εκπαιδευόμενων στον φερβολιτέ περιλαμβάνονται και νεαρές κοπέλες. Ευχάριστο γεγονός που υποδεικνύει πως η Καραβιώτικη τέχνη βρίσκει διαδόχους, εκτιμητές και συνεχιστές της άυλης πολιτιστικής της κληρονομιάς.

Παράλληλα η έκδοση πολυσέλιδου βιβλίου με πλήθος εκθεμάτων φερβολιτέ και επεξηγήσεις στον τρόπο κατασκευής του βρίσκεται στη διαδικασία συλλογής και επεξεργασίας του υλικού, με την ελπίδα πως το 2020 θα ολοκληρωθεί η έκδοσή του.

Στιγμιότυπο από την εκμάθηση φερβολιτέ

Συνάντηση συνταξιούχων Καραβιωτών - Απόφοιτοι Γυμνασίου Λαπήθου – Τάξη του 1965

Συμμαθητές και συμμαθήτριες, απόφοιτοι του Γυμνασίου Λαπήθου, της τάξης του 1965, είχαν τη μεγάλη χαρά να συναντηθούν και να θυμηθούν τα παλιά, ενδυναμώνοντας έτσι τη θέλησή τους για επιστροφή στη γενέθλια γη.

Η πρωινή συνάντηση πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 11 Ιανουαρίου στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών και σε αυτή παρευρέθηκαν πέραν των 30 αποφοίτων της σχολικής χρονιάς 1965. Ο Δήμαρχος Καραβά, που έχει την τιμή να είναι συμμαθητής της πιο πάνω ομάδας, την υποδέχτηκε με ιδιαίτερη χαρά και έκοψε τη βασιλόπιττα, που ήταν κατασκευή και προσφορά της συμμαθήτριας τους Χριστίνας Ξάνθου. Τυχερή της χρονιάς

ήταν η Αφροδίτη Σιακαλλή από τη Λάπηθο, που κέρδισε ένα πιστό αντίγραφο σταυρού, από τους θησαυρούς της Λάμπουσας, προσφορά του δημάρχου Νίκου Χατζηστεφάνου. Το πρωινό συναπάντημα, που περιλάμβανε καφέ και κεραστικά, κράτησε μέχρι αργά το μεσημέρι, χωρίς διάθεση από κανένα και καμία να αφήσει την τόσο ευχάριστη και νοσταλγική συνάντησή τους.

Η συγκέντρωση έκλεισε με ομαδικές φωτογραφίες και πολλά άλλα φωτογραφικά στιγμιότυπα.

Ευχή όλων η επόμενη συνάντηση να γίνει στον Καραβά και τη Λάπηθο.

Αναμνηστική φωτογραφία των αποφοίτων Γυμνασίου Λαπήθου-1965

Στιγμιότυπα από την εκδήλωση

Κινηματογραφική βραδιά για τη Λάπηθο και τον Καραβά στην Ι.Μ. Ταμασού

Πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 12 Ιουλίου 2019, στον προαύλιο χώρο της Ιεράς Μητρόπολης Ταμασού και Ορεινής, στο Επισκοπείο κινηματογραφική βραδιά με τίτλο «Καραβάς και Λάπηθος τόποι αγαπημένοι», η οποία διοργανώθηκε από την Ιερά Μητρόπολη Ταμασού και Ορεινής, σε συνεργασία με τους εκτοπισμένους Δήμους Καραβά και Λαπήθου.

Προβλήθηκαν τα ντοκιμαντέρ «Καραβάς η Ψυχή μας», του Δήμου Καραβά, σε σκηνοθεσία του Πέτρου Πετρίδη, «Λάπηθος» του Δήμου Λαπήθου, σε σκηνοθεσία Έλενας Χαραλάμπους και «Οι νερόμυλοι της Λαπήθου», σε σκηνοθεσία Ανδρέα Χειμωνίδη.

Στο ντοκιμαντέρ «Καραβάς η Ψυχή μας», 14 ηλικιωμένοι Καραβιώτες και Καραβιώτισσες, με τον δικό τους ξεχωριστό τρόπο ο καθένας, μιλούν για τον Καραβά και γίνονται θεματοφύλακες της μνήμης, των ηθών, εθίμων και παραδόσεων του κατεχόμενου τόπου μας.

Χαιρετισμούς απηύθυναν ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ταμασού και Ορεινής κ. Ησαΐας, ο Δήμαρχος Καραβά και ο Δήμαρχος Λαπήθου. Το πρόγραμμα της εκδήλωσης συντόνιζε η Μιχαέλλα Παύλου, γραμματέας στο τμήμα επικοινωνίας και εκδηλώσεων της Ιεράς Μητρόπολης Ταμασού και Ορεινής.

Στον χαιρετισμό του ο Δήμαρχος Καραβά είπε:

«Σε λίγο το βλέμμα μας θα χαϊδέψει τες γειτονιές της ημερόεσσας Λάπηθος, θα περπατήσει τους μυρωμένους δρόμους του ευάνδρου Καραβά και θα δροσιστεί στα νερά των κεφαλόβρυσων, που γυρίζουν τους νερόμυλους των δύο αδελφών Δήμων.

14 ηλικιωμένοι συνδημότες μας θα ανοίξουν την καρδιά τους και θα μιλήσουν σε εμάς για εκείνο που έχουν μέσα στην ψυχή τους. Για τον Καραβά, που είναι η ίδια η ψυχή τους. Η ψυχή μας.

Θερμά συγχαρητήρια εκφράζω στους δημιουργούς των ντοκιμαντέρ, τον Πέτρο Πετρίδη, επίτιμο Δημότη Καραβά, για το ντοκιμαντέρ «Καραβάς η Ψυχή μας», τον Ανδρέα Χειμωνίδη για τους «Νερόμυλους της Λαπήθου» και την Έλενα Χαραλάμπους για το ντοκιμαντέρ «Λάπηθος».

Μα πάνω απ' όλα, θερμές ευχαριστίες εκ μέρους του Δήμου Καραβά οφείλουμε στον Πανιερώτατο Μητροπολίτη Ταμασού και Ορεινής κ. Ησαΐα και στους συνεργάτες του για όλα όσα προσφέρουν σε μας».

Και κατέληξε:

«Ο Καραβάς, η Λάπηθος, και κάθε γωνιά τις υπόδουλης γης μας, είναι κομμάτια της ψυχής μας. Είναι η ίδια η ψυχή μας.

Θα είμαστε στις επάλξεις του αγώνα ως την ημέρα της επιστροφής. Της επιστροφής μας ως Ελεύθεροι πολίτες».

Καραβιώτισσες και Καραβιώτες που παρευρέθηκαν στην εκδήλωση

Ο Δήμαρχος μιλά στους μαθητές

Ο Καραβιώτης γυμνασιάρχης
Πέτρος Μιχαήλ χαιρετά την εκδήλωση

Ο Κώστας Πατέρας παρουσιάζει
τον Καραβά

Παρουσίαση του Καραβά στο Γυμνάσιο Αγλαντζιάς

Μια πολύ όμορφη παρουσίαση του Καραβά έγινε στους μαθητές και τις μαθήτριες του Γυμνασίου Αγλαντζιάς, την 1η Μαρτίου 2019, μέσα στα πλαίσια του διαχρονικού στόχου «ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ».

Πρωτοστάτησαν για την οργάνωση αυτής της εκδήλωσης ο γυμνασιάρχης Πέτρος Μιχαήλ, Καραβιώτης στην καταγωγή, η συντονίστρια του προγράμματος «ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ», υποδιευθύντρια Λίτσα Αλεξίου και ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου.

Η εκδήλωση έγινε στην αίθουσα τελετών του Γυμνασίου. Άρχισε με καλωσόρισμα από τον Γυμνασιάρχη και ακολούθησε χαιρετισμός από τον Δήμαρχο Καραβά. Στη συνέχεια έγινε μια περιεκτική περιδιάβαση του Καραβά με φωτεινές διαφάνειες από τον Κώστα Πατέρα, πρώην πρόεδρο του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς».

Στην αίθουσα τελετών όπου έγινε η εκδήλωση, είχε στηθεί έκθεση κεντημάτων με κυρίαρχο έκθεμα τον «φερβολιτέ». Την οργάνωση της έκθεσης ανέλαβαν η Μαρούλλα Λοΐζου - Καϊμάκη και η Μάρω Χατζηστεφάνου.

Τα παιδιά έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για όσα άκουσαν. Ακολούθησαν ερωτήσεις και απορίες που έδειχναν την προσοχή και το ενδιαφέρον τους για τα όσα παρακολούθησαν κατά την παρουσίαση του Καραβά. Στον Γυμνασιάρχη και την Υποδιευθύντρια προσφέρθηκαν μικρά αναμνηστικά καδράκια από τον Δήμαρχο με τον φερβολιτέ του Καραβά.

Στο Γυμνάσιο Αγλαντζιάς εντοπίστηκαν αρκετοί μαθητές με καταγωγή τον Καραβά. Σε αυτά τα πλαίσια το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών αποφάσισε την απονομή συμβολικού τιμητικού βραβείου σε αριστούχο μαθητή του σχολείου.

Η υποδιευθύντρια
Λίτσα Αλεξίου

Από τη μικρή έκθεση φερβολιτέ στο Γυμνάσιο Αγλαντζιάς.
Η Μαρούλλα Λοΐζου Καϊμάκη δείχνει στους μαθητές την
τέχνη του φερβολιτέ

Μικρή ομάδα αποφοίτων
του Γυμνασίου Λαπήθου 1968

Η εκκλησιά της Αγίας Ειρήνης,
στους πρόποδες του Πενταδάκτυλου

Οδοιπορικό στον Καραβά και τη Λάπηθο

Ηρώ Κοσιάρη-Άσπρου

Τον Δεκέμβριο, οκτώ φίλοι αγαπημένοι, ενωμένοι με άρρηκτους δεσμούς, πραγματοποιήσαμε ταξίδι στο όμορφο, νεανικό, κοινό μας παρελθόν. Παιδιά που γεννηθήκαμε στις ζηλευτές κωμοπόλεις του Καραβά και της Λαπήθου την ίδια χρονιά. Που πρωτοπερπατήσαμε, τρέξαμε και παίξαμε στις ίδιες γειτονιές. Μαθητές που φοιτήσαμε στις ίδιες τάξεις, στα ίδια σχολεία. Έφηβοι που ονειρευτήκαμε τα ίδια όνειρα. Απόφοιτοι του Ελληνικού Γυμνασίου Λαπήθου του 1968.

Δρασκελίσσαμε τον Πενταδάκτυλο και τα μάτια μας γέμισαν από φως, φως αληθινό. Ο χρόνος άρχισε να μετρά ανάποδα. Οι δείκτες του γύρισαν με ιλιγγιώδη ταχύτητα προς τα πίσω. Σταμάτησαν εκεί που ο χρόνος πάγωσε και τα όνειρα μας έγιναν σκόνη και θρύψαλα.

Η πανέμορφη Κερύνεια άρχισε να ξετυλίγεται μπροστά μας, φορτωμένη με όλα της τα κάλλη και την ιστορία που το χέρι του Θεού αφειδώλευτα την προίκισε. Πόσοι λογοτέχνες δεν σε έβαλαν, Κερύνεια μου, στους στίχους τους και σε έκαναν τραγούδι! Το βουνό, η καταπράσινη πεδιάδα και η γαλάζια θάλασσα λάμπουν κυριολεκτικά. Λες και μας περίμεναν, φρόντισαν τις αμέσως προηγούμενες μέρες να ξεπλύνουν από πάνω τους κάθε λέρωμα που είχε μαζεωθεί.

Τα μάτια, αν και υγρά από τη συγκίνηση, αποτυπώνουν αχόρταγα τις εικόνες που ξετυλίγονται μπροστά μας, καθώς το λεωφορείάκι μας κατευθύνεται προς τα αγαπημένα μας χωριά του Καραβά και της Λαπήθου. Οι καρδιές μας κτυπούν γρήγορα κι ανυπόμονα.

Το στομάχι μας δένεται κόμπος. Πανδαιμόνιο

επικρατεί στο μικρό μας λεωφορείο. Ο καθένας μας έχει να πει πολλά. Από όπου κι αν περνούμε. Θέλουμε να περιπλανηθούμε παντού. Να περπατήσουμε, να αγγίξουμε, να μυρίσουμε, να ζήσουμε, να θυμηθούμε, να αναπολήσουμε το παιδικό, μαθητικό, εφηβικό μας παρελθόν.

Στο Γ. Σ. Πράξανδρος η Σωτηρία Τυρίμου εκπληρώνει ένα κρυφό της πόθο, που έκαιγε μέσα της για δεκαετίες. Να τρέξει στο Στάδιο που κάποτε στεφανωνόταν με χρυσά μετάλλια στο άλμα εις ύψος. Στα 68 της χρόνια εκπληρώνει την επιθυμία της και αφιερώνει την κούρσα σε όλους τους νεκρούς μας που έπεσαν μαχόμενοι το 1974 στον χώρο του Σταδίου. Μαζί της στην κούρσα η Μάρω Δαμιανού και η Μάρω Πλουσίου.

Τα χωριά Τριμίθι και Κάρμι μπαίνουν αυθόρμητα στο πρόγραμμα μας. Κουρνιασμένα και τα δυο στην αγκαλιά του Πενταδάκτυλου το ένα πιο ψηλά από το άλλο. Πνιγμένα στο πράσινο μαγεύουν με την ομορφιά τους. Το βουνό ορθώνεται κατακόρυφο από πάνω τους. Ο Άγιος Ιλαρίωνας πίσω τους καμαρώνει περήφανος, φορτωμένος ιστορία.

Η θέα από το Κάρμι είναι μαγική. Όχι τυχαία που εκεί γυρίστηκαν πολλές σκηνές της ταινίας «Η πολυαγαπημένη» με την Ράκελ Γουέλτς την δεκαετία του 60.

Ο Άγιος Φανούριος στο λαξευτό βράχο, δίπλα στο κύμα που κτυπά ακούραστα για αιώνες τους βράχους, δεν μπορεί να λείπει από το προσκύνημά μας. Ανάβουμε κεριά και προσκυνάμε.

Mare Monte ο επόμενος μας σταθμός. Αντικρίζοντας το, αδυνατώ να συγκρατήσω τους λυγμούς μου. Εδώ δούλεψε σκληρά ο πατέρας

μου, Ανδρέας Κοσιάρης, μαζί με πολλούς άλλους εργάτες, χειμώνες και καλοκαίρια, για να ολοκληρωθεί το κτίσιμο του. Χτισμένο στις αρχές της δεκαετίας του 60 ήταν το πιο εντυπωσιακό και αριστοκρατικό ξενοδοχείο και παραθαλάσσιο κέντρο, όχι μόνο της Κύπρου αλλά και της ευρύτερης περιοχής. Τώρα ρημαγμένο από τον χρόνο και την εγκατάλειψη, είναι ένα θλιβερό απομεινάρι μιας ένδοξης εποχής.

Οι αναμνήσεις πολλές. Θυμόμαστε όλοι τον όμορφο και ρομαντικό γάμο της συμμαθήτριάς μας Μάρως Δαμιανού-Χατζηστεφάνου στις 8 Ιουλίου 1973. Θα θυμάμαι για πάντα την τελευταία φορά που περπάτησα στους χώρους του. Ήταν Παρασκευή απόγευμα, 19 Ιουλίου 1974. Μια ερημιά και βουβαμάρα βασίλευε παντού.

Σειρά τώρα έχει το λιμανάκι του Καραβά και το εκκλησάκι του Αγίου Ευλαλίου. Το Μοναστήρι της Παναγίας Αχειροποιήτου που βρίσκεται στο βάθος, πίσω από τον Άγιο Ευλάλιο, είναι απαγορευμένη για μας περιοχή. Το άλλοτε ξακουστό Μοναστήρι με την πλούσια ιστορία, κείτεται έρημο και μισογκρεμισμένο στη σκιά του Πενταδάκτυλου. Ο πόνος μας είναι αβάσταχτος αντικρίζοντας τα.

Η περιδιάβαση στους δρόμους του Καραβά και της Λαπήθου αρχίζει. Θέλουμε να τα δούμε όλα. Να ψηλαφήσουμε το κάθε τι. Να περπατήσουμε όλους τους δρόμους. Να θυμηθούμε το κάθε σπίτι και τον κάθε νόμιμο ιδιοκτήτη. Στον κεντρικό δρόμο τα καφενεία, του Παυ-

λή, του Τζίντζια, του Χότζα, τα γραφεία της Λάμπουσας, η Τράπεζα Κύπρου, το ξενοδοχείο του Τσιάμουρου, το Δημαρχείο, τα σινεμά μας, η αγορά και το ζαχαροπλαστείο του Κυριάκου Γιουτανή.

Παίρνουμε τον δρόμο για τους Μύλους. Το θέμα που αντικρίζουμε οδυνηρό. Οι Μύλοι, το ξακουστό σε όλη την Κύπρο κέντρο, πνιγμένο στη λάσπη μετά τη θεομηνία που έπληξε ολόκληρη την επαρχία.

Το οδοιπορικό συνεχίζεται σε όλη την έκταση του Καραβά και της Λαπήθου. Αναμνήσεις ξυνούν, ιστορίες ζωντανεύουν. Στο τιμόνι μια ο Χρίστος Χριστοδούλου και μια ο Σώτος Σιακίδης. Πολύ καλοί οδηγοί και γνώστες ολόκληρης της περιοχής. Έχουν να μας αφηγηθούν και να μας γνωρίσουν άγνωστες σε μας πτυχές της ζωής και της ιστορίας των δύο κοινοτήτων. Συγκινητικοί σταθμοί το σπίτι του καθενός μας και η γειτονιά του, οι εκκλησίες και τα σχολεία μας. Θέλουμε να τα προλάβουμε όλα.

Η Σωτηρία Τυρίμου κι εγώ θέλουμε να πάμε και στην Αναμορφωτική Σχολή, τη Σχολή Λαμπούσης. Έχουμε ιδιαίτερους δεσμούς με το Ίδρυμα αυτό, που λειτούργησε από το 1943 μέχρι το 1974, διαγράφοντας μια λαμπρή πορεία. Εδώ δούλεψαν οι πατεράδες μας. Ο μ. Παναγιώτης Τυρίμος ως μάγειρας από την ίδρυσή της μέχρι και την εισβολή και ο δικός μου πατέρας από το 1963 μέχρι το 1974. Η εικόνα που αντικρίζουμε ραγίζει τις καρδιές μας.

Η εκκλησία της Ευαγγελίστριας στο κέντρο του Καραβά

*Σταθμός, δίπλα από την Αναμορφωτική
Σχολή Λάμπουσας*

Τίποτα που να θυμίζει την ξακουστή Σχολή, που πρόσφερε τόσα στην κυπριακή κοινωνία για 31 χρόνια. Ένα κτίριο σάπιο, μισογκρεμισμένο, έτοιμο να καταρρεύσει.

Προτελευταίος μας σταθμός το Κεφαλόβρυσο της Λαπήθου. Η διαδρομή μέχρι εκεί δύσκολη, ανηφορική και με πολλές στροφές. Η θέα όμως μαγική. Ο δρόμος δυσκολεύει ακόμα πιο πολύ λόγω των κατολισθήσεων των τελευταίων ημερών. Και να το Κεφαλόβρυσο της Λαπήθου! Το μέρος από όπου, μέσα από τα σπλάχνα του βουνού, πεταγόταν άφθονο, ορμητικό και καθαίο το νερό, που ξεκινώντας από αυτό το σημείο, έτρεχε χωρίς σταματημό ολόχρονα ποτίζοντας τα απέραντα περιβόλια της Λαπήθου. Σε όλη του τη διαδρομή γύριζε με την ορμή του τους μύλους που άλεθαν το σιτάρι. Ακριβώς κάτω από το Κεφαλόβρυσο επισκε-

πτόμαστε ό,τι ο χρόνος άφησε όρθιο από τον πρώτο μύλο. Ακολουθώντας την πορεία του νερού μετρούμε 18 αλευρόμυλους.

Αποχαιρετούμε με βαριά καρδιά τις όμορφες κωμοπόλεις μας. Η ώρα είναι προχωρημένη. Εμείς όμως δεν βιαζόμαστε καθόλου. Κάνουμε ότι μπορούμε για να παρατείνουμε την παραμονή μας. Συμφωνούμε όλοι να περάσουμε για λίγο από το όμορφο λιμανάκι της Κερύνειας προτού πάρουμε τον πικρό δρόμο του γυρισμού. Στο νου μου έρχονται οι στίχοι της Ανδρούλας Μούζουρου. Τους σιγοψιθυρίζω στην παρέα καθώς κατεβαίνουμε τα σκαλιά που οδηγούν στο γραφικό μας λιμανάκι.

*Κερύνεια στα μπαλκόνια σου,
ψηλά στ' αρχοντικά σου,
Να 'μουν πουλί να γροίκαγα
τον θρήνο της καρδιάς σου.*

*Γλάρος να αλαφροπέταγα
να σμίγω στον αφρό σου,
τον ήλιο σου να χαιρετώ
να λιώνω στ' άγιο φως σου.*

*Να 'μουν μπαξές στις ρούγιες σου
τουλίπα στις αυλές σου.*

*Να πνίγω ανάσα της σκλαβιάς και
τ' άδικου τη ζήση,
Για να σβηστεί συθέμελα κι αυγή
για να ροδίσει.*

Το εκκλησάκι του Αγίου Ευλαλίου στη Λάμπουσα

Ο Πέτρος Παπαπολυβίου, αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Κύπρου, παρουσίασε το βιβλίο

Αντιφώνηση από τον συγγραφέα Στέφανο Άννινο

«Η Απόδραση μου από τον Αττίλα όπως την έζησα – Κύπρος 1974», Στέφανου Άννινου

Έγινε στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών η παρουσίαση του βιβλίου του Ελλαδίτη Στέφανου Άννινου, ΕΛΔΥΚΑΡΙΟΥ, με τίτλο «Η απόδραση μου από τον Αττίλα όπως την έζησα – Κύπρος 1974». Η παρουσίαση έγινε την Πέμπτη, 24 Ιανουαρίου 2019, σε μια κατάμεστη από κόσμο αίθουσα.

Χαιρετισμούς στην εκδήλωση απεύθυναν ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου, ο δήμαρχος Λαπήθου Νεοπτόλεμος Κότσας και ο εκδότης Ηλίας Επιφανίου.

Το βιβλίο παρουσίασε ο Πέτρος Παπαπολυβί-

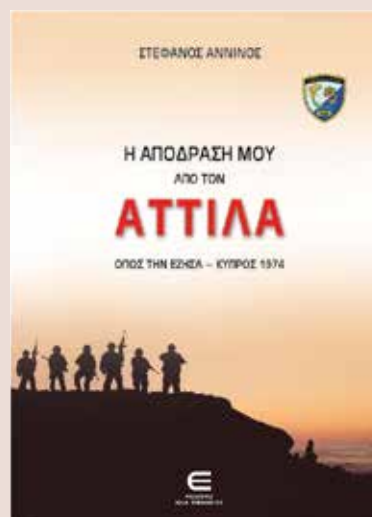
ου, αναπληρωτής καθηγητής του Πανεπιστημίου Κύπρου. Ακολούθησε αντιφώνηση από τον ίδιο τον συγγραφέα Στέφανο Άννινο.

Συντονίστρια της όλης εκδήλωσης ήταν η δημοσιογράφος Λίτσα Μαυρίδου.

Μια συγκλονιστική περιπέτεια που μοιάζει με παραμύθι, τα όσα βίωσε ο αγωνιστής Ελλαδίτης Στέφανος Άννινος, υπερασπιζόμενος την προδομένη ελληνική μας γη. Ένα βιβλίο που μέσα από τα προσωπικά βιώματα του συγγραφέα, καταγράφεται και η Κυπριακή τραγική μας ιστορία.

Οι Δήμαρχοι Καραβά και Λαπήθου με τον συγγραφέα Στέφανο Άννινο

Η έκδοση που παρουσιάστηκε

Ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας
Νίκος Αναστασιάδης απευθύνει χαιρετισμό

Αναμνηστική φωτογραφία
με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας

«Βιώματα – Κύπρος 1974», Ηλία Παντελίδη

Στην παρουσία του προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη, πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 15 Μαΐου, στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών στον Στρόβολο, η εκδήλωση παρουσίασης του βιβλίου του Ηλία Παντελίδη με τίτλο «ΒΙΩΜΑΤΑ – ΚΥΠΡΟΣ 1974».

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε με τη στήριξη των Δήμων Καραβά και Λαπήθου και του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών.

Το βιβλίο του κ. Παντελίδη αποτελείται από βιωματικά αφηγήματα για τα γεγονότα του 1974, δέκα Ελληνοκυπρίων, τεσσάρων Τουρκοκυπρίων, ενός Μαρωνίτη και ενός Βρετανού.

Το πρόγραμμα άρχισε με καλωσόρισμα από τον δήμαρχο Καραβά και πρόεδρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών Δρα Νίκο Χατζηστεφάνου και ακολούθησε χαιρετισμός από τον δήμαρχο Λαπήθου Νεοπτόλεμο Κότσαπα. Στη συνέχεια έγιναν χαιρετισμοί από τον Δρα Αιμίλιο Σολωμού, διευθυντή της Έδρας UNESCO και τον Ηλία Επιφανίου εκδότη του

βιβλίου. Ακολούθως, ο Γιώργος Γεωργή, καθηγητής Νεότερης Ιστορίας του Πανεπιστημίου Νεάπολης Πάφου και πρώην πρέσβης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ελλάδα, έκανε φιλολογική παρουσίαση του βιβλίου.

Κατόπιν, ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης απεύθυνε χαιρετισμό, κατά τον οποίο ανέπτυξε τις προσπάθειες που καταβάλλονται από την ελληνοκυπριακή πλευρά για συνέχιση του διαλόγου με σκοπό την εξεύρεση δίκαιης και βιώσιμης λύσης στο Κυπριακό πρόβλημα. Καταδίκασε τις αυθαίρετες ενέργειες της Τουρκίας στην ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας και τόνισε την ανάγκη να συμμορφωθεί με το Διεθνές Δίκαιο.

Ο Δήμαρχος Καραβά επέδωσε στη συνέχεια στον Πρόεδρο αναμνηστικό ενθύμιο μια δαντέλα «φερβολιτέ», η οποία στην Κύπρο συναντάται σχεδόν αποκλειστικά στον Καραβά.

Στο τέλος ακολούθησε αντιφώνηση από τον συγγραφέα του βιβλίου και δεξίωση.

Αναμνηστικό δώρο στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας
Νίκο Αναστασιάδη

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση

Οι Δήμαρχοι Καραβά και Λαπήθου απευθύνουν χαιρετισμό στην εκδήλωση

«Πικρό Νερό με Πικρές Αναμνήσεις», Νίκου Κ. Γαβριήλ

Έγινε στις 4 Δεκεμβρίου, 2019, στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών η παρουσίαση του βιβλίου «Πικρό Νερό με Πικρές Αναμνήσεις», του Λαπηθιώτη Νίκου Κ. Γαβριήλ.

Καλωσόρισμα στην εκδήλωση απεύθυνε ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου και χαιρετισμούς έκαναν ο δήμαρχος Λαπήθου Νεοπτόλεμος Κότσαπας, η εκδότρια Μαρία Παπαθανασίου από τον εκδοτικό οίκο «Αλίσαχνη» και ο συναγωνιστής του συγγραφέα Κώστας Φοράρης.

Η παρουσίαση του βιβλίου έγινε από τον πρώην λυκειάρχη φιλόλογο Γιώργο Τράκκο και αντιφώνηση έκανε ο συγγραφέας Νίκος Κ. Γαβριήλ. Συντονιστής της εκδήλωσης ήταν ο Πέτρος Μαντράλης, φιλόλογος.

Το αξιόλογο αυτό βιβλίο περιγράφει τα συγκλονιστικά προσωπικά βιώματα του συγγραφέα και καταγράφονται τα τραγικά ιστορικά στοιχεία της προδοσίας του 1974 στην Κύπρο.

Μέσα από τις σελίδες του βιβλίου του ο συγγραφέας επιδιώκει να περιγράψει το κλίμα που επικρατούσε εκείνη την εποχή και να καταγράψει τις φοβερές εμπειρίες που έζησε μαζί με τους συντρόφους του 251ΤΠ τις αποφράδες εκείνες ημέρες του πραξικοπήματος και της

Τουρκικής εισβολής.

Οι αναμνήσεις αβάσταχτες. Πικρές. Από την γραφική εκκλησία της Γλυκιώτισσας, να βρεθούν στις πικροδάφνες του Πικρού Νερού για να αντιμετωπίσουν τους εισβολείς. Τους μαινόμενους Απτίλες, που μόλυναν τη θάλασσα και σπίλωσαν τη γη μας.

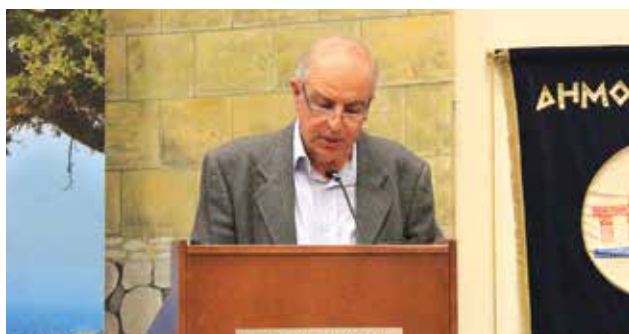
Τραγική ειρωνεία. Από τη γλυκιά Παναγιά, στο νερό το πικρό.

Που καταράστηκε η πονεμένη μάνα, όταν έχασε το βρέφος της:

Γλυτζύν σε ήπια νερό μου, μα πικρό μου εστάθης.

Πικρό νερό να γινείς - που επήρες το μωρό μου.

Ο Δήμαρχος εξέφρασε την εκτίμηση και τον θαυμασμό του στον συγγραφέα και τους συναγωνιστές του που πολέμησαν με ηρωισμό για την Ελευθερία της Κύπρου, αποδίδοντας ταυτόχρονα φόρο τιμής στους ηρωικούς μαχητές που έδωσαν τη ζωή τους στο Πικρό Νερό, μαζί με εκείνους που θυσιάστηκαν στις μάχες του Καραβά και της Λαπήθου, και όπου αλλού πολέμησαν τον Τούρκο εισβολέα.

Ο συγγραφέας Νίκος Γαβριήλ

Μέρος του ακροατηρίου

Ο συγγραφέας Σάββας Παυλίδης στο βήμα

Άποψη από την εκδήλωση

«Σαράντα εννιά μέρες στην κόλαση», Σάββα Παυλίδη

Υπό την αιγίδα των Δήμων Καραβά και Λαπήθου έγινε η παρουσίαση του βιβλίου του Σάββα Παυλίδη, «Σαράντα εννιά μέρες στην κόλαση», στην κατάμεστη από κόσμο αίθουσα της Καστελιώτισσας, στις 20 Ιουνίου, 2019.

Κύριος ομιλητής στην εκδήλωση ήταν ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Χριστοδουλίδης και παρουσιαστής του προγράμματος ο δημοσιογράφος Γιώργος Παυλίδης.

Ο Σάββας Παυλίδης, εκπαιδευτικός, πρώην σύμβουλος εκπαίδευσης της Κυπριακής Υπάτης Αρμοστείας στο Λονδίνο και επιθεωρητής-προϊστάμενος της Κυπριακής Αποστολής Μεγάλης Βρετανίας, έφεδρος ανθυπολοχαγός των ΛΟΚ, είναι ταυτόχρονα και ο Πρόεδρος του Σωματίου Λάμπουσα Λαπήθου-Καραβά και Περιχώρων Μεγάλης Βρετανίας.

Παραθέτουμε πιο κάτω απόσπασμα από τον χαιρετισμό του εκπαιδευτικού Γεώργιου Μπαντή, ο οποίος περιγράφει συνοπτικά το περιεχόμενο του βιβλίου και επισημαίνει τον ηρωισμό και το ήθος του συγγραφέα:

«Το βιβλίο «Σαράντα εννιά μέρες στην κόλαση», είναι κατάθεση ψυχής του συγγραφέα και μια πλούσια κληρονομιά στους Κυπρίους και Ελλαδίτες νέους μας. Περιλαμβάνει τα οδυνηρά προσωπικά του βιώματα, όπως τα έζησε το μαύρο καλοκαίρι του 1974. Αποτελεί την αδι-αμφισβήτητη πηγή μαρτυρίας για τα τραγικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν πάνω στον Πενταδάκτυλο.

Τραγικά, συνταρακτικά και συγκινητικά είναι όλα όσα έζησε και περιγράφει. Υπενθυμίζει σε εμάς τους παλιότερους και διδάσκει στους νεότερους την αληθινή ιστορία του προδομένου κυπριακού αγώνα του 1974. Είναι ένας από τους πολύ λίγους συγγραφείς που τόλμησε να

πει όλη την αλήθεια των τραγικών εκείνων γεγονότων. Καταθέτει λεπτομερώς με πολύ απλό και κατανοητό λόγο τα πραγματικά γεγονότα. Καταγράφει πλήθος συναισθημάτων που έζησε και ζει ο καθένας μας σήμερα που διαβάσει το βιβλίο του.

[...] Καταγράφει τα μίσση και τα πάθη, τη φρίκη του πολέμου, τον πόνο και τη θλίψη, τα κλάματα και τη δυστυχία, την πίκρα και τον θάνατο, τον ξεριζωμό, την προσφυγιά και την ντροπή της προδομένης Κύπρου μας.

[...] Αναφέρεται με καυστικό και ευθαρσή λόγο στην επαίσχυντη προδοσία του αγώνα, στους επίορκους πραξικοπηματίες Ελλαδίτες και Κύπριους επιτελικούς αξιωματικούς, που με τις απαράδεκτες και χωρίς λογική διαταγές τους, όπως: «μη πυροβολείτε», «μετακινηθείτε μέρα και όχι νύχτα» ή και «υποχωρήστε υποχρεωτικά στα μετόπισθεν», πρόδωσαν κατάφωρα την πατρίδα. Έφεραν την κατοχή και παρέδωσαν τη μισή Κύπρο στα χέρια των Τούρκων με εκατοντάδες νεκρούς και αιχμαλώτους, αγνοουμένους και εγκλωβισμένους.

Κάθε σελίδα του βιβλίου του είναι και ένα δίδαγμα. Δίδαγμα φιλοπατρίας, θάρρους, λεβεντιάς, γενναιότητας, ηρωισμού και αυτοθυσίας. Στο πρόσωπο του συγγραφέα, όπως παρουσιάζεται στο βιβλίο, καθρεφτίζεται η συμπόνια και η μεγαλοψυχία, η συντροφικότητα, η αγάπη και ο σεβασμός της ζωής του συνανθρώπου. [...] Τέλος, κλείνει το βιβλίο του με τον επίλογο, πως, είμαστε υποχρεωμένοι σήμερα, να συνεχίσουμε όλοι μαζί, τον ειρηνικό αγώνα για μια ελεύθερη Κύπρο, για την επιστροφή του κάθε πρόσφυγα στη δική του Ιθάκη. Να φωνάξουμε δυνατά: ποτέ πια πόλεμος, ειρήνη και μόνο ειρήνη να βασιλεύει σε όλη την Κύπρο και σε όλο τον κόσμο. Ποτέ πια διχασμός παρά μόνο ενότητα και ομοψυχία στην πατρίδα μας!».

Ο Μητροπολίτης Ταμασσού και Ορεινής κ. Ησαΐας

Η ποιητική συλλογή που παρουσιάστηκε

Η Φραντζέσκα Φραντζέσκου - Εμμανουήλ

«Η δική μου γη...», Φραντζέσκα Φραντζέσκου - Εμμανουήλ

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία, το Σάββατο 9 Φεβρουαρίου 2019, στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών στον Στρόβολο, η εκδήλωση παρουσίασης της ποιητικής συλλογής της Φραντζέσκα Φραντζέσκου - Εμμανουήλ με τίτλο «Η δική μου γη...».

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε από τους Δήμους Καραβά και Λαπήθου και περιλάμβανε καλωσόρισμα από τους δημάρχους Καραβά Νίκο Χατζηστεφάνου και Λαπήθου Νεοπτόλεμο Κότσαπα. Ακολούθησε χαιρετισμός από τον Μητροπολίτη Ταμασσού και Ορεινής κ. Ησαΐα, σύντομο εισαγωγικό από τον Αντρέα Χειμωνίδη, πολιτικό επιστήμονα και απαγγελία από την Έλενα Περικλέους, λογοτέχνη, εκπαιδευτικό. Στην συνέχεια έγινε παρουσίαση της ποιητικής συλλογής από τη δήμαρχο Ακανθούς και συγγραφέα Ελένη Χατζημιχαήλ και ακολούθησαν απαγγελία ποιημάτων από τη Λουΐζα Λουκαΐδου, φιλόλογο και σύντομο φιλμάκι για τη γη μας του Αντρέα Χειμωνίδη. Τέλος έγινε αντιφώνηση από τη συγγραφέα της ποιητικής συλλογής Φραντζέσκα Φραντζέσκου - Εμμανουήλ.

Γεννημένη στη Λάπηθο και μεγαλωμένη στον Καραβά, η Φραντζέσκα, με γονείς από τις δύο αδελφές κωμοπόλεις, φέρει μέσα της την πλούσια κληρονομιά του τόπου μας.

Πέραν τούτου, η Φραντζέσκα μεγάλωσε σε μια γειτονιά δίπλα από τα ερείπια της Λάμπουσας πόλης. Εκεί που σμίγει η μυρωδιά του κυκλάμινου από τα Καταλύματα και το ιώδιο της θάλασσας, με το άρωμα των λεμονανθών. Μέσα στη φύση και την ομορφιά. Το ειδυλλιακό αυτό περιβάλλον την προίκισε με ανεξάντλητα βιώματα, αστείρευτες ευαισθησίες και της έδωσε τα ερεθίσματα να υμνήσει τη γη της. Να εκφράσει τον κόσμο της, τον πόνο της, την νοσταλγία της επιστροφής στη δική της γη, που είναι και δική μας. Γη όλων μας.

Η ποιητική συλλογή «Η δική μου γη...» έχει για όλους τους Καραβιώτες και Λαπηθιώτες ιδιαίτερη σημασία, γιατί μας δίνει την ευκαιρία να κεντρίσουμε τη μνήμη, να αναπολήσουμε κι εμείς μέρη αγαπημένα, γειτονιές, εκκλησίες και γωνιές του Καραβά και της Λαπήθου και να ταξιδέψει κι εμάς στην αξέχαστη γη μας.

Η δήμαρχος Ακανθούς Ελένη Χατζημιχαήλ παρουσιάζει την ποιητική συλλογή

Άποψη από τους παρευρεθέντες στην εκδήλωση

Η Νεολαία κρατά τα λάβαρα ψηλά στην παρέλαση της 25ης Μαρτίου

Όλοι μαζί στο γήπεδο

Το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Δήμου Καραβά

Εισαγωγικό σημείωμα από τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά

Αγαπητοί μου συνδημότες, νέοι και νέες με караβιώτικη καταγωγή,

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που σας καλωσορίζω στην ενότητα που αφορά τη Νεολαία μας. Το 13ο τεύχος των «Καραβιώτικων Δρώμενων», αποτελεί τη σύνοψη και το αποτέλεσμα της σκληρής δουλειάς που καταβάλλουν όλα τα μέλη των οργανωμένων συνόλων Καραβά.

Στις σελίδες που ακολουθούν θα πάρετε μια γεύση από τις δράσεις μας ως Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Δήμου Καραβά, δράσεις που πίσω τους κρύβουν αρκετή εθελοντική δουλειά που εκτελείται με περίσσια χαρά και αφοσίωση από όλα τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας.

Όλη αυτή η προσπάθεια στο Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας γίνεται με σκοπό τη γνωριμία και την ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ των νέων του Δήμου μας. Μπορεί να μην γνωρίσαμε τον Καραβά μέσα από τα δικά μας μάτια, αλλά τον γνωρίσαμε και τον αγαπήσαμε μέσα από τις ιστορίες των παππούδων και των γονιών μας, που μας παρακινούν να γνωρίσουμε καλύτερα τον τόπο των προγόνων μας και την ιστορία του.

Η Νεολαία του Δήμου μας, όπως θα δείτε και στις πιο κάτω σελίδες, έχει αναπτύξει πολυποικιλητή δράση. Από τις καθιερωμένες εκδρομές εντός Κύπρου και τη γνωριμία με τον φυσικό και πολιτιστικό πλούτο του νησιού μέχρι τις εκδηλώσεις γνωριμίας των νέων με караβιώτικη καταγωγή, τις εκδηλώσεις φιλανθρωπικού χαρακτήρα, όπως επίσης και διάφορες άλλες εκπαιδευτικές συναντήσεις και διοργανώσεις.

Κεντρικό ρόλο στη δράση της νεολαίας μας

έχουν οι δύο χορευτικές μας ομάδες: η ομάδα παιδιών και εφήβων ηλικίας από 6 έως 16 ετών και η ομάδα ενηλίκων από μέλη άνω των 16 ετών. Το χορευτικό συγκρότημα της Νεολαίας μας, μας κάνει περήφανους, μέσα από την παρουσία του σε πολλές από τις εκδηλώσεις των οργανωμένων συνόλων του Δήμου μας και όχι μόνο. Η δράση του χορευτικού μας σχήματος εκτείνεται και εκτός συνόρων, καθώς έχει αντιπροσωπεύσει με μεγάλη επιτυχία τον Δήμο Καραβά σε εκδηλώσεις και φεστιβάλ στο εξωτερικό, έχοντας πάντα ως πρωταρχικό στόχο την προβολή του Καραβά μας και την ανάδειξη των παραδόσεων και εθίμων του τόπου μας. Το χορευτικό συγκρότημα είναι πάντα έτοιμο να καλωσορίσει νέα μέλη και γι' αυτό απευθύνουμε ανοικτή πρόσκληση σε όλους τους νέους και νέες που ενδιαφέρονται, να μη διστάσουν να επικοινωνήσουν με τον Δήμο μας για τη συμμετοχή τους.

Εύχομαι οι πληροφορίες που ακολουθούν να σας δώσουν μια σφαιρική εικόνα για τη δράση και το έργο της Νεολαίας μας και να σας κεντρίσουν το ενδιαφέρον για να ενταχθείτε και εσείς σε αυτή την ομάδα. Θα ήθελα επίσης να παρακαλέσω τον κάθε Καραβιώτη που μας διαβάζει, να παρακινήσει τους νέους από το φιλικό και οικογενειακό του περιβάλλον για να συμμετάσχουν στις εκδηλώσεις μας. Η μεγαλύτερη χαρά και ικανοποίηση που μπορούμε να λάβουμε, είναι η συμμετοχή στη νεολαία όσο το δυνατόν περισσότερων νέων και η συστράτευση γύρω από το κοινό όραμα της διατήρησης της μνήμης του χωριού και της ιστορίας μας και του κοινού αγώνα για επιστροφή στον τόπο των προγόνων μας.

Μάριος Μούγγης, Δημοτικός Σύμβουλος
Πρόεδρος Δ. Σ. Νεολαίας Καραβά

Φιλιά Πατσαλοσαββή, ταμίας Νεολαίας Δήμου Καραβά

Το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας του Δήμου Καραβά συμπλήρωσε 12 χρόνια δράσης και δημιουργίας. Όπως κάθε χρονιά, έτσι και το έτος που μας πέρασε οργάνωσε σειρά εκδηλώσεων με πρωταρχικό σκοπό τη δραστηριοποίηση των νέων του Καραβά και τη γνωριμία μεταξύ τους, ώστε η μνήμη για τον Καραβά μας να μην χαθεί και να ξεχαστεί μέσα στην πάροδο του χρόνου.

Είναι αξιοσημείωτο να αναφέρουμε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Καραβά στηριζόταν και συνεχίζει να στηρίζεται από τον Δήμο Καραβά και τους εκάστοτε Δημάρχους, αλλά και από όλα τα οργανωμένα σύνολα του Δήμου μας, αφού χωρίς αυτούς και την έμπρακτη στήριξή τους δεν θα μπορούσε να προχωρήσει και να προβάλει στους νέους μας τον αγώνα για τη διατήρηση της μνήμης του Δήμου μας.

Το 2019, όπως και τις προηγούμενες χρονιές, ήταν ένα έτος πλούσιο σε εκδηλώσεις που στέφθηκαν με επιτυχία και αυτό το αποδεικνύει η συμμετοχή των νέων σε αυτές. Πιο κάτω περιγράφονται οι κυριότερες από αυτές.

Μεγάλη Συναυλία Νεολαίας με τίτλο «Του Καραβιού την Μελωδία» με τη συμμετοχή των καλλιτεχνών Δημήτρη Μπάση και Παντελή Θαλασσινού

Η Νεολαία του Δήμου Καραβά, μέσα στα πλαίσια των πολιτιστικών δραστηριοτήτων της, παρουσίασε επί σκηνής του Down Town Live δυο καταξιωμένους καλλιτέχνες, τον Δημήτρη Μπάση και τον Παντελή Θαλασσινό. Τους τραγουδιστές πλαισίωσε και ο γνωστός Κύπριος τραγουδιστής και μουσικοσυνθέτης Κούλης

Ο Παντελής Θαλασσινός στο τραγούδι

Θεοδώρου μαζί με την ορχήστρα του.

Ήταν μια αξέχαστη μουσική βραδιά, όπου οι νέοι Καραβιώτες αλλά και φίλοι του Καραβά, είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν το πλούσιο προσωπικό ρεπερτόριο αυτών των σπουδαίων καλλιτεχνών, αλλά και σπουδαία τραγούδια

Μαζική συμμετοχή νέων στην εκδήλωση

μεγάλων δημιουργών, σαλπάροντας με «Του Καραβιού την Μελωδία».

Αυτή η προσπάθεια ήταν ένα σημαντικό εγχείρημα για το Συμβούλιο Νεολαίας, αφού ως νεολαία ενός κατεχόμενου Δήμου και με μικρή οικονομική δυνατότητα, κατάφερε να φέρει εις πέρας μια τέτοια εκδήλωση με μεγάλες απαιτήσεις. Στόχος μας είναι να γίνει θεσμός και να προσφέρουμε στους νέους μας και άλλες τέτοιες βραδιές.

Βραδιά Γνωριμίας προς τιμήν των Αποφοίτων – Garden Day and Night Bar

Το Δημοτικό Συμβούλιο της Νεολαίας του Δήμου Καραβά και ο Δήμος Καραβά, έχοντας ως στόχο να φέρει κοντά τους νέους με καταγωγή τον κατεχόμενο Καραβά μας αλλά και φίλους, διοργάνωσε μια καλοκαιρινή συνάντηση γνωριμίας με ποτό, φαγητό και ωραία μουσική στο Garden Day and Night.

Αυτό το καλοκαιρινό συναπάντημα ήταν το πρώτο βήμα γνωριμίας της Νεολαίας με νέους Καραβιώτες, με τους οποίους, αν είχαμε την ευκαιρία να μεγαλώσουμε όλοι μαζί στο Καραβά, θα μπορούσε να ήμασταν γείτονες ή ακόμη και οι καλύτεροι φίλοι.

Έτσι η εκδήλωση αυτή έχει πλέον καθιερωθεί και αποσκοπεί στη σύσφιξη των σχέσεων των νέων με καταγωγή τον Καραβά.

Κατασκήνωση Νέων με καταγωγή την Επαρχία Κερύνειας στον Κατασκηνωτικό Χώρο

Τα Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας των Δήμων Καραβά, Κερύνειας και Λαπήθου, δείχνοντας για άλλη μια φορά την άριστη μεταξύ τους συνεργασία, συνδιοργάνωσαν με μεγάλη επιτυχία στις 14-15 Σεπτεμβρίου 2019 τριήμερη εξόρμηση στον κατασκηνωτικό χώρο Πλατάνια, στην οποία είχαν την ευκαιρία να συμμετέχουν νέοι με καταγωγή την κατεχόμενη Επαρχία Κερύνειας αλλά και φίλοι τους.

Οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να γνω-

Μάθημα στον χώρο συγκέντρωσης

ριστούν μεταξύ τους, να έρθουν σε επαφή με τη φύση και να συζητηθούν σε θέματα που απασχολούν τους νέους.

Μιλήσαμε με τον βοτανολόγο Γιώργο Έλληνα για τα κυπριακά βότανα και τις θεραπευτικές τους ιδιότητες. Προβληματιστήκαμε παρέα με τον καθηγητή του ΤΕΠΑΚ Σώτο Βοσκαρίδη γύρω από τη σωστή διαχείριση χρόνου. Είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε το ντοκιμαντέρ «Πενταδάχτυλος, τόσο κοντά ... μα τόσο μακριά» σε σκηνοθεσία του Πασχάλη Παπαπέτρου. Επίσης, περπατήσαμε παρέα με τη βιολόγο Αθηνά Παπαθεοδούλου στο ποικιλόμορφο μονοπάτι της φύσης, για να γνωρίσουμε την πλούσια χλωρίδα και την ιδιαίτερη γεωλογική σύσταση του Τροόδους.

Χαρούμενες παρέες στα Πλατάνια και στην Αλυκή Ακρωτηρίου

Τριήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στη Λεμεσό και Παγκύπριο συνέδριο Νέων με καταγωγή τον Καραβά

Στις 11 Οκτωβρίου μέχρι και 13 Οκτωβρίου η Νεολαία του Δήμου Καραβά πραγματοποίησε τριήμερη εξόρμηση στη Λεμεσό, όπου οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν νέους από τον Δήμο μας και παράλληλα να εξερευνήσουν τη Λεμεσό.

Το βράδυ της Παρασκευής οι νέοι του Καραβά έφτασαν στην ωραία Λεμεσό και στο ξενοδοχείο Ajax, όπου θα διέμενε η ομάδα. Ο

Παρατήρηση μεταναστευτικών πουλιών

ενθουσιασμός για το τριήμερο που ξεκινά ήταν έντονος στο πρόσωπο των νέων, οι οποίοι μετά από μια εξαντλητική εβδομάδα είχαν την ευκαιρία να ξεκουραστούν, αλλά και να συναντηθούν με τους φίλους και συντοπίτες τους. Το βράδυ δειπνήσαμε όλοι μαζί στο εστιατόριο «Άγιος Επίκτητος».

Το πρωινό του Σαββάτου οι νέοι ξεκίνησαν οργανωμένα για την πρώτη εξερεύνηση στον υδροβιότοπο Ακρωτηρίου. Εκεί με τη βοήθεια του «Τέρρα» Κύπρου είχαν την ευκαιρία για πτηνοπαρατήρηση, για να δουν διάφορα μεταναστευτικά πουλιά που βρίσκουν το καταφύγιο τους σε εκείνη την λίμνη, η οποία αποτελεί υδάτινη όαση της περιοχής. Αποτελεί υψηλής

οικολογικής αξίας βιότοπο που συγκεντρώνει χιλιάδες μεταναστευτικά πουλιά, τα οποία καταφθάνουν στο νησί μας κάθε χρόνο. Είναι διάφορα είδη υδρόβιων πουλιών, στην πλειοψηφία τους αποδημητικά, όπως τα φλαμίνγκο.

Συνέχισαν την περιήγησή τους με κατεύθυνση το μεγάλο Λιβάδι, στο οποίο συνάντησαν τις παραδοσιακές κυπριακές αγελάδες και ταύρους, που προστατεύονται από τους γεωργούς και κτηνοτρόφους της περιοχής, γιατί απειλούνται και αυτά με εξαφάνιση.

Μετά από την υπέροχη περιδιάβαση και γνωριμία με τη φύση, οι νέοι έκαναν στάση για γεύμα στην ταβέρνα «Παστός» για χαλάρωση, πριν ξεκινήσουν τον δρόμο της επιστροφής προς το ξενοδοχείο για να ετοιμαστούν για τη βραδινή τους έξοδο. Η Νεολαία του Δήμου Καραβά οργάνωσε βραδιά γνωριμίας νέων Καραβιωτών σε ένα νεανικό και χαλαρό μπαράκι της οδού Σαριπόλου στη Λεμεσό.

Την τελευταία μέρα αυτής της ωραίας εξόρμησης η Νεολαία του Δήμου Καραβά, μαζί με τον Δήμαρχο Καραβά, οργάνωσαν στον χώρο του ξενοδοχείου το πρώτο Παγκύπριο Συνέδριο Νέων Καραβιωτών. Σκοπός η ανταλλαγή απόψεων και προβληματισμών των νέων του Καραβά.

Συμμετοχή Νεολαίας και χορευτικής ομάδας στην αποστολή του Δήμου Καραβά στην Αθήνα

Στις 2-3 Νοεμβρίου 2019 πραγματοποιήθηκε αποστολή του Δήμου Καραβά στην Αθήνα με τη συμμετοχή του Δημάρχου, μελών του Δημοτικού Συμβουλίου Καραβά, του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς», του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά και του χορευτικού συγκροτήματος της Νεολαίας του Δήμου.

Στις 3 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία στο οίκημα της Κυπριακής Εστίας στην Πλάκα, εκδήλωση παρουσίασης του κα-

τεχόμενου Δήμου Καραβά. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε από τον Δήμο σε συνεργασία με την Ένωση Κυπρίων Ελλάδας και την Ομοσπονδία Κυπριακών Οργανώσεων Ελλάδας και είχε τίτλο «Αφιέρωμα στον κατεχόμενο Δήμο Καραβά Κύπρου, τον Πρωτομάρτυρα της εισβολής του 1974».

Παγκύπρια Έκθεση Τεχνών «Ζω Δημιουργώ σε μία Ελεύθερη Κύπρο», μέσα στα πλαίσια των ημερών μνήμης της Επαρχίας Κερύνειας

Εκδήλωση βράβευσης στον διαγωνισμό αφίσας

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση τα Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας των κατεχόμενων Δήμων Επαρχίας Κερύνειας πραγματοποίησαν Παγκύπριο διαγωνισμό σχεδιασμού αφίσας με θέμα «ΖΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΣΕ ΜΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΠΡΟ». Η εκδήλωση απονομής των βραβείων έγινε στις 12 Νοεμβρίου στη Μεσαιωνική Αίθουσα «Καστελλιώτισσα» και στέφθηκε με επιτυχία.

Σε αυτό τον διαγωνισμό οι μικροί μας φίλοι ηλικίας 10-14 ετών (Α' ομάδα) και 15-18 ετών (Β' ομάδα), είχαν την ευκαιρία να αποτυπώσουν στο χαρτί αυτό που σκέφτονται ακούγοντας το τίτλο «ΖΩ – ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΣΕ ΜΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΠΡΟ». Οι συμμετέχοντες αξιολογήθηκαν από κριτική επιτροπή και απονεμήθηκαν τρία χρηματικά βραβεία και τρεις έπαινοι στους διακριθέντες κάθε κατηγορίας.

Το χορευτικό συγκρότημα της Νεολαίας μας στην Αθήνα

Οι βραβευθέντες στον διαγωνισμό αφίσας

Πορεία καταδίκης της Ανακήρυξης του Ψευδοκράτους, μέσα στα πλαίσια των ημερών μνήμης της Επαρχίας Κερύνειας

Στις 15 Νοέμβριου 2019, μέσα στα πλαίσια των εκδηλώσεων «Ημέρες Επαρχίας Κερύνειας», τα Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας και οι Ναυτοπρόσκοποι Καραβά, Κερύνειας και Λά-

πηθου συμμετείχαν σε μια ειρηνική λαμπαδηφορία μνήμης και καταδίκης της ανακήρυξης του ψευδοκράτους.

Η παρουσία των νέων στην εκδήλωση αυτή δίνει την ελπίδα ότι διατηρείται η μνήμη για τα πατρογονικά μας εδάφη και ότι υπάρχει πίστη και ελπίδα επιστροφής.

Εκδήλωση καταδίκης της ανακήρυξης του ψευδοκράτους από τη Νεολαία μας

Χορευτικό Συγκρότημα Νεολαίας Δήμου Καραβά

Γιάννης Παπαϊωάννου,
τέως δήμαρχος Καραβά
Κώστας Κυπριανού, χοροδιδάσκαλος

Το Χορευτικό Συγκρότημα Νεολαίας Δήμου Καραβά δραστηριοποιείται ως μια παράλληλη πολιτιστική έπαλξη του Συμβουλίου Νεολαίας του Δήμου Καραβά. Είναι δε ένα σημαντικό κομμάτι από το πλούσιο έργο που επιτελεί το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας του Δήμου μας. Δημιουργήθηκε και πρωτοξεκίνησε μετά από αίτημα των νέων, σαν μια προσπάθεια να κρατήσουν ζωντανή τη μνήμη του Καραβά και των παραδόσεων του και να φέρουν κοντά τους νέους που έχουν καταγωγή τον Καραβά.

Η προσπάθεια ξεκίνησε με πολλές δυσκολίες το 2007 με μια μικρή ομάδα νέων με καταγωγή τον Καραβά. Τα μαθήματα, με πρώτο χοροδιδάσκαλο τον Κώστα Λειβαδιώτη, πραγματοποιούνταν μια φορά την εβδομάδα στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο στο υπόγειο του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών (ΠΙΚ)

στη Λευκωσία. Η πρώτη εμφάνιση του χορευτικού συγκροτήματος έγινε στην παραδοσιακή εκδήλωση «Ο χορός του λεμονιού», στο ξενοδοχείο «Hilton Park» στη Λευκωσία στις 31 Οκτωβρίου 2008. Η επόμενη σημαντική παρουσίαση του συγκροτήματος έγινε στον Δήμο Αμυνταίου στην εκδήλωση αδελφοποίησης που πραγματοποιήθηκε στο Πνευματικό Κέντρο Αμυνταίου στις 24 Αυγούστου του 2009. Το συγκρότημα με χοροδιδάσκαλο τον Κώστα Λειβαδιώτη συνέχισε τη δράση του με παρουσιάσεις σε εκδηλώσεις του Δήμου Καραβά και ειδικότερα στις ετήσιες εκδηλώσεις «Χορός του Λεμονιού», με διοργανωτή το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς».

Από το 2012 μέχρι και σήμερα χοροδιδάσκαλος του συγκροτήματος ανέλαβε ο Κώστας Κυπριανού. Στα πρώτα στάδια επανασύστασης και εμπλουτισμού του συγκροτήματος με νέα μέλη δόθηκε έμφαση στην εκμάθηση κυπριακών χορών, έτσι που να είναι δυνατή η συμμετοχή του χορευτικού σε διάφορες εκδηλώσεις

Από τις εμφανίσεις του χορευτικού μας συγκροτήματος

σε συνεργασία με τον Δήμο Καραβά, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Τα μαθήματα ξεκίνησαν από το αρχικό στάδιο για αρχάριους με νέες χορογραφίες του δασκάλου. Στα μαθήματα διδάσκονται όλοι οι κυπριακοί χοροί, ανδρικοί, γυναικείοι, μεικτοί.

Σημαντική και ουσιαστική υπήρξε η συμβολή του Δήμου Καραβά στην ένθερμη στήριξη του συγκροτήματος. Ο τέως δήμαρχος Γιάννης Παπαϊωάννου καθώς και όλα τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου με το ενδιαφέρον τους έδιναν λύσεις και ενθάρρυναν το συγκρότημα να παρουσιάσει έργο και να γίνει μια αξιόλογη πολιτιστική έπαλξη. Με κονδύλι του Δήμου 1200 ευρώ, αγοράστηκαν κυπριακές στολές για 5 ζευγάρια. Μεγάλη βοήθεια προσέφερε, με πολλή αφοσίωση στο συγκρότημα από τα πρώτα στάδια δραστηριοποίησής του, ο τότε

Μέλη του χορευτικού συγκροτήματος

πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας και Δημοτικός Σύμβουλος Λάμπρος Μαούρης. Στην πλειοψηφία τους τα μέλη του χορευτικού συγκροτήματος, όταν εντάχθηκαν σε αυτό, δεν είχαν καμιά εμπειρία στους χορούς. Στην πορεία όλοι εξελίχθηκαν σε πολύ καλούς χορευτές και όλες οι παρουσιάσεις κερδίζουν το θερμό χειροκρότημα των παρευρισκομένων.

Το συγκρότημα με τη νέα του σύνθεση μετά το 2012 παρουσιάστηκε στο εξωτερικό σε εκδήλωση αδελφοποίησης που έγινε με το νησί Κύθηρα και σε εκδήλωση που διοργάνωσε ο τοπικός Σύλλογος «Πορτοκαλιά» του Καραβά Κυθήρων (15-21 Αυγούστου 2012). Στην αποστολή αυτή χοροδιδάσκαλος ήταν ο Λούης Παναγιώτου, ο οποίος αντικατέστησε τον Κώστα Κυπριανού, ο οποίος για προσωπικούς λόγους δεν ήταν δυνατό να παρευρεθεί τη συγκεκριμένη περίοδο στα Κύθηρα.

Ο χοροδιδάσκαλος Κώστας Κυπριανού ήταν επικεφαλής του συγκροτήματος στην αποστολή του Δήμου Καραβά που έγινε στο νησί Λειψοί το καλοκαίρι του 2016 (28 Ιουλίου - 4 Αυγούστου). Πλούσιες από κάθε άποψη ήταν όλες οι συμμετοχές του συγκροτήματος στις ετήσιες διοργανώσεις του χορού του λεμονιού από το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς». Από το 2012 μέχρι σήμερα το χορευτικό συγκρότημα νεολαίας συμμετέχει ανελλιπώς, κάθε χρόνο τον μήνα Νοέμβριο, σε αυτή την όμορφη παραδοσιακή εκδήλωση του Καραβά.

Εξαιρετική από κάθε άποψη ήταν η συμμετοχή του χορευτικού συγκροτήματος σε εκδήλωση αποδήμων, με διοργανωτή τον Σύνδεσμο Λαπήθου, Καραβά και Περιχώρων Μ. Βρετανίας. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στις 12 Οκτωβρίου 2014.

*Ο χοροδιδάσκαλος του συγκροτήματος
Κώστας Κυπριανού*

Μια άλλη πολύ σημαντική και αξιόλογη δραστηριότητα ήταν η συμμετοχή του συγκροτήματος σε πολιτιστική εκδήλωση που διοργάνωσε ο Δήμος Γερίου στις 9 Σεπτεμβρίου 2016 στον υπαίθριο χώρο δίπλα από την εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπους στο Γέρι. Στην εκδήλωση το συγκρότημα είχε πρωταγωνιστικό ρόλο και παρουσιάστηκε πρώτο στην εκδήλωση, στην οποία συμμετείχαν πέραν των 20 χορευτικών συγκροτημάτων από την Κύπρο και το εξωτερικό. Προηγήθηκε μια μεγάλη εκδήλωση με τη συμμετοχή 800 χορευτών από Κύπρο και εξωτερικό, όπου όλοι μαζί παρουσίασαν μια κοινή χορογραφία στους ρυθμούς του τραγουδιού «Πορτοκαλιά του Καραβά».

Οι εμφανίσεις του συγκροτήματος, πάντοτε σε συνεργασία με τον Δήμο Καραβά, υπήρξαν πάρα πολλές και ποικίλες. Σε φιλανθρωπικές εκδηλώσεις, σε Δήμους και άλλες δημόσιες εκδηλώσεις οργανωμένων συνόλων, κα-

θώς και τηλεοπτικές! Το 2015 έγινε εισήγηση για δημιουργία παιδικού συγκροτήματος. Τα παιδάκια ηλικίας από 5 – 14 ετών κάνουν την πρώτη τους εμφάνιση στο ταξίδι στο νησί Λειψοί το 2016 και αφήνουν τις καλύτερες εντυπώσεις στους κατοίκους του όμορφου νησιού που τους παρακολούθησαν. Στις επόμενες χρονιές οι εμφανίσεις πλέον συνδυάζουν και τις δύο ομάδες (ενήλικες και παιδιά) και εμπλουτίζονται με ελληνικό πρόγραμμα, το οποίο γίνεται εξίσου αγαπητό από όλους. Σήμερα στο συγκρότημα συμμετέχουν 12 ενήλικες και 8 παιδιά.

Το 2017 έγινε αλλαγή φρουράς στο Δημοτικό Συμβούλιο Καραβά. Ο νέος δήμαρχος Νίκος Χατζηστεφάνου, τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, καθώς και ο νέος πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Μάριος Μούγης προσφέρουν απλόχερα τη στήριξη τους στο χορευτικό μας συγκρότημα. Από τις τελευταίες εκδηλώσεις στις οποίες συμμετείχε το χορευτικό συγκρότημα αναφέρονται πιο κάτω οι πιο σημαντικές που ήταν επιστέγασμα της πολύπλευρης δράσης του χορευτικού συγκροτήματος.

Τον Αύγουστο του 2017 το χορευτικό συγκρότημα συμμετείχε σε αποστολή του Δήμου Καραβά στον Δήμο Αμυνταίου, όπου έγινε παρουσίαση κυπριακών χορών με τη συμμετοχή, τόσο του συγκροτήματος ενηλίκων, όσο και του παιδικού συγκροτήματος.

Τον Αύγουστο του 2018 το χορευτικό συγκρότημα ενηλίκων και παιδιών συμμετείχε σε αποστολή του Δήμου Καραβά στον Αδελφοποιημένο Δήμο Κυθήρων, όπου παρουσιάστηκε πρόγραμμα με κυπριακούς χορούς.

Τον Νοέμβριο του 2019 το χορευτικό συγκρότημα στο πλαίσιο εκδήλωσης που διοργάνωνε ο Δήμος Καραβά στην Αθήνα, σε συνεργασία με την Ένωση Κυπρίων Ελλάδας και την Ομοσπονδία Κυπριακών Οργανώσεων Ελλάδας και είχε τίτλο «Αφιέρωμα στον Κατεχόμενο Δήμο

Καραβά Κύπρου, τον Πρωτομάρτυρα της εισβολής του 1974» παρουσίασε ένα όμορφο πρόγραμμα που συγκίνησε πολύ και κέρδισε τα εξαιρετικά σχόλια όλων των παρευρισκόμενων.

Το χορευτικό συγκρότημα, εκτός από τη συμμετοχή του ανελλιπώς στον Χορό του Λεμονιού, που διοργανώνεται από το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς», συμμετέχει και σε μεγάλο αριθμό άλλων εκδηλώσεων όλων των οργανωμένων συνόλων του Δήμου μας, αλλά και άλλων Δήμων ή Κοινοτήτων ανά το Παγκύπριο.

Όλα τα μέλη του χορευτικού συγκροτήματος εκτιμούν με θετικό πνεύμα και συναντίληψη τη δημιουργικότητα και το όραμα του χοροδιδάσκαλου, τη δυνατότητά του να βλέπει τα πράγματα συνολικά, να προωθεί την αλλαγή και να συνδέει τη δουλειά με τα σωστά μηνύματα. Όλοι οι χορευτές μαθαίνουν, εμπλέκονται στις εκδηλώσεις, εξελίσσονται και αισθάνονται ότι έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν και αυτοί τη συνδρομή τους για τον αγώνα αυτόν που δίνουμε, έτσι ώστε να διατηρούμε ζωντανές τις μνήμες των κατεχομένων πόλεων και χωριών μας, μέχρι την πολυπόθητη επιστροφή στους τόπους μας.

Ως επίλογος αυτής της παρουσίασης επιλέγονται στίχοι από το παραδοσιακό τραγούδι «Πορτοκαλιά του Καραβά», ένα τραγούδι που συνοδεύει όλες τις παρουσιάσεις του χορευτικού συγκροτήματος της νεολαίας του Δήμου Καραβά σε Κύπρο και εξωτερικό:

*«Βάλε Θεέ τη Χάρη Σου
τζι η Παναγιά να δώσει
τζαι σύντομα τον Καραβά
να τον ελευθερώσει...»*

Ευχή και προσευχή μας, αυτός ο πόθος, αυτή η μεγάλη επιθυμία, να γίνει πραγματικότητα το συντομότερο δυνατό.

Απο τις δραστηριότητες του χορευτικού συγκροτήματος

Ο πρόεδρος του σωματείου
Χριστόφορος Χριστοδουλίδης

Ο γενικός γραμματέας του
σωματείου Αντρέας Πατέρας

Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς»

Αντρέας Πατέρας, γενικός γραμματέας

Το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» ιδρύθηκε το 1987 και, σύμφωνα με το καταστατικό του, έχει ως στόχο την ενότητα και τη σύσφιγξη των σχέσεων μεταξύ των Καραβιωτών, την ενίσχυση του αγώνα για απαλλαγή από την Τουρκική κατοχή και την επιστροφή των νόμιμων κατοίκων της κωμόπολης στα σπίτια και τη γη τους.

Ένας άλλος εξίσου σημαντικός στόχος είναι η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς του Καραβά και των περιχώρων του. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, το Σωματείο συνεργάζεται με όλα τα οργανωμένα σύνολα και σωματεία Καραβιωτών στην Κύπρο και το εξωτερικό, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, διοργανώνει εκδηλώσεις και προβάλλει με κάθε ευκαιρία, με διάφορους τρόπους την πλούσια ιστορία και παράδοση του Δήμου μας.

Από την πρώτη μέρα ίδρυσής του, το Σωματείο διατηρεί μια στενή και ποιοτική συνεργασία με

τον Δήμο Καραβά με πάρα πολύ καλά αποτελέσματα. Η συνεργασία αυτή καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, από τη συμμετοχή σε αντικατοχικές εκδηλώσεις και παρελάσεις μέχρι τη διοργάνωση καλλιτεχνικών, πολιτιστικών και ενημερωτικών εκδηλώσεων. Σημαντική επίσης είναι η στήριξη του Σωματείου στη διοργάνωση των αντικατοχικών εκδηλώσεων, που διοργανώνονται κάθε χρόνο από τους κατεχόμενους Δήμους της Επαρχίας Κερύνειας, τα Προσφυγικά Σωματεία Λαπήθου και Καραβά και τον Όμιλο Γυναικών Επαρχίας Κερύνειας. Επίσης, προσφέρει μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του στήριξη σε εκδηλώσεις που διοργανώνει το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας του Δήμου Καραβά.

Κατά τη διάρκεια του 2019 το Σωματείο, στα πλαίσια του προγράμματος δραστηριοτήτων του, πραγματοποίησε μια σειρά από εκδηλώσεις οι κυριότερες από τις οποίες αναφέρονται στη συνέχεια:

Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση για τα παιδιά

Μαζική συμμετοχή μικρών και μεγάλων
στη Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση

Για άλλη μια φορά, παιδιά με Καραβιώτικη καταγωγή μαζί με τους γονείς τους ξανάσμιξαν στην προσφυγιά. Πάνω από 50 παιδιά, άγνωστα μεταξύ τους, με μόνο κοινό σημείο αναφοράς την καταγωγή τους, βρέθηκαν στην καθιερωμένη Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση που διοργάνωσε το Προσφυγικό Σωματείο «Ο ΚΑΡΑΒΑΣ», σε συνεργασία με το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Καραβά και τη στήριξη του Δήμου Καραβά. Στόχος η αλληλογνωριμία τους, η διατήρηση της Καραβιώτικης ταυτότητας τους και η διατήρηση άσβεστου του πόθου για επιστροφή στον αγαπημένο μας Καραβά.

Μερική άποψη της χριστουγεννιάτικης εκδήλωσης με τα παιδιά να ζωγραφίζουν

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Κυριακή, 13 Ιανουαρίου 2019, στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών στον Στρόβολο και το πρόγραμμα περιλάμβανε μεταξύ άλλων, κόψιμο της βασιλόπιτας, χαιρετισμούς και ψυχαγωγικό πρόγραμμα για τα παιδιά.

Προσκεκλημένος στην εκδήλωση ήταν ο φημισμένος Καραγκιοζοπαίκτης Χριστόδουλος Πάφιος με το μοναδικό Θέατρο Σκιών. Τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να διδαχθούν την κατασκευή των γνωστών χαρακτήρων του Κα-

ραγκιόζη και στη συνέχεια να απολαύσουν το Θέατρο Σκιών «Χριστούγεννα - Ο Καραγκιόζης στο Λούνα Παρκ». Με το τέλος της παράστασης ο Καραγκιόζης υποδέχθηκε τον Άγιο Βασίλη, ο οποίος μοίρασε δώρα σε όλα τα παιδιά.

Το κόψιμο της βασιλόπιτας έγινε από τον τέως πρόεδρο του Προσφυγικού Σωματείου «Ο ΚΑΡΑΒΑΣ» Κώστα Πατέρα και τον δήμαρχο Καραβά Νίκο Χατζηστεφάνου, οι οποίοι μετέφεραν σε όλους τις ευχές τους για σύντηξη του χρόνου της προσφυγιάς και τόνισαν τη μεγάλη σημασία που έχει η διοργάνωση τέτοιων εκδηλώσεων, που συντηρούν τη μνήμη των κατεχόμενων περιοχών μας.

Ο Δήμαρχος και ο τέως Πρόεδρος του Σωματείου διαβεβαίωσαν για άλλη μια φορά, ότι η αποστολή του Δήμου και του Σωματείου θα συνεχιστεί με αμείωτο ρυθμό με διάφορες εκδηλώσεις και άλλες δραστηριότητες, με στόχο την απαλλαγή της πατρίδας μας από την τουρκική κατοχή και τη διαίρεση και την προβολή ιστορικών και άλλων στοιχείων της αξέχαστης κωμόπολης του Καραβά.

Εκδήλωση «Ο Καραβάς και οι Αθλητές του» 1899-1974

Σε μια εντυπωσιακή από πλευράς προσέλευσης εκδήλωση στο κέντρο PAVILION, την Κυριακή 24 Φεβρουαρίου, το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς», ο Δήμος Καραβά και το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Καραβά, βράβευσαν τους Καραβιώτες που συνέβαλαν στην ανάπτυξη του αθλητισμού και πρόβαλαν το όνομα της κωμόπολης με τις επιτυχίες τους.

Η ιστορία του αθλητισμού, στον κατεχόμενο σήμερα Δήμο, υπήρξε ένα συναρπαστικό αφήγημα αφού, ξεκινώντας από το 1899, είχε μέχρι το 1974 σημαντικές διακρίσεις σε περιφερειακούς, επαρχιακούς, παγκύπριους και πανελλήνιους αγώνες.

Στον στίβο ανέδειξε τέσσερεις «χρυσούς» παγκυπριόνικες, όπως τους ονομάζει η σχετική έκδοση της Κυπριακής Ομοσπονδίας Στίβου (ΚΟΕΑΣ).

Στο μακρινό 1899 ο Παναγιώτης Καλαβάς κέρδισε στο αγώνισμα της σφαιροβολίας, το 1919 και 1922 ο Γιώργος Καλαβάς στη λιθοβολία και τη δισκοβολία, το 1958 ο Δημήτρης Πατέρας στον δρόμο 100 μέτρων και από το 1973 μέχρι το 1985 η Ρένα Παγδατή είχε 13 πρώτες νίκες σε Παγκύπριους και 8 πρώτες νίκες σε Πανελλήνιους αγώνες, στο πένταθλο, το μήκος, το ύψος και τα 100 μέτρα με εμπόδια.

Αναμνηστική φωτογραφία των βραβευθέντων με τους οργανωτές της εκδήλωσης

Ο Καραβάς ξεκίνησε να διεξάγει περιφερειακούς αγώνες στίβου από τη δεκαετία του 1930, ένα γεγονός που ώθησε πολλούς νέους να ασχοληθούν με τον αθλητισμό.

Η ενασχόληση με το ποδόσφαιρο ξεκίνησε επίσης από τη δεκαετία του 1930, τα πρώτα όμως σχετικά στοιχεία και φωτογραφίες βρέθηκαν για την περίοδο μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ένα ξεχωριστό χαρακτηριστικό των ποδοσφαιρικών ομάδων του Καραβά υπήρξε το γεγονός ότι κατά καιρούς σ' αυτές αγωνίζονταν τρία αδέρφια. Οι αδελφοί Ματθαίος, Αντρέας και Νίκος Σιακόλας στην ομάδα του ΑΡΗ το 1945 – 1950, οι αδελφοί Δημήτρης, Γιάννης και Ηλίας Ασπρή στην ΑΕΚ το 1957 – 1960 και οι αδελφοί Κώστας, Άντρος και Κύπρος Τσέντας στην ομάδα της ΑΕΚ το 1967 – 1970.

Η ποδοσφαιρική ομάδα της ΑΕΚ (Αθλητική Ένωση Καραβά), αγωνιζόταν στην Γ΄ κατηγο-

ρία της ΚΟΠ κατά την περίοδο 1972 – 1974.

Το άθλημα της καλαθοσφαίρας πρωτοεμφανίστηκε στον Καραβά στη δεκαετία του 1950 και συγκεκριμένα το 1957 με τη συμμετοχή της ΑΕΚ σε νυκτερινά τουρνουά που οργανώνονταν στο γήπεδο του Γυμνασίου Κερύνειας. Η καλαθοσφαιρική ΑΕΚ συμμετείχε στο πρωτάθλημα Β΄ κατηγορίας της ΚΟΚ από το 1972 μέχρι το 1974 καταλαμβάνοντας και στις δυο διοργανώσεις τη δεύτερη θέση.

Στην εκδήλωση τιμήθηκαν συνολικά 196 Καραβιώτες αθλητές που είχαν διακρίσεις πριν το 1974 και απηύθυναν χαιρετισμό ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου και ο πρόεδρος του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» Χριστόφορος Χριστοδουλίδης.

Οι διοργανωτές προγραμματίζουν παρουσίαση Καραβιωτών αθλητών που διακρίθηκαν μετά το 1974 σε προσεχή διοργάνωση.

Απονομή αναμνηστικών διπλωμάτων από τον Πρόεδρο του Σωματείου, τον Δήμαρχο και τον τέως Δήμαρχο.

Ρένα Παγδατή

Παναγιώτης Καραβάς

Ελένη Μηνά

Σωτήρης Μούγης

Συναπάντημα συνταξιούχων Καραβιωτών

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία την Κυριακή 19 Μαΐου 2019, η καθιερωμένη εκδήλωση προς τιμή των συνταξιούχων Καραβιωτών, που διοργάνωσε το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς», με τη στήριξη και τη συνεργασία του Δήμου Καραβά.

Η συμμετοχή των Καραβιωτών και φίλων του Καραβά ήταν για ακόμη μια φορά μαζική. Πέ-

Μια ομάδα από τους παρευρεθέντες

ραν των διακοσίων εκτοπισμένων Καραβιωτών από Λευκωσία, Λεμεσό, Πάφο και Λάρνακα, συναντήθηκαν στην εκκλησία του Αποστόλου Βαρνάβα στο Ζύγι, όπου ακολούθησε δέηση για τους πεσόντες και αποθανόντες στην προσφυγιά Καραβιώτες, από τον Μητροπολίτη Κυρηνείας Χρυσόστομο. Στην εκκλησία μεταφέρθηκε για προσκύνημα από τον Μητροπολίτη Κερύνειας και η εικόνα του Αγίου Γεωργίου του Καραβά, που επαναπατρίστηκε το 2018. Μετά το τέλος της δέησης έγινε προσφορά χυμών και κεραστικών και δόθηκε ελεύθερος χρόνος για επίσκεψη στο λιμανάκι και την παραλία του Ζυγίου. Ήταν μια συνάντηση ξεχωριστή, στην οποία οι Καραβιώτες και Καραβιώτισσες έσμιξαν τον πόνο, το δάκρυ και τον πόθο της επιστροφής στην πατρώα γη.

Η συμμετοχή των Καραβιωτών ήταν αθρόα

Ακολούθησε επίσκεψη στα Περβόλια Λάρνακας, όπου προσφέρθηκε γεύμα στο κέντρο «Εναλία» και παρουσιάστηκε καλλιτεχνικό – ψυχαγωγικό πρόγραμμα με μουσική και συμμετοχή των ίδιων των συνταξιούχων.

Οι διοργανωτές εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την αθρόα προσέλευση Καραβιωτών

στην εκδήλωση, που ερμηνεύτηκε ως ένδειξη εκτίμησης και αναγνώρισης στο πολυδιάστατο έργο που προσφέρει ο Δήμος και το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» σε πάρα πολλούς τομείς. Δεσμεύτηκαν για διοργάνωση παρόμοιων δραστηριοτήτων, ώστε να κρατήσουν άσβεστη την επιθυμία για επιστροφή στον Καραβά και σε όλα τα κατεχόμενα μέρη μας.

Ο 33ος Χορός του Λεμονιού

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία το Σάββατο, 23 Νοεμβρίου, στο κέντρο PAVILION Λευκωσία, για 33η συνεχή χρονιά, η παραδοσιακή εκδήλωση του Καραβά «Ο Χορός του Λεμονιού». Διοργανωτές ήταν το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» και το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Καραβά, με την εκδήλωση να τελεί υπό την αιγίδα του Δήμου Καραβά.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλάμβανε χαιρετισμούς από τον πρόεδρο του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» Χριστόφορο Χριστοδουλίδη και τον δήμαρχο Καραβά Νίκο Χατζηστεφάνου.

Ο Πρόεδρος του Προσφυγικού Σωματείου τόνισε πως η διατήρηση των εθίμων και των παραδόσεων της κατεχόμενης κωμόπολης ενισχύει την αποφασιστικότητα των Καραβιωτών για επιστροφή και δικαίωση.

Ο Δήμαρχος Καραβά τόνισε ότι ο Χορός που πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το 1951 στο κέντρο «ΖΕΦΥΡΟΣ» στην παραλία του Καραβά, συνεχίζει να διοργανώνεται κάθε χρόνο όχι μόνο στην Κύπρο, αλλά και σε άλλες χώρες όπου υπάρχουν Σωματεία Καραβιωτών. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, στη Μεγάλη Βρετανία και στην Αυστραλία.

Η εκδήλωση φέτος ήταν εντυπωσιακή από πλευράς συμμετοχών, οι οποίες ξεπέρασαν τα 350 άτομα. Πολύ μεγάλη ήταν η συμμετοχή της Νεολαίας που έδωσε μια ξεχωριστή ζωντάνια στον Χορό. Παρόντες στην εκδήλωση ήταν οι δήμαρχοι των κατεχόμενων Δήμων Λαπήθου Νεοπτόλεμος Κότσαπας και Ακανθούς Ελένη Χατζημιχαήλ. Παρέστησαν επίσης τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των οργανωμένων συνόλων και οι Κοινοτάρχες του Καραβά.

Χριστόφορος και Φώφη Χριστοδουλίδου

Η Αννίτα Κίση Μανέντζου, παρουσιάστρια του προγράμματος

Φραγκίσκος και Έλενα Χατζηφραγκίσκου

Οι νικητές του διαγωνισμού

Την εκδήλωση άνοιξε το χορευτικό συγκρότημα της Νεολαίας του Δήμου Καραβά και το παιδικό χορευτικό συγκρότημα που συγκίνησε και ενθουσίασε τους παρευρισκόμενους. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκάλεσε και φέτος ο διαγωνισμός του Χορού του Λεμονιού, στον οποίο τα ζευγάρια χορεύουν με ένα λεμόνι στο μέτωπο. Το πρώτο βραβείο κέρδισε το ζεύγος Χριστόφορου και Φώφης Χριστοδουλίδου (ο

Το παιδικό χορευτικό μας συγκρότημα συγκίνησε και ενθουσίασε

πρόεδρος του Σωματείου), το δεύτερο βραβείο ο Νίκος και η Μάρω Χατζηστεφάνου (ο δήμαρχος Καραβά) και το τρίτο ο Φραγκίσκος και η Έλενα Χατζηφραγκίσκου (αντιπρόεδρος του Σωματείου).

Το πρόγραμμα παρουσίασε η Αννίτα Κίση Μανέντζου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς».

Σημαντικές δραστηριότητες και παρουσίες του Σωματείου

α) Συμμετοχή στα Διοικητικά Συμβούλια άλλων οργανωμένων συνόλων του Καραβά:

Το Σωματείο μας για την επίτευξη των στόχων του συμμετέχει θεσμικά με εκπροσώπους του στα Διοικητικά Συμβούλια άλλων οργανωμένων συνόλων του Καραβά, στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών και στο Ταμείο Ευημερίας Καραβιωτών. Επίσης μέλη του έχουν εκλεγεί και συμμετέχουν στα συμβούλια άλλων φορέων, όπως ο Δήμος και η Σχολική Εφορεία Καραβά.

Η συμμετοχή του στα Σώματα αυτά είναι ενεργός και συνεχής και η συνεισφορά των εκπροσώπων του εκτιμάται ιδιαίτερα.

β) Αποστολές στο εξωτερικό: Το Σωματείο μετέχει σε αποστολές στο εξωτερικό στις περι-

πτώσεις που κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται για την επίτευξη των στόχων του ή των ευρύτερων επιδιώξεων των Καραβιωτών.

Ο πρόεδρος του Σωματείου Χριστόφορος Χριστοδουλίδης παρευρέθηκε τον Οκτώβριο του 2019 στο Λονδίνο και προσφώνησε τον Χορό του Λεμονιού που διοργανώνει ο «Σύνδεσμος Λαπήθου, Καραβά και Περιχώρων Μεγάλης Βρετανίας».

γ) Συνεισφορά του Σωματείου μας σε άλλες εκδηλώσεις: Το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς», πέραν από τη διοργάνωση δικών του εκδηλώσεων, συμμετέχει ως συνδιοργανωτής ή στηρίζει με την παρουσία του, μια σειρά από άλλες εκδηλώσεις που διοργανώνονται από τον Δήμο Καραβά, το Συμβούλιο Νεολαίας, τη Σχολική Εφορεία και τους άλλους οργανωμένους φορείς του Καραβά. Βασικός στόχος αυτής της δράσης και προσφοράς είναι η ανάδειξη της ιστορίας και του πολιτισμού του τόπου μας, η σύσφιξη και διατήρηση των δεσμών μεταξύ των σκορπισμένων Καραβιωτών και η ενδυνάμωση του αγώνα για επιστροφή στην αξέχαστη κωμόπολή μας.

δ) Τροποποίηση Καταστατικού: Το Καταστατικό του Σωματείου τροποποιήθηκε με βάση τη νέα περί Σωματείων Νομοθεσία και κατατέθηκε τον Μάιο του 2019 στην Αρμόδια Αρχή (Έπαρχος Λευκωσίας). Ήδη το Σωματείο λειτουργεί με βάση το τροποποιημένο Καταστατικό.

Ο Πρόεδρος του Σωματείου και ο Δήμαρχος μαζί με τον Υπατο Αρμοστή Ανδρέα Κακουρή και τον στρατιωτικό ακόλουθο συνταγματάρχη Λευτέρη Χατζηστεφάνου

Ευχάριστες στιγμές κατά την κατάκτηση του πρωταθλήματος

Η γυναικεία ομάδα της ΑΕΚ Λάμπουσα σηκώνει το κύπελλο της πρωταθλήτριας

Αθλητικό Σωματείο «ΑΕΚ - Λάμπουσα»

Δαμιανός Χατζηδαμιανού, επίτιμος πρόεδρος

Συμπληρώθηκε ήδη μια και πλέον εικοσαετία από την ευλογημένη ημέρα της επαναδραστηριοποίησης του ιστορικού αθλητικού μας σωματείου ΑΕΚ Καραβά -Λάμπουσα. Είκοσι και πλέον χρόνια προσφοράς στα αθλητικά δρώμενα της ιδιαίτερης μας πατρίδας και όχι μόνο. Κοινή διαπίστωση ότι ο αγαπημένος μας Καραβάς, δια μέσου της αθλητικής μας παρουσίας, απολαμβάνει τεράστιας προβολής και αναγνώρισης, τόσο εντός όσο και εκτός Κύπρου. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ομάδα μας είναι η μόνη ομάδα στη Κύπρο που κατέκτησε όλους ανεξαιρέτως τους τίτλους της Κυπριακής Ομοσπονδίας Πετοσφαίρισης, εκπροσωπώντας επανειλημμένα και με τεράστια επιτυχία τη χώρα μας στις Διεθνείς διοργανώσεις!

Άρση βαρών

Αθλητές μας, στο άθλημα των δυνατών, την «Άρση Βαρών», κατέκτησαν χρυσά, αργυρά και χάλκινα μετάλλια και διακρίσεις σε Παγκόσμια, Ευρωπαϊκά, Κοινοπολιτειακά και Μεσογειακά Πρωταθλήματα, με επιστέγασμα τη συμμετοχή αθλητή μας στους Ολυμπιακούς Αγώνες, καταγράφοντας «χρυσές σελίδες» στην ιστορία του αθλήματος.

Πετοσφαίριση

Για μια ακόμη χρονιά, η ανδρική μας ομάδα αγωνίζεται με μεγάλη επιτυχία στα σαλόνια της Α΄ κατηγορίας ανδρών, κερδίζοντας τον σεβασμό όλων.

Την περσινή χρονιά επαναλειτούργησε το γυναικείο τμήμα, το οποίο αγωνίστηκε με μεγάλη επιτυχία στο Πρωτάθλημα Β΄ κατηγορίας Γυ-

ναικών, κατακτώντας τόσο το πρωτάθλημα, όσο και το κύπελλο!

Δυστυχώς όμως, μετά από πολύ προβληματισμό και λύπη αναγκαστήκαμε να αποσύρουμε την ομάδα μας από την ενεργό δράση, λόγω προβλεπόμενων οικονομικών προβλημάτων που διαγράφονταν μετά τις τεράστιες μειώσεις των κρατικών χορηγήσεων και τεραστίων χρεώσεων για χρήση αθλητικών εγκαταστάσεων.

Παράκλησή μας, προς όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, τους δημάρχους όλων των προσφυγικών δήμων, την Επιτροπή Προσφύγων της Βουλής, την Ένωση Κοινοτήτων, τον Σύμβουλο του Προέδρου της Δημοκρατίας για αθλητικά θέματα και κάθε άλλο εμπλεκόμενο, όπως ενεργήσουν προς κάθε κατεύθυνση για τερματισμό της αδικίας που αποτέλεσμα θα έχει τη διάλυση των προσφυγικών σωματείων.

Θέλουμε και δημόσια, για μια ακόμη φορά, να ευχαριστήσουμε τον μέγα διαχρονικό μας χορηγό και πρώην πρόεδρο της ομάδας μας, αγαπητό φίλο Παντελή Κωνσταντίνου, που από την πρώτη μέρα της επαναδραστηριοποίησης, βρισκόταν πάντα δίπλα μας, προσφέροντας απλόχερα και γενναιόδωρα, ανταποκρινόμενος σε όλα τα καλέσματα μας, οδηγώντας την αγαπημένη μας ομάδα στην κορυφή του κυπριακού και ευρωπαϊκού βόλεϊ.

Θα ήταν παράλειψη να μην ευχαριστήσω και δημόσια τους φίλους που πρόθυμα ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μας για άμεση οικονομική ενίσχυση της ομάδας μας.

Θερμές ευχαριστίες στο δήμαρχό μας Νίκο Χατζηστεφάνου, τους πρώην δημάρχους

Πανίκο Τσέντα και Γιάννη Παπαϊωάννου, την εταιρεία CTC του δικού μας Καραβιώτη Νίκου Σιακόλα και τον Ντίνο Σιακόλα, τον φίλο Χρίστο Τσέντα, την ΟΠΑΠ Κύπρου, την Papa John's Pizza, την American Academy, το Navaria Hotel, τους φίλους Χριστόφορο Ποταμίτη, Πάνο Πρωτοπαπά, Χρίστο Χριστούδια, Πιερή Χατζηλούκα, Σώτο Παπαπέτρου, την Θέτις Κοζάκου και άλλους φίλους που προσέφεραν και προσφέρουν από το υστέρημά τους, στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, για να μπορέσουμε μέσω του αθλητισμού να κρατήσουμε

ζωντανή τη φλόγα της επιστροφής στις κατεχόμενες εστίες μας μέχρι την άγια εκείνη ημέρα της επιστροφής.

Για όσους επιθυμούν να στηρίξουν την προσπάθεια που καθημερινά καταβάλλεται για διατήρηση της ομάδας μας εν ζωή, υπάρχουν οι ετήσιες κάρτες μέλους των €20 - €50 - €100 ευρώ καθώς και χορηγικά πακέτα από €200 ευρώ και άνω. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε με όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΕΚ Καραβά-Λάμπουσας.

Στιγμιότυπα από τον τελικό αγώνα όπου η γυναικεία ομάδα κατέκτησε το πρωτάθλημα

Αναμνηστική φωτογραφία με τις πρωταθλήτριες γυναικών στο κύπελλο και το πρωτάθλημα

*Εκδήλωση προς τιμή των αποφοίτων
που κατάγονται από τον Καραβά*

*Η πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας Καραβά
Ανδρούλα Χατζηδαμιανού Ασσιώτου*

Σχολική Εφορεία Καραβά

Ανδρούλλα Χατζηδαμιανού - Ασσιώτου, πρόεδρος

Η Σχολική Εφορεία Καραβά δραστηριοποιήθηκε με επιτυχία στην αποστολή της τη χρονιά που πέρασε. Η Πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν πραγματοποιήσει μια σειρά από ενέργειες και εκδηλώσεις, οι οποίες συνδέονται με τα σχολεία του Καραβά και τους νέους μαθητές με καταγωγή τον Καραβά, που φοιτούν σε σχολεία της ελεύθερης Κύπρου.

Με βασικό στόχο την επιβράβευση των νέων αποφοίτων μαθητών με Καραβιώτικη καταγωγή και την ανάδειξη και προβολή ιστορικών στοιχείων και πληροφοριών για τον κατεχόμενο Καραβά, η Σχολική Εφορεία Καραβά σε συνεργασία με τον Δήμο Καραβά και το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» διοργάνωσαν την καθιερωμένη εκδήλωση προς τιμή των αποφοίτων Λυκείων, Τεχνικών και Ιδιωτικών Σχολών που κατάγονται από τον Καραβά. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 12 Ιουνίου 2019, στο Οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών και σε αυτήν παρευρέθηκαν συνολικά 30 απόφοιτοι νέοι με Καραβιώτικη καταγωγή.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους βουλευτές της Επαρχίας Κερύνειας, δήμαρχοι, ο Πρωτοσύγγελος Αρχιμανδρίτης Παναγιώτης Χριστοδούλου εκ μέρους του Μητροπολίτη Κερύνειας, οι πρόεδροι των Σχολικών Εφορειών της Επαρχίας Κερύνειας, κοινοτάρχες, πρόεδροι

δροι προσφυγικών σωματείων και οργανώσεων, γονείς και συγγενείς των μαθητών που τιμήθηκαν και αρκετοί Καραβιώτες και φίλοι του Καραβά.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλάμβανε μεταξύ άλλων χαιρετισμούς από τον δήμαρχο Καραβά Νίκο Χατζηστεφάνου, τον πρόεδρο του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» Χριστόφορο Χριστοδουλίδη, τον Πρωτοσύγγελο Αρχιμανδρίτη Παναγιώτη Χριστοδούλου, τον εκπρόσωπο του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού, επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης Γιαννάκη Χατζηκωστή, τον Μάριο Μούγη εκ μέρους του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας Καραβά, την Έλενα Οδυσσέως, πρόεδρο της Συνομοσπονδίας Συνδέσμων Γονέων Μέσης Εκπαίδευσης Επαρχίας Κερύνειας, καθώς και ομιλία από την πρόεδρο της Σχολικής Εφορείας Καραβά Ανδρούλα Χατζηδαμιανού - Ασσιώτου.

Όλοι οι ομιλητές αναφέρθηκαν στη δύσκολη διαδρομή των 45 χρόνων με την Τούρκικη κατοχή της πατρίδας μας να συνεχίζεται και στα εμπόδια και τις δυσκολίες που προβάλλονται στις μέρες μας. Τονίστηκε ότι μέσα από τις δυσκολίες πρέπει όλοι μας να διατηρούμε αντοχές, να γνωρίζουμε το παρελθόν μας, να νιώθουμε περήφανοι για την καταγωγή μας, να διατηρούμε και να ενισχύουμε την ταυτότητά μας και να αγωνιζόμαστε για τη διατήρησή της και για τα όσα σημαντικά συνδέονται με αυτή.

Η σύνδεσή μας με το ιστορικό παρελθόν μας

δίνει πληροφορίες και εφόδια για να προγραμματίζουμε πάνω σε στέρεες βάσεις την πορεία μας στο μέλλον. Η προσφορά των προγόνων μας πρέπει να αποτελεί φάρο και πυξίδα δημιουργίας για ένα καλύτερο αύριο. Σε αυτή τη στόχευση οι νέοι μας αναμένουμε να δώσουν προτεραιότητα και να έχουν πάντα υπόψη τους ότι η κατοχή της μισής μας πατρίδας πρέπει το συντομότερο να τερματιστεί.

Στη συνέχεια ακολούθησε απονομή συμβολικών δώρων σε όλους τους αποφοίτους Λυκείων, Τεχνικών και Ιδιωτικών σχολών που κατάγονται από τον Καραβά. Εκ μέρους των αποφοίτων απηύθυνε χαιρετισμό η απόφοιτη Ελένα Schroeder.

Ακολούθησε ο «Ύμνος του Καραβά» με προβολή διαφανειών σε σίχους, μουσική και ερμηνεία Λεωνίδα Πιτσιλλίδη. Η παρουσίαση της εκδήλωσης έγινε με πετυχημένα συνδυαστικά κείμενα και αναφορές για τον Καραβά, από το μέλος της Σχολικής Εφορείας Καραβά Μαρία Κάρασαβα.

Ένα από τα θετικά στοιχεία της εκδήλωσης ήταν το γεγονός ότι σχεδόν όλοι οι νέοι που τιμήθηκαν εντάχθηκαν στο Συμβούλιο Νεολαίας

Καραβά, εκφράζοντας με υπερηφάνεια τη θετική τους διάθεση να συμμετέχουν σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες που θα διοργανώσει το Συμβούλιο Νεολαίας Καραβά στο μέλλον.

Η Σχολική Εφορεία Καραβά συμμετείχε επίσης στην εκδήλωση απονομής των χορηγιών από το κληροδότημα Γεωργίου Τσίμον που πραγματοποιήθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2019, μαζί με την απονομή χορηγιών από το Ταμείο Υποτροφιών του Δήμου Καραβά. Για 6η συνεχόμενη χρονιά, η Σχολική Εφορεία Καραβά αξιοποίησε το κληροδότημα του ευεργέτη Γεωργίου Τσίμον, για το οποίο έχουμε αναφερθεί σε προηγούμενη μας έκδοση. Δόθηκαν συνολικά χορηγίες ύψους 4,000 ευρώ σε 14 άριστους πρωτοετείς φοιτητές με Καραβιώτικη καταγωγή.

Επίσης δόθηκε το ποσό των 10,000 ευρώ σε 7 υπότροφους που συνεχίζουν τη φοίτησή τους σε Πανεπιστήμια της Κύπρου και του εξωτερικού, καθώς και ποσόν 2,000 ευρώ σε δύο νέους υπότροφους, τον Βάσο Γεωργίου και τον Στέλιο Καλορκώτη.

Ακολούθως προκηρύχθηκαν νέες υποτροφίες για όλα τα έτη σπουδών σε άριστους φοιτητές μας με Καραβιώτικη καταγωγή για την επόμενη σχολική χρονιά.

Στιγμιότυπα από τις εκδηλώσεις βράβευσης των αποφοίτων και της απονομής χορηγιών στους άριστους φοιτητές και φοιτήτριες με καταγωγή τον Καραβά

Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών

Ανδρέας Ν. Χαραλάμπους, γραμματέας

Το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών δημιουργήθηκε από τον Δήμο Καραβά και το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς» με σκοπό, σύμφωνα με το Καταστατικό του, τη διαφύλαξη της μνήμης, της πολιτιστικής κληρονομιάς, των εθίμων και παραδόσεων της περιοχής Καραβά, αφού υπάρχει επιτακτική ανάγκη διατήρησης, συντήρησης και ανάπτυξης των πιο πάνω, κυρίως στις νεότερες γενιές, αλλά και

της παροχής των κατάλληλων μέσων και ευκαιριών για μια συνεχή αγωνιστική, πολιτιστική και κοινωνική ανέλιξη του συνόλου των Καραβιωτών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος κατά το 2019 εργάστηκε στα πλαίσια που αναφέρονται πιο πάνω και έχει να παρουσιάσει αξιόλογη δράση. Σημαντικές παράμετροι της δράσης αυτής παρουσιάζονται πιο κάτω.

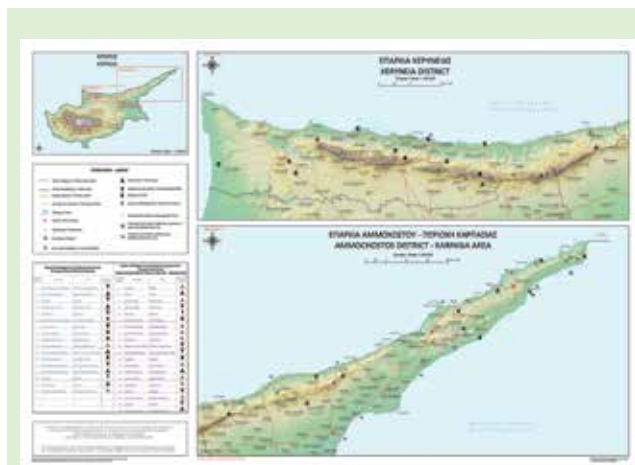
Εκδόσεις

Ολοκληρώθηκε η εκτύπωση και παρουσιάστηκε στο κοινό ο χάρτης της Επαρχίας Κερύνειας και της Καρπασίας όπου παρουσιάζονται τοπωνύμια, κοινότητες και δήμοι και αρχαιολογικοί τόποι.

Το κόστος καλύφθηκε από τις εισφορές στην κηδεία της Πόλυσ Πασχαλίδου και είναι αφιερωμένο στη μνήμη της μητέρας της, δασκά-

λας, Χαριτίνης Ν. Διγενή. Είναι μια αξιόλογη δημιουργία και θα γίνουν ενέργειες για αποστολή και αξιοποίησή του στα σχολεία.

Ολοκληρώθηκε και παρουσιάστηκε το βιβλίο «Άρωμα Καραβά», το οποίο περιλαμβάνει τις αναμνήσεις του Χαράλαμπου Δαμασκηνού από τη ζωή στον Καραβά.

Εκδήλωση Εθνικών Επετείων 25ης Μαρτίου και 1ης Απριλίου

Έγινε την Τετάρτη 27 Μαρτίου 2019. Στο επίκεντρο του εορτασμού ήταν η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου του Μεζερέ του Καραβά, με αναφορές στην ιστορία της, στην εικόνα του Αγίου Γεωργίου που είχε κλαπεί μετά την τουρκική εισβολή και επαναπατρίστηκε το 2018 και σε γεγονότα σχετικά με την Ελληνική Επανάσταση και την περιοχή Καραβά. Στην εκδήλωση προσκλήθηκε επίσης ο αγωνιστής της ΕΟΚΑ Ανδρέας Παναγιώτου, ο οποίος διηγήθηκε τα γεγονότα της σύλληψης και της απόδρασης του ιδίου και του Κυριάκου Μάτση στον Καραβά.

Απονομή αναμνηστικών από την εκπρόσωπο της Πρεσβείας της Ελλάδος στην Κύπρο

Ο αγωνιστής Ανδρέας Παναγιώτου στο βήμα του ΠΙΚ

Στην εκδήλωση συμμετέσχε με μεγάλη επιτυχία η χορωδία «Η Φωνή της Κερύνειας» με μαέστρο τον Ιάκο Δημητρίου.

Παρουσιάσεις εκδόσεων

Την Παρασκευή, 10 Μαΐου 2019 πραγματοποιήθηκε με την παρότρυνση και στήριξη του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, εκδήλωση παρουσίασης της ποιητικής συλλογής του Γιάννη Αθανασόπουλου, με τίτλο «Σταυροδρόμι». Επίσης, στις 22 Μαΐου 2019 πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση του βιβλίου της Αναστασίας Χειμωνίδου, με τίτλο «Το κορίτσι της εισβολής στην Καππαδοκία».

Μουσικές διαλέξεις

Η πρώτη παρουσιάστηκε από τον μαέστρο της χορωδίας «Η Φωνή της Κερύνειας» Ιάκο Δημητρίου στις 25 Ιανουαρίου 2019 και το θέμα ήταν σχετικό με τη Σχολή της Βενετίας και την καλλιέργεια της πολυφωνίας. Η διάλεξη παρουσιάστηκε και δεύτερη φορά στις 7 Μαΐου σε μεγαλύτερο ακροατήριο με ιδιαίτερη επιτυχία.

Η τρίτη μουσική διάλεξη που οργανώθηκε από το Πολιτιστικό Ίδρυμα έγινε στις 12 Δεκεμβρίου και είχε θέμα την παραδοσιακή μουσική των Χριστουγέννων και έγινε από τον εθνομουσικολόγο Χριστόδωρο Μνάσωνος.

Ο γραμματέας του ΠΙΚ Αντρέας Χαραλάμπους με τον μαέστρο Ιάκο Δημητρίου

Η Νέλλη Λουκαΐδου και ο Ιάκος Δημητρίου με τους οργανωτές

Ποιητική συνάντηση

Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαρτίου 2019 και κατά τη διάρκειά της παρουσιάστηκε ποίηση, κυρίως, Ρίτσου, Ελύτη, Σεφέρη με σχετική μουσική. Την οργάνωση της εκδήλωσης ανέλαβε ο Χαράλαμπος Χαραλάμπους.

Έκθεση Αγιογραφίας στην αίθουσα εκδηλώσεων του ΠΙΚ

Παρουσιάστηκαν έργα αγιογραφίας από Καραβιώτες και Καραβιώτισσες. Συγκεκριμένα παρουσιάστηκαν αγιογραφίες της Κατερίνας

Παπαϊακώβου - Φραντζέσκου, της Αναστασίας Σταύρου, του Ανδρέα Τσιάλη, του Ανδρέα Λουκά και του αείμνηστου Νίκου και της Βασιλικής Χριστοδουλίδου. Περισσότερες λεπτομέρειες αναφέρονται σε ξεχωριστή ενότητα της έκδοσής μας.

Διάλεξη με θέμα τα Οκτωβριανά στην Επαρχία Κερύνειας

Η διάλεξη δόθηκε από τη φιλόλογο Άννα Νεοφύτου. Περισσότερες λεπτομέρειες αναφέρο-

νται σε ξεχωριστή ενότητα της έκδοσής μας.

Το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών ήταν συνδιοργανωτής με άλλα οργανωμένα σύνολα, κυρίως με τον Δήμο Καραβά, σε διάφορες δράσεις. Σ' αυτά τα πλαίσια είχε ενεργό συμμετοχή στις εκδηλώσεις – δράσεις για την καραβιώτικη δαντέλα, τον φερβολιτέ.

Συνεργάστηκε επίσης με τον Δήμο Καραβά για τη διοργάνωση του Συνεδρίου Απόδημων Καραβιωτών.

Αλλαγές του Καταστατικού του ΠΙΚ

Έχει ολοκληρωθεί η διαμόρφωση του νέου Καταστατικού του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών με την ενσωμάτωση των αλλαγών που αποφασίστηκαν από το ΔΣ και εγκρίθη-

καν από το Δημοτικό Συμβούλιο και το ΔΣ του Σωματείου «Ο Καραβάς». Το νέο Καταστατικό κατατέθηκε στα αρμόδια σώματα, εγκρίθηκε και εφαρμόζεται.

Φωτογραφικός Όμιλος

Στα πλαίσια της λειτουργίας του φωτογραφικού ομίλου, ο Μάριος Ζέρβας, συνεργάτης του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών και συντονιστής του ομίλου, ανέλαβε και ετοίμασε στο διαδίκτυο τα αρχεία που χρειάζονταν, ώστε οι Καραβιώτες να τοποθετούν φωτογρα-

φικό υλικό από τον Καραβά της προ του 1974 εποχής με σκοπό την αξιοποίησή του. Ο Δήμος Καραβά ενημέρωσε τους δημότες για το θέμα αυτό, δυστυχώς όμως δεν υπήρξε ανταπόκριση. Σύντομα θα γίνει νέα προσπάθεια για επίτευξη του στόχου αυτού.

Οίκημα

Όπως είναι γνωστό, το κτίριο που μας φιλοξενεί σήμερα κτίστηκε το 2001 από τον Δήμο Καραβά και το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς», με εισφορές Καραβιωτών και φίλων του Καραβά. Το οίκημα του ΠΙΚ διαθέτει γραφεία – χώρους για όλα τα οργανωμένα σύνολα του Καραβά.

Το έτος 2019 έγιναν πολλά έργα για συντήρηση και αναβάθμιση του κτιρίου. Συγκεκριμένα:

- Τοποθετήθηκαν καινούριες ηλεκτρικές συσκευές στην κουζίνα.
- Στον εξωτερικό χώρο έχει κατασκευασθεί υπόστεγο πολλαπλής χρήσης.
- Παράλληλα, συνεχίζεται η προσπάθεια για αναδιαμόρφωση κάποιων χώρων του κτιρίου, με στόχο τη βελτίωση της λειτουργικότητας του. Στα πλαίσια αυτά, ο υπόγειος χώρος του οικήματος έχει διαμορφωθεί κατάλληλα, ώστε να δημιουργηθούν αποθηκευτικοί χώροι, για τη φύλαξη αντικειμένων που δεν χρησιμοποιούνται συχνά.
- Έχει αρχίσει και θα ολοκληρωθεί σταδιακά η αλλαγή των υφιστάμενων λαμπτήρων φωτισμού με σύγχρονους LED λαμπτήρες για εξοικονόμηση ηλεκτρισμού.
- Έχουν γίνει μικρής έκτασης επιδιορθώσεις

σ' όλο το κτίριο (επιδιόρθωση ζημιών στους τοίχους από υγρασίες, κλείσιμο τρυπών στους τοίχους, μπογιατίσματα κ.ά.) και έχουν ληφθεί μέτρα για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων και των επισκεπτών στο κτίριο.

Μεγάλο μέρος του κόστους για τις πιο πάνω εργασίες καλύφθηκε από τον Δήμο Καραβά.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Ιδρύματος αποφάσισε όπως, μπροστά από το οίκημα, κατασκευασθεί Μνημείο Καραβιωτών, το οποίο να είναι αφιερωμένο σ' αυτούς που πολέμησαν για την ελευθερία, τους νεκρούς και αγνοούμενους της τουρκικής εισβολής και όλους τους Καραβιώτες που πέθαναν στην προσφυγιά με τον καημό της επιστροφής στον Καραβά. Ο σχεδιασμός έχει ολοκληρωθεί και η κατασκευή του θα γίνει εντός του 2020. Για την ετοιμασία των σχεδίων εργάστηκαν οι Καραβιώτες αρχιτέκτονες Αλέξανδρος Ποστεκκής, Γρηγόρης Πατσαλοσαββής και Χάρης Σολωμού.

Το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών οργανώνει διάφορες εκδηλώσεις και συμμετέχει σε δράσεις έχοντας ως σκοπό την πνευματική ανάπτυξη του ανθρώπου σε σχέση με τη διατήρηση της μνήμης του Καραβά. Απώτερος στόχος είναι η επιστροφή στον αγαπημένο μας τόπο, στον Καραβά.

*Η αρχηγός του Συστήματος Ράνια Χαραλάμπους
με τους Προσκόπους Δημοκρατίας*

*Οι πρόσκοποι και τα λυκόπουλα
του 143ου Σ.Ν. Καραβά*

Το 143ο Σύστημα Ναυτοπροσκόπων Καραβά

Ράνια Χαραλάμπους, αρχηγός Συστήματος

Το 143ο Σύστημα Ναυτοπροσκόπων Καραβά είναι ένα από τα τρία συστήματα της Επαρχιακής Εφορείας Κερύνειας και στεγάζεται στο οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών. Το Σύστημα αποτελείται από τέσσερα τμήματα, την Αγέλη Λυκοπούλων, στην οποία συμμετέχουν παιδιά ηλικίας 6-11 ετών, την Ομάδα Προσκόπων, στην οποία συμμετέχουν παιδιά ηλικίας 12-15, την κοινότητα Ανιχνευτών, η οποία απευθύνεται σε έφηβους ηλικίας 15-18 ετών και το Δίκτυο, το οποίο απευθύνεται σε νεαρούς βαθμοφόρους ηλικίας 19-26 ετών που σπουδάζουν στο εξωτερικό. Κατά την περσινή χρονιά στο σύστημα συμμετείχαν συνολικά 46 μέλη και 6 βαθμοφόροι με Αρχηγό Συστήματος τη Ράνια Χαραλάμπους.

Βασικοί στόχοι του Συστήματος Ναυτοπροσκόπων Καραβά είναι να δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους σε διάφορα θέματα, όπως Α' βοήθειες, ανιχνευτικά σήματα, πυξίδα, κόμπους και κατασκευές αλλά και να αναπτύξουν φιλίες μέσα από το παιχνίδι και άλλες δραστηριότητες, να αξιοποιήσουν την τεχνολογία και να ασχοληθούν με δημιουργικές ασχολίες. Ως ναυτοπρόσκοποι ασχολούμαστε και με θαλάσσιες δραστηριότητες, όπως την κωπηλασία και ιστιοπλοΐα χρησιμοποιώντας τις τρεις ναυτοπροσκοπικές λέμβους της Επαρχιακής Εφορείας Κερύνειας με την ονομασία Ελευθερία, Πράξανδρος και Κηφέας.

Κατά τη διάρκεια της χρονιάς διοργανώθηκαν

μονοήμερες εκδρομές, επισκέψεις σε μουσεία, διήμερες εξορμήσεις, καλοκαιρινή κατασκήνωση και φιλανθρωπικές δράσεις. Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια της περσινής χρονιάς 2019 το 143ο Σύστημα Ναυτοπροσκόπων Καραβά διοργάνωσε αρκετές αξιόλογες εκδηλώσεις και δράσεις:

- Στις 12.1.2019 πραγματοποιήθηκε το καθιερωμένο κόψιμο της βασιλόπιπτας της Επαρχιακής Εφορείας Κερύνειας στην παρουσία του δημάρχου Καραβά, κ. Νίκου Χατζηστεφάνου.
- Στα πλαίσια της Ημέρας Σκέψης, διοργανώθηκε στις 23.2.2019 δράση στο αστεροσκοπείο Λευκωσίας, όπου οι πρόσκοποι μας έμαθαν για τη δημιουργία των πλανητών, των άστρων και των μετεωριτών.
- Το διήμερο της χρονιάς του Συστήματος πραγματοποιήθηκε στη Λάρνακα στις 6-7.4.2019 και ήταν εμπλουτισμένο με εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, όπως κωπηλασία, εκπαίδευση στα μέρη της λέμβου και στα παραγγέλματα, αλλά και διασκέδαση γύρω από τη φωτιά.
- Στις 8.6.2019 διοργανώθηκε επιτυχώς, σε συνεργασία με την προσκοπική επιτροπή, τελική προσκοπική πυρά και τόμπολα στην αίθουσα εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών.
- Το 143ο Σύστημα Ναυτοπροσκόπων Καραβά συμμετέχει επίσης και σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες των Δήμων Κερύνειας, Καραβά και Λαπήθου καθότι σημαντικός στόχος και επιδίωξή μας είναι να μην ξεχαστούν οι κατε-

χόμενες πόλεις και τα χωριά μας. Αναφέρουμε επιγραμματικά, τη συμμετοχή αντιπροσωπειών των τριών προσκοπικών συστημάτων της επαρχίας Κερύνειας στην αντικατοχική εκδήλωση στον Τύμβο της Μακεδονίτισσας στις 22 Ιουλίου 2019.

Η προσκοπική χρονιά έκλεισε με την καλοκαιρινή κατασκήνωση του Συστήματος, με θέμα «Το μυστικό των Καραβάτσι», η οποία πραγματοποιήθηκε στις 27-31 Ιουλίου 2019 στον κατασκηνωτικό χώρο του Σώματος Προσκόπων Κύπρου στον Κόρνο. Η καλοκαιρινή κατασκήνωση αποτελεί την επισφράγιση της προσκοπικής χρονιάς και την υλοποίηση του προσκοπικού στόχου και προγράμματος.

Στις 28.9.2019 ξεκινήσαμε τη νέα προσκοπική χρονιά με νέους στόχους και μπόλικο κέφι και παιχνίδια.

- Στις 12.10.2019 σε συνεργασία με την προσκοπική επιτροπή του συστήματός μας διοργανώσαμε Car Wash στον χώρο του Συστήματος.
- Το Jota-Joti (Jamboree on the Air και Jamboree on the Internet) πραγματοποιείται κάθε χρόνο το τρίτο Σαββατοκύριακο του Οκτώβρη. Έτσι στις 19-20.10.2019 διοργανώσαμε διήμερο και τα μέλη μας είχαν την ευκαιρία να επικοινωνήσουν και να ανταλλάξουν ιδέες και εμπειρίες από τον προσκοπισμό, μέσω του διαδικτύου με πρόσκοπους από όλες τις χώρες του κόσμου.
- Στις 16.11.2019 οργανώθηκε, σε συνεργασία με την προσκοπική επιτροπή γονέων του Συστήματος, εκπαιδευτική ημερίδα στο Πάρκο Αθαλάσσας με θέμα τον προσανατολισμό-Orientation υπό την καθοδήγηση της οργάνωσης «Αργοναύτες».
- Στις 19.12.2019 πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση απονομής των Πτυχίων Δημοκρατίας, της ανώτερης προσκοπικής διάκρισης, στο

Κατασκήνωση του Συστήματος στον Κόρνο

Προεδρικό Μέγαρο. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απόνειμε Πτυχίο Δημοκρατίας σε τρεις ανιχνευτές του συστήματός μας, στη Λουκία Χατζηανδρέου, στον Άντριου Κουσιάππα και στη Λουίζα-Μαρία Χαραλάμπους, οι οποίοι έκαναν υπερήφανο το Σύστημά μας.

- Στις 20.12.2019 πραγματοποιήθηκε Χριστουγεννιάτικο πάρτι και караόκε για τα μέλη του Συστήματος, τα έσοδα των οποίων δόθηκαν σε κοινωνοφελή ιδρύματα.

Επίσης το 143ο Σύστημα Ναυτοπροσκόπων Καραβά συμμετείχε σε δραστηριότητες που διοργάνωσε η Επαρχιακή Εφορεία Κερύνειας με τα άλλα τρία Συστήματα της Επαρχίας. Αυτές ήταν:

- το ετήσιο Waterpolo στο Komanetsi, στις 26.1.2019 για τους πρόσκοπους και ανιχνευτές. Τα λυκόπουλα επισκέφτηκαν την έκθεση των Θαλάσσιων Δεινοσαύρων στον χώρο της Κρατικής Έκθεσης.
- ο Παγκύπριος έρανος του Ερυθρού Σταυρού που διεξάχθηκε στις 11.5.2019.
- το Φεστιβάλ του Αντιρευματικού Συνδέσμου Κύπρου στις 15.9.2019, όπου αντιπροσωπεία της Επαρχιακής Εφορείας συνεισέφερε με τη διεξαγωγή διαδραστικών παιχνιδιών.
- η λαμπαδηφορία και η πορεία καταδίκης της ανακήρυξης του ψευδοκράτους στις 15.11.2019, με τις Νεολαίες των Δήμων Κερύνειας, Καραβά και Λαπήθου.
- η ημερίδα για την τέχνη της κατασκευής ξύλινων βαρκών από έμπειρο караβομαραγκό.

Οι Ανιχνευτές της Επαρχίας Κερύνειας, στα πλαίσια των απαιτήσεών τους για το πτυχίο Προσκόπου Δημοκρατίας, η οποία αποτελεί την ανώτερη προσκοπική διάκριση, στις 2.2.2019 έλαβαν μέρος σε εκστρατεία για καθαριότητα του Γραμμικού Πάρκου του Δήμου Στροβόλου.

Συμμετοχή στην εκδήλωση της Επαρχίας Κερύνειας

Παρέλαση μελών του σωματείου «Λάμπουσα» για την Ελληνική Ανεξαρτησία στην Νέα Υόρκη

Οι εκπρόσωποι του σωματείου «Λάμπουσα» με τα παιδιά του χορευτικού συγκροτήματος

Σωματείο «Λάμπουσα» Νέας Υόρκης

Σταύρος Καμηλάρης, πρόεδρος

Το Σωματείο «Λάμπουσα» Αμερικής ιδρύθηκε το 1937 στην Νέα Υόρκη από Καραβιώτες και Λαπηθιώτες μετανάστες. Μέσα στα πρώτα και ιδρυτικά μέλη του Σωματείου περιλαμβάνονται οι Αριστείδης Δημητρίου, Γιάννης Σπανός, Κώστας Νικήτας, Γρηγόρης Πλούσιος, Π. Σαρδάνης, Ιωσήφ Φιούρης, Ιωάννης Ζανέττος και Γιώργος Παπούλιας από τον Καραβά και οι Χρίστος Φώσκος και Π. Χρήστου από τη Λάπηθο. Στη δημιουργία του Σωματείου συνέβαλε και ο Νικόλας Παπακωνσταντίνου από τη θέση του κοντά στον Αρχιεπίσκοπο Αμερικής και μετέπειτα Πατριάρχη Αθηνών.

Πρώτος πρόεδρος του Σωματείου διετέλεσε ο Χρίστος Φώσκος και ακολούθησαν οι Γιώργος Παπούλιας, Αριστείδης Δημητρίου, Γιώργος Νικολάου-Λούσιος, Γιώργος Χριστούδης, Ευριπίδης Κόντος και ο Κώστας Τσέντας. Έδρα της «Λάμπουσας» είναι το Bergenfield της Πολιτείας New Jersey, τόπος διαμονής πολλών Καραβιωτών.

Το Σωματείο «Λάμπουσα» έχει πάνω από 200 οικογένειες μέλη, με τους περισσότερους να κατοικούν στις περιοχές της Βορείου Νέας Υερσέης και Νέας Υόρκης, ως επίσης και άλλες πολιτείες, όπως τις Virginia, Washington DC, Florida, και California. Με 82 χρόνια ιστορίας και ευημερίας το Σωματείο μας είναι ένα από τα πιο ενεργά Σωματεία της Κυπριακής Ομοσπονδίας Αμερικής.

Οι σκοποί του Σωματείου μας είναι οι εξής:

- Η προώθηση της φιλίας, αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας μεταξύ των μελών.
- Η προώθηση και διατήρηση της Κυπριακής

κουλτούρας μέσω πολιτιστικών εκδηλώσεων.

- Η προώθηση πολιτιστικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τα παιδιά και τη νεολαία του Σωματείου.
- Η παροχή οικονομικής και ηθικής υποστήριξης σε άτομα που έχουν ανάγκη.
- Υποστήριξη της συντονισμένης προσπάθειας για την απελευθέρωση της Κύπρου μας από τους Τούρκους μέσω της Κυπριακής Ομοσπονδίας Αμερικής και της ΠΣΕΚΑ.

Μετά τα γεγονότα του 1974, την τουρκική εισβολή και την κατοχή της Βόρειας Κύπρου από τα τουρκικά στρατεύματα, ο πρωταρχικός σκοπός του Σωματείου, όπως και όλων των Κυπριακών Σωματείων Αμερικής, είναι η διαφώτιση της αμερικανικής κοινής γνώμης για την τραγωδία της Κύπρου, την κατάφωρη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον εκτοπισμό των 200.000 προσφύγων από τα σπίτια τους. Μαζί με άλλα Σωματεία, η «Λάμπουσα» διοργάνωσε και έλαβε μέρος σε πολλές διαδηλώσεις στα Ηνωμένα Έθνη και στην Washington. Επίσης διατηρεί σχέσεις με Αμερικάνους Βουλευτές και Γερουσιαστές και προσπαθεί να επηρεάσει τα μέλη του Αμερικανικού Κογκρέσου για να πιέσουν την Τουρκία για την επίτευξη μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης του Κυπριακού.

Το Σωματείο Αποδήμων «Λάμπουσα» Νέας Υόρκης συνεχίζει με μεγάλη επιτυχία την πολύπλευρη, πολιτιστική, κοινωνική και εθνική του αποστολή. Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με επικεφαλής τον δραστήριο Πρόεδρό του, κ. Σταύρο Καμηλάρη, προσφέρουν με αφοσίωση και αγάπη ένα πολύ αξιόλογο και σημαντικό έργο. Οι δραστηριότητες

και καθιερωμένες εκδηλώσεις του Σωματείου έχουν επαναληφθεί και το 2019 με μεγάλη επιτυχία.

Το Σάββατο, 4 Μαΐου 2019, το Σωματείο διοργάνωσε την καθιερωμένη πλέον εκδήλωση «Γεύση από Κύπρο – Taste of Cyprus» στην οποία παρευρέθηκαν πολλά μέλη του Σωματείου, καθώς και πολλοί άλλοι απόδημοι, φίλοι του Σωματείου από την Κύπρο και την Ελλάδα. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του καθεδρικού Ναού του Άγιου Ιωάννη στη Νέα Υερσέη και είχε ως κύριο στόχο την προσπάθεια σύνδεσης της νέας γενιάς αποδήμων με τις παραδόσεις, την ιστορία, τον πολιτισμό και τα έθιμα της Κύπρου και της κατεχόμενης κωμόπολης Καραβά. Τα έσοδα από την εκδήλωση διατέθηκαν στην ενίσχυση των πολιτιστικών και φιλανθρωπικών προγραμμάτων του Σωματείου. Οι ομογενείς, που κατέκλυσαν την αίθουσα, απόλαυσαν εξαιρετους σε γεύση Κυπριακούς μεζέδες και διασκέδασαν με κυπριακούς και ελληνικούς ρυθμούς. Το χορευτικό συγκρότημα της «Λάμπουσας» κέρδισε το ζεστό χειροκρότημα όλων, με την εντυπωσιακή εμφάνιση των παιδιών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα με κυπριακούς χορούς και τραγούδια.

Το Σάββατο 13 Απριλίου 2019 πραγματοποιήθηκε στη Νέα Υόρκη το ετήσιο συνέδριο της Κυπριακής Ομοσπονδίας Αμερικής στην παρουσία πάνω από 100 αντιπροσώπων από όλη την Αμερική, του Κυβερνητικού Επιτρόπου Προεδρίας Φώτη Φωτίου, του Αρχιεπισκόπου Αμερικής κ.κ. Δημητρίου και των επικεφαλής των διπλωματικών αποστολών της Κύπρου και της Ελλάδας στις ΗΠΑ. Το Σωματείο μας αντιπροσώπευσε ο Πρόεδρος μαζί με μέλη του Συμβουλίου και της νεολαίας.

Την Κυριακή 14 Απριλίου 2019 το Σωματείο «Λάμπουσα» συμμετείχε στην καθιερωμένη παρέλαση για την Ελληνική Ανεξαρτησία που διοργανώνεται στη Νέα Υόρκη, στην Πέμπτη Λεωφόρο μεταξύ της 62ης και 79ης Οδού στο Μανχάταν, η οποία σημειώνει μεγάλη επιτυχία. Η παρέλαση για την Ελληνική Ανεξαρτησία είναι ένα σημαντικό γεγονός που αναδεικνύει και προβάλλει την ιστορία και τον πολιτισμό ολόκληρου του Ελληνισμού μέσα σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον, όπως είναι η Νέα Υόρκη. Το Σωματείο «Λάμπουσα» έκανε μια έξοχη εμφάνιση μαζί με το χορευτικό συγκρότημα που απαρτίζεται από μικρά παιδιά ντυμένα με τις παραδοσιακές Κυπριακές στολές.

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, ο Πρόεδρος

μαζί με μέλη της νεολαίας του Σωματείου συμμετείχαν στο Συνέδριο της ΠΣΕΚΑ στην Washington, D.C. που έγινε στις 4 μέχρι τις 6 Ιουνίου, 2019. Οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να συναντηθούν με βουλευτές και γερουσιαστές της Αμερικανικής Κυβέρνησης και να εκφράσουν την απογοήτευση και διαμαρτυρία τους για τα 45 χρόνια κατοχής της Κύπρου.

Την Παρασκευή 14 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε η ετήσια Γενική Συνέλευση των μελών του Σωματείου στον ιερό ναό του Άγιου Ιωάννη στη Νέα Υερσέη. Κατά τη διάρκεια της Γενικής Συνέλευσης έγινε η εκλογή του νέου Διοικητικού Συμβουλίου και οι εκλεγέντες καταρτίστηκαν σε Σώμα ως εξής:

Πρόεδρος: Σταύρος Καμηλάρης

Αντιπρόεδρος: Πέτρος Φραγκίσκου

Γενικός Γραμματέας: Φάνης Κυπριανού

Ταμίας: Μαρία Καμηλάρη

Γραμματέας Πρακτικών: Αργύρης Ελευθερίου

Γραμματέας Επικοινωνίας: Κώστας Παπαπέτρου

Μέλη: Άνταμ Χατζηκυριάκου, Αναστασία Γναρδέλη, Ανδρέας Σταύρου, Αθηνά Πατρικίου, Χριστίνα Μιλτιάδου, Ηλιάννα Αντωνίου, Γιώργος Σόλωνος, Γεωργία Ελευθερίου, Μάριος Χριστοδούλου, Μιχάλης Αρότης, Μάικ Διομήδους, Σάντη Αντωνίου, Σωτηρούλα Σάββα, Σταύρος Παπαπέτρου, Στέλλα Κυπριανού.

Την Κυριακή 21 Ιουλίου 2019, αντιπροσωπεία του Σωματείου «Λάμπουσα», παρευρέθηκε στο μνημόσυνο για τους πεσόντες της Τουρκικής εισβολής του 1974. Η δοξολογία και μνημόσυνο έγινε στον ναό του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στο Long Island, Νέας Υόρκης, χοροστατούντος του νέου Αρχιεπισκόπου Αμερικής κ.κ. Ελπιδοφόρου στην παρουσία των επικεφαλής των διπλωματικών αποστολών της Κύπρου και της Ελλάδας στις ΗΠΑ. Στη συνέχεια, στην κατάμεστη από κόσμο αίθουσα του ναού και στην παρουσία του Αρχιεπισκόπου και των επισήμων, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση μνήμης για την Τουρκική εισβολή.

Ο Δήμος Καραβά εκφράζει την υπερηφάνεια και τα συγχαρητήριά του στο Σωματείο «Λάμπουσα» Νέας Υόρκης για το πολύπλευρο έργο του και για τη συνεχή προσπάθειά του να δώσει εφόδια γνώσης και πληροφορίες στους αποδήμους μας και να διδάξει τη νεολαία μας για την ιστορία, τη θρησκευτική και πολιτιστική παράδοση του Καραβά και της Κύπρου μας.

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου
σε συνεδρία στο Βρετανικό Κοινοβούλιο

Απονομή αναμνηστικών στον Χορό του Λεμονιού στην
παρουσία του Υπατου Αρμοστή και των εκπροσώπων των
Κυπριακών σωματείων

Σύνδεσμος Αποδήμων Λαπήθου, Καραβά και Περιχώρων Μεγάλης Βρετανίας

Σάββας Παυλίδης, πρόεδρος

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου Συνδέσμου Αποδήμων Λαπήθου, Καραβά και Περιχώρων Μεγάλης Βρετανίας, παρά τα προβλήματα σε σχέση με την παρατηρούμενη, δυστυχώς, αδιαφορία νεαρών συγχωριανών μας να ενισχύσουν το έργο τους, παρέμειναν ενεργοποιημένα και στη διάρκεια του 2019. Κατέβαλαν μάλιστα φιλότιμες προσπάθειες για να πετύχουν, κατά το δυνατό, τους βασικούς σκοπούς και στόχους, που καθορίζει το καταστατικό του Συνδέσμου. Στα πλαίσια αυτά ανάλαβαν ποικίλες ευθύνες και πρωτοβουλίες. Οργάνωσαν με επιτυχία αρκετές σημαντικές εκδηλώσεις και πραγματοποίησαν σειρά άλλων δραστηριοτήτων, για να προσελκύσουν τους συγχωριανούς μας στον Σύνδεσμο. Ο Σύνδεσμος, άλλωστε, ιδρύθηκε με κύριο στόχο να αποτελέσει πόλο έλξης όλων των αποδήμων συμπατριωτών μας, με καταγωγή από τις κωμοπόλεις Λαπήθου και Καραβά και από γειτονικά χωριά της Επαρχίας Κερύνειας. Πάγια επιδίωξη του ΔΣ ήταν η δημιουργία, διατήρηση, σύσφιγξη και ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των μελών του Συνδέσμου.

Ο Σύνδεσμος αποτελεί συγχρόνως την κιβωτό της διαφύλαξης, ανάδειξης, προβολής και μεταλαμπάδευσης στις νέες γενιές των παραδόσεων, των ηθών και εθίμων μας, της ιστορίας και του πολιτισμού του τόπου μας. Είναι παράλληλα μια σταθερή έπαλξη πλούσιας εθνικής προσφοράς και δράσης, με κύριο προσανατολισμό τη δίκαιη επίλυση του κυπριακού προβλήματος πάνω σε σωστές βάσεις και αρχές, που θα επιτρέψουν την ασφαλή επιστροφή όλων των προσφύγων στις εστίες τους, πε-

ριλαμβανομένων και των αποδήμων.

Όπως και στα προηγούμενα χρόνια, μια από τις κύριες προσπάθειες του ΔΣ υπήρξε και πάλι η εγγραφή περισσότερων μελών στο Μητρώο του Συνδέσμου, κυρίως δε η προσέλκυση και ενεργοποίηση νεαρών μελών στον Σύνδεσμο και τα κοινά της Ομογένειάς μας. Η επίτευξη αυτού του στόχου, όπως «κατά κόρον» επαναλαμβάνεται εδώ και αρκετά χρόνια, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη διασφάλιση της μελλοντικής ύπαρξης και λειτουργίας του Συνδέσμου, την εξασφάλιση της απρόσκοπτης συνέχισης της εθνικής, πολιτιστικής και κοινωνικής δράσης και προσφοράς του στα κοινά της ελληνοκυπριακής παροικίας, στα πλαίσια κυρίως της οργανωμένης ομογένειάς μας στο Λονδίνο. Δυστυχώς, η προσπάθεια αυτή ούτε και φέτος δεν απέδωσε καρπούς. Κι αυτό είναι πολύ ανησυχητικό γεγονός.

Το ΔΣ, παρά τις τεράστιες δυσκολίες που αντιμετώπισε στην εκτέλεση των καθηκόντων του, ανέπτυξε σημαντική και αξιόπαινη δράση. Πιο κάτω αναφέρουμε τις κυριότερες δραστηριότητες:

- Στις 23 Μαρτίου 2019, σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μελών στις 18.11.2018, οργάνωσε συνεστίαση όλων των μελών του Συνδέσμου στο Εστιατόριο Πανόραμα, όπου μίλησε ο Πρόεδρος και κάλεσε όλους να ενισχύσουν το ΔΣ του Συνδέσμου. Κατά τη συνεστίαση αυτή αποφασίστηκε να παραμείνει το ίδιο ΔΣ.

- Το ΔΣ, ύστερα από τη σχετική πιο πάνω απόφαση ανασυγκροτήθηκε μερικώς και καταρτίστηκε σε Σώμα, με ανάληψη επιπρόσθετων ευθυνών των μελών του ως εξής:

Πρόεδρος και Υπεύθυνος Επικοινωνίας & Δημοσίων Σχέσεων: Σάββας Παυλίδης

Αντιπρόεδρος και Γενικός Γραμματέας: Χριστάκης Καριολής

Γενικός Ταμίας: Πάρης Γεωργίου

Οργανωτικοί Γραμματείς: Γιώργος Χριστοδούλου και Ντίνος Αποστολίδης

Υπεύθυνος Νεολαίας: Ντίνος Αποστολίδης

Βοηθός Γραμματέας: Αφροδίτη Γεωργίου

Βοηθοί Ταμίες: Χριστάκης Καριολής, Σάββας Παυλίδης, Γιώργος Χριστοδούλου

Βοηθοί Οργανωτικοί Γραμματείς: Διομήδης Παναγιώτου, Σούλα Crouch και Σάββας Σούπας

Σύμβουλοι: Σάββας Γαβριήλ και Κούλα Πάρτου

Βοηθητικό μέλος: Νατάσα Χατζηστεφάνου

- Στις 4 Απριλίου 2019 ο πρόεδρος Σάββας Παυλίδης, εκπροσωπώντας τόσο τον Δήμαρχο Λαπήθου και τον Δήμαρχο Καραβά, όσο και τον Σύνδεσμο, παρέστη σε διάλεξη της Dr. Jennifer Webb στην Κυπριακή Υπάτη Αρμοστεία στο Λονδίνο.

- Ο Σύνδεσμος πρόσφερε το ποσό των £150.00 προς ενίσχυση της λειτουργίας του Μελάθρου Αγωνιστών ΕΟΚΑ.

- Ο Σύνδεσμος εκπροσωπήθηκε στο Lobby for Cyprus Summer Party στις 16.06.2019 και στις Χοροεσπερίδες των παραρτημάτων των κυπριακών πολιτικών κομμάτων στο ΗΒ.

- Στις 16 Ιουλίου 2019 ο Σύνδεσμος έλαβε μέρος με εκπρόσωπό του τον πρόεδρο Σάββα Παυλίδη στην αντικατοχική εκδήλωση (lobby) στο Βρετανικό Κοινοβούλιο, που οργάνωσε η Εθνική Κυπριακή Ομοσπονδία.

- Στις 26 Αυγούστου 2019 ο Σύνδεσμος αντιπροσωπεύθηκε από τον αντιπρόεδρο Χριστάκη Καριολή σε συνάντηση αποδήμων Καραβιωτών στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών,

όπου στεγάζεται και το Δημαρχείο. Ο κ. Καριολής ανέγνωσε χαιρετισμό, τον οποίο απέστειλε ο πρόεδρος του Συνδέσμου.

- Στις 25 Οκτωβρίου 2019 ο πρόεδρος του Συνδέσμου συνόδευσε τον δήμαρχο Καραβά Νίκο Χατζηστεφάνου με τη σύζυγό του Μάρω και τον πρόεδρο του Προσφυγικού Σωματίου «Ο Καραβάς» Χριστόφορο Χριστοδουλίδη σε επίσκεψή τους στην Κυπριακή Υπάτη Αρμοστεία. Εκεί πραγματοποιήθηκε συνεδρία με προκαθήμενο τον Υπάτο Αρμοστή κ. Ανδρέα Κακουρή και παρόντες τον Μορφωτικό Σύμβουλο κ. Μάριο Ψαρά και τον Στρατιωτικό Ακόλουθο Συνταγματάρχη Ελευθέριο Χατζηστεφάνου. Στη συνεδρία προγραμματίστηκε, μεταξύ άλλων, έκθεση φερβολιτέ στο Λονδίνο σε συνεργασία με την Υπάτη Αρμοστεία.

- Στις 26 Οκτωβρίου 2019 πραγματοποιήθηκε με εξαιρετική επιτυχία «Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΛΕΜΟΝΙΟΥ», στον οποίο παρευρέθηκαν, τόσο οι επίσημοι φιλοξενούμενοι από την Κύπρο, όσο και εκπρόσωποι της κυβέρνησης της Κύπρου και της ομογένειας, ανάμεσα στους οποίους ο Υπάτος Αρμοστής Ανδρέας Κακουρής και το μέλος του Βρετανικού Συμβουλίου Πάμπος Χαραλάμπους, οι οποίοι απηύθυναν σύντομους χαιρετισμούς.

- Κατά την περίοδο των εορτών των Χριστουγέννων ο Πρόεδρος του ΔΣ του Συνδέσμου και τα μέλη Χριστάκης Καριολής και Ντίνος Αποστολίδης πραγματοποίησαν επισκέψεις σε συγχωριανούς μας σε νοσοκομεία, σπίτια και ιδρύματα και μοίρασαν δώρα προσφέροντας και οικονομική ενίσχυση σε όσους είχαν απόλυτη ανάγκη.

Ευχή και προσδοκία μας είναι να υπάρξει ενδιαφέρον από νεαρούς Κερυνειώτες απόδημους για την ενίσχυση του Συνδέσμου, ώστε να καταστεί δυνατή η συνέχιση της ύπαρξής του και της σημαντικής προσφοράς του.

Οι νικητές του Χορού του Λεμονιού
Νατάσα Χατζηστεφάνου και Ανδρέας Ολύμπιος

Γενική άποψη της εκδήλωσης Χορός του Λεμονιού

*Συγκέντρωση των αποδήμων μας
στη Μελβούρνη της Αυστραλίας*

*Εκθέματα από την παρουσίαση αναμνηστικών
αντικειμένων του Καραβά που έγινε στη Μελβούρνη*

Σύλλογος «Λάμπουσα Καραβά» Μελβούρνης

Ελευθερία Χατζηστεφάνου - Λαούτα, πρόεδρος

Ο Σύλλογος Λάμπουσα Καραβά, μετά και την τελευταία του Ετήσια Γενική Συνέλευση, που έγινε στις 11 Νοεμβρίου 2018 και την εκλογή του νέου Διοικητικού του Συμβουλίου, συνέχισε τις δραστηριότητές του, με αποκορύφωμα την οργάνωση Έκθεσης Αναμνηστικών Αντικειμένων Καραβιωτών και Φίλων.

Η έκθεση έγινε στις 4 Μαΐου 2019 στη Μελβούρνη και σημείωσε μεγάλη επιτυχία, τόσο σε συγκέντρωση εκθεσιακών αντικειμένων, όσο και σε προσέλευση Καραβιωτών και φίλων του Καραβά. Τα πιο πολλά εκθέματά μας ήταν κεντήματα, με βελονάκι, φερβολιτέ, πλεκτά, ζωγραφιές και παλιές φωτογραφίες Καραβιωτών. Πολλές από αυτές είναι πολύτιμες μιας και το μεγαλύτερο μέρος των φωτογραφιών έμεινε στον Καραβά και καταστράφηκε από τον κατακτητή. Η συγκίνηση όλων ήταν μεγάλη, γιατί μέσα από αυτά τα εκθέματα ξετυλίχτηκαν αμέτρητες νοσταλγικές αναμνήσεις, προσώπων και γεγονότων του Καραβά μας.

Η πρόεδρος του Συλλόγου Αποδήμων Λάμπουσα Μελβούρνης, Ελευθερία Χατζηστεφάνου Λαούτα είχε την ευκαιρία να συμμετέχει στο Συνέδριο Αποδήμων Καραβιωτών που οργάνωσε ο Δήμος Καραβά, στις 26 Αυγούστου 2019 στην παρουσία του Επιτρόπου Προεδρίας Φώτη Φωτίου. Η κ. Χατζηστεφάνου μίλησε στο Συνέδριο, εκθέτοντας τους σκοπούς και δράσεις του Συλλόγου της, αλλά και υπογραμμίζοντας τις δυσκολίες και τα προβλήματα που υπάρχουν. Τόνισε δε πως κύριος σκοπός του

συλλόγου είναι η διατήρηση της μνήμης του Καραβά, των ηθών και εθίμων και η επιστροφή στη γη του.

Στο τέλος του Συνεδρίου συστάθηκε Επιτροπή αποτελούμενη από τους προέδρους όλων των οργανωμένων συνδέσμων του Καραβά ανά το παγκόσμιο με στόχο τον συντονισμό κοινών δραστηριοτήτων και επιδιώξεων.

Οι κύριοι σκοποί του Συλλόγου είναι μεταξύ άλλων:

(α) Να συνενωθούμε όλοι οι Καραβιώτες για να διατηρήσουμε άσβεστη στη μνήμη μας τα ήθη και τα έθιμά μας και τις παραδόσεις μας. Να μεταδώσουμε στα παιδιά μας τη νοσταλγία για επιστροφή στον κατεχόμενο Καραβά, με διάφορες δραστηριότητες, για να μην ξεχάσουν την καταγωγή τους, π.χ. τον Χορό του Λεμονιού, Χριστουγεννιάτικες γιορτές, Λαμπριάτικο Β.Β.Ω, εκδρομές, φιλανθρωπικές εκδηλώσεις, κλπ.

(β) Να συμπαραστεκόμαστε και να ενισχύουμε τον αγώνα για τα δίκαια της Κύπρου.

(γ) Να βοηθούμε, να υποστηρίζουμε τους συγχωριανούς μας και να προσφέρουμε φιλανθρωπική προστασία στα μέλη του Συλλόγου.

(δ) Να συνεργαζόμαστε και να βοηθούμε άλλους οργανισμούς και συλλόγους, που έχουν τα ίδια ιδανικά και παρόμοιους σκοπούς με τον Σύλλογο μας, και

(ε) Να μην αναμιγνύεται ο Σύλλογός μας σε ζητήματα πολιτικά ή κομματικά.

Αγώνες στίβου στο Γ.Σ. Πράξανδρος

Αγώνες στίβου στο γήπεδο της Λάμπουσας

Ο Καραβάς και οι αθλητές του 1899 - 1974

Ανδρέας Πατέρας

Ο Καραβάς έχει βαθιές ρίζες στον αθλητισμό, μια παράδοση που ξεκινά από τον 19ο αιώνα, αμέσως μετά τους πρώτους Ολυμπιακούς αγώνες της σύγχρονης εποχής, το 1896.

Ο πρώτος γνωστός Καραβιώτης αθλητής αναφέρεται στην έκδοση «Χρυσό Παγκυπριονίκες» της Κυπριακής Ομοσπονδίας Στίβου και είναι ο Παναγιώτης Καλαβάς. Κέρδισε την πρώτη θέση στο αγώνισμα της σφαιροβολίας στους δευτέρους Παγκύπριους Αγώνες στίβου, που έγιναν στη Λεμεσό το 1899. Περιγράφεται ως γιγαντώσωμος, που δεν ανήκε σε σύλλογο και στα αποτελέσματα αναφέρεται ως «εκ Καραβά». Από την περιγραφή είναι φανερό ότι στους αγώνες έλαβε μέρος εντελώς άγνωστος και απροσόντος. Οι πληροφορίες μας λένε ότι στον Καραβά ήταν γνωστός ως «ο Πάναρος». Τόσος ήταν ο ενθουσιασμός που προκάλεσε η νίκη αυτή, η πρώτη για Κερυνειώτη αθλητή, που το σατιρικό έντυπο της Επαρχίας «Ο Ραγιάς» του αφιέρωσε ένα ποίημα στο οποίο έλεγε μεταξύ άλλων:

Αγώνες Κατακλυσμού – Ολισθηρός ιστός

«Σφαίραν τέσσαρας οκάδας,
ως και δράμια τριακόσια,
έρριψεν ο Καλαβάς,
εις εννέα τόσα μέτρα,
κατοστά σαρανταπέντε,
σαν να ήταν πακλαβάς».
Γεια σου Καλαβά μου,
νέε και γενναίε αθλητή.
Εις τους Ολυμπιακούς αγώνας,
να σε ιδω νικητή».

Ο Παναγιώτης καταγόταν από τη γνωστή οικογένεια Καλαβάδων του Καραβά και ήταν υγειονομικός επόπτης. Παντρεύτηκε στη Λάρνακα, όπου και εγκαταστάθηκε. Τα παιδιά της οικογένειας συνεχίζουν, γενιά με γενιά την αθλητική παράδοση της οικογένειας. Ο δισέγγονος του γιατρός Αλέξης Καλαβάς υπήρξε καλαθοσφαιριστής του Κεραυνού. Τα παιδιά του Αλέξη, Παναγιώτης και Θανάσης 12 και 10 χρονών, αγωνίζονται στις ομάδες των ακαδημιών της ΠΑΕΚ στο ποδόσφαιρο.

Ο Δημήτρης Πατέρας τερματίζει πρώτος στα 100 μέτρα

Παναγιώτης Καλαβάς

Γεώργιος Καλαβάς

Νεόφυτος Νεοφύτου

Κύπρος Τσέντας

Δεν υπάρχουν πληροφορίες για τον αθλητισμό στον Καραβά τα χρόνια που ακολούθησαν, μέχρι που, είκοσι ακριβώς χρόνια μετά, εμφανίστηκε ένας άλλος Καλαβάς, ανεπιός του πρώτου, που αναδείχθηκε δύο φορές χρυσός Παγκυπριονίκης. Ο Γιώργος Καλαβάς κέρδισε στους Παγκύπριους Αγώνες το 1919 στη λιθοβολία και το 1922 στη δισκοβολία. Αγωνιζόταν με τα χρώματα του Γ.Σ. Ζήνων της Λάρνακας, διότι εργαζόταν στα σχολεία της πόλης αυτής εκείνα τα χρόνια. Ήταν γυμναστής στο επάγγελμα και εργάστηκε για πολλά χρόνια και στα ελληνικά σχολεία της Αιγύπτου. Ο Γιώργος είναι αδερφός του γνωστού στους παλιούς Καραβιώτες, Λεωνίδα Καλαβά που είχε μύλο στην Πάνω Γειτονιά.

Σταθμό στην ανάπτυξη του αθλητισμού στον Δήμο, αποτέλεσε η εκδήλωση της γιορτής του Κατακλυσμού, που πρωτοδιοργανώθηκε το 1922. Η εφημερίδα ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ με τίτλο «Ναυτικοί Αγώνες εις Καραβάν», έγραφε στις 10 Ιουνίου 1922:

«Κατά την παρελθούσαν Κυριακήν και Δευτέραν, εορτήν της πεντηκοστής και του Αγίου Πνεύματος, ετελέσθησαν δια πρώτην φοράν, μετά τόσης επιτυχίας, οι προαναγγελθέντες ναυτικοί αγώνες εν Καραβά. Υπέρ τας οκτώ χιλιάδας κόσμου εκ Καραβά, Λαπήθου και περιχώρων συνεκεντρώθη παρά τα ερείπια της αρχαίας Λαμπούσης, ένθα ετελέσθησαν ναυτικοί αγώνες και λοιπά αγωνίσματα».

Μπορεί κανείς να φανταστεί τι σήμαινε για την εποχή εκείνη, για το 1922, να μαζετούν οκτώ χιλιάδες κόσμου στην παραλία του Καραβά.

Τα πρώτα χρόνια οι εκδηλώσεις περιλάμβαναν μόνο αγώνες θαλάσσης, «ναυτικά αγωνίσματα», όπως τα ονομάζει η εφημερίδα, στην παραλία δίπλα στο λιμανάκι. Δεν φαίνεται να υπήρχε άλλης μορφής αθλητική δραστηριότητα εκείνη την περίοδο. Πληροφορίες όμως από

παλιούς Καραβιώτες αναφέρουν ότι τα τελευταία χρόνια της δεκαετίας του 1920 άρχισαν να διοργανώνονται αθλητικές εκδηλώσεις στο Δημοτικό Σχολείο, που βρισκόταν απέναντι από την εκκλησία της Ευαγγελίστριας. Πρωτεργάτης ήταν ο Παγκυπριονίκης γυμναστής Γιώργος Καλαβάς, που περνούσε τους καλοκαιρινούς μήνες στη γενέτειρά του.

Γύρω στο 1930, για να τεθούν οι εκδηλώσεις πάνω σε πιο οργανωμένη βάση και να έρθουν οι νέοι πιο κοντά στον αθλητισμό, ιδρύθηκε ο ΓΣΑ, δηλαδή Γυμναστικός Σύλλογος Άρης. Πρώτος Πρόεδρος ήταν ο Ευτύχιος Χατζηλάμπρου, γιος του τότε δημάρχου Γρηγόρη Χατζηλάμπρου.

ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΙΒΟΥ

Ο Σύλλογος με εθελοντική δουλειά των Καραβιωτών προχώρησε στη δημιουργία γηπέδου στην παραλία της Λάμπουσας, ακριβώς πάνω από τον χώρο που διεξάγονταν οι ναυτικοί αγώνες. Το γήπεδο αυτό έμελλε να αποτελέσει σημείο αναφοράς για την αθλητική ανάπτυξη της κοινότητας. Οι γιορτές του Κατακλυσμού σήμαιναν πλέον για τους Καραβιώτες, αγώνες στίβου την Κυριακή στο γήπεδο αυτό και αγώνες θαλάσσης τη Δευτέρα στην παραλία από κάτω. Στους αγώνες λάμβαναν μέρος αθλητές και από άλλα χωριά της περιοχής, όπως Λάπηθος, Μύρτου, Βασιλεία, Άγιος Γεώργιος, αλλά και από την πόλη της Κερύνειας. Λάμβαναν επίσης μέρος και Τουρκοκύπριοι.

Έτσι από τη δεκαετία του 1930 ο Καραβάς είχε τους δικούς του ετήσιους αγώνες στίβου, που σταδιακά εξελίχθηκαν σε περιφερειακούς.

Σε μια πολύ προχωρημένη για τα δεδομένα της εποχής κίνηση, το 1937 ο ΑΡΗΣ οργάνωσε στο γήπεδο αυτό Παναγροτικούς Αγώνες, με συμμετοχή αθλητών από όλη την Κύπρο.

Τη δισκοβολία κέρδισε ο Καραβιώτης Γιώργος

Ασπίδα Νικόλα
Σιακόλα

Κώστας Διγενής

Πάμπος Στυλιανού

Αντρέας Κοζάκος

Νικήτα. Τα αδέρφια Νικόλας και Γιαννακός Σιακόλας κέρδισαν την πρώτη και τη δεύτερη θέση στη λιθοβολία.

Ο Νικόλας Σιακόλας, ο μετέπειτα γνωστός εργολάβος, κέρδισε και το πιο επίπονο αγώνισμα της διοργάνωσης, το πένταθλο, νίκη για την οποία του απονεμήθηκε η ασπίδα των αγώνων. Τα παιδιά του φυλάγουν μέχρι σήμερα με καμάρι την ασπίδα εκείνη, σαν πολύτιμο θησαυρό. Είναι σίγουρα ό,τι πιο παλιό υπάρχει από τις αθλητικές δραστηριότητες των Καραβιωτών. Κοιτάζοντας κάποιος αυτό το αθλητικό κειμήλιο και γνωρίζοντας την ιστορία του, σκέφτεται ότι ίσως η θέση του είναι σε μουσείο.

Οι εκδηλώσεις διακόπηκαν κατά την περίοδο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου του 1940 – 1945. Ξανάρχισαν το 1946 με τους αγώνες στίβου να είναι πάντα στο επίκεντρο. Η εφημερίδα «Ελευθερία» σε δημοσίευμα της, ημερομηνίας 20 Ιουνίου 1951 αναφέρει: «Τα αποτελέσματα των αγώνων εις τον Καραβάν». Από το άρθρο εκείνο διαβάζουμε ότι ο Αντρέας Κοζάκος κέρδισε τον δρόμο 100μ., ο Ερρίκος Παμπόρης τη δισκοβολία, ο Άθως Προεστός το τριπλούν, ο Ξάνθος Κουτσοκούμνης το μήκος, ο Κώστας Καραβίας το επί κοντώ και ο Γιώργος Τσιάλης τα 200μ. Διακρίθηκαν επίσης οι Σάββας Σιμιανός στο μήκος, Δημήτρης Κούβακας στη σφαιροβολία, Σταύρος Σιμιανός στα 1500μ. και Σοφοκλής Κουτσοκούμνης στο άλμα επί κοντώ.

Στα χρόνια που ακολούθησαν συνέχισαν να αγωνίζονται και να διακρίνονται πολλοί από τους αθλητές που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Σ' αυτούς προστέθηκε και ο Κωστής Διγενής, μια γνωστή και συμπαθής για όλους τους Καραβιώτες φυσιογνωμία, από την εργασία του στις εταιρείες των λεωφορείων. Αγωνιζόταν στα 800μ. και 1500μ.

Το γεγονός όμως που ξεχώρισε στη δεκαετία του 1950 ήταν η νίκη του Δημήτρη Πατέρα,

στους Παγκύπριους αγώνες στίβου του 1958. Ήταν ο τρίτος στη σειρά Καραβιώτης χρυσός Παγκυπριονίκης και κέρδισε σε ένα από τα πιο θεαματικά αγωνίσματα του στίβου, τον δρόμο 100μ. Την κούρσα μιας ανάσας, όπως την ονομάζουν οι αθλητικογράφοι, που ξεσηκώνει τους θεατές. Όπως ξεσήκωσε ο Δημήτρης τους Κερυνιώτες εκείνη την ημέρα, στο δικό τους στάδιο, στο Γ.Σ. Πράξανδρος.

Ο Δημήτρης ήταν τότε 18 χρόνων, μαθητής Γυμνασίου. Ήταν από τις λίγες περιπτώσεις που έφηβος αθλητής κέρδισε σε αγώνα των αντρών. Για τον σύλλογο της Κερύνειας, τον Πράξαντρο, ήταν η μοναδική πρώτη νίκη εκείνης της χρονιάς, σε αγώνες που έγιναν στη δική του έδρα.

Από το 1960 και μετά έχουμε λεπτομερή καταγραφή των αθλητικών γεγονότων στην Επαρχία μας για ένα αριθμό ετών (δυστυχώς, όχι όλων). Ο αθλητικογράφος - ερευνητής Σάββας Κοσιάρης, στο βιβλίο του «Φλόγα που καίει» προβάλλει πολλές από τις αθλητικές δραστηριότητες στην Επαρχία Κερύνειας κατά την περίοδο αυτή. Απ' εκεί μπορούμε να εντοπίσουμε και τις διακρίσεις Καραβιωτών αθλητών στον στίβο. Έτσι διαβάζουμε ότι στα πρώτα «Μάτσεια», δηλαδή τους Επαρχιακούς Αγώνες Στίβου το 1961, ο Πασχάλης Ηλιόπουλος ήταν δεύτερος στο δρόμο 100μ., ο Παναγιώτης Κοσιάρης έκτος στα 200 μ. και πέμπτος στα 400 μ., ο Αντρέας Πισιαλής, τέταρτος στα 800 μ., ο Γιώργος Σολωμού πέμπτος στα 1500 μ. και ο Τάκης Βλάχος δεύτερος στο άλμα εις ύψος.

Στα χρόνια που ακολούθησαν Καραβιώτες αθλητές συνέχισαν να διακρίνονται σε περιφερειακούς, μαθητικούς, επαρχιακούς και Παγκύπριους αγώνες. Οι αγώνες διεξάγονταν σε διάφορα στάδια. Στο Δημητριάδειο Στάδιο, δηλαδή το Γ.Σ. Πράξαντρος στην Κερύνεια, στο γήπεδο του Γυμνασίου Λαπήθου, στο γήπεδο της Λάμπουσας στον Καραβά, και στο γήπε-

δο του Αγίου Γεωργίου. Και κατά την περίοδο αυτή εμφανίστηκαν Καραβιώτες αθλητές που διακρίθηκαν και σε παγκύπριο επίπεδο.

Ο Νίκος Χατζηστεφάνου στα Μάτσεια το 1965 κέρδισε την πρώτη θέση στον δρόμο 200μ. και το 1966 τη δεύτερη θέση στο άλμα εις μήκος. Στους αγώνες του Κατακλυσμού στον Καραβά το 1965 και το 1966 κέρδισε τη δεύτερη θέση στο άλμα εις μήκος και το 1966 και τη δεύτερη θέση στα 200 μ. Συμμετείχε επανειλημμένα σε τοπικούς, περιφερειακούς και Επαρχιακούς αγώνες, αλλά και σε Παγκύπριους μαθητικούς.

Ο Τηλέμαχος Κληρίδης κέρδισε τη δεύτερη θέση στα Μάτσεια το 1969 στο άλμα επί κοντώ. Παράλληλα διετέλεσε για πολλά χρόνια ποδοσφαιριστής της ΑΕΚ, κατά την περίοδο μάλιστα 1972-1973 ήταν αρχηγός της ομάδας.

Ο Νίκος Καλλής κέρδισε την πρώτη θέση στα 200 μ. στους αγώνες του Κατακλυσμού το 1966, ενώ ταυτόχρονα αγωνιζόταν ως ποδοσφαιριστής στην ομάδα της ΑΕΚ.

Την ίδια περίοδο διακρίθηκαν ο Ανδρέας Μπίλλης στον δρόμο 100 μ., 200 μ. και στο άλμα εις μήκος και οι Παναγιώτης Μαυρομμάτης, Δώρος Χατζηδαμιανού και Κύπρος Στεφάνου στο άλμα επί κοντώ.

Ο Κύπρος Τσέντας, το 1969, κέρδισε τη δεύτερη θέση στον δρόμο 110 μ. με εμπόδια στους Παγκύπριους μαθητικούς αγώνες, που έγιναν στο ΓΣΠ στη Λευκωσία.

Ο Πάμπος Στυλιανού κέρδισε τη δεύτερη θέση στη δισκοβολία, στους Παγκύπριους μαθητικούς αγώνες το 1970, στη Λεμεσό.

Ο Νεόφυτος Νεοφύτου το 1970 κέρδισε την πρώτη θέση στους Παγκύπριους μαθητικούς αγώνες στον δρόμο 800 μ. στο ΓΣΟ στη Λεμεσό. Την ίδια χρονιά κέρδισε στα 800 μ. και τους Παγκύπριους εφηβικούς αγώνες, στο στάδιο ΓΣ Πράξανδρος στην Κερύνεια.

Το 1973 εμφανίζεται μια από τις μεγαλύτερες αθλήτριες που ανέδειξε ο κυπριακός στίβος. Η Ρένα Παγδατή κόρη του Αντρέα και της Ευγενίας Παγδατή, που το πατρικό της σπίτι βρίσκεται κοντά στην εκκλησία της Ευαγγελίστριας. Στους Παγκύπριους αγώνες στίβου, που έγιναν στην Κερύνεια εκείνη τη χρονιά, κέρδισε την πρώτη θέση στο ύψος και τη δεύτερη θέση στο μήκος.

Την πρώτη της αυτή εμφάνιση ακολούθησε μία καριέρα γεμάτη θριάμβους. Κέρδισε 13 χρυσά μετάλλια και πολλά ασημένια και χάλκινα σε Παγκύπριους αγώνες στα 100 μ. με εμπόδια, στο ύψος, στο μήκος, στο πένταθλο. Πολύ χρυσάφι, ασήμι και χαλκός λέει χαρακτηριστικά ο αθλητικογράφος Πέτρος Χατζηχριστοδούλου, που συγκέντρωσε τα σχετικά στοιχεία. Στους Πανελλήνιους Αγώνες, στους οποίους λάμβανε τότε μέρος με την ομάδα του ΓΣΠ έχει οκτώ πρώτες νίκες: τρεις στα 100 μ. με εμπόδια, δυο στο πένταθλο, δυο στη σκυταλοδρομία 4x100 και μια στο μήκος.

Ως μέλος της Εθνικής Ομάδας της Ελλάδος κέρδισε διακρίσεις σε Βαλκανικούς και Μεσογειακούς Αγώνες. Έχει καταρρίψει το Παγκύπριο ρεκόρ στο ύψος και στη σκυταλοδρομία 4x100. Ήταν μέλος της Εθνικής ομάδας της Ελλάδος που κατέρριψε το πανελλήνιο ρεκόρ στη σκυταλοδρομία τέσσερα επί εκατό. Κατέχει ακόμη το Παγκύπριο και Πανελλήνιο ρεκόρ στο αγώνισμα του πεντάθλου, το οποίο έχει γίνει πλέον έπταθλο.

Άνθρωπος με πνευματικές ανησυχίες η Ρένα, πήρε πτυχίο Οικονομικών από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών το 1978. Στη συνέχεια, επιζητώντας να εμβαθύνει σ' αυτό που είχε επιλέξει να κάνει στη ζωή της, πήρε πτυχίο στην Επιστήμη της Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, από το ίδιο Πανεπιστήμιο, το 1984. Εργάζεται ως γυμνάστρια - βοηθός διευθύντρια στο Περιφερειακό Γυμνάσιο Ξυλοφάγου.

Η Εθνική Ομάδα Ελλάδας στη σκυταλοδρομία.
Η Ρένα Παγδατή δεύτερη από δεξιά

Η Ρένα Παγδατή στα εμπόδια

Οικογενειακή φωτογραφία της Ελένης Γ. Αργυρίδη
(δεύτερη από δεξιά, 1967)

Οικογενειακή φωτογραφία της Ευφροσύνης
Κωνσταντίνου (πρώτη από αριστερά) με τον Καρπή,
τον Πολύκαρπο και την Ουρανία

Οι μαμμούδες και οι γιατροί - μάμμοι του Καραβά

Χρυσόστομος Γεμέτσας

Στο άρθρο γίνεται αναφορά σε έξι μαμμούδες του Καραβά. Την Κυριακή Νικολάου, την Ελένη Κωστή Βλάχου - τη Βλάχενα, την Ευφροσύνη Δήμου Πολυκάρπου ή Αηγροσίτισσα, την Ευρυδίκη Πορφύρη ή Πορφύρενα, την Ελένη του Γιώρκου του Πέτσα και τη Μαρούλα τη νοσοκόμα. Κοντά τους, για τις δύσκολες ιδιαίτερα γέννες, ο γιατρός Λοΐζος Κ. Ψάθας. Ο τελευταίος γιατρός γυναικολόγος που ξεγέννησε δεκάδες Καραβιώτισσες ήταν ο Άθως Προεστός.

Γενικά

Στα παλιά τα χρόνια οι γιατροί και ιδιαίτερα οι γυναικολόγοι ήταν δυσεύρετοι. Πολλές γυναίκες γεννούσαν με τη βοήθεια των μανάδων τους ή και συγγενικών τους προσώπων. Τα ποσοστά θνησιμότητας των νεογνών και των λεχώνων ήταν στα ύψη. Το επάγγελμα - λειτούργημα της μαμμούς ήταν οικογενειακό. Οι περισσότερες μαμμούδες έμαθαν την τέχνη από τη μάνα τους. Τις αρχές του 20ού αι. εμφανίζονται οι μαμμούδες με δίπλωμα. Το 1923 η τότε Αγγλική αποικιοκρατική κυβέρνηση εξέδωσε διάταγμα, με το οποίο απαγορευόταν να ασκείται το λειτούργημα της μαμμούς χωρίς την κατοχή διπλώματος. Οι παραδοσιακές μαμμούδες αναγκάστηκαν να παρακολουθήσουν σειρά μαθημάτων στα νοσοκομεία της Κερύνειας και της Λευκωσίας και να αποκτήσουν το σχετικό δίπλωμα.

Η ετοιμόγεννη νήστευε και κοινωνούσε μια βδομάδα πριν τη γέννα. Η μαμμού έδινε εκ των προτέρων οδηγίες να καθαριστεί το σπίτι «που γωνιάς» και να ζυμώσουν κουλούρια, γλυτζιστά και άλλες λιχουδιές για τα «τζεράσματα». Μετά τη γέννα συνήθως προσφερόταν παξιμάδι βουτηγμένο σε κρασί και κου-

λούρι με χαλούμι.

Τη μαμμού συνόδευε τις περισσότερες φορές βοηθός «η καρτούσα», που η δουλειά της ήταν να κρατά και να βοηθά την ετοιμόγεννη. Τα εργαλεία - σύνεργα της μαμμούς ήταν: κλύσμα, φάρμακο για το κλύσμα, ψαλίδια για το αρφαλόκομμα, κλωστή νηματένη για το δέσιμο, βαμβάκι και αντισηπτικό.

Όταν έπιαναν οι πόνοι την ετοιμόγεννη καλούσαν αμέσως τη μαμμού. Έβραζαν δύο «χαρτζιά» με νερό. Ένα για τη γυναίκα και ένα για το μωρό. Η γυναίκα γεννούσε καθισμένη σε ειδική καρέκλα «το σελλίν». Όταν η γυναίκα γεννούσε, η μαμμού έκοβε και έδενε τον ομφάλιο λώρο «το αρφάλιν». Ακολουθούσε ο καθαρισμός της λεχώνας. Τον πλακούντα, «το ταίρι», το έθαβε η ίδια η μαμμού σε μέρος «που να μην δκιασσελιζεται». Στη συνέχεια έλουζε το μωρό και το «πόλουμαν» το έχυνε σε μια γωνιά.

Το χαρτζηλίκι, «πλούμισμαν», της μαμμούς κυμαινόταν από πενταροδεκάρες μέχρι χρυσή λίρα, ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες της οικογένειας. Πολλές φορές αρκούσαν να τη φιλέψουν με προϊόντα «που γιωρκούσαν» οι ίδιοι.

Στις δύσκολες και πολύπλοκες γέννες καλούσαν για βοήθεια τους γιατρούς Λοΐζο Ψάθα, τον Φειδία Παρασκευαΐδη και τον Ευθύβουλο Παρασκευαΐδη από τη Λάπηθο και τον Σπύρο Χαραλαμπίδη από την Κερύνεια. Η μαμμού έμενε κοντά στη λεχώνα δύο μερόνυχτα, για να παρακολουθεί την κατάστασή της.

Μετά από τρεις μέρες καλούσαν τον ιερέα της ενορίας ή της κοινότητας για να κάνει αγιασμό και να διαβάσει ευχές για την υγεία της λεχώνας και του παιδιού. Την όγδοη μέρα η μαμ-

μού έκανε και «το σταύρωμα» της λεχώνας. Στις εννιά μέρες εκκλησίαζαν το νεογέννητο και του έδιναν και το όνομα του - συνήθως του παππού ή της γιαγιάς. Ακολουθούσε «το ποσαράντωμα».

Στα βαφτίσια του μωρού η μαμμού είχε τιμητική θέση, όπως και στο «ζιαφέτιν» που ακολουθούσε.

Κυριακή Νικολάου

Η πρώτη που καταγράφεται ότι εξασκούσε το επάγγελμα της μαμμούς στον Καραβά ήταν η Κυριακή Νικολάου, που ήταν δασκάλα στο δημοτικό του Καραβά την περίοδο 1890 - 1904. Όταν το 1905 παντρεύτηκε τον Σάββα Σπανούδη υποχρεώθηκε από την Αγγλική διοίκηση, που δεν επέτρεπε στις παντρεμένες δασκάλες να υπηρετούν στα σχολεία, να υποβάλει παραίτηση.

Δυστυχώς όμως ο άντρας της πέθανε νωρίς, οπότε για να βγάλει τα προς το ζην άρχισε να ασκεί το επάγγελμα της μαμμούς.

Ο Σάββας Σπανούδης είχε αδελφό τον Κωνσταντίνο Σπανούδη, ο οποίος έλαβε μέρος στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο - κατατάχθηκε στον Γαλλικό στρατό - και σκοτώθηκε σε μάχη στο Βερδέν της Γαλλίας. Προς τιμή του ο δρόμος από την Ευαγγελίστρια μέχρι του Ιάπωνα και του Τάκη Γιωρκατσή ονομάστηκε οδός Κωνσταντίνου Σπανούδη.

Ευφροσύνη Κωνσταντίνου

Η Ευφροσύνη ήταν γυναίκα του Δημοσθένη Πολυκάρπου, τον οποίο παντρεύτηκε το 1926, γι' αυτό και ήταν γνωστή ως η Ευφροσύνη του Δήμου του Καρπή η Αηγροσίτισσα. Έχει καταγωγή από Καλογραία και Άγιο Αμβρόσιο. Από τον γάμο της με τον Καρπή απέκτησε δύο παιδιά, την Ουρανία Σάββα Φιλίππου και τον Πολύκαρπο Δημοσθένη Πολυκάρπου. Ο τελευταίος πήγε μικρός στην Αμερική και έγινε εστιάτορας. Η μαμμού έμενε μέχρι το 1974 με

την κόρη της την Ουρανία στη Λεωφόρο Νέστορος αρ. 17 στην Κάτω Γειτονιά. Πήγε στην Αμερική το 1945, όπου βρίσκονταν ο γιος και ο άντρας της. Δεν της άρεσε και μετά από λίγους μήνες επέστρεψε στον Καραβά. Έφυγε από τη ζωή στις 18 του Οκτώβρη του 1986. Ο Δήμος του Καρπή, «ο Αμερικάνος», έφυγε στις 20 του Αυγούστου του 1982.

Την τέχνη της μαμμούς, που ασκούσε από το 1940, την έμαθε από μια Ελλαδίτισσα γιατρό. Μεταφορικό της μέσο, για τις μετακινήσεις της εκτός Καραβά, ήταν ένα συμπαθές γαϊδουράκι. Η φήμη της έφτανε μέχρι Λάπηθο, Βασιλεία, Άγιο Αμβρόσιο, Καλογραία. Ξεγέννησε δεκάδες Καραβιώτισσες και γυναίκες από την Ελιά και τα Φτέρυχα.

Ήταν ευαίσθητη και συμπονούσε τον φτωχόκοσμο - η φτώχεια μάλιστα την περίοδο 1940 - 1960 την επαρχία μας. Από τους περισσότερους δεν έπαιρνε λεφτά. Κουβαλούσε μαζί της, μεταξύ άλλων, σεντόνια για να «τουλουπιάσει» τα νεογέννητα, όπως και κατσαρόλες για το βράσιμο του νερού.

Καμάρωνε με περηφάνια όταν την αναγνώριζαν στα διάφορα πανηγύρια της επαρχίας: «τούτη έν' η μαμμού που τον Καραβά». Η ίδια θυμόταν όλους όσους ξεγέννησε και τους είχε καταγραμμένους σε «δευτέρη».

Μεταξύ αυτών που ξεγέννησε ήταν και ο μετέπειτα συμπέθερος της Κώστας Γιαννακού, γιος της Βαθούς του Ποϊνά. Όπως αφηγείτο στα εγγόνια της «είχα πολλές δύσκολες γέννες, ιδιαίτερα όταν τα μωρά έρχονταν ανάποδα ... με ψυχραιμία όμως και υπομονή τα κατάφερνα... ήταν καλός ο δάσκαλός μου».

Με τα λίγα χρήματα που της έδιναν για τις γέννες αγόρασε κάποια ξεροχώραφα. «Εξιπετρίσαμεν τα τζι εφυτέψαμεν λεμονιές ... ήταν το εισόδημα της οικογένειας του γαμπρού μου, του Σαββή του Φιλίππου».

Εργόχειρο με σμιλί της Ευφροσύνης Κωνσταντίνου

Η μαμμού Ευφροσύνη Κωνσταντίνου

Η Ευφροσύνη ήταν βαθιά θρησκευόμενο άτομο και εκκλησιαζόταν τακτικά. Ζύμωνε η ίδια τους άρτους και ήταν μαστόρισσα στο στόλισμα του πανερκού με τα κόλλυβα. Με άρτους και κόλλυβα προμήθευε πολλές φτωχές οικογένειες. Ένα επιπρόσθετο χάρισμα της μαμμούς ήταν το μπλέξιμο με σμιλί παπλωμάτων και τραπεζομάντηλων. Την τέχνη αυτή την έμαθε και στην κόρη της την Ουρανία. Μετά την Τουρκική εισβολή του 1974 ασχολείται πιο εντατικά με το σμιλί. «Εκάμαμεν τόσα όσα είχαμε στον Καραβά τζιαι άλλα τόσα ... επροίτζισα ούλλες μου τες αγγόνισσες ... τη Σούλα, τη Δέσπω και τη Μαριάννα ...», έλεγε με καμάρι. Με την όλη δράση και συμπεριφορά της η μαμού «η Αηγροσίτισσα» κέρδισε τον σεβασμό και την εκτίμηση όλων.

Ελένη Κωστή Βλάχου

Ίσως η πιο γνωστή από τις μαμούδες του Καραβά. Γεννήθηκε το 1906 με γονείς τον Χατζηκυριάκο και τη Χατζησοφία. Γύρω στο 1925 παντρεύτηκε τον Κωστή Βλάχο, σκαρπάρη στο επάγγελμα, τον γιο της Μαρικκάλας. Από τον γάμο τους απέκτησαν τους Χαριτού Χρίστου Κίρκου, Αντρέα Βλάχο, Σοφία Γαβριήλ Χατζηδαμιανού και Τάκη Βλάχο. Συνήθως έμενε στο σπίτι της κόρης της της Χαριτούς, αρχικά στην οδό Μιχαήλ Τριφούρτζη και τα τελευταία χρόνια πριν την εισβολή στην οδό Ιάκωβου Πατάτσου.

Το λειτούργημα της μαμμούς ήταν οικογενειακό, αφού τόσο η μάνα της η Χατζησοφία, όσο και η στετή της η «Κάσινα» εξασκούσαν αυτό το επάγγελμα. Η δε κόρη της η Χαριτού ήταν η βοηθός της στις γέννες. Η Ελένη δεν πήγε σχολείο. Έμαθε μόνη της να διαβάξει και να γράφει. Μικρή βοηθούσε τη μάνα της στις γέννες. Αφού έμαθε καλά την τέχνη άρχισε να δουλεύει μόνη της. Το 1923 η τότε Αγγλική αποικιοκρατική κυβέρνηση την υποχρέωσε, όπως όλες τις μαμούδες, να αποκτήσει το

Η μαμού Ελένη Κωστή Βλάχου

σχετικό δίπλωμα. Πήγε στο Νοσοκομείο «της Χώρας», όπου διέπρεψε και πήρε το δίπλωμα με διάκριση.

Ήταν η αγαπημένη μαμού των Καραβιωτών και της επαρχίας της Κερύνειας. Κοινωνική, γλυκομίλητη, προσιτή και αγαπητή. Έχειρε εκτίμησης και σεβασμού από όλους. Ξεγεννούσε γυναίκες από τον Καραβά και τα γύρω χωριά. Έμπειρη, υπομονετική και ήρεμη, με τον γλυκό της τρόπο βοηθούσε τις γυναίκες να ξεπεράσουν τους πόνους της γέννας. Η φήμη της έφτανε μέχρι το Διόριος - Λιβερά - Κορμακίτη, όπου πήγαινε με το γαϊδουράκι της. Πολλές φορές ξαγρυπνούσε δύο μερόνυχτα κοντά στην ετοιμόγεννη. Κάποτε οι γέννες ήταν συνεχόμενες και έτρεχε από το ένα σπίτι στο άλλο. Όλη αυτή η ένταση και οι πολλές ώρες αναμονής την οδήγησαν στο κάπνισμα. Ήταν ίσως η πρώτη Καραβιώτισσα που κάπνιζε.

Η αμοιβή της ήταν 1-2 σελίνια ή γεννήματα που «γιωρκούσε» η οικογένεια. Κάποιοι «εχούμενοι» έβαζαν χρυσά ή ασημένια νομίσματα μέσα στο νερό που λουζόταν για πρώτη φορά το μωρό.

Ήταν και πρακτική γιατρός και βοηθούσε τις γυναίκες που δεν μπορούσαν να τεκνοποιήσουν. Τους έκανε θεραπείες με βότανα, βράστη και άλλα.

Διατηρούσε βιβλίο για τις γέννες που έκανε, γύρω στις χίλιες. Δυστυχώς το «δευτέρι» αυτό, όπως και άλλα κειμήλια της οικογένειας παρέμειναν στον Καραβά, όταν τον Ιούλιο του 1974 πήρε τον δρόμο της προσφυγιάς.

Βαθιά θρησκευόμενη, πήγε οκτώ φορές στον Πανάγιο Τάφο. Όταν επέστρεφε από το «προσκύνημα», η χατζίνα μοίραζε σταυρουδάκια και εικονούδες σε όλα τα παιδιά της γειτονιάς.

Πέτρινα τα πρώτα χρόνια της προσφυγιάς. Αφού περιπλανήθηκε αρκετά με τον άντρα της τον Κωστή, κατέληξαν στη Λεμεσό. Πικραμένη, με βαρύ τον πόνο του ξεριζωμού, έφυγε τον Φλεβάρη του 1982 σε ηλικία 76 χρονών. Έμεινε ανεκπλήρωτη η επιθυμία της να επιστρέψει στα άγια χώματα του Καραβά, που τόσο αγάπησε. Ο καημός της ήταν «να επιστρέψουν τουλάχιστον τα παιδικιά τζιαι τα αγγόνια μου».

Ευρυδίκη Χρυσάνθου

Ήταν γνωστή ως η μαμού η Πορφύρενα. Γεννήθηκε το 1897. Γονείς της ο Χρύσανθος και η Αικατερίνη Χρυσάνθου από την ενορία της Ευαγγελίστριας. Αδέλφια της η Παναγιώτα Γεωργίου Τσιαούσιη, η Ελένη Διονυσίου, ο Χα-

Η Ευρυδίκη Χρυσάνθου (πρώτη από δεξιά) με την Ελλού Χ. Χρυσάνθου και τον γιο της Μάριο (Φωτογραφία στη Μονή Κύκκου, 1970)

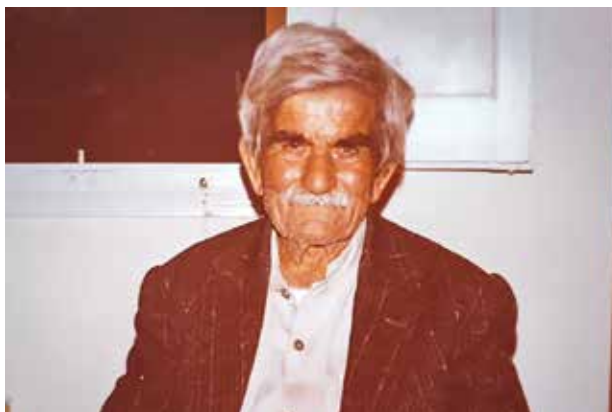
ράλαμπος Χρυσάνθου, ο Κώστας Χρυσάνθου - πεθερός του Βαρναβή Χρίστου Βαρνάβα και ο Λοΐζος Χρυσάνθου Λοκουμάς. Η Παναγιώτα και ο Λοΐζος μετανάστευσαν μικροί στην Αμερική όπου και πέθαναν.

Παντρεύτηκε τον Πορφύρη Κύρκο, που ήταν «κκιρατζής» στο επάγγελμα - κουβαλούσε με τα γαϊδούρια ή τις μούλες αμμοχάλικα από τη θάλασσα και χώμα για οικοδομικές και άλλες εργασίες. Αδέλφια του Πορφύρη ήταν ο Κυριάκος, ο Παπά Γιακουμής, η Παναγιώτα και η Ελένη. Είχαν μια κόρη μόνο τη Σωτήρα (1929 - 2004) η οποία παντρεύτηκε τον Δημήτρη Κυριάκου Χατζηστυλλή. Έξι τα εγγόνια της: Μαρία Τάκη Πηδιά, Πορφύρης - ο αϊλουρος τερματοφύλακας της ΑΕΚ Καραβά που βρίσκεται στις ΗΠΑ, Ευρυδίκη - Κίκα, Κυριάκος, Ευθαλία και Έλλη.

Η Πορφύρενα έμαθε τα βασικά για το επάγγελμα της μαμμούς από συγγενικό της πρόσωπο. Ξεγέννησε δεκάδες Καραβιώτισσες. Μεταξύ άλλων ξεγέννησε τους Παντελή και Γιαννάκη Γεμέττα. Μάλιστα η Σωτήρα βάφτισε τον Παντελή και η ίδια η Ευρυδίκη τον Γιαννάκη. Βασικά ήταν η μαμμού της ενορίας της Αγίας

Ο Δημήτρης Κ. Χατζηστυλλής με τη γυναίκα του Σωτήρα Πορφύρη Κύρκου και τα παιδιά τους

Ο Πορφύρης Κύρκος

Ειρήνης. Με το γαϊδουράκι της πήγαινε μέχρι τη γειτονική Λάπηθο - ενορίες Αγίου Μηνά και Αγίου Λουκά. Με δικής της επινόησης «γιατροσόφια» έδινε οδηγίες σε ζευγάρια που είχαν πρόβλημα τεκνοποίησης, με αρκετές επιτυχίες.

Διέμενε στην ενορία της Αγίας Ειρήνης, στην Πάνω Γειτονιά, δίπλα από το σπίτι της κόρης της της Σωτήρας, στην οδό Κάδμου 3 - λίγα μέτρα από την ομώνυμη εκκλησία. Η μαμμού πέθανε στον Καραβά στις 20 του Μάρτη του 1973 και αναπαύεται στο κοιμητήριο του Άη Πέτρου.

Ελένη Γεωργίου Πέτσα Αργυρίδη

Γεννήθηκε στη Λάπηθο το 1912. Γονείς της ο Κυριάκος Κατσαμπρόκος και η Αθηνά Γιαγκουλλά. Παντρεύτηκε στον Καραβά τον Γεώργιο Αργυρίδη ή Αργύρη - ήταν γνωστός στους Καραβιώτες ως ο Γιώρκος ο Πέτσας. Ο Γιώρκος, που ήταν πελεκάνος στο επάγγελμα, είχε αδελφό τον γνωστό δάσκαλο - εκπαιδευτικό Φιλάρετο Αργυρίδη. Γέννησαν ένα μόνο γιο, τον Αντρέα Αργυρίδη, που ζει στη Λευκωσία. Το σπίτι τους βρισκόταν στην οδό Μάρκου Δράκου 14 - αφητηρία το συνεργατικό του Γιαννακού και τέρμα η Ευαγγελίστρια. Η μαμμού έφυγε από τη ζωή το 1997.

Η μαμμού Ελένη Γ. Αργυρίδη (πρώτη από δεξιά) με την οικογένειά της

Ο Αντρέας Αργυρίδης αναπολεί και θυμάται: «Η μάνα μου έμαθε την τέχνη της μαμμούς από τον Λαπηθιώτη γιατρό Ευθύβουλο Παρασκευαΐδη - δούλεψε πολλά χρόνια στην κλινική των αδελφών Παρασκευαΐδη (Ευθύβουλος και Κώστας) στη Λευκωσία. Ύστερα διορίστηκε νοσοκόμα στο νοσοκομείο Πεδουλά, όπου εργάστηκε για μια πενταετία περίπου. Τελευταίος της σταθμός το νοσοκομείο Κερύνειας».

Ο τροχός της μνήμης γυρίζει. «Η μητέρα μου ήταν η μαμμού της ενορίας της Ευαγγελίστριας. Έρχονταν οι αντράδες ή τα μεγαλύτερα παιδιά: «μαμμού η γυναίκα μου / μάνα μας τζοιλιοπονά. Βούρα». Συνεχίζει ο Αντρέας. «Ξαπολούσε ό,τι έκαμνε, έπαιρνε τα σύνεργα της και πήγαινε στο σπίτι της ετοιμόγεννης. Επέστρεφε κουρασμένη αλλά ανακουφισμένη. Επ'ήν ούλλα καλά. Δόξα σοι ο Θεός».

Της άρесе να βαφτίζει παιδιά γυναικών - ιδιαίτερα φτωχών οικογενειών - που ξεγεννούσε. Δεκάδες είναι τα βαφτιστικά της στον Πεδουλά, στον Πρόδρομο και στον Καραβά.

Κάποιες Καραβιώτισσες που ξεγέννησε ήταν η Αντρούλα του Κωστή του Χατζιώτη, η γυναίκα του Πέτρουλλου και η γυναίκα του Γληόρη του Μονογιού

Μαρούλα Παπάμιχαλ-Παπασταύρου

Είναι κόρη του ιερέα της Ορόκλινης Παπάμιχαλ και της παπαδιάς Κατερίνας. Γεννήθηκε το 1940 στην Ορόκλινη της Λάρνακας και έχει έξι αδέρφια. Το 1962 διορίστηκε στο νοσοκομείο της Λαπήθου και μετά από πέντε χρόνια παντρεύτηκε τον Αντρέα Ιωάννου από την ενορία της Αγίας Αναστασίας της γειτονικής Λαπήθου. Έχουν δύο παιδιά τη Γεωργία και τον Κώστα. Αρχικά έμενε σε δωμάτιο στο νοσοκομείο. Όταν παντρεύτηκε, εγκαταστάθηκε στον Καραβά. Τελευταίος της σταθμός το σπίτι του Γιώργου Θρασυβούλου στην οδό Μάρκου Δράκου - κοντά στην Ευαγγελίστρια. Σήμερα μένει στη Δασούπολη της Λευκωσίας.

Είναι η μικρότερη και η μόνη επιζώσα από τις έξι μαμμούδες που μνημονεύσαμε. Συνεργάστηκε κατά καιρούς με τους γιατρούς Αρκατίνη, Θεοκλήτου, Χατζηκοντή και Κτωρίδη.

Ξεγέννησε δεκάδες Καραβιώτισσες, όπως και γυναίκες από τη Λάπηθο, τη Βασίλεια, τα Πάναγρα και τη Μύρτου. Η ίδια θυμάται κάποιες Καραβιώτισσες. «Μεταξύ πολλών αθθυμούμαι τη Γιαννούλα του Αντρόνικου, τη Μαρούλα Χριστάκη Παγδατή, την Αντριανού του Κούκουρου - γυναίκα του Αντρέα Κίρκου, τη Χρυστάλλα Αντρέα Κοσιάρη, την Ελένη Πέτρου Σιδερά (Μουζωμένου), τη Μαρούλλα Γιώρκου

Πατσαλοσαββή (Κασάπη), τη Σωτήρα Ιωσήφ Φιούρη - Ποταμίτη».

Αναπολεί με συγκίνηση και βουρκώνει «Στις 20 Ιουλίου 1974 και ενώ γίνονταν μάχες νότια του νοσοκομείου ξεγέννησα την κόρη του Σώτου του Σατράκκη ... τελευταία μου γέννα στις 3 του Αυγούστου του 1974 ... ήταν ένα μωρόν που τη Βασίλεια». Η τελευταία νοσοκόμα - μαμμού του Καραβά.

Λοΐζος Ψάθας - Ο γιατρός μαιευτήρας

Ο Λοΐζος Ψάθας, 1973

Λοΐζος Ψάθας, ο γιατρός, ο επιστήμονας, ο πολιτευτής, ο δήμαρχος Καραβά, ο Άνθρωπος. Γεννήθηκε γύρω στο 1890. Γονείς του ο Κώστας (Σάββας) και η Ελεγκού. Ο πατέρας του, από τους Χαρβατζιούνηδες, ήταν πρωτομάστορας στην παραδοσιακή ξυλογλυπτική (σκαλιστά ερμάρια, μπαούλα, σεντούτζια κλπ). Είχε τρία αδέρφια, τη Μαρίτσα Φραντζέσκου Κωστή Χατζηφραντζέσκου - Ταντή, τον μάστρε Βαγγέλη τον σκαρπάρη και τη Χρυσταλλού - μητέρα του Χρίστου Ψάθα και της Αναστασίας Πέτρου Βασιλειώτη. Παντρεύτηκε δύο φορές. Η πρώτη του γυναίκα πέθανε μόλις τελείωσε την Ιατρική Σχολή. Η δεύτερη του γυναίκα, η δασκάλα η Χρυσταλλήνη, καταγόταν από την ενορία του Τρυπιώτη της Λευκωσίας. Μετακόμισαν στη Λευκωσία στην οδό Ηρακλέους 8 κοντά στην Αρχιεπισκοπή γύρω στο 1955. Δεν έκαναν παιδιά.

Τέλειωσε το Διδασκαλικό Κολλέγιο Μόρφου, αλλά εργάστηκε ελάχιστα χρόνια στη Δημοτική Δημόσια Εκπαίδευση. Παράτησε τη διδασκαλική και πήγε και σπούδασε γιατρός στην Αθήνα. Ανήσυχο πνεύμα και πολυμαθής, αφιερώθηκε στην επιστήμη του. Πήγαινε τακτικά σε Ελλάδα, Ελβετία και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και συμμετείχε σε ιατρικά συνέδρια.

Ζούσε, μετά τις σπουδές του, στον Καραβά και ήταν ο μοναδικός γιατρός - μάμμος της ευρύτερης περιοχής. Μετά το 1955 δυο - τρεις

φορές την εβδομάδα ερχόταν στη γενέτειρά του με το ιδιωτικό του αυτοκίνητο και εξέταζε στο σπίτι της αδελφής του της Μαρίτσας ετοιμόγεννες, λεχώνες και άλλους ασθενείς. Κατέφθαναν από το πρωί και περίμεναν υπομονετικά στη σειρά. Νοσοκόμα η αδελφή του η Μαρίτσα. Οι διαγνώσεις του, κατά τη διάρκεια της μακροχρόνιας εξάσκησης του ιατρικού του λειτουργήματος, ήταν κατά κανόνα σωστές. Την περίοδο 1925-1960 ξεγένησε εκατοντάδες γυναίκες και πρόσφερε αφειδώλευτα τις υπηρεσίες του - ανατολικά μέχρι την Κερύνεια και δυτικά μέχρι τα Λιβερά. Ειδικότητα του οι δύσκολες και περίπλοκες γέννες. Από τις περισσότερες οικογένειες, ιδιαίτερα από αυτές που αντιμετώπιζαν οικονομικά προβλήματα, δεν έπαιρνε λεφτά. Αντίθετα βοηθούσε τις φτωχές λεχώνες με φάρμακα και τρόφιμα. Η χαρακτηριστική του φράση «φάτε να δυναμώσετε, να αναγιώσετε τα παιδικιά σας». Λάτρης των θαλάσσιων μπάνιων και των ιαματικών λουτρών. Συμβούλευε «όσοι έχετε αρθριτικά να λούνεστε με ζεστό νερό της θάλασσας».

Ο πολίτευτής και δήμαρχος Λοΐζος Ψάθας πολιτεύτηκε με τη Δεξιά. Διετέλεσε δήμαρχος Καραβά από τον Ιούνιο του 1949 μέχρι τον Ιούνιο του 1953, αφού διαδέχτηκε τον Δημήτρη Λάιο της Αριστεράς (Ιούνιος 1946 - Ιούνιος 1949). Τον διαδέχτηκε στη Δημαρχία Καραβά ο Παναγιώτης Καλαβάς της Δεξιάς (Ιούνιος 1953 - Δεκέμβριος 1962). Μικροκαμμένος και πάντα χαμογελαστός και με τον καλό λόγο στο στόμα του. Υπεύθυνο άτομο και δίπλα στον συνάνθρωπό του. Διακρινόταν για την ευστροφία του και κέρδιζε εύκολα την εκτίμηση και τον σεβασμό των χωριανών. Περηφανευόταν για την Καραβιώτικη καταγωγή του αλλά και γιατί ήταν απόγονος του Πρωτοσύγκελλου Λαυρέντιου.

Άθως Προεστός - Ο γυναικολόγος γιατρός

Ο Άθως Προεστός γεννήθηκε στον Καρα-

βά το 1936. Πατέρας του ο γνωστός σε όλη την επαρχία Κερύνειας εκπαιδευτικός Ιωακείμ Ερωτόκριτου Προεστός από τη Λάπηθο. Μητέρα του η Καραβιώτισσα Μαργαρίτα - κόρη του Σοφοκλή Ττόφα και της Χαριτίνας Ψυλλίδου. Αδελφός του ο δικηγόρος Άντρος Προεστός. Ο Άθως παντρεύτηκε την Ελλαδίτισσα Χρύσα Χαδόλια και από τον γάμο τους απέκτησαν δύο παιδιά, τη Μαργαρίτα και τον Κωνσταντίνο. Το πατρικό του βρισκόταν στην οδό Λαμπούσης 23 στην Κάτω Γειτονιά.

Μετά την αποφοίτησή του από το Ελληνικό Γυμνάσιο Λαπήθου το 1954 γράφτηκε στην Ιατρική Σχολή του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Πήρε το πτυχίο του και επιστρέφοντας στην Κύπρο άρχισε να ασκεί το επάγγελμα του γυναικολόγου μαιευτήρα στη Λευκωσία. Γύρω στο 1967 απέκτησε δική του γυναικολογική κλινική.

Δειλά-δειλά η φήμη του εξαπλώθηκε σε όλη την επαρχία Κερύνειας και εκατοντάδες συναπαρτιώτισσες του - ιδιαίτερα Καραβιώτισσες - τον εμπιστεύονταν. Μεταξύ άλλων είναι η Μαρία Χρυσόστομου Γεμέττα το γένος Κυριάκου Κληρίδη γέννησε στην κλινική του Άθου την κόρη μας Άντρια τον Μάιο του 1974. Η Μάρω Αντρέα Παναγίδη το γένος Γιαννή Μοτίτη γέννησε το 1982 τον μεγάλο της γιο Παναγιώτη. Η Ελένη Αντρέα Μάντη το γένος Ευαγόρα Χριστοδούλου γέννησε το 1974 τον γιο της. Η Μαρία Μιχάλη Κοζάκου το γένος Τιμόθεου Δημητρίου γέννησε και τα τρία της παιδιά. Η Ελένη Βάσου Πελεκάνου το γένος Ευτύχιου Λευκαρίτη γέννησε τον πρώτο της γιο Ευτύχιο / James το 1974. Η Ορθοδοξία Όμηρου Φιλίππου γέννησε την κόρη της τη Φλώρα.

Ο Άθως έφυγε από τη ζωή το 2002 σε ηλικία 66 μόλις χρονών.

Το σπίτι Ιωακείμ και Μαργαρίτας Προεστού στην οδό Λαμπούσης

Ο Χριστοφής Παγδατής
με τη σύζυγό του Αναστασία

Η Ευαγγελίστρια Καραβά

Χριστοφής Παγδατής

Νούλλα Παγδατή, εγγονή του Χριστοφή Παγδατή

*Το παστελλάκι το καλό
τρία γρόσια το πουλώ
ούλλο κούννα τζαι αθάσι
τζι όποιος έν φάει εννά χάσει*

Όλοι όσοι έζησαν στον Καραβά θυμούνται με νοσταλγία τον γέρο-Χριστοφή να κάθεται στη σκιά του πεύκου, στην αυλή της Ευαγγελίστριας και να διαφημίζει το μυρωδάτο παστελλάκι του με το μοναδικό του τετράστιχο. Και τα παιδιά να τρέχουν για να αγοράσουν παστελλάκι από τον γέρο-βρακά με το πλατύ χαμόγελο, σαν να ήταν το απαραίτητο συμπλήρωμα στα κόλλυβα που έπαιρναν μετά την Κυριακάτικη λειτουργία.

Ο Χριστοφής Παγδατή ήταν ο «πωρικόρης» του χωριού. Γεννήθηκε στον Καραβά περίπου το 1904. Γονείς του ήσαν ο Λουκάς και η Χα-ρικόλου Παγδατή. Αδέλφια του οι Χαράλαμπος, Ευτυχής, Γιώργος, Μαρία και Ελένη. Στα νιάτα του πολέμησε το 1922 στον Ελληνοτουρκικό πόλεμο ως ημιονηγός τον λεγόμενο «πόλεμο των μούλων». Στον πόλεμο αυτό γνώρισε τον Νικόδημο Παφίτη, τον οποίο πάντρεψε με την αδελφή του Μαρία. Ο ίδιος παντρεύτηκε με την Αναστασία Μούγη από τη Λάπηθο. Απέκτησαν 8 παιδιά. Τη Νίκη, τη Χαρίτα, τον Ανδρέα, τον Γιώργο, τον Κύπρο, τη Λουκία, τον Νίκο και τη Μαρούλλα.

Το επάγγελμα που εξασκούσε για να ζήσει την οικογένειά του ήταν «πωρικόρης», δηλαδή πήγαινε στα πανηγύρια και πουλούσε «πωρικά»: φιστίκια, πασατέμπο, στραγάλια και αφράτα κουδαμέ, τα οποία επεξεργαζόταν ο ίδιος. Είχε μάλιστα επιστρατευμένη όλη την οικογένειά του να τον βοηθά. Θυμάμαι τη γυναίκα του πάντα με ένα κόσκινο στην ποδιά να καθαρίζει φιστίκια, τα οποία «κασιάνιζαν» σε ένα μεγάλο ξυλόφουρνο που είχαν στην αυλή τους.

Τα παιδιά τους γύριζαν στους καφενέδες και τα πουλούσαν. Η μυρωδιά των φρεσκο-καβουρδισμένων φιστικιών ήταν το κίνητρο για να σπεύσουν οι Καραβιώτες καφενόβιοι να τα αγοράσουν. Τα παιδιά τους επίσης ήταν στρατευμένα να βοηθούν τον Χριστοφή να μεταφέρει τα πωρικά του στα πανηγύρια. Πριν ακόμα πάνε στο σχολείο έπρεπε να ξυπνούν πολύ πρωί για να βοηθούν στο κουβάλημα.

Για να προμηθευτεί τα πωρικά του, πήγαινε στη Λευκωσία και πωλούσε εποχιακά φρούτα από τον Καραβά και έφερνε εμπόρευμα. Με τον γάιδαρο πήγαινε στα χωριά της Μόρφου και πουλούσε λάδι και μέλι. Γυρίζοντας τα χωριά έκανε πολλές φιλίες μεταξύ των οποίων και ο Κύπρος Πρωτοπαπάς από την Κατωκοπιά που του βάφτισε και τρία παιδιά.

Αργότερα έμαθε από ένα Ελλαδίτη νησιώτη την τέχνη να φτιάχνει παστελλάκι. Με το πέρασμα του χρόνου τελειοποίησε την τεχνική που διδάχτηκε και έγινε γνωστός για το παστελλάκι του, το οποίο πουλούσε στα πανηγύρια. Παραδοσιακός στην εμφάνιση με βράκα και με μεγάλο μουστάκι κινούσε την προσοχή για να πουλήσει το εμπόρευμα του. Πολύ τακτικός ήταν στο λιμανάκι της Κερύνειας, όπου οι τουρίστες, αφού αγόραζαν το παστελλάκι του, φωτογραφίζονταν μαζί του. Πουλώντας το παστελλάκι του τραγουδούσε το γνωστό σε όλους τους Καραβιώτες «το παστελλάκι το καλό τρία γρόσια το πουλώ...».

Τα παιδιά του, πολύ εργατικά όλα, βγήκαν από νωρίς στη δουλειά και αξιώθηκε να τους δει όλους παντρεμένους και αποκαταστημένους οικονομικά. Του χάρισαν 30 εγγόνια. Πέθανε το 1968 σε ηλικία 66 ετών. Είχε την τύχη να μην δει τον Καραβά τουρκοκρατούμενο.

Σημείωση: Το βιογραφικό βασίστηκε σε πληροφορίες από τον πατέρα της Νούλας Παγδατή, Ανδρέα Παγδατή.

Ο Ιωσήφ Φιούρης με τη σύζυγό του Ειρήνη και την κόρη τους Σωτήρα

Ιωσήφ Φιούρης Η ζωή και ο θάνατος ενός μετανάστη

Σωτήρα Φιούρη - Ποταμίτου

Ο Ιωσήφ Φιούρης ήταν μια ξεχωριστή φυσιογνωμία του Καραβά. Γεννήθηκε στον Καραβά το 1906, έζησε και ανδρώθηκε εκεί μέχρι τα 22 του χρόνια. Σε ηλικία 20 χρονών αρραβωνιάστηκε με την επίσης Καραβιώτισσα Ειρήνη Τηλεμάχου Χατζηττόφα, η οποία ήταν τότε 16 χρονών. Γεμάτος όρεξη για δουλειά, άρχισε να καλλιεργεί τα χωράφια της οικογένειας στην περιοχή Άγιος Ανδρέας, κοντά στη θάλασσα. Παράλληλα βοηθούσε τον πατέρα του στο κρεοπωλείο. Είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον αθλητισμό και είχε κερδίσει αρκετές φορές στο θαλάσσιο κολύμπι, ειδικά στην απόσταση από τον Καραβά μέχρι την Κερύνεια και επιστροφή στον Καραβά.

Οι γεωργικές εργασίες, παρά τις προσπάθειές του, δεν ήταν προσοδοφόρες και έτσι αποφάσισε να μεταναστεύσει στις Ηνωμένες Πολιτείες. Τον Απρίλιο του 1929, Δευτέρα του Πάσχα, τέλεσε τον γάμο του με την Ειρήνη και τρεις μέρες αργότερα αναχώρησε για τις ΗΠΑ με το όνειρο ενός καλύτερου μέλλοντος. Πέρασε από όλες τις διαδικασίες που περνούσαν τότε οι μετανάστες στο Ellis Island και κατέληξε στην Αστόρια της Νέας Υόρκης. Σύντομα μετακόμισε στη Νέα Υερσέη όπου έζησε, με μικρές διακοπές, την υπόλοιπη ζωή του.

Επαγγελματικά διακρινόταν για την εργατικότητα του. Στην αρχή εργάστηκε σε εστιατόρια, κυρίως πλένοντας πιάτα. Σύντομα, πέτυχε τον βασικό του στόχο που ήταν να δημιουργήσει το δικό του εστιατόριο. Όλα αυτά τα χρόνια δούλεψε σκληρά και το 1939 επέστρεψε

στον Καραβά με σκοπό να μείνει για πάντα. Δημιούργησε την οικογένειά του αποκτώντας τέσσερα παιδιά, τον Τηλέμαχο, τον Ανδρέα, τον Χριστάκη και τη Σωτήρα. Άρχισε ξανά την καλλιέργεια των χωραφιών του, όμως αυτά δεν απέδιδαν ανάλογα με τον κόπο και τις ανάγκες της οικογένειας του Ιωσήφ. Γι αυτό το καλοκαίρι του 1946 αναγκάστηκε να μεταναστεύσει για δεύτερη φορά στην Αμερική. Δημιούργησε και πάλι το δικό του εστιατόριο. Από εκεί συντηρούσε την οικογένειά του, ενώ παράλληλα η δραστήρια σύζυγός του Ειρήνη δημιουργούσε και καλλιεργούσε νέους λεμονόκηπους στον Καραβά.

Στην Αμερική συνάντησε κι άλλους Καραβιώτες και Λαπηθιώτες μετανάστες. Μαζί αποφάσισαν να ιδρύσουν ένα σωματείο, το οποίο θα ενώνει τους κατοίκους της περιοχής. Έτσι, το 1937 ίδρυσαν το Σωματείο «Λάμπουσα», που συνεχίζει μέχρι σήμερα τη λειτουργία του. Μέσα στα ιδρυτικά μέλη του Σωματείου, εκτός από τον Ιωσήφ Φιούρη, περιλαμβάνονται οι Αριστείδης Δημητρίου, Γιάννης Σπανός, Κώστας Νικήτας, Γρηγόρης Πλούσιος, Π. Σαρδάνης, Ιωάννης Ζανέττος και Γιώργος Παπούλιας από τον Καραβά και ο Χρίστος Φώσκος από τη Λάπηθο. Στη δημιουργία του Σωματείου συνέβαλε και ο Νικόλας Παπακωνσταντίνου από τη θέση του κοντά στον Αρχιεπίσκοπο Αμερικής. Πρώτος πρόεδρος του Σωματείου ήταν ο Χρίστος Φώσκος. Ο Ιωσήφ διετέλεσε γραμματέας και πρωτοστάτησε στη δημιουργία χορευτικού ομίλου στο Σωματείο. Ήταν δραστήριο μέλος από την ίδρυση του Σωματείου μέχρι τον θάνατό του το 1966.

Το Σωματείο «Λάμπουσα» έκανε πολλές προσπάθειες να προσφέρει βοήθεια σε απόδημους Καραβιώτες. Ταυτόχρονα ποτέ δεν ξέχασε τον Καραβά. Το 1958 με προτροπή της Ειρήνης και με τη συμβολή του Ιωσήφ, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να προσφέρει στην εκκλησία της Ευαγγελίστριας δώρο την καμπάνα. Μέσω του Ιωσήφ ανάθεσαν στην Ειρήνη να παραγγείλει στην Ιταλία την καμπάνα 350 οκάδες και να την εκτελωνίσει από το λιμάνι της Αμμοχώστου. Αυτό έγινε με τη βοήθεια του Καραβιώτη Ανδρέα Δημητρίου, ο οποίος εργαζόταν τότε στο τελωνείο. Επίσης το Σωματείο «Λάμπουσα» ανέλαβε τα έξοδα να κτιστεί το εκκλησάκι του Αγίου Πέτρου στο Κοιμητήριο του Καραβά. Με αυτά, εκπληρώθηκε ένα από τα όνειρα του Σωματείου.

Τη δεκαετία του 1950 πήρε κοντά του τους δύο μεγαλύτερους γιους του, που τους στήριξε και τους βοήθησε στην επαγγελματική τους αποκατάσταση. Το 1963 επιστρέφει ξανά στην Κύπρο σε μια νέα προσπάθεια να εγκατασταθεί ξανά στον τόπο του. Η μοίρα όμως δεν το ήθελε και το 1964 επιστρέφει ξανά στην Αμερική, για να βοηθήσει τον μικρό του γιο, ο οποίος είχε φύγει κι αυτός για την Αμερική με επιθυμία να σπουδάσει. Με αυτή την αφορμή, αποφάσισε να πάρει μαζί του τη γυναίκα του Ειρήνη και την κόρη του Σωτήρα.

Η μοίρα όμως, δυστυχώς, δεν ήθελε την οικογένεια ενωμένη. Τον Απρίλιο του 1966, σε αυτοκινητικό δυστύχημα σκοτώνεται ο Ιωσήφ. Όλοι μαζί, η γυναίκα και τα παιδιά του, μετά από δική του επιθυμία, ξεκίνησαν για το μοιραίο ταξίδι της επιστροφής στον Καραβά. Οι ταλαιπωρίες του όμως δεν είχαν τέλος, αφού η αεροπορική εταιρία δεν μπορούσε να μετα-

φέρει το φέρετρο στην Κύπρο. Ήθελαν να τον αφήσουν να θαφτεί στην Ελλάδα. Μετά από πολλές δοκιμασίες, η εταιρία αποφάσισε να ναυλώσει άλλο αεροπλάνο για τη μεταφορά επιτέλους στην Κύπρο. Η νεκρώσιμη ακολουθία έγινε από την εκκλησία της Ευαγγελίστριας. Σύσσωμος ο Καραβάς προσέτρεξε να αποχαιρετήσει τον Ιωσήφ, τον «Αμερικάνο». Τάφηκε στο κοιμητήριο του Αγίου Πέτρου.

Ακόμη και νεκρός ταλαιπωρείται και υποφέρει, όπως και όλοι οι Καραβιώτες που αναπαύονται κάτω από τα κυπαρίσσια του κοιμητηρίου της κωμόπολής τους. Το φθινόπωρο του 1974 ανάλγητοι και βέβηλοι Αττίλες σύλησαν τον κτιστό του τάφο, πήραν το χάλκινο φέρετρο και σκόρπισαν τα οστά του. Με το άνοιγμα των οδοφραγμάτων, η κόρη του Σωτήρα και τα εγγόνια του πήγαν στον Καραβά, για να προσκυνήσουν τον τάφο του πατέρα και παππού τους. Αποκρουστικό το θέαμα που αντίκρισαν, τον τάφο κατεστραμμένο και τα οστά διασκορπισμένα. Με ευλάβεια και συγκίνηση συγκεντρώνουν μερικά οστά και τα μεταφέρουν στη Λευκωσία. Το 2006, όταν έφυγε από τη ζωή η γυναίκα του Ειρήνη, τοποθέτησαν και τα οστά του Ιωσήφ στον τάφο της, στο κοιμητήριο Λακατάμειας. Επιτέλους η ψυχή του «Αμερικάνου» ξεκουράζεται. Η τρικυμιά της διαδρομής του και ο γολγοθάς των τελευταίων χρόνων της ζωής του παίρνουν τέλος.

Η εργατικότητα, η φιλοπατρία και η προσφορά προς τον συνάνθρωπό του ήταν τα χαρακτηριστικά που τον διέκριναν στα χρόνια της επίγειας ζωής του. Διορατικός και δραστήριος αγωνιούσε και νοιαζόταν για την οικογένεια, τους φίλους και τους χωριανούς του. Αιωνία ας είναι η μνήμη του.

Ο Ιωσήφ Φιούρης με φίλους του Καραβιώτες στις ΗΠΑ

Οικογενειακή φωτογραφία της Δήμητρας
με τους γονείς και τους αδελφούς της

Η Δήμητρα Ιερωνύμου Δαμιανού

Δήμητρα Ιερωνύμου Δαμιανού

Αίγλη Δαμιανού Χρίστου

Η Δήμητρα γεννήθηκε το 1912 στην Λευκωσία. Γονείς της ήσαν η Καλλιόπη, το γένος Κύπρου Δακτυλιάδη, ο οποίος ήταν ο πρώτος Δήμαρχος του Καραβά, και ο Χριστόδουλος Ιερωνύμου το γένος Τριανταφυλλίδη από την Χρυσήδα της Κυθρέας. Η Δήμητρα ήταν το μεγαλύτερο από τα τρία παιδιά της οικογένειας. Δεύτερο ήταν ο Αντώνης και τρίτο ο Δημήτρης. Τη βάπτισε ο Καραβιώτης Γεώργιος Σπουρδής, αγωνιστής στους Βαλκανικούς πολέμους.

Ο πατέρας της Χριστόδουλος Ιερωνύμου έκαμε περαιτέρω σπουδές στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και αποφοίτησε από τη Φυσικομαθηματική Σχολή. Διορίστηκε ως καθηγητής πρώτα στο Ελληνικό Γυμνάσιο Κερύνειας, μετά στο Παγκύπριο Γυμνάσιο Λευκωσίας και στη συνέχεια στο Παγκύπριο Εμπορικό και Οικονομικό Λύκειο Λάρνακας. Η Δήμητρα φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο Λάρνακας απ' όπου αποφοίτησε. Να σημειώσουμε ότι το πατρικό σπίτι της Δήμητρας ήταν στη Λευκωσία. Ενόψει μετακινήσεων της οικογένειας, λόγω του επαγγέλματος του πατέρα της, η Δήμητρα φοίτησε ως οικότροφος στο Οικονομικό Λύκειο Λάρνακας.

Στη μαθητική της ζωή η Δήμητρα είχε πλούσια δράση. Λάμβανε πρωταγωνιστικούς ρόλους σε θεατρικά έργα του σχολείου, ήταν μέλος της μαντολινάτας του Λυκείου, πρωτοστατούσε στην οργάνωση, στην παρουσίαση και στόλισμα των αρμάτων στα ανθεστήρια της Λάρνακας. Αποφοίτησε από το Λύκειο με βαθμό άριστα και μετά την αποφοίτησή της εργάστη-

κε για δύο χρόνια ως λογίστρια σε Λογιστικό Γραφείο.

Σε ηλικία 22 χρονών παντρεύτηκε τον Χριστόδουλο Χατζηδαμιανού. Το εξοχικό σπίτι της οικογένειας Ιερωνύμου, στον Καραβά, έγινε η μόνιμη κατοικία του ζευγαριού. Η απόφαση της Δήμητρας να εγκαταλείψει την πόλη, τους γονείς της και τη βοήθεια που ενδεχομένως θα είχε από αυτούς, φανερώνει την αγάπη της για τον Καραβά αφενός και αφετέρου την έφεση της να ζήσει την απλή και φυσική ζωή της υπαίθρου.

Απόκτησαν 4 κόρες, την Αίγλη Χρίστου, την Πόπη Φιλιππίδου, τη Νέλλη Λουκαΐδου και τη Μάρω Χατζηστεφάνου.

Σεμνή, ταπεινή, απλή, καταδεκτική, καλλιεργημένη, γνώστης πολλών θεμάτων, όπως διαπαιδαγώγησης, καλής διατροφής, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις τέχνες, ειδικά στη μουσική. Αγαπούσε τη λογοτεχνία, το διάβασμα αλλά είχε και ιδιαίτερη αγάπη στη γη και τη φύση ευρύτερα. Ασχολείτο με τον κήπο, το φύτεμα λουλουδιών και λαχανικών. Το ειδυλλιακό περιβάλλον του Καραβά της πρόσφερε τη γαλήνη και την ψυχική ηρεμία που συμπλήρωνε το ευ ζην στον παραδεισένιο της Καραβά.

Οι σχέσεις της με τους γείτονες, τους συγγενείς και γενικά με όλο τον κόσμο του Καραβά ήταν άριστες, φιλικότερες, ανθρώπινες. Η Δήμητρα ήταν η γυναίκα που κοντά της έβρισκαν βοήθεια και στήριξη πολλοί. Βοηθούσε τα γειτονόπουλα στα μαθήματα γαλλικών και αγγλικών, όντας αρκετά καλή γνώστρια των δύο αυτών ξένων γλωσσών. Τους καλοκαιρι-

νούς μήνες οι γειτόνισσες εμπιστεύονταν τη Δήμητρα να συνοδεύσει τα παιδιά τους για θαλάσσια μπάνια στις παραλίες του Καραβά, αλλά και στον κινηματογράφο. Πολλές ήταν οι φορές που η Δήμητρα συνόδευε ολόκληρη παρέα κοριτσιών στο σινεμά. Άλλοι πάλι εύρισκαν παρηγοριά, στήριξη και συμβουλές στα προβλήματά τους στη Δήμητρα. Καλή ακροάτρια, είχε πάντα μια καλή συμβουλή, μια παρηγοριά και μια λύση για κάθε τους πρόβλημα.

Μια χαρακτηριστική δραστηριότητα της Δήμητρας, στη διάρκεια των διακοπών της οικογενείας στον Καραβά, ήταν τα μαθήματα μαντολίνου που έκανε στις τότε υποψήφιες δασκάλες της εποχής εκείνης, όπως στη Χαριτίνη Τσιάκκα, στην Αθηνά Πελεκάνου και στη Θεοδώρα Τσιπτή. Ενεργό μέλος της ΟΧΕΝ Καραβά η Δήμητρα έδειχνε και έμπρακτα, την πίστη της, τα φιλεύσπλαχνα και ευγενικά της αισθήματα. Άτομα που οι συνθήκες διαβίωσης τους ήταν σκληρές, οδυνηρές, κάτω από αβάστακτη οικονομική φτώχεια, αλλά και κοινωνική απόρριψη, τα ενίσχυε οικονομικά, αλλά και ηθικά προσφέροντας τους την αγάπη και φιλία της.

Μεγάλη ήταν η αγάπη της Δήμητρας για τα λουλούδια. Προμηθευόταν από τον πατέρα

της όλων των ειδών τους σπόρους και βολβούς λουλουδιών, από τα πιο συνηθισμένα μέχρι τα πιο σπάνια. Εκεί κατάθετε μέρος της ψυχής της. Και εδώ η περηφάνια και η ικανοποίηση επιδεικνυόταν αφειδώλευτα. Ένδειξη και τούτο της ευαίσθητης ψυχής της.

Αγαπούσε πολύ το διάβασμα γι' αυτό ήταν συνδρομήτρια σε διάφορα περιοδικά. Ιδιαίτερα ευαισθητοποιήθηκε από ένα αμερικανικό έντυπο «Το κλειδί της υγείας». Και ήταν όντως το κλειδί της υγείας, όχι μόνο για τη δική της οικογένεια αλλά και για όλους τους γνωστούς και φίλους, που επιτακτικά προέτρεπε και συμβούλευε να ακολουθούν τις υποδείξεις μιας σωστής και υγιεινής διατροφής, ενώ παράλληλα έδινε πληροφορίες για πολλές ασθένειες που υπήρχαν την εποχή εκείνη.

Η Δήμητρα όπως και όλοι οι Καραβιώτες, εκδιώχθηκαν από τον επίγειο τους παράδεισο, τον Καραβά. Μετά τον εκτοπισμό της το 1974, έζησε στη Λευκωσία, ευτύχησε να αγκαλιάσει οκτώ εγγόνια και απέθανε το 1989 σε ηλικία 77 χρονών, έχοντας απλόχερη την αγάπη και τη φροντίδα των παιδιών της. Ο πόνος και η λύπη όμως του ξεριζωμού από τη γη που τόσο αγάπησε, ήταν βαθιά χαραγμένη στην ψυχή της μέχρι και την τελευταία στιγμή της ζωής της.

*Ο Χρίστος και η Δήμητρα Δαμιανού
την ημέρα του γάμου τους*

Η Δήμητρα Ιερωνύμου Δαμιανού

Οικογενειακή φωτογραφία
του παπά Αριστοτέλη

Ο ιερέας Αριστοτέλης Θωμαΐδης (πρώτος από δεξιά)
στον εορτασμό των εθνικών επετείων (1952)

Ιερέας Αριστοτέλης Θωμαΐδης

Μάρω Χατζηστεφάνου

Ο Αριστοτέλης Θωμαΐδης γεννήθηκε το 1903 στον Καραβά. Γονείς του ήταν ο Ματθαίος από τον Καραβά και η Μαρί που καταγόταν από την Αλεξάνδρεια. Η Μαρί ήταν μορφωμένη γυναίκα γι' αυτό και δίδαξε για δύο χρόνια στο Δημοτικό Σχολείο Καραβά. Μαζί της από την Αίγυπτο είχε φέρει και μια χειροκίνητη πλεκτομηχανή, με την οποία έπλεκε τρικά, κάλτσες, γάντια και άλλα.

Ο Ματθαίος και η Μαρί είχαν ζήσει πολλά χρόνια στην Αίγυπτο. Εκτός από τον Αριστοτέλη είχαν ακόμα ένα γιο, τον Φαίδωνα, ο οποίος φοίτησε στα Ελληνικά εκπαιδευτήρια της Αλεξάνδρειας και μιλούσε, εκτός από τη μητρική γλώσσα, Αραβικά, Γαλλικά, Αγγλικά και Ιταλικά. Σπούδασε στην Αλεξάνδρεια μαθηματικός και διορίστηκε στην αρχή σε γυμνάσια και στη συνέχεια, ύστερα από περαιτέρω σπουδές, δίδασκε στο Πανεπιστήμιο της Αλεξάνδρειας. Παντρεύτηκε και έκανε την οικογένεια του εκεί.

Ο Αριστοτέλης δεν είχε την τύχη του αδελφού του για σπουδές. Από μικρός εξασκούσε το επάγγελμα του καφετζή, ασχολία που είχε και ο πατέρας του σε ιδιόκτητο μαγαζί που ανάλαβε μόλις επέστρεψε από την Αμερική, όταν ο πατέρας του είχε αποθάνει. Αγαπούσε όμως πολύ τη μουσική και αυτοδίδακτος στο βιολί, έπαιζε σε γάμους, συμπληρώνοντας έτσι το βιοποριστικό του εισόδημα. Αργότερα εξάσκησε και το επάγγελμα του λογιστή. Κρατούσε τα

λογιστικά βιβλία διαφόρων μικροεπιχειρήσεων στον Καραβά. Επίσης γνώριζε την αγγλική γλώσσα και κατά περιόδους δίδασκε αγγλικά σε άτομα που σκόπευαν να μεταναστεύσουν.

Το 1922 παντρεύτηκε την Ευγενία Ρούσου Πιτσιολή και απέκτησαν 6 παιδιά. Τον Φαίδωνα, που ήταν δημοδιδάσκαλος και στη συνέχεια σπούδασε ζωγραφική στη Σχολή Καλών Τεχνών στην Αγγλία, τη Μαρούλλα, που ήταν μοδίστρα, τη Βασιλική, που ήταν οικοκυρά, τον Ματθαίο, που σπούδασε μαθηματικός στην Αθήνα και διορίστηκε στη συνέχεια καθηγητής σε γυμνάσια, τη Χρύσω που παντρεύτηκε τον Ανδρέα Τσιαούση, ιδρυτή του Κολλεγίου English Tutorial Center και τέλος την Αντωνία που είναι πιο γνωστή με το όνομα Νίνα, η οποία εργαζόταν ως λογίστρια. Είναι η μόνη εν ζωή από τα παιδιά του.

Το 1939 μετανάστευσε στην Αμερική, ακολουθώντας και άλλους Καραβιώτες, που την εποχή εκείνη αναζητούσαν στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής ένα καλύτερο μέλλον. Εργάστηκε σκληρά για έξι χρόνια στην Αμερική, όπως όλοι οι νέοι μετανάστες μας και επέστρεψε στην Κύπρο το 1944. Τότε ήταν που αποφάσισε να γίνει ιερέας, λειτούργημα που αγαπούσε και ονειρευόταν από μικρός. Όταν από μικρός καθόταν με τις ώρες στις ακρογιαλίες του Καραβά, ψαρεύοντας, με υπομονή και πείσμα στην προσπάθειά του να πετύχει η ψαριά του, μέσα στην ομορφιά και τη γαλήνη της Καραβιώτικης φύσης, ο μικρός Αριστοτέλης έψαλλε όλη την λειτουργία απ' έξω.

Πρωτοδιορίστηκε ως ιερέας στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου στο χωριό Ελιά. Ταυτόχρονα υπηρετούσε και στην Αγία Παρασκευή στον Παλιόσοφο και στην εκκλησία των Αγίων Πέτρου και Παύλου στα Φτέρυχα, λειτουργώντας τις εκκλησίες εναλλάξ κάθε Κυριακή. Επίσης πολλές φορές λειτουργούσε τις Δευτέρες μαζί με τον πάτερ Ιάκωβο στην Αχειροποιήτο.

Το 1968 ο παπά Αριστοτέλης διορίστηκε ιερέας του Αγίου Γεωργίου στην Αγλαντζιά και η οικογένεια μετακόμισε στη Λευκωσία.

Τον παπά Αριστοτέλη διέκριναν πολλά χαρίσματα. Η αγάπη του στον Θεό, την εκκλησία, τον συνάνθρωπό του, η καλοσύνη, η εξυπνάδα, η εργατικότητα. Τον διέκρινε επίσης και ένα πηγαίο χιούμορ. Αξίζει να αναφέρουμε τρεις περιπτώσεις που πολλοί Καραβιώτες της εποχής του θυμούνται και αναπολούν γελώντας τα ωραία εκείνα χρόνια.

Φορτωμένος με τα ψώνια του σπιτιού του ο παπά Αριστοτέλης, πεζός στον δρόμο Καραβά-Κερύνειας, προς το σπίτι του. Σταματά ο Θεόπιστος Πατσαλοσαββής με το αυτοκίνητο του και τον ρωτά:

- Δάσκαλε αγαθέ, τί καλόν ποιήσω, ίνα την αιώνιον ζωή κληρονομήσω;

Και απαντά ο παπά-Αριστοτέλης:

- Να πάρεις τον παπά έσσω του.

Το δεύτερο:

Στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου στην Ελιά, συνήθιζε να παίρνει μαζί του τον γιο του τον μικρό για να τον βοηθά στην εκκλησία. Στη συγκεκριμένη λειτουργία ο μικρός ήταν φουσκωμένος από το τσίμπημα μιας μέλισσας στο πρόσωπο. Και ενώ ο παπά Αριστοτέλης άρχισε το Ευαγγέλιο, με γύρω του γονατιστές τις γριούλες, τις ακούει να διερωτούνται τι έπαθε ο μιτοής και ήταν πρησμένος.

Και ο παπά Αριστοτέλης:

-Τω καιρώ εκείνω.....εκρούσαν τον οι μέλισσες, σιωπάτεεεε.

Και το τρίτο:

Και πάλιν οι γριούλες στην εκκλησία ρωτά η μια την άλλη:

- Μα πού έν' η παπαθκιά τζι 'εν ήρτεν εκκλησιάν σήμερα;

Τις ακούει ο παπά Αριστοτέλης την ώρα που θυμιατούσε και λέει:

- Κύριε ελέησον, Κύριε ελέησον...εγέννησεν η Χρύσω μασσας... σιωπάτε...

Ο παπά Αριστοτέλης πέθανε σε ηλικία 88 χρόνων, αφήνοντας πίσω του το δικό του στίγμα και τη δική του ζωντανή μορφή στα ιερά και τα όσια του Καραβά μας. Αιωνία ας είναι η μνήμη του.

Η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής στον Παλιόσοφο

Η εκκλησία του Αγίου Νικολάου στην Ελιά

Χριστόδουλος και Μάρω Ποστεκκή
στην Πάνω Γειτονιά - 1964

Η οικογένεια Ποστεκκή
στους Μύλους - 1969

Χριστόδουλος Γ. Ποστεκκής Η συνεισφορά του στον Απελευθερωτικό Αγώνα της ΕΟΚΑ

Αλέξανδρος Ποστεκκής*, δημοτικός Σύμβουλος, αρχιτέκτονας

Ο Χριστόδουλος Ποστεκκής γεννήθηκε το 1927 στον Παλαιόσοφο της επαρχίας Κερύνειας. Γονείς του ήταν ο Γρηγόρης και η Μαρία Ποστεκκή. Αφού τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο, πήγε στον Καραβά, όπου έμαθε την τέχνη του πελεκάνου, για να στηρίξει οικονομικά την οικογένειά του στους δύσκολους τότε καιρούς.

Στον Καραβά γνώρισε την Κατερίνα, κόρη της Μαρίτσας και του Χαράλαμπου Κύρκου, την οποία παντρεύτηκε. Απέκτησαν τέσσερα παιδιά, την Ανδρούλα, τον Χαράλαμπο, τον Γρηγόρη και τη Μάρω. Το σπίτι τους βρισκόταν στην οδό Αρκαδίου 6 στην Πάνω Γειτονιά. Μετά τον γάμο του προσελήφθη από τον Γιώργο Πατσαλοσαβή, εργολάβο οικοδομών και εξάδελφο της συζύγου του Κατερίνας, ως επιστάτης στο ξυλουργείο που διατηρούσε στη Λευκωσία.

Με την έναρξη του αγώνα της ΕΟΚΑ το 1955, στρατεύεται στην ΕΟΚΑ και προσφέρει με πίστη και αυταπάρνηση τις υπηρεσίες του στην πατρίδα.

Η ένταξη στον Αγώνα

Η ένταξή του στους κόλπους της Οργάνωσης έγινε μέσα από το επαγγελματικό του περιβάλλον. Ο εργοδότης του Γιώργος Πατσαλοσαβής, είχε προ πολλού πειστεί για την αξιοπιστία και την ακεραιότητα χαρακτήρα του Χριστόδουλου. Ο Γ. Πατσαλοσαβής του προτείνει όπως αναλάβει τα καθήκοντα του στον αγώνα, λόγω των προβλημάτων υγείας που

αντιμετώπιζε ο ίδιος. Η συνάντηση που έμελλε να αλλάξει τη ζωή του είχε προγραμματιστεί: Παίρνοντας εντολή από τον εργοδότη του, πηγαίνει στο περιβόλι όπου θα συναντήσει υψηλόβαθμο στέλεχος της οργάνωσης. Εκεί, έχει την τιμή να συναντηθεί πρόσωπο με πρόσωπο με τον Υπαρχηγό της ΕΟΚΑ Γρηγόρη Αυξεντίου. Ο Χριστόδουλος ποτέ δεν αποκάλυψε το περιεχόμενο της συνάντησής τους, παρά μόνο την έγκριση και εντολή όπως βοηθήσει με κάθε τρόπο τον Αγώνα.

Καθήκοντά του ήταν η μεταφορά όπλων και υλικών για βόμβες, διακηρύξεις και αλληλογραφία της Οργάνωσης από τη Λευκωσία στην Κερύνεια, όπου εκτείνονταν οι επαγγελματικές του δραστηριότητες. Στο όχημα που μετέφερε τους εργάτες στη Λευκωσία, είχε διαμορφωθεί ειδική ξύλινη κρύπτη για τον οπλισμό, τα εκρηκτικά και τα φυλλάδια. Με τον τρόπο αυτό διασφαλιζόταν η διακίνηση του εξοπλισμού χωρίς να κινεί οποιαδήποτε υποψία για το περιεχόμενο του. Η ηρεμία και το χαμόγελό στο πρόσωπό του ήσαν όπλα που τον βοηθούσαν να περνάει τα μπλόκα και τους ελέγχους των Άγγλων. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι όταν σε έλεγχο ρουτίνας των Άγγλων, ο Χριστόδουλος κέρασε τους στρατιώτες με τσιγάρα μάρκας "Craven A", καμουφλάροντας έτσι τη συμμετοχή του στον αγώνα, μιας και το συγκεκριμένο είδος καπνού ήταν απαγορευμένο προς χρήση από μέλη της οργάνωσης.

Αργότερα, τομεάρχης στον Καραβά ανέλαβε ο Κυριάκος Μάτσης, τον οποίο είχε την τύχη να γνωρίσει και πάλι στο ίδιο περιβόλι, παραλαμβάνοντας νέες οδηγίες. Σε κάποια από τις συναντήσεις τους ο Μάτσης του αποκαλύπτει ότι

είναι μαγεμένος από τον Καραβά και ότι επιθυμεί με τη λήξη του αγώνα να εγκατασταθεί στο χωριό και ίσως και να παντρευτεί εκεί.

Η σύλληψη και κράτηση

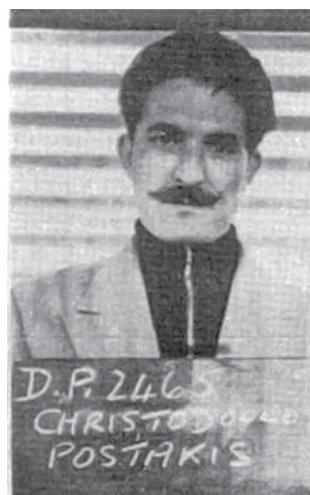
Μετά τον ηρωικό θάνατο του Κυριάκου Μάτση και περί τα τέλη Νοεμβρίου του 1958, Εγγλέζοι στρατιώτες κατέφθασαν νύχτα στο χωριό και κατευθυνόμενοι στην Πάνω Γειτονιά, επιβάλλουν «κέρφιου» περικυκλώνοντας το σπίτι του Χριστόδουλου. Αφού κατάφεραν με βία την είσοδό τους στο σπίτι, συνέλαβαν τον Χριστόδουλο μπροστά στα έντρομα μάτια της γυναίκας και των παιδιών του. Η μέρα αυτή παραμένει αξέχαστη για πάντα στη γυναίκα και στα παιδιά του. Οι στρατιώτες προχώρησαν σε έρευνα σε ολόκληρο το σπίτι, όπου ο Χριστόδουλος έκρυβε αρκετά υλικά και επιστολές της Οργάνωσης. Για καλή του τύχη δεν βρέθηκαν. Μετά τη σύλληψή του όλα τα ύποπτα στοιχεία καταστράφηκαν από την οικογένειά του.

Μεταφέρθηκε στο φρούριο της Κερύνειας, όπου μαζί με άλλους κρατούμενους ανακρίθηκε και βασανίστηκε. Ο Άγγλος ανακριτής του ανέφερε ότι το όνομα του συμπεριλαμβανόταν σε κατάλογο που είχε στην κατοχή του ο Κυριάκος Μάτσης και η οποία βρέθηκε μετά την δολοφονία του. Προφανώς αυτό ήταν ψέμα, αφού η σύλληψή του ήταν ολοφάνερο αποτέλεσμα προδοσίας.

Ήταν χειμώνας και το κρύο τσουχτερό. Από την πρώτη μέρα υποβάλλεται σε απάνθρωπα βασανιστήρια από μεθυσμένους ανακριτές. Η παραμονή του στο φρούριο διαρκεί δύο μήνες κατά τους οποίους βασανίζεται, παραμένοντας νηστικός για μέρες. Τα βράδια ατέλειωτα αφού τα περνά σε ατομική σκηνή, με μια τρύπια κουβέρτα, φορώντας μόνο εσώρουχα, στη μικρή αυλή του φρουρίου κάτω από δυνατή βροχή. Όμως δε μίλησε. Τον όρκο του κράτησε. Αφού κατάλαβαν ότι δεν μπορούσαν να του αποσπάσουν πληροφορίες, τον έστειλαν στα κρατητήρια της Αγύρτας και μετά στην Πύλα. Εκεί παρέμεινε μέχρι το τέλος του Αγώνα και την ανακήρυξη της Ανεξαρτησίας. Με την υπογραφή της συμφωνίας Ζυρίχης-Λονδίνου άνοιξαν τα κρατητήρια και ο Χριστόδουλος επέστρεψε πίσω στο αγαπημένο του χωριό, ξανασιμίζοντας αισίως με την οικογένειά του.

Η ζωή στην προσφυγιά

Η ζωή του επανέρχεται στη ρουτίνα της, με μια όμως διαφορά: Τα μόνιμα προβλήματα υγείας

Ο Χ. Ποστεκκής –
Λεύκωμα κρατουμένων

Η οικογένεια Ποστεκκή –
1959

που του άφησαν οι ξυλοδαρμοί και όλα όσα πέρασε. Το 1973 δημιούργησε το δικό του ξυουργείο, αλλά μετά από μερικούς μήνες, δέχτηκε το κτύπημα της εισβολής και έτσι ο Χριστόδουλος αναγκάστηκε να ακολουθήσει τον δρόμο της προσφυγιάς μαζί με την οικογένειά του. Με τη λήξη του πολέμου και μετά από πολλούς σταθμούς και δυσκολίες, κατάφερε να νοικιάσει ένα σπίτι στη Λευκωσία για την οικογένειά του, ενώ ο ίδιος ξενιτεύτηκε στη Σαουδική Αραβία, για να εργαστεί ως επιστάτης. Μετά από 12 χρόνια βιοπάλης ο Χριστόδουλος βρίσκεται πίσω στην Κύπρο απολαμβάνοντας πλούσιες οικογενειακές στιγμές δίπλα στα παιδιά του, 12 εγγόνια και 14 δισέγγονά του.

Ο Χριστόδουλος Ποστεκκής μέσα από την πολύπαθη ζωή του, άφησε πλούσια παρακαταθήκη στην οικογένειά του. Δίδαξε το δίκαιο και το σωστό, πράττοντάς το με πίστη και σεβασμό στις ανθρώπινες αξίες, αποσκοπώντας στην ευημερία της οικογένειάς του, αλλά και της πατρίδας μας. Η συνεισφορά του στον απελευθερωτικό αγώνα της ΕΟΚΑ ήταν ανιδιοτελής και πηγαζε μέσα από αυτές τις αξίες. Παρέμεινε ένας ταπεινός, αφανής αγωνιστής σε όλη του τη ζωή. Έφυγε με τον καημό της επιστροφής στον αγαπημένο του Καραβά το 2014, σε ηλικία 87 ετών γεμάτος εμπειρίες, χαρές και λύπες.

Ο Θεός να τον αναπαύει εν ειρήνη, μαζί με την αγαπημένη του σύζυγο Κατερίνα.

(*) Το κείμενο βασίστηκε σε μαρτυρίες που έδωσαν οι: Ανδρούλλα Ποστεκκή, Χαράλαμπος Ποστεκκής, Γρηγόρης Ποστεκκής και Μάρω Ποστεκκή που συνέβαλαν και στη συγγραφή του.

Ο Χαράλαμπος Δαμασκηνός

Η Χρυστάλλα Χατζηλούκα
– Χαράλάμπος

«Άρωμα Καραβά» Χαράλαμπου Δαμασκηνού – έκδοση Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών

Χρυστάλλα Χατζηλούκα - Χαράλάμπος

Το βιβλίο είναι μια από τις τρεις εκδόσεις που έγιναν το 2019. Η παρουσίαση έγινε στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών στις 7 Μαρτίου 2019.

Ο Χαράλαμπος Δαμασκηνός γεννήθηκε το 1921. Γονείς του ο Σάββας Δαμασκηνός από την Όρκα και η Ειρήνη κόρη του Κωστή Χατζηκυριάκου Γέρου από τον Καραβά. Παντρεύτηκε την Κυριακή Προκοπίου από τον Άγιο Επίκτητο και απέκτησαν τρία παιδιά. Υπηρέτησε στην Αστυνομία μέχρι την αφυπηρέτησή του με τον βαθμό του Υπαστυνόμου. Η Τουρκική εισβολή του 1974 τον βρίσκει στην Αμμόχωστο.

Ένα πολύ γλυκό συναίσθημα με διακατέχει κάθε φορά που έρχεται στο μυαλό μου ο κ. Χαράλαμπος με το καθαρό του βλέμμα, το όμορφο του χαμόγελο και την απλότητά του. Εκτός από ένας αγαπημένος και σεβαστός συγχωριανός, είναι ο νονός του συζύγου μου Αντρέα και αυτό τον κάνει έναν πολύ δικό μας άνθρωπο. Γι' αυτό είναι ιδιαίτερα συγκινητικό για μένα να παρουσιάσω ένα μέρος της δουλειάς του.

Πραγματικό αριστούργημα θα μπορούσε κάποιος να χαρακτηρίσει αυτό το βιβλίο και αυτό να μην είναι καθόλου υπερβολή. Αξιοθαύματος είναι ο τρόπος με τον οποίο καταφέρνει να αποδώσει επακριβώς τον χαρακτήρα των συγχωριανών του μέσα από την καθημερινότητά τους, τη συμπεριφορά και τη δράση τους.

Ακόμα και στις ευτράπελες ιστορίες που αφηγείται με μοναδικό τρόπο διεισδύει στις ψυχές των ανθρώπων και δίνει φυσικά και ρεαλιστικά τα στοιχεία που τους χαρακτήριζαν ιδιαίτερα.

Με απλότητα και ευαισθησία τους σκιαγραφεί πετυχαίνοντας να δώσει την ουσία των πραγμάτων. Η ικανότητά του στην καταγραφή και ο χωρίς περιττές λεπτομέρειες λόγος του δίνουν πηγαία και αβίαστα ό,τι έχει δει και έχει ζήσει. Η διαύγεια και η οξυδέρκειά του εκπλήσσουν τον αναγνώστη και του δίνουν να καταλάβει ότι έχει να κάνει με έναν άνθρωπο με γνώσεις, ανοικτό μυαλό και πλούτο ψυχής, με έναν άνθρωπο που αντιμετωπίζει τα πάντα με αγάπη και σεβασμό. Τους ανθρώπους, τα ζώα, τη φύση, τις καταστάσεις, την παράδοση αλλά και την πρόοδο. Θα ήθελα να μεταφέρω τη θερμή της ψυχής του, τη συγκίνηση, την ευαισθησία και την αγάπη του για τους γύρω του.

Στην αρχή του βιβλίου του ο Χαράλαμπος μας μιλά για το όνομα του Καραβά, τις ενορίες του, τις εκκλησίες, τα ξωκλήσια, τους αλευρόμυλους και την ενασχόληση των κατοίκων με διάφορες χειροτεχνίες. Ιδιαίτερα δίνεται μια ειδυλλιακή εικόνα της περιοχής του Μεζερέ, που αποτελεί μια ξεχωριστή οντότητα με προεξάρχοντα στοιχεία το αρχοντικό του δασκάλου Μαυραδά και την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Λεπτομερής και η περιγραφή όλων των πηγών από τις υπώρειες του βουνού ως τη θάλασσα, κάτι που αποκτά ιδιαίτερη σημασία σήμερα, με την αλλοίωση του χαρακτήρα της περιοχής μετά το 1974.

Ο Χαράλαμπος Δαμασκηνός αναφέρει πολλές πληροφορίες για τη Μονή Αχειροποιήτου, η οποία είναι αφιερωμένη στην Παναγία και το Άγιο Μανδήλιο. Στο τέμπλο, στα ιερά σκεύη, στην ευρετή, την ανεύρεση δηλαδή των θησαυρών της Λάμπουσας, στη μεγάλη κτηματική περιουσία και στους μοναχούς της μονής.

Το 1855 μάλιστα ο τότε μητροπολίτης Κερύνειας Μελέτιος ίδρυσε στην Αχειροποιήτου το πρώτο επίσημο Δημοτικό Σχολείο που είχε ως αίθουσα διδασκαλίας το Συνοδικό της μονής. Σ' αυτή την αίθουσα είναι που ο ήρωας της ΕΟΚΑ Γρηγόρης Αυξεντίου τέλεσε τον μυστικό του γάμο.

Ιδιαίτερα στεκόμαστε στα «θαύματα» της Παναγίας, που φανερώνουν τη στενή σχέση των κατοίκων με την Παναγία στην καθημερινότητά τους, όπως για παράδειγμα το παιδί που η Παναγία βοήθησε την προχωρημένη σε ηλικία Ευγενία Χριστοδούλου να αποκτήσει, τη δύσκολη αποθεραπεία της Ειρήνης Δαμασκηνού, μητέρας του συγγραφέα, από δάγκωμα φαρμακερού φιδιού με τη βοήθεια του γιατρού Λοΐζου Ψάθα και την απίστευτη αποθεραπεία του ίδιου από ένα σοβαρό πρόβλημα που είχε στο πόδι. [...]

Στη συνέχεια, μέσα από τις αναμνήσεις που ξεδιπλώνονται αβίαστα, δίνονται σημαντικές πληροφορίες που φωτίζουν ιστορικά γεγονότα του 19ου αι. στην ευρύτερη περιοχή, όπως η εγκατάσταση «κουρσάρων» -χαρακτηριστική είναι η ιστορία με τον «Λάκκον τους Τούρκους» κοντά στο εκκλησάκι του Αγίου Παύλου- οι σφαγές του Ιουλίου του 1821 με τον μαρτυρικό θάνατο του Χατζηνικόλα Λαυρεντίου και τα σιφιλίκια της Ελιάς και της Πλέσιας.

Ο Δαμασκηνός αναφέρεται ακόμα στην άφιξη του Κανάρη στην Ασπρόβρυση και στον έρανο που έγινε για τον εφοδιασμό του με τρόφιμα και χρήματα. Επίσης στον Καραβιώτη Φραγκούδη, που κατέφυγε στον Καραβά Κυθήρων για να γλιτώσει από τους Τούρκους.

Οι αναφορές του στους Βαλκανικούς πολέμους, τον Α' Παγκόσμιο και στα Οκτωβριανά ζωντανεύουν την ατμόσφαιρα που επικρατούσε στον Καραβά τις μέρες αυτές. Άνθρωποι όπως ο γιατρός Ιωάννης Πηγασίου, ο Χατζημιχαήλ Αντάρτης, ο Χρίστος Φρακάλας και ο Ελευθέριος Χατζηστεφάνου, έπαιξαν πρωταγωνιστικό ρόλο στα γεγονότα. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στον δεκαοκτάχρονο Μιχάλη Τριφούρτζη που σκοτώθηκε στα Οκτωβριανά. Ξεχωριστή περίπτωση ο Σταύρος Σταυρινού που αγωνίστηκε εθελοντικά στους Βαλκανικούς του 1912-13, στη Μικρασιατική εκστρατεία το 1921-1922, στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο του 1940 στη Βόρειο Ήπειρο και αργότερα στην Κρήτη κατά των Γερμανών.

Ο συγγραφέας, αυτόπτης μάρτυρας και πρωταγωνιστής, με γλαφυρότητα περιγράφει τα

Αμμόχωστος

γεγονότα της 28ης Οκτωβρίου 1940 στον Καραβά με τα έντονα συναισθήματα των ανθρώπων:

«Κύριε Λευτέρη [αυτός ήτο ο διευθυντής Ελευθέριος Γοργίδας από την Ελλάδα], έχουμε πόλεμο. Η Ιταλία κήρυξε τον πόλεμο εναντίον της Ελλάδας. Ιταλικά αεροπλάνα βομβάρδισαν τις ελληνικές πόλεις, υπάρχουν θύματα, νεκροί, τραυματίες...». Έτσι μετέφερε την είδηση στο Δημοτικό Σχολείο Αρρένων ο δεκαοκτάχρονος τότε Χαράλαμπος Δαμασκηνός. Ο διευθυντής κτύπησε το κουδούνι και, αφού ειδοποίησε και τη διευθύντρια του Δημοτικού Θηλέων, συγκεντρώθηκαν όλοι στη μεγάλη αίθουσα τελετών. [...]

«Έτσι θυμάμαι άρχισε η πρώτη μέρα του Ελληνοϊταλικού πολέμου στον Καραβά», γράφει ο Δαμασκηνός.

Η διήγηση για τον καπετάν Χουσεΐν, τον ήρωα καπετάνιο από την Κρήτη, αποτελεί ένα αυτοτελές συνταρακτικό διήγημα, που φωτίζει άγνωστες στους πολλούς πτυχές του Β' Παγκοσμίου πολέμου. [...]

Στο επίκεντρο της προσοχής του συγγραφέα είναι η καθημερινή ζωή στον Καραβά. Κάνει αναφορά στον δημοτικό φωτισμό με φανάρια, τη συγκοινωνία με άμαξες και τα πρώτα αυτοκίνητα, τα επαγγέλματα του λούστρου και του τελάλη, τους προξενητές αλλά και τις υφάντριες της εποχής. Πολύ σημαντική και η περιγραφή της Απόκρεω με τα δρώμενα της ημέρας, που μας δίνουν και την εξήγηση για την προέλευση του αποκριάτικου εθίμου με την

Παρασκευή και διανομή ψωμιού από εθελοντές πρόσφυγες, Ορμήδεια

Απόγνωση και απελπισία...

αρκούδα: Ο Σωτήρης του Λύκου και ο Σολής παρουσίαζαν ένα δρώμενο, αντιγράφοντας έναν Ελληνοβούλγαρο ή Ελληνοσέρβο, τον Γιάννη, και την αρκούδα του, τον Μάρκο. Ο Σολής ντυμένος τσιγγάνος αρκουδοδασαστής. Την αρκούδα την έκανε ο Σωτήρης φορώντας μια μάσκα με μεγάλα αυτιά και κουνώντας την ουρά του, που ήταν από δέρμα λαγού. Ο Σολής χτυπούσε μια ταμπουτσιά και ο Σωτήρης – Μάρκος χόρευε και εκτελούσε τις οδηγίες που του έδινε ο Σολής.

Πρωτότυπη και η παρουσίαση του λαϊκού ορθοπεδικού Αρτεμή, ο οποίος ήταν αυτοδίδακτος και είχε την ικανότητα να γιατρεύει όποιον έσπαζε χέρι ή πόδι ή είχε εξάρθρωση ή διάστρεμμα χρησιμοποιώντας νάρθηκες, στηρίγματα και δέμματα, που έφτιαχνε ο ίδιος.

Ο Καραβιώτης συγγραφέας, με το πλεονέκτημα ότι παρακολουθούσε τα τεκταινόμενα με κάθε λεπτομέρεια, όντας γιος του ιδιοκτήτη κεντρικού καφενείου, που λειτουργούσε και ως μικρό χάνι, συγκεντρώνει την προσοχή του στην περιγραφή της προσωπικότητας και τη δράση πολλών ανθρώπων του Καραβά. Αυτό προσδίδει και την ιδιαιτερότητα της συγγραφής.

Ένα κεφάλαιο αφιερώνεται στους ιερείς του Καραβά. Στον Άγιο Γεώργιο αναφέρει τον παπα Ιωάννη Μαούρη, παππού του πρώην δημάρχου Γιάννη Παπαϊωάννου. Στην Αγία Ειρήνη αναφέρει τον παπα Ισάκκα, παππού του ήρωα των Οκτωβριανών Μιχάλη Τριφούρτζη και τον παπα Ιάκωβο Κύρκο, τον παπα Γιακουμή. Στην Ευαγγελίστρια αναφέρει τους ιερείς παπα Πορφύρη, παπα Χρύσανθο, που ήταν πολύ

μορφωμένος και έμεινε γνωστός ως ο παπα Κοτσινογένης επειδή είχε κόκκινα μαλλιά, και τον παπα Γεώργιο, γνωστό ως παπα Ψαθιά, επειδή έφερνε και πουλούσε ψαθιά από τη γενέτειρά του, το Καπούτι. Ο παπα Αριστοτέλης ήταν εφημέριος στα χωριά Ελιά και Φτέρυχα.

Στους δασκάλους του Καραβά αναφέρεται ο Δαμασκηνός με ιδιαίτερο σεβασμό και εκτίμηση χαρακτηρίζοντάς τους προσοντούχους και πρωτοπόρους. Ξεχωρίζουμε τον Νικόλαο Ξενή, ο οποίος πλήρωσε με παραίτηση τη συμμετοχή του στην πρώτη συνδικαλιστική προσπάθεια των Ελλήνων δασκάλων.

Ο γιατρός Κωνσταντίνος Χατζηαλεξάνδρου, ένας άνθρωπος ξεχωριστός για τη μόρφωση, το ήθος και το υψηλό εθνικό φρόνημα, πρόσφερε τη βοήθειά του σε όλους. Ο Γρηγόριος Χατζηλάμπρου χρημάτισε δήμαρχος για πάνω από μια εικοσαετία και μερίμνησε για την ίδρυση της Ελληνικής Σχολής Λαπήθου Καραβά μαζί με μια ομάδα προοδευτικών Καραβιωτών.

Ο Αδαμάντιος Διαμαντής με καταγωγή από τον Καραβά, αναφέρει «Ο πατέρας μου μαραγκός από τον Καραβά. Τα καλοκαίρια κάναμε εξοχή στο χωριό. Μέναμε στο σπίτι της γριάς Ξενούς, δίπλα από το σπίτι του θείου Πιερή Χατζηλούκα. Η θεία Χρυστάλλα, γυναίκα του Πιερή, μας φίλευε φρέσκα αμύγδαλα και χρυσό μέλι». Ο Πιερής Χατζηλούκας ήταν βαφτιστικός της μητέρας του ζωγράφου. Προσωπικά θυμάμαι τον ζωγράφο που ερχόταν, μεγάλος πια, να δει τον παππού μου τον Πιερή, τη γιαγιά μου Χρυστάλλα και τον πατέρα μου Πολύδωρο. Κάθονταν και μιλούσαν πολλή ώρα για τα περασμένα.

Ο μαραγκός και ξυλογλύπτης Νικόλας Χαρβατζιούνης είχε το μαγαζί του στο κέντρο του χωριού και κατασκεύαζε με επιδεξιότητα τα περίφημα σεντούτζια.

Ο μάστρε Γρηγόρης Χατζηκυριάκου Γιουτανής, ο ζαχαροπλάστης, εργαζόταν στην Αίγυπτο. Έφτιαχνε περίφημα γλυκά. Φημισμένα τα πουρέκια που πουλούσε κάθε Σάββατο στον Καραβά. Ο γιος του Κυριάκος συνέχισε την οικογενειακή παράδοση στα γλυκά.

Μέσα από τις γραμμές του βιβλίου ζωντανεύουν οι άνθρωποι και το ευτράπελο πειρακτικό πνεύμα που χαρακτήριζε τους Καραβιώτες. Ακόμα και ο τρόπος περιγραφής εκφράζει το ίδιο ευτράπελο πνεύμα των Καραβιωτών που δίνουν εύκολα χαρακτηριστικά παρατσούκλια στους συγχωριανούς τους. Ξεχωρίζω μια χαρακτηριστική περίπτωση:

[...] Ο Νικόλας Συγνώμης καταγόταν από την Ελιά και παντρεύτηκε στον Καραβά. Στο τραπέζι των αρραβώνων οι ιερείς και οι ψάλτες άρχισαν να ψάλλουν εκκλησιαστικούς ύμνους και επειδή δεν τέλειωναν και ο Νικόλας ήθελε να πει το δικό του τραγούδι, τους διέκοψε ευγενικά: «Συγνώμην, ιερείς, να τραγουδήσουμε τζι εμείς». Από εκείνη την ημέρα έμεινε στον Νικόλα το επώνυμο Συγνώμης και όλοι με αυτό τον ήξεραν.

Ξεχωριστό, με τη δική του ιδιαιτερότητα, είναι και το κείμενο που αναφέρεται στην Όρκα,

την «αποικία του Καραβά», όπως εύστοχα τη χαρακτηρίζει ο συγγραφέας. Δίνεται τόσο το ιστορικό περίγραμμα και η ίδρυση του χωριού, όσο και οι άνθρωποι αλλά και ο τρόπος ζωής τους σε ένα πραγματικά ειδυλλιακό τοπίο. Εντυπωσιακή και η στενή σχέση των ανθρώπων της με τα ζώα, μέσα από τη σχέση του μικρού Σάββα Δαμασκηνού με τη φοράδα του, την «Κορού». Τον μετέφερε κάθε πρωί από την Όρκα στο Δημοτικό Σχολείο Κορμακίτη, επέστρεφε σπίτι, το μεσημέρι του πήγαινε φαγητό στο σχολείο και τον περίμενε μέχρι να σχολάσει αργά το απόγευμα και να τον πάρει στο σπίτι.

Οι γενεαλογικοί πίνακες της ευρύτερης οικογένειας του Χαράλαμπου Δαμασκηνού είναι λεπτομερείς και πολύ ενδιαφέροντες.

Αυτός είναι ο Χαράλαμπος Δαμασκηνός και αυτή είναι η κατάθεση της ψυχής του. Όλα όσα ανέφερα είναι αυτά που τον γεμίζουν και τον κάνουν να ξεχειλίζει από ενδιαφέρον, αγάπη, έγνοια και προβληματισμό για όλα. Για τους ανθρώπους, για το χωριό του, για την πατρίδα του. Πόνος και πίκρα για τις δυσκολίες αλλά και χαρά και θετική αντιμετώπιση της ζωής.

Και όταν το όνειρο της επιστροφής στον Καραβά μας γίνει πραγματικότητα, τότε το γαλάζιο της θάλασσας και το πράσινο των περιβολιών μαζί με τους μυρωμένους λεμονανθούς θα δώσουν στον τίτλο του βιβλίου του Χαράλαμπου τις πραγματικές του διαστάσεις.

Οι αστυνομικοί των Βάσεων συμμετέχουν στην όλη προσπάθεια

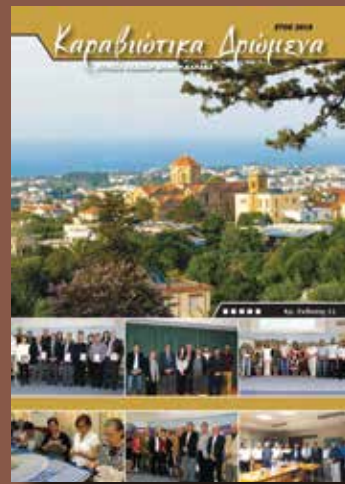

Πρόχειρη διανομή νερού

Απονομή αναμνηστικού
στη Μαρία Περαικού-Κοκαράκη

11ο τεύχος Καραβιώτικα Δρώμενα – έκδοση Δήμου Καραβά

Μαρία Περαικού - Κοκαράκη

Μια από τις τρεις εκδόσεις που έγιναν το 2019. Η παρουσίαση έγινε στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών στις 7 Μαρτίου 2019. Η ομιλήτρια αφιέρωσε την παρουσίασή της, ως μνημόσυνο, στον παππού της Σάββα και τη γιαγιά της Μαρία, τα γένη Χατζηγιάννη και Χατζηδαμιανού από τον Καραβά.

Καραβιώτικα Δρώμενα: Κραυγή αλησμοσύνης!

Καραβιώτικα Δρώμενα: Κατάθεση, παρακαταθήκη ενθυμήσεων!

Συγκίνηση με διακατέχει γιατί θα ήθελα ανάμεσα σας να βρίσκεται κι ο μακαριστός πατέρας μου, ο οποίος ολιγομίλητα, αθόρυβα, ταπεινά, λάτρεψε και έφυγε με τον καημό του Καραβά, που τον γέννησε κι ας μεγάλωσε στην Αμμόχωστο...

Το «Δεν ξεχνώ» μπορεί να περιθωριοποιήθηκε, να λείπει απ' τους τοίχους και τις σχολικές πινακίδες, σχολικά τετράδια, αφίσες, μα δεν έχει φύγει απ' το μυαλό, δεν έχει εγκαταλειφθεί απ' την ψυχή μας, αντίθετα παραμένει ανεξίτηλα αποτυπωμένο. Πήρε άλλες μορφές κι οργανώθηκε σε σύνολα και εκδηλώσεις. Μια τέτοια μορφή του «Δεν ξεχνώ» και η ετήσια έκδοση του κατεχόμενου μας Δήμου Καραβά με τίτλο «Καραβιώτικα Δρώμενα»... Παρέχουν στον αναγνώστη τον αναστοχασμό, όπως οι σελίδες των ιστορικών γεγονότων, που είχαν πρωταγωνιστές συντοπίτες μας αλλά και πράξεις με σκηνικό τον καραβιώτικο χώρο π.χ. «στα εκκλησιαστικά μνημεία του Καραβά» η κ. Καλλιόπη Χαρμαντά Πρωτοπαπά, αναφέρει όλες τις εκκλησίες...

Στις προλογικές σελίδες του τεύχους περι-

λαμβάνονται, ο χαιρετισμός του Δημάρχου, η παραλαβή της σκυτάλης της δημαρχίας και το νέο Δημοτικό Συμβούλιο και οι επιστολές της παραλαβής των ετήσιων εκδόσεων «Καραβιώτικα Δρώμενα» από διάφορους παραλήπτες. Οι σελίδες που ακολουθούν αφιερώνονται στους πεσόντες Καραβιώτες των Βαλκανικών πολέμων και στον Α' παγκόσμιο πόλεμο. Ονόματα γραμμένα στο πάνθεον των ηρώων της λεμονοανθούσας γης του Καραβά. Επιτάσσεται να τους αναφέρουμε. Αυτοί είναι Χριστόφορος Αρ. Τόφα, Νικόλαος Γεωργ. Μασούρη, Κωνσταντίνος Ι. Σπανούδης, Απόστολος Κ. Αποστόλου.

Εμφανής η αλληλοσύνδεση ανθρώπων, πράξεων μα και πραγμάτων σε μια αξιόλογη στην εξέλιξη πορεία ζωής, είτε αυτή καταγράφεται στα παρελθοντικά χρόνια, είτε είναι τωρινή δράση και επιτεύγματα, όπως η αδελφοποίηση με το Αμύνταιο, τον Δήμο Λειψών, τον Καραβά των Κυθήρων. Αναντίρρητα και οι τελετές μα και οι εκδηλώσεις που έχουν στόχο την επικοινωνία των Καραβιωτών, όπως είναι τα καραβιώτικα απογεύματά τους, οι πρωινές συναντήσεις των συνταξιούχων Καραβιωτών σε Λευκωσία και Λεμεσό... Εύχαρις πραγματικότητα κι οι αναβιούμενες παραδοσιακές εκδηλώσεις, όπως της «Δευτέρας της Λαμπράς», ο «Χορός του Λεμονιού», του «Κατακλυσμού» τα μαθήματα του μοναδικού κεντήματος «φερβολιτέ» οι αθλητικές επιδόσεις, όπως κι η δραστηριοποίηση της Σχολικής Εφορείας του Καραβά, και οπωσδήποτε το Ταμείο Υποτροφιών «Νίκου Κ. Σιακόλα» και το «Κληροδότημα Γεωργίου Τσίμον» γίνονται θεμέλια σιδηρόφρακτα, για τη νεολαία του Καραβά να δράσει στα δικά της ύψη και ιδανικά!

Η ετήσια έκδοση του Δήμου Καραβά αντι-στέκεται στην κατοχή αφιερώνοντας σελίδες στους άξιους και τολμηρούς «οδυσσείς» του Καραβά, τους αποδήμους μας, οι δυο φορές, αν θέλετε αποστασιοποιημένοι απ' την πατρώα γη τους και οι οποίοι φυλάττουν και βοηθούν σθεναρά με όποιο τρόπο μπορούν την Κύπρο!

Στάχωση* εκτός των αγωνιστών ηρώων των Βαλκανικών πολέμων της εκδοτικής προσφο-ράς των «Καραβιώτικων Δρώμενων» στο οικοδόμημα της μνήμης πρώτοι οι Κήρυκες της Ιστορίας μας, οι ήρωες και θεωρώ πως οφείλω να ακουστούν τα ονόματά τους, αφού καταγράφονται στην έκδοση του 2019. Το 1821 οι Μουσκούδης Κατσίκκος, Γιακουμής Φραγκούδης, Χ' Πιερής Φουρκάτης, ο αγωνιστής της ΕΟΚΑ Γιάννης Κ. Κίτσιος όπως κι οι αγνοούμενοι Κωστής και Δέσποινα Κοζάκου και Χριστόδουλος Θεοδούλου.

Ευνόητη και η παρουσίαση των πνευματικών ανθρώπων του λεμονοφυτεμένου Καραβά και των βιβλίων τους, όπως η ποιητική συλλογή του Πέτρου Πετρίδη «Το δάκρυ της ψυχής», του Ματθαίου Γεωργίου «Το ημερολόγιο ενός μετανάστη», του αείμνηστου σκυταλοδρόμου της Παιδείας Κώστα Χ' Στεφάνου «Παιδαγωγικά και Εκπαιδευτικά Θέματα» που αποτελούν τον 2ο τόμο των Απάντων του.

Στα σημερινά «Καραβιώτικα Δρώμενα» που

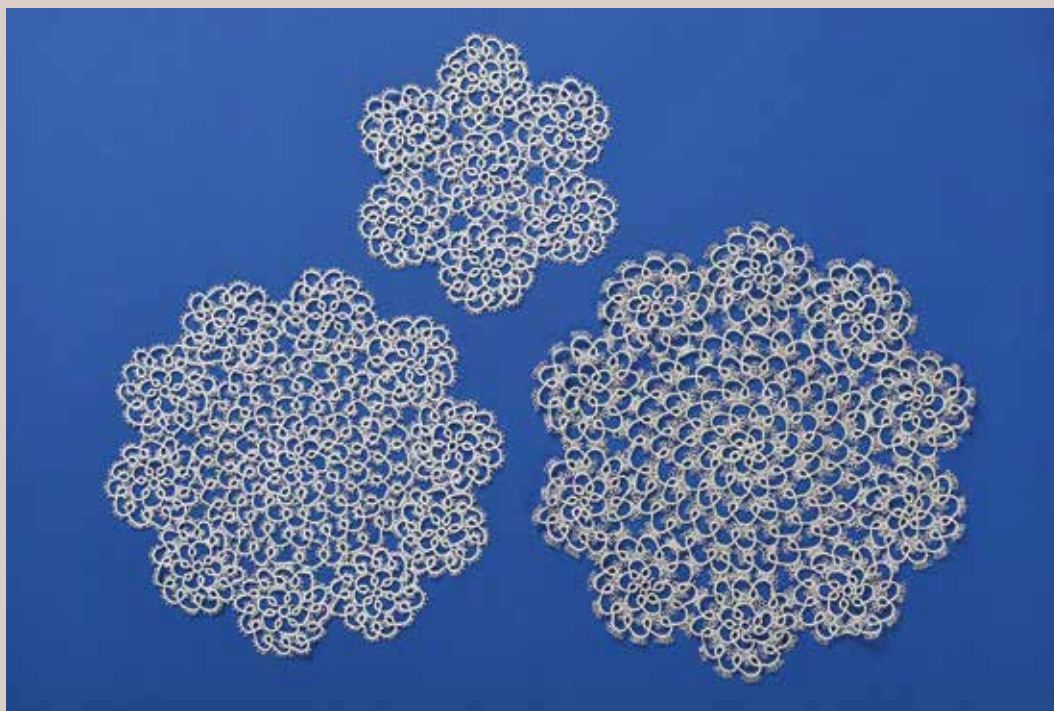
κρατάτε στα χέρια σας τιμάται για το ακούραστο και ουσιαστικό έργο του ο πρώην δήμαρχός μας Γιάννης Παπαϊωάννου.

Στις τελευταίες σελίδες αναφέρονται, όπως τους αξίζει, οι απερχόμενοι στους ουράνιους δρόμους δημότες του κατεχόμενου Καραβά, οι οποίοι φεύγουν με τον καημό της προσφυγιάς. Και το αστέγνωτο δάκρυ τους!

Θα ήθελα να συγχαρώ τους εμπνευστές και συνεχιστές της έκδοσης των «Καραβιώτικων Δρώμενων», γιατί είναι σημαντικός ο ρόλος που διαδραματίζουν τα τεύχη τους για τις τωρινές και μελλοντικές γενιές στην έρευνα και τη μελέτη και να δηλώσω πως και στις δικές μου εκδόσεις έχουν συμβάλει με τις πληροφορίες τους...

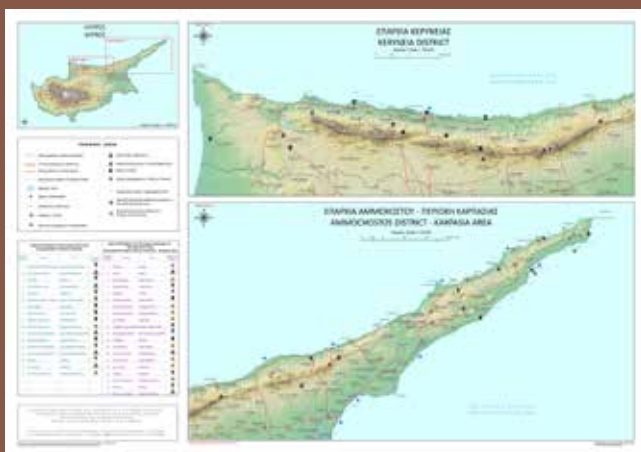
Επιλογικά, σας προσφέρω την γλυκιά γεύση της εξιστόρησης στην κοινωνική πρόοδο του Καραβά, το οδοιπορικό των πρώτων κλασικών ζαχαροπλαστών της οικογένειας Γιουτανή – και δοκώ μαζί τους θα ήταν, αν δεν έφευγε για το Βαρώσι κι ο δικός μου παππούς, σύμφωνα με τις διηγήσεις του πατέρα μου, μα και το όνομα που άφησε στην Αμμόχωστο ως ζαχαροπλάστης. Να σας δροσίσω με την ανεξίτηλη δροσιά και γεύση της λεμονάδας απ' την πρώτη βιοτεχνία στον Καραβά του θείου Χριστόδουλου Χατζηδαμιανού.

* Στάχωση = το σκληρό εξωτερικό περίβλημα βιβλίου

Φερβολιτές: Η Καραβιώτικη δαντέλλα,
στοιχείο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κύπρου

Ο Αλέξανδρος Ποστεκκής

Χάρτης επαρχίας Κερύνειας και περιοχής Καρπασίας έκδοση Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών

Αλέξανδρος Ποστεκκής, αρχιτέκτονας, δημοτικός σύμβουλος

Μια από τις τρεις εκδόσεις που έγιναν το 2019. Η παρουσίαση έγινε στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών στις 7 Μαρτίου 2019.

Ο χάρτης ετοιμάστηκε με κυριότερο σκοπό τη δωρεάν διανομή του στα σχολεία της ελεύθερης Κύπρου, αλλά και των αποδήμων μας και στόχο έχει τη διατήρηση ζωντανής της μνήμης της κατεχόμενης γης μας και τη μεταλαμπάδευση ιστορικών πληροφοριών και γνώσεων στη νέα γενιά του τόπου μας.

Η υλοποίηση του χάρτη έγινε σε συνεργασία με τον Κλάδο Χαρτογραφίας του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και απεικονίζει στη μεγαλύτερη δυνατή κλίμακα την Επαρχία Κερύνειας και την περιοχή Καρπασίας μαζί με τα σημαντικότερα τοπωνύμιά τους.

Τον συντονισμό είχε ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου, σε συνεργασία με τον Ηλία Παντελίδη, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Πολυθεματικού Μουσείου «Αχαιών Ακτή».

Η πρωτοβουλία για την εκτύπωση και δωρεάν διανομή του χάρτη αυτού κατέστη δυνατή με χρήματα που συγκεντρώθηκαν από το Ταμείο Ευημερίας Καραβιωτών κατά την κηδεία της εκλιπούσης Πόλυς Πασχαλίδου στις 17 Ιανουαρίου 2017. Για τον σκοπό αυτό δόθηκε η έγκριση των караβιώτικων οικογενειών Κατερίνας Παντελίδη και Νίκης Μενελάου, οι οποίες αφιερώνουν τον χάρτη στη μνήμη της γιαγιάς τους και δασκάλας του Καραβά, Χαριτίνης Νίκου Διγενή και της μητέρας τους, αριστούχου φοιτήτριας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Πολυ-

ξένης (Πόλυς) Διγενή Πασχαλίδη.

Η Γεωγραφική Εκπαίδευση, στο σύνολο των εκφράσεών της, αποτελεί θεσμό μέσω του οποίου κάθε άτομο αποκτά κατάλληλα γνωστικά εφόδια, ανακαλύπτει και καλλιεργεί ικανότητες, δεξιότητες και αξίες, για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της ζωής. Σήμερα πολύ περισσότερο η γνωριμία με την κατεχόμενη γη μας κρίνεται επιβεβλημένη και αντιπαράτίθεται με σωρεία θεμάτων-προβλημάτων με έντονη τη γεωγραφική διάσταση, όπως ανισότητα στην πρόσβαση, αστικοποίηση, κοινωνικοοικονομικές διαφορές, αναλφαβητισμός, προβλήματα προσφύγων, περιβαλλοντική υποβάθμιση, μείωση των φυσικών πόρων και πολλά άλλα. Τα θέματα αυτά αναδεικνύουν τον ουσιαστικό ρόλο της γεωγραφικής επιστήμης και την αναγκαιότητα της γεωγραφικής εκπαίδευσης σε μία μοιρασμένη Πατρίδα.

Ο χάρτης της κατεχομένης γης μας ως μέσο γνωριμίας αλλά και κριτικής σκέψης:

Το περιεχόμενο του Γεωμορφολογικού Χάρτη είναι άμεσα συνυφασμένο με βασικές διαδικασίες μάθησης μέσω των οποίων οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να καλλιεργήσουν δεξιότητες και να αναπτύξουν ικανότητες όπως:

Γεωγραφική έρευνα: Ο χάρτης δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να ερευνήσουν ζητήματα τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Μέσα από την ερευνητική διαδικασία οι μαθητές ασκούνται να σχεδιάζουν έρευνες και να θέτουν γεωγραφικά ερωτήματα απορροφώντας γνώσεις που αφορούν την κατεχόμενη γη μας.

Χαρτογραφικός και οπτικός γραμματισμός: Βασικά εργαλεία και τεχνικές για την αποτελεσματική εκμάθηση της Γεωγραφίας με κύριο

εργαλείο τον χάρτη.

Γεωγραφική επικοινωνία: Μέσα από την επεξεργασία και κατανόηση γεωγραφικών ζητημάτων οι μαθητές γίνονται ικανοί να συμμετέχουν σε συζητήσεις για γεωγραφικά θέματα της κατεχόμενης γης μας, να επικοινωνούν χρησιμοποιώντας σωστό γεωγραφικό λεξιλόγιο και συμβάσεις τόσο στον προφορικό όσο και στον γραπτό τους λόγο.

Ο χάρτης και το περιεχόμενο του: Η έντυπη σύνθεση του χάρτη αποτελείται από τρεις γεωμορφολογικές απεικονίσεις, ένα συνολικό χάρτη του νησιού μας και δύο επιμέρους με βόρειο προσανατολισμό προς τα πάνω. Στο άνω αριστερά μέρος εντοπίζουμε τον συνολικό χάρτη της Κύπρου σε κλίμακα 1:1 000 000. Παράλληλα στον χάρτη αυτό σηματοδοτούνται με κόκκινο χρώμα ο Χάρτης Α της επαρχίας Κερύνειας και ο Χάρτης Β η χερσόνησος της Καρπασίας, που αναπτύσσονται στα δεξιά του έντυπου, σε κλίμακα 1:100 000.

Επιπρόσθετα, η σύνθεση του χάρτη υποστηρίζεται και από δύο υπομνήματα, που διαμορφώνουν και το λεξιλόγιο του χάρτη. Το βασικό υπόμνημα καθορίζει το γενικό υπόβαθρο του χάρτη, ορίζοντας βασικές πληροφορίες, όπως όρια Επαρχιών, οδικό δίκτυο, φράγματα, Δήμοι/Κοινότητες, εκκλησίες, μοναστήρια, υψόμετρα και άλλα σημεία ενδιαφέροντος.

Το δευτερεύον υπόμνημα εστιάζει σε σημαντικά τοπωνύμια των χαρτών Α και Β. Στην αριστερή στήλη και με κυανό χρώμα καταγράφονται αξιολογικά ιστορικά κτίσματα της Επαρχίας μας, όπως η αρχαία Λάμπουσα, το κάστρο του Αγίου Ιλαρίωνα κτλ, με το αντίστοιχο σύμβολό τους να υποδεικνύεται στον Χάρτη. Ομοίως στη δεξιά στήλη και με λιλά χρώμα παρουσιάζονται τα ιστορικά αξιοθέατα της χερσονήσου της Καρπασίας.

Τελευταίοι και πλέον σημαντικοί οι Χάρτες Α και Β καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος της έντυπης μορφής, αποτυπώνοντας ουσιαστικές γεωγραφικές, χωροθετικές και μορφολογικές πληροφορίες. Ο Χάρτης Α της Επαρχίας Κερύνειας εκτείνεται δυτικά από το Ακρωτήριο του Κορμακίτη μέχρι και το χωριό Καλογραία ανατολικά, ενώ ο Χάρτης Β της Χερσονήσου Καρπασίας συνεχίζει από το χωριό Καλογραία δυτικά μέχρι και το ακρωτήριο του Αποστόλου Αντρέα στα ανατολικά. Στο χρωματικό υπόβαθρο των χαρτών αποτυπώνεται η μορφολογία του εδάφους, όπου με καφέ χρώμα εντοπίζουμε την οροσειρά του Πενταδακτύλου να απλώνεται κατά μήκος της Επαρχίας μας, και να σβήνει με πράσινη διαβάθμιση κατά μήκος της ακτογραμμής, που ορίζεται με γαλάζιο χρώμα ως η Μεσόγειος Θάλασσα.

Περαιτέρω ο χάρτης ενσωματώνει ουσιαστικές γεωγραφικές πληροφορίες. Μεγεθύνοντας για παράδειγμα στην ακτογραμμή της Επαρχίας μας βλέπουμε να ορίζονται με λιλά τετράγωνα οι παράκτιοι Δήμοι Κερύνειας, Καραβά και Λαπήθου, ενώ με στρογγυλό λιλά σχήμα τα περικόρια και οι κοινότητες της Επαρχίας μας. Με κόκκινο έντονο χρώμα ορίζονται οι κύριες οδικές συνδέσεις (αυτοκινητόδρομος) και με κόκκινη διαβάθμιση το δευτερεύον οδικό δίκτυο. Το σύμβολο ενός κιονόκρανου ορίζει αρχαιολογικούς χώρους, όπως της Λάμπουσας, ενώ το σύμβολο του πύργου ορίζει το Κάστρο Κερύνειας και Αγίου Ιλαρίωνα. Το μέρος του χάρτη ολοκληρώνουν με γαλάζια αναγραφή οι ονομασίες των παραλιών μας.

Εν κατακλείδι, η δημιουργία του χάρτη αποτελεί πολιτιστική παρακαταθήκη από τους συντελεστές προς τη νέα γενιά Κερυνειωτών, αποδήμων και όχι μόνο, σε μια δύσκολη περίοδο, όπου η πολιτική ηγεσία τείνει να παραγκωνίζει τον προσφυγικό κόσμο και την κατεχόμενη γη μας.

Από την κηδεία των οστών των ταυτοποιηθέντων αγνοουμένων μας

Η Χαρίτα Μάντολες
με την Ευριδίκη Περικλέους – Παπαδοπούλου

Ως αληθώς – Η ζωή της Χαρίτας Μάντολες

Ευριδίκη Περικλέους - Παπαδοπούλου

Παραθέτουμε μερικές από τις σελίδες του βιβλίου μέσα από τις οποίες ξετυλίγονται σκηνές αρχαίας τραγωδίας και καταγράφονται ψηφίδες της ιστορίας της εισβολής του 1974 στον Καραβά.

Μικρός ο χώρος να χωρέσει τα όσα η Μάντολες, οι αδελφές της, η οικογένεια, οι συγγενείς της και άλλοι συνοδοιπόροι της βίωσαν τις μέρες εκείνες της κόλασης. Συνταρακτικά, απάνθρωπα, ασύλληπτα στο μυαλό..

Η Χαρίτα Μάντολες της Κύπρου, από την τέφρα της ξαναγεννήθηκε, γιγαντώθηκε και σήμερα αγωνίζεται για μια Κύπρο ελεύθερη, απαλλαγμένη από στρατούς, κατακτητές και βιαστές της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας. Για την ελευθερία και τις πανανθρώπινες ηθικές αρχές και αξίες.

Το κακό το περίμεναν, και κείνο ήρθε Σάββατο χάραμα τζιαι εμαύρισεν τζείνον το τζιυματούδιν τζιαι ούλλη η θάλασσα της Τζιερύνειας, που εμπόρησεν τζιαι εσήκωσεν πλοία πολεμικά, που εκουβαλούσαν μιλιούνια πάνοπλους στρατιώτες και δεκάδες τεθωρακισμένα οχήματα, ενώ τα αεροπλάνα βομβάρδιζαν τη ραχοκοκαλιά του Πενταδακτύλου. Το φως δεν είχε χαράξει ακόμα κι η δροσιά των περιβολιών μύρισε κάρβουνο μεμιάς κι έγινε δειλί σκοτεινό το πρωινό, χάνοντας τις ισορροπίες.

Η Χαρίτα άνοιξε το παράθυρο, κοίταξε πέρα στο γιαλό κι είδε μια νεκατσιασμένη θάλασσα, μια απελπιστική θάλασσα, ένα τοπίο ακαθάριστο, μαύρο σύννεφο να κρύβει ουρανό κι οροσειρά. Τα πολεμικά αεροπλάνα άρχισαν να σφυροκοπούν και να ρίχνουν πάνω από τις στέγες

Η Χαρίτα Μάντολες

των σπιτιών κι εκείνη στρίγκλισε, «τα παιδιά, Αντρίκο, άρπαξε τα παιδιά να φύγουμε».

Τα μωρά, αγουροξυπνημένα από την ασυνήθιστη φασαρία, έκλαιγαν που έχαναν τη βόλεψή τους. Τα άρπαξαν από τα κρεβατάκια τους, φώναξαν τον πατέρα Νεόφυτο, που τον βρήκαν μπρουμουττισμένο από το παράθυρο του υπνοδωματίου του και προσπαθούσε να ξεχωρίσει από πού ερχόταν το κακό.

«Βούρα πατέρα, ήρταν οι Τούρτζιοι», του φώναζε η Χαρίτα, ενώ γέμιζε δυο μπιμπερά γάλα και ταυτόχρονα φώναζε στις αδελφές της από το ανοιχτό παράθυρο της κουζίνας στην πίσω αυλή.

«Μάρωωω, Γιαννούλασα, φύγετε, ήρταν οι Τούρτζιοι».

«Να δώσουμεν έξω κάτω που τα δεντρά, πέρκι-
μον ποκάτσει το κακόν, κόρη μου, πάρε νερόν
μαζίν σου τζαι ψουμίν, να βουρήσουμεν τζαι
πού να πάμεν, Πλάστη μου, πού να πάμεν;»,
έλεγε και ξανάλεγε ο πατέρας Νεόφυτος μέσα
σε μια ασφυξία από το «αναπάντεχο». «Μα
ήταν η εισβολή κάτι το αναπάντεχο;», αναρω-
τήθηκε.

Ο Αντρίκος με τη Χαρίτα κράτησαν από ένα
μωρό, η Ειρηνούλα πήρε κι έσφιγγε στη χου-
φτίτσα της μια εικόνα Πέτρου και Παύλου που
είχε στο κρεβατάκι της, ο Γιαννάκης απερπά-
τητος, δεν είχε μιλήσει ακόμα, μονάχα έκλαιγε
κι ο πατέρας του προσπαθούσε να τον σιωπή-
σει, για να ακούσει ειδήσεις από ένα τρανζι-
στοράκι που κρατούσε στο χέρι.

Σκυφτοί κάτω από τα δέντρα, μέσα από τα πε-
ριβόλια, πήγαν και τους βρήκαν η Μάρω κι ο
Φοίβος, που κρατούσαν την τριών μηνών Ευ-
γενούλα και τον τριών χρόνων Νεόφυτο. «Η
Γιαννούλα με τον Θεόδωρο, την Ειρήνη, τον
Νεόφυτο, τη Μαρία έτρεξαν πάνω προς την
Ελιά», είπαν στον πατέρα Νεόφυτο, που αγω-
νιούσε για όλα τα παιδιά του.

Το κακό μεγάλωνε όσο προχωρούσε η ώρα,
ακούγονταν εκρήξεις, κανόνια έβαλλαν από
τη θάλασσα στον Πενταδάκτυλο, βρόμαγε ο
τόπος μπαρούτι, έριχναν όλμους και καιγόταν
η γη, αεροπλάνα κατέβαιναν χαμηλά και μυ-
δραλιοβολούσαν πάνω απ' τα κεφάλια τους,
σφαίρες, χιλιάδες σφαίρες έπεφταν από τον
ουρανό. Οι μεγάλοι έβαζαν τα παιδιά πρώτα
και εκείνοι έπεφταν από πάνω τους κάτω στο
χώμα για να τα προστατέψουν.

Ο Αντρίκος κρατούσε πότε το ένα, πότε το
άλλο μωρό, μα το τρανζιστοράκι το είχε κολ-
λημένο στο αυτί, περίμενε μια είδηση να κατα-
λάβουν τι γινόταν ακριβώς.

Μόλις στις οκτώ η ώρα ακούσανε το πρώτο
έκτακτο πολεμικό ανακοινωθέν:

«...ανακοινούνται ότι την πρωίαν της σήμερον
τουρκικά αεροσκάφη άνευ προειδοποιήσεως
υπούλως και ανάνδρως προσέβαλον τον σταθ-
μό ραντάρ, εβομβάρδισαν το στρατόπεδο της
ΕΛΔΥΚ και έρριψαν εντός του τουρκοκυπρια-
κού θύλακος Λευκωσίας – Αγύρτας μικράν δύ-
ναμιν αλεξιπτωτιστών...».

Κοίταξαν ο ένας τον άλλο που οι «ικανοί» της
εξουσίας δεν ήξεραν τι τους γινόταν, αφού το
χάος επικρατούσε στην επαρχία Κερύνειας από
το χάραμα.

Κόσμος έτρεχε προς το βουνό, άνθρωποι φο-
βισμένοι, σαστισμένοι, απορημένοι, άνθρωποι
που είχαν δικό τους σπίτι πάνω στη θάλασσα
κι άλλοι που παραθέριζαν στα παραλιακά ξε-
νοδοχεία ανηφόριζαν προς τον Πενταδάκτυλο,
κάτω από τα δέντρα, μέσα στην ποταμοσιά,
άνοιγαν δρόμο ανάμεσα στα χαμόκλαδα και
περνούσαν, μάνες φώναζαν τα παιδιά τους,
παιδιά φώναζαν τις μανάδες τους που χάθη-
καν μεταξύ τους. Ένα από αυτά τα παιδιά φώ-
ναζε έντρομο, «έχασα τους θείους μου, έπε-
φταν βόμβες γύρω μας, τρέχαμε όλοι μαζί και
τους έχασα. Πού είναι; Είδατε τη θεία μου
και τον θείο μου;». Ήταν ένα αγόρι γύρω στα
δεκατέσσερα με δεκαπέντε.

«Ποιος είσαι, παιδί μου, ποιοι είναι οι γονείς
σου και πώς χαθήκατε μεταξύ σας; Θα σε ψά-
χνουν κι εκείνοι, θα τους βρεις», του είπε η
Χαρίτα, κι έτσι, απροσπάτευτος καθώς ήταν,
έμεινε μαζί τους ο μικρός Γιαννάκης Κοζάκος
από τη Λάπηθο.

Πέρασε κι ο Θεόδωρος ο γαμπρός του Βασίλη,
που ήταν χειρουργημένος, φορούσε πιτζάμες,
τον πονούσε η πληγή, τα τρία παιδιά του, η
Τασούλα, ο Σέργιος και ο Χρίστος, φορού-
σαν κι αυτά τις πιτζαμούλες τους, γαντζωμέ-
να απάνω του, να φωνάζουν τη μάνα τους τη
Μαρούλα και τη γιαγιά τους τη Χρυσταλλού.
Τους έδωσε νερό η Χαρίτα, ψωμί η Μάρω και
εκείνα έφαγαν λαίμαργα, πιο πολύ από αμη-
χανία παρά γιατί πεινούσαν.

«Πού είναι η γυναίκα σου, Θεόδωρε, πού είναι
η Μαρούλα;», τον ρώτησαν οι αδελφές που
κάθονταν με τα παιδιά στην ποδιά τους μέσα
στις λεκάνες των τσουρουφλισμένων δέντρων
και της γης που ξεκάπνιζε.

«Πήγε να φωνάξει τη μάνα της που δεν την
έβρισκε, μα εγώ έπρεπε να σώσω τα μωρά,
τα έπιασε πανικός και τσίριζαν φοβισμένα, δεν
περίμενα πιο πολύ. Όπου να 'ναι θα φανεί και
η Μαρούλα, μα εγώ θα προχωρήσω πιο πάνω,
πέστε της πως με είδατε και στείλτε την να μας
βρει στην Ελιά».

Ήρθαν ο νονός Σάββας, η νονά Χαριτίνη, η
ξαδέρφη Ελένη, ο Βασίλης που κρατούσε τη
Χάριαν, ο ξάδελφος Πανίκος που κρατούσε τη
Στέλλα, ο Σπύρος που δούλευε γκαρσόνι στη
«Νεράιδα», κι όλοι είχαν ένα ασβεστωμένο
πρόσωπο από τον τρόπο.

«Πού είναι ο Φοίβος, πού είναι ο Αντρίκος,
γιατί πήγαν, πού πήγαν μέσα στη φωτιά; Ξε-
καπνίζουν τα ρουθούνια μας καμένες σάρκες
από τους σκοτωμένους που είναι πεσμένοι στη

γη, σε ποια ανακοινωθέντα υπάκουσαν, σε αυτούς που τους έφεραν;», φώναξε όλο θυμό ο νονός Σάββας, ίσως για να βγει κι εκείνος από το αδιέξοδο που τον στραγγάλιζε. «Ο Θεόδωρος με τη Γιαννούλα και τα παιδιά, η Βασιλική, ο Τάκης, η Αναστασία, η Σταυρούλα, ο Νίκος, που είναι, Νεόφυτε;», αναζητούσε όλους τους συγγενείς έναν-έναν ο νονός Σάββας.

«Έλιωσαν τα σαντάλια μου, η γη εν κάρβουνον, εκρούσαν τα πόδια μου, η ζέστη από τα βλήματα που πετάγονται μας κατάκαψαν τα κορμιά», φώναζε η ξαδέλφη Ελένη.

«Βάλαμε ραδιόφωνο μόλις ακούσαμε τις πρώτες βόμβες, το ΡΙΚ δεν είχε ξυπνήσει ακόμα, βάλαμε τον παράνομο ραδιοφωνικό σταθμό Μπαϊράκ, που ανακοίνωνε στις πέντε το πρωί ακριβώς την ειρηνευτική δήθεν επιχείρησή τους στο νησί και καλούσε τους Ελληνοκύπριους να μην προβάλλουν αντίσταση», τους είπε ο Πανίκος, ενώ η Στέλλα, που σφιγγόταν πιο πολύ στην αγκαλιά του τρομαγμένη, του έκλεινε το στόμα και δεν τον άφηνε να μιλά.

«Άκουσα και το εμβατήριο τους, στρώσαμε δρόμο από την Κερύνεια στην Ανατολία, έλεγε», είπε η Ελένη, που κρατούσε στις χούφτες της τα πόδια της να ανακουφιστούν, ενώ κάθισε κάτω στη χοχλαστή γη και πυροκάηκε παρπάνω.

«Πρέπει να αντέξουμε, κόρη μου», φώναξε ο νονός Σάββας, κι ο πατέρας Νεόφυτος έπιασε από το μπράτσο τον παλαίμαχο να πέσει στο χώμα, γιατί τα αεροπλάνα ξανάρθαν.

Ο Αντρίκος με τον Φοίβο γύρισαν κοντά μεσημέρι, αλλιώτικοι, αλλοιωμένοι, με τα κατασκότεινα εκείνα τα νεανικά τους μάτια, χαρακωμένοι από αυτό που είδαν, σαν να μην ήταν οι ίδιοι άνθρωποι που έφυγαν το πρωί.

«Πολύν το κακόν, εν θα καταλαγιάσει εύκολα, δεν υπάρχει στρατόπεδο, όλα διαλυμένα, καμένα, κάρβουνο, κι οι σκοτωμένοι πολλοί. Όλμοι πέφτουν από παντού, κανόνια χτυπούν το βουνό, όλη η γραμμή που ήταν τα αντιπολεμικά μας είναι εκκενωμένη από το πραξικόπημα, καμιά αντίσταση από εκεί, πόλεμος, πόλεμος χωρίς αντίσταση», είπαν.

Μεσημέρι τους βρήκαν η Γιαννούλα με τον Θεόδωρο και τα παιδιά, που τους έψαχναν.

«Πάμε να φύγουμε όλοι, πατέρα έλα μαζί μας. Χαρίτα, Μάρω, πάμε, να κρυφτούμε μέσα

στους ποταμούς στα Φτέρυχα, πιο πάνω ακόμα κι από την Ελιά να πάμε, να γλυτώσουμε και ξαναγυρίζουμε», τους παρακαλούσε η Γιαννούλα. «Μη μείνετε εδώ, δεν βλέπετε το κακό, τι περιμένετε ακόμα και δεν φεύγετε; Το βουνό γέμισε κόσμος».

Έφυγαν μαζί τους η Μάρω, ο Φοίβος, τα μικρά, δεν χωρούσαν όλοι στο αυτοκίνητο τους, κι ας επέμενε η Γιαννούλα. Στριμώχτηκαν εκείνοι κι έφυγαν. Ένα αεροπλάνο χαμήλωσε, μυδραλιοβόλησε τον δρόμο Ελιάς προς Φτέρυχα και χάθηκε. Μαρμάρωσαν όλοι, ο πατέρας Νεόφυτος σταυροκοπήθηκε κι από τα μάτια του έτρεξαν δάκρυα.

Τότε είδαν για πρώτη φορά τους στρατιώτες του Αττίλα πάνοπλους, να κρατούν τεράστιους σκύλους, να ανηφορίζουν προς το βουνό με βηματισμό κατακτητή που έκανε περίπατο ανενόχλητος εκεί όπου πατούσε. Ένα αρκάτζιν ήταν που τους χώριζε κι ήταν η πρώτη φορά που τους έβλεπαν. Έμειναν απολιθωμένοι και τους κοίταγαν.

«Στο υπόγειο, κάτω από το σπίτι της Μάρως, εκεί πιο ασφαλισμένα θα είμαστε. Λίγοι - λίγοι προσεκτικά να διασταυρώνουμε τον δρόμο, σκύβετε και μη μιλάτε», τους υπέδειξε ο νονός Σάββας.

Μπήκαν στο υπόγειο της Μάρως, μαζί τους κι ο μικρός Γιαννάκης, μα κι άλλες οικογένειες που μαζεύτηκαν κι εκείνοι κάτω από τα δέντρα, μέσα στα περιβόλια. Λίγο μετά πήγαν και τους βρήκαν η Γιαννούλα, η Μάρω, ο Φοίβος, ο Θεόδωρος, τα παιδιά.

«Δεν προλάβουμε να ανηφορίσουμε κι ένα αεροπλάνο έκανε βουτιά, μυδραλιοβολούσε κι έραψε την περιοχή γύρω μας. Έξω όλοι, τους φώναξα, έξω γρήγορα, και τρέξαμε κάτω από τα δέντρα. Πρόλαβα κι έβαλα το αυτοκίνητο κάτω από μια τερασιά», εξήγησε ο Θεόδωρος χαμηλόφωνα σ' όλους που περίμεναν να ακούσουν τι συνέβη. «Χάθηκε το αεροπλάνο και δεν πιστεύαμε πως είμαστε ζωντανοί».

Έτρεξαν στην ποταμοσιά, προσπάθησαν να ανοίξουν δρόμο με το παπλωματάκι της Ευγενούλας, η βλάστηση πυκνή, ξερή, πυρωμένη από τον ήλιο και το κάρβουνο, έκαιγε, μα άνοιγαν πέρασμα οι άντρες μέσα από τα σπαλάθκια, τα θρουμπιά, τους σκίνους, τα χαμόκλαδα και προχωρούσαν με πολλή δυσκολία, μέχρι που φτάσανε ψηλά στην εκκλησία του Άη Νικόλα στην Ελιά.

(Κυριακή 21 Ιούλη) Απόγευμα 5.20 ακούσανε ποδοβολητά, έσπαζαν τζάμια, αναποδογύριζαν έπιπλα πάνω από τα κεφάλια τους. Οι Αττίλες λεηλατούσαν το σπίτι της Μάρως. Οι Αττίλες περικυκλώσανε τον στάβλο.

«Ναι, είμαστε περικυκλωμένοι», είπε κάποιος.

«Να παραδοθούμε», έλεγαν οι γυναίκες.

«Θα μας σκοτώσουν όλους εδώ μέσα».

«Τα παιδιά δεν σταματούν να κλαίνε».

«Θα τα ακούσουν».

«Θα μας εκτελέσουν αν μας βρουν».

«Αν παραδοθούμε θα μας πάρουν αιχμάλωτους, δεν θα μας σκοτώσουν. Δεν μπορούν να μας σκοτώσουν, γιατί είμαστε άοπλοι», είπε ο νονός Σάββας, που ήξερε από κανόνες πολέμου.

«Όχι», επέμεναν οι άντρες.

«Ναι», οι γυναίκες.

«Κάτι άσπρο, κάτι άσπρο».

Βρέθηκε ένα βρακί άσπρο κάποιου μωρού, το πέρασε σε ένα κάλαμο που βρήκε μπροστά της η ξαδέλφη Ελένη, το έβγαλε από τον φεγγίτη της πορτούλας έξω κι άρχισε να φωνάζει, που ήξερε τα εγγλέζικα, «μην πυροβολείτε, είμαστε γυναικόπαιδα, είμαστε άοπλοι», και κείνοι έδωσαν μια της πόρτας και την έριξαν κάτω στο χώμα.

Ο Βασίλης, η Ελένη, ο Πανίκος, που καταλάβαιναν τι τους έλεγαν, τα εξηγούσαν σε όλους που τα χάσανε μόλις είδανε τους στρατιώτες με τα όπλα στραμμένα πάνω τους. «Διατάζουν να βγούμε έξω, με τα χέρια ψηλά ένας - ένας».

Βγήκαν ένας-ένας κι όποιο χέρι δεν κρατούσε μωρό το σήκωναν ψηλά.

Τους μάζεψαν όλους στη βεράντα του σπιτιού πάνω από τον στάβλο. Η Μάρω κι ο Φοίβος κοίταξαν το σπίτι τους και έκλαψαν. Τους διέταξαν να καθίσουν στη βεράντα με τα χέρια ψηλά και εκείνοι κάθονταν όπου βρίσκανε, άλλοι κάτω στο πάτωμα, που ήταν γεμάτο χώμα και γυαλιά θρυμματισμένα, κι άλλοι στις καρέκλες, που ήταν σπασμένες, αναποδογυρισμένες, όλα άθλια.

Ήταν όμως και άλλοι Αττίλες, τρομακτικοί, άγριοι, άσκημοι, μιλούσαν θυμωτά, χειρονομούσαν απειλώντας, παράξενοι άνθρωποι κι ήταν πολλοί, ατελείωτοι, βριμίδιν. Κρατούσαν σιδερένιες ππάλες ματωμένες, που έκαναν θό-

ρυβο αποκρουστικό σαν τις χτυπούσαν μεταξύ τους, και τις χτυπούσαν και τις ξέπλεναν επιδεικτικά μπροστά τους κάτω από τη βρύση, και το νερό γινόταν κόκκινο από το αίμα και έτρεχε στο χώμα ανατριχιαστικό. Η αυλή ήταν γεμάτη σκισμένα και ματωμένα σεντόνια.

Πέρασε από κοντά τους μια Εγγλέζα με ένα μωρό και από τα σκέλια της έτρεχε αίμα, πολύ αίμα, κι έμπαινε στα σαντάλια της. «Γιατί είσαι έτσι, τι σου έκαναν;», της φώναξε η Ελένη μέσα σε εκείνον τον πανικό, γιατί οι στρατιώτες του Αττίλα τους άρπαζαν ότι κρατούσαν στα χέρια και τα ποδοπατούσαν μπροστά τους, τα έμπηγαν μέσα στα πρόσωπα τους και τους εκφόβιζαν. Έριχναν στο χώμα το λιγοστό γάλα των μωρών, τα ρουχαλάκια τους, λίγο ψωμί, λίγο νερό, τα ποδοπατούσαν μέσα στο ματωμένο χώμα, με πείσμα, με λύσσα, με μίσος, με μανία, μέχρι που τα έλιωσαν κι εξακολουθούσαν ακόμα να τα ποδοπατούν κι όταν εκείνα γίνονταν χωματένια, κόκκινα από το αίμα, ένα με τη γη, κόκκινα όπως το αίμα που έτρεχε από τα σκέλια της Εγγλέζας.

«Με βίασαν Τούρκοι στρατιώτες πολλές φορές, μα αυτά έχει ο πόλεμος», είπε η Εγγλέζα ξεψυχισμένη, αδύνατη, εξαντλημένη, άπνοη, έτοιμη να καταρρεύσει, μα συνέχισε να περπατά με το μικρό μωρό που είχε μαζί της προς τη θάλασσα. Οι στρατιώτες δεν την σταμάτησαν.

Ο Κωστής, ένας από τους άντρες της παρέας, φορούσε ρούχα κυνηγετικά χακί, ήταν ψηλός άντρας και τον νόμισαν στρατιωτικό. Τον χτυπούσαν αλύπητα και τον ρωτούσαν πού είχε τα όπλα.

«Είσαι στρατιωτικός; Ομολόγησε. Είσαι στρατιωτικός;»

Τι να ομολογήσει ο άνθρωπος, βιοπαλαιστής ήταν, οικογενειάρχης. Φορτηγά είχε, αμμοτσάκκιλα κουβαλούσε σε οικοδομές. Μα πώς να τους εξηγήσει και να καταλάβουν ή να τον ακούσουν κι ακόμα περισσότερο να τον πιστέψουν. Του ξέσκισαν το πουκάμισο, κομμάτια λούρες έκαναν τα ρούχα του και τα έριξαν κατ'αγής κι ανακατώθηκαν και κείνα με τα άλλα

Κώστας Μέλισσος

ματωμένα στο χώμα. Η μανία τους δεν κόπαζε και συνέχιζαν να τον χτυπούν και κείνος σιωπούσε, που δεν μπορούσε να ανταποδώσει, να αμυνθεί.

«Σηκωθείτε, σηκωθείτε, πάνω», διέταξαν.

Σηκώθηκαν όλοι και ξεκίνησαν να ανηφορίζουν προς το βουνό, μια πομπή νεαροί άντρες, νεαρές γυναίκες με μικρά μωρά κι άλλα μεγαλύτερα, πιο μεγάλες γυναίκες και μεγαλύτεροι άντρες, κάπου πενήντα ανοματοί, κι ανάμεσα τους ο μικρός Γιαννάκης Κοζάκος καταμόνυχος.

Η πομπή πορεύτηκε προς το βουνό, όταν τους υπέδειξαν να μουν σε ένα αγροτικό δρομάκι, που στα δεξιά ήταν ελαιώνας. Τους πρόσταξαν και κάθισαν κάτω από μια τεράστια κουφάλα ελιάς. Η ψυχή τρόμαξε και μετάνιωσε που πλάστηκε, γιατί έστησαν ερπύστριες απέναντι τους και τους εκφόβιζαν να τους σκοτώσουν.

Ήταν περικυκλωμένοι από κείνον τον συρφετό των μανιασμένων στρατιωτών, που στένευαν τον κλοιό γύρω τους, απειλούσαν με τα όπλα, τα έστρεφαν καταπάνω τους παίζοντας με τα νεύρα, τον φόβο, την αγωνία, την απελπισία τους, που ανατρίχιαζαν κοιτάζοντας τους και μόνο, εκείνα τα κοντόμαυρα ανθρωπάκια, σαρκοβόροι, αιμοχαρείς, καταραμένοι, έτοιμοι να τους ρουφήξουν το αίμα.

Ένας τέτοιος άρπαξε τον Βασίλη βία και τον έσυρε μέχρι τον κορμό μιας άλλης ελιάς. Ο Βασίλης κρατούσε τη μικρή Χάριαν, τον ακούμπησε στον κορμό του δέντρου, όπλισε, έτοιμος να πυροβολήσει, μα η Ελένη όρμησε πάνω του, «είναι ο άντρας μου, είναι το μωρό μου», στρίγκλιζε και τον τραβούσε, «σταμάτασα, μην τους σκοτώσεις, μην τους σκοτώσεις, όχι, όχι». Ο Βασίλης αστραπιαία κάθισε κάτω στα δυο του πόδια και έβαλε τη Χάριαν δήθεν να

κατουρήσει το μωρό, ίσως γλυτώσουν. Άκουσε ο αξιωματικός που ήταν λίγο παρακάτω, έτρεξε κοντά τους και σταμάτησε τον στρατιώτη, ενώ κάτι του είπε αυστηρά, κι ο Βασίλης γύρισε πίσω με τη Χάριαν κοντά στην Ελένη.

Ένας τρίτος στρατιώτης μπήκε στη μέση των άλλων δύο, αξιωματικού και στρατιώτη, κάτι τους έλεγε κι επέμενε κι επέμενε, με πείσμα προσπαθούσε να τους πείσει για κάτι. Τι όμως; Το βέβαιο ήταν πως τους καθυστερούσε με τη συζήτηση κι έδειχνε τους αιχμαλώτους. Ίσως προσπαθούσε να σώσει τις γυναίκες και τα παιδιά να μην τους εκτελέσουν, αυτό καταλάβαιναν όλοι.

Κάποιος άλλος στρατιώτης μπήκε στην κουφάλα μιας ελιάς απέναντι από τους αιχμαλώτους και τους έκανε νόημα, προσπαθώντας κάτι να τους πει, να τους βοηθήσει, μα δεν μπορούσε φανερά. Σήκωνε τα χέρια και τους έδειχνε με χειρονομίες πως θα τους εκτελούσαν και να πέσουν κάτω. Έκανε προσπάθειες να τους εξηγήσει, προσέχοντας να μη γίνει αντιληπτός. Όμως τι ήταν τούτο. Όλοι είπαν τότε μεταξύ τους πως αν αρχίσουν να πυροβολούν να πέσουν κάτω στο χώμα και να προσποιηθούν πως είναι σκοτωμένοι.

«Αυτό να κάνεις, αν αρχίσουν να πυροβολούν να πέσεις κάτω και να κάνεις την πεθαμένη, γυναίκα», είπε στη Χαρίτα ο άντρας της κι όλοι αυτό είπαν μεταξύ τους πως θα έκαναν.

Έξι ώρες κράτησε τούτο το μαρτύριο, το πηγαινέλα των στρατιωτών του Απίλα μέσα στα μούτρα τους, τα χτυπήματα με τα όπλα, τις απειλές, τον εκφοβισμό, όταν ήρθε ο ανώτερος αξιωματικός, με αστέρες και μισοφέγγαρο στο μανίκι, αυτός που περίμεναν όλη μέρα να δώσει τη μεγάλη διαταγή. Θερίο λυσσασμένο ήταν, σκληρός, βάρβαρος, ο χειρότερος από όλους, και ζήτησε κάποιον από τους αιχμαλώτους που μιλούσε τούρκικα να μιλήσει μαζί του.

Ανδρέας Μάντολες

Θεόδωρος Αχιλλέως

Νεόφυτος Δαμασκηνού

Γιαννάκης Κοζάκος

«Εγώ μιλώ τούρκικα», του είπε η Αναστασία και στάθηκε στα πόδια της.

«Όλους θα σας εκτελέσουμε», της είπε.

«Οι άντρες μας είναι άοπλοι και όλοι οι άλλοι γυναικόπαιδα, γιατί να μας σκοτώσετε;», τον ρώτησε.

«Γιατί αυτό θέλω να γίνει, να σας σκοτώσουμε όλους», ξανάπε οργισμένος, φωτιά και σίδερο η διαταγή του κι έγνεψε στους δήμειους.

«Στο δικό μου το χωριό, την Άχνα, είμαστε αγαπημένοι με τους Τουρκοκύπριους συγχωριανούς μου. Εκείνοι με έμαθαν να μιλώ τούρκικα», βρήκε τη δύναμη και το θάρρος να του αντιμιλήσει η Αναστασία.

Γύρισε περιφρονητικά, την είδε, έδωσε διαταγή με φωνή που έβγαζε φωτιά από τα δόντια του και οι στρατιώτες αυτόματα όπλισαν κατά των αιχμαλώτων.

«Πάνω όλοι δύο - δύο σε γραμμή», αγριοφώναζαν κι άνοιγαν διάδρομο και περνούσαν οι άνθρωποι ανάμεσα τους, ενώ τους χτυπούσαν με τα όπλα κονταρκιές, τους έσπρωχναν, τους κλοτσούσαν, τους ύβριζαν, κι αμέσως άλλαξαν τη διαταγή «πίσω τρεις - τρεις». Δημιουργήθηκε χάος, σέρνανε τα πόδια με κόπο κι όλη η πομπή περνούσε ανάμεσα τους κατά μήκος του ελαιώνα, μέχρι το τέλος της μικρής λωρίδας γης, και ξαναεπέστρεφαν οι άνθρωποι, συγχυσμένοι, προσπαθώντας να κρατήσουν τη σειρά που τους άλλαζαν συνεχώς για να τους πλέξουν ακόμα περισσότερο. «Γρήγορα, πιο γρήγορα», μούγκριζαν και τους έσπρωχναν κι άλλαζαν ξανά τη διαταγή και τα αεροπλάνα πετούσαν χαμηλά πάνω από τα κεφάλια τους κι ο θόρυβος κι η σκιά τους ένας ανατριχιαστικός συνωμότης να τους πεθαίνει ακόμα

παραπάνω.

«Τρεις - τρεις τώρα, δύο - δύο τώρα», και άλλοι πήγαιναν και άλλοι έρχονταν πίσω, προσπαθώντας να κάνουνε αυτό που τους διέταζαν να κάνουν.

«Τρεις - τρεις», ξαναφώναζαν και τους έσπρωχναν ξανά πίσω και προσπαθούσαν κι οι άνθρωποι να κάνουνε τριάδες μέσα σε κείνο το χάος της σύγχυσης και του πανικού.

«Βούρα, πατέρα, γλήγορα, εν ακούεις, τρεις - τρεις», στρίγκλιζε η Χαρίτα κάθε φορά που έλεγαν τρεις - τρεις και τον άρπαζε από το χέρι και τον τράβαγε μαζί τους.

Τα παιδιά έκλαιγαν, οι γυναίκες τσίριζαν, οι άντρες δεν μπορούσαν να αντιδράσουν, να βοηθήσουν γυναίκες και παιδιά, ένας εξευτελισμός.

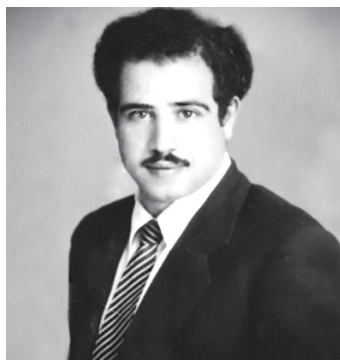
Ακούστηκαν πυροβολισμοί. Πίσω στην ελιά όπου περίμεναν όλη μέρα πυροβόλησαν τον Κωστή τον Μέλισσο. Γύρισε η Χαρίτα και τον είδε κι έμειναν τα μάτια της καρφωμένα πάνω του. Τον πυροβόλησαν κι εκείνος έπεσε. Προσπάθησε να σηκωθεί και τον ξαναπυροβόλησαν. Αγκάλιασε κι έσφιγγε την ελιά ο Κωστής, σφιχτά την ελιά. Τρεις φορές έκανε το ίδιο, κι ο Κωστής έπεσε καταγής. Τον κοίταζε που τα χέρια του άφηναν το δέντρο μέχρι που σωριάστηκε κάτω στο χώμα.

Λιποθύμησε κι έπεσε η Χαρίτα από φόβο, που έβλεπε να σκοτώνουν άνθρωπο κι άκουγε ριπές πολυβόλων όπλων να ρίχνουν. Οι στρατιώτες την χτυπούσαν με τα όπλα, την κλοτσούσαν να σηκωθεί κι εκείνη άνοιξε τα μάτια να δει την Ειρηνούλα της αν ζούσε, γιατί έσφιγγε το πρόσωπο της βαθιά μέσα στον κόρφο της μην και χτυπήσουν το παιδί, που νόμισε πως ίσως και να το έπνιξε η ίδια, χωρίς ανάσα μέσα στο στήθος της.

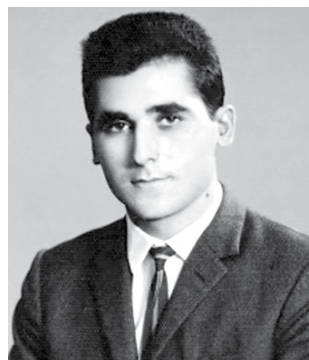
Πήρε και γύρισε το κεφαλάκι της μέσα στις

Φοίβος Κυπριανού

Ιωάννης Στυλιανού

Παναγιώτης Τσιάκκας

Χριστάκης Κοντεμενιώτης

χούφτες της και το είδε που ανάπνεε, προσπάθησε να βρει δύναμη να σηκωθεί απάνω φωνάζοντας τον Αντρίκο που χάθηκε μέσα στο χάος. Δεν μπορούσε τίποτε να ξεχωρίσει μέσα στη βαρβατίλα που έκαναν οι Αττίλες, το κλάμα, τις φωνές, το νεκαλητόν, τη σύγχυση, τα ουρλιαχτά, τους πυροβολισμούς, κι όλα μέσα στο πτόζι χώμα που σήκωναν με τα άρβυλα, τα φτυάρια, τις τσάπες οι μανιασμένοι, κι είδε τους άντρες πεσμένους κάτω στο χώμα. Κάνει ένα βήμα να φτάσει τον Αντρίκο, κάνει δύο, απλώνει το χέρι, προσπαθεί να τον αγγίξει, οι Αττίλες την ρίχνουν πίσω, της τραβούν το ρολόι από το χέρι, σχεδόν παίρνουν και το χέρι της μαζί κι εκείνη να προσπαθεί ξανά και ξανά να φτάσει το πεσμένο μπρούμυτα στο χώμα σώμα του άντρα της. Τρεις φορές προσπάθησε, τρεις φορές την πέταξαν σαν σακί πίσω, το ίδιο κι όλες οι άλλες γυναίκες που προσπαθούσαν να αγγίξουν τους άντρες τους. Τα λόγια του Αντρίκου αντηχούν στα αυτιά της, την ξεκουφαίνουν, «άμα αρχίσουν να πυροβολούν πέσε κάτω και κάνε την πεθαμένη», μήπως ο Αντρίκος κάνει και κείνος τον πεθαμένο; «Το μωρό μου, το μωρό μου», στρίγκλιζε στους Αττίλες, «θέλω να πιάσω το μωρό μου, αφήστε με να πιάσω το μωρό μου, Γιαννάκη, έλα, έλα», φώναζε, σαν έπεσε κάτω ο Αντρίκος που τον κρατούσε, κάθισε στην πλάτη του πεσμένου στη γη πατέρα του και τον έσφιγγε από τον σβέρκο.

Τότε ο καλός εκείνος στρατιώτης που ήταν στην κουφάλα της ελιάς το πρωί όρμησε μέσα στον χαλασμό, άρπαξε τον Γιαννάκη και τον πέταξε μέσα στο χωράφι μακριά, κι η Χαρίτα έτρεξε να μαζέψει τον γιο της που έπεσε μέσα σε μια αγκαθερή. Το μωρό, που δεν είχε μιλήσει ούτε είχε περπατήσει μέχρι εκείνη τη στιγμή, αρκούδισε κι έλεγε και ξανάλεγε «μπαμ μπαμ παπά, μπαμ μπαμ παπά». Η Χαρίτα όρμησε μέσα στην αγκαθερή και τον πήρε. Ήταν πληγωμένος ο μικρός Γιαννάκης, μα ξώπετσα.

Σάββας και Χαρίτα Τσιάκκα

Μια σφαίρα που θα πέρασε ξυστά από το μάτι του χάραξε το προσωπάκι, που έτρεχε αίμα.

Ο καλός στρατιώτης ξεκόλλησε από το σώμα του πεσμένου Πανίκου τη μικρή Στέλλα και την έριξε μακριά, και κείνο κατατρομαγμένο, πονεμένο, μέσα στο κλάμα να φωνάζει «θείε Πανίκο, θείε Πανίκο θέλω παγωτό, παγωτό θείε Πανίκο», ενώ μια σφαίρα σφηνώθηκε στο ποδαράκι της και αιμορραγούσε. Έτρεξε η Ελένη, μάζεψε τη Στέλλα και αίμα καυτό έτρεξε από τα σκέλια της μεμιάς και πότιζε την καμένη γη. «Η Χάριαν, που είναι η Χάριαν;», στρίγκλιζε. «Χάριαν, Χάριασαν...».

Μια νεαρή κοπελίτσα έτρεξε κοντά στη Χαρίτα τρελή, έξαλλη, τρομαγμένη, της άρπαξε τον Γιαννάκη λέγοντας της «άφησε μου τον γιο σου, δώσε μου το παιδί σου, είναι δικό μου τούτο το μωρό, είναι δικό μου το μωρό», έλεγε και ξανάλεγε τρέμοντας, ενώ το έσφιγγε πάνω της να προστατευτεί εκείνη περισσότερο παρά να το προστατέψει.

«Θέλω να βλέπουν τα σκυλιά πως είμαι κι εγώ μάνα και πως έχω και εγώ δικό μου μωρό», φώναζε το κορίτσι κι έκλεινε το στόμα με την παλάμη της να σταματήσει τα ουρλιαχτά που δεν τα συγκρατούσε, έντρομη, διαλυμένη, απαρηγόρητη... Της άφησε τον Γιαννάκη η Χαρίτα κι εκείνος έκλαιγε ακόμα πιο πολύ που η άγνωστη του μιλούσε σε μια γλώσσα ακαταλαβίστικη, συγχυσμένη μέσα σε παραμιλητό, κι ένα σώμα, το σώμα της, να βρομά αντρικό ιδρώτα και στρατιωτίλα. Ένας κουρεμένος κακάσχημος δαίμονας άρπαξε βίαια το μωρό από την αγκαλιά της, το στροβίλισε με τις χερούκλες του μέχρι που έφτανε, το πέταξε με δύναμη και την άρπαξε. Την τράβηξε κοντά του, μα κείνη του ξέφυγε και μπήκε στην αγκαλιά μιας γιαγιάς, που την κράτησε σφιχτά, μέσα στην αγκαλιά της να την προφυλάξει. Έμπηξε την ξιφολόγη ο μανιασμένος δαίμονας και ξέσκισε τα ρούχα της γιαγιάς από πάνω μέχρι κάτω κι άρπαξε την κοπελιά και την βίασε ξανά, όρθια, στη μέση όλων των δυστυχισμένων, που δεν ήξεραν πού να πρωτοκοιτάξουν, τους σκοτωμένους κάτω στη γη, τα παιδιά που πνίγονταν στο κλάμα, τους Αττίλες που τις περικύκλωναν πρόστυχα; Σπάραξε η κοπέλα κι άρχισε να τρέχει, τρελή, δαιμονισμένη.

Πήρε το παιδί της η Χαρίτα από κάτω από εκεί που το πέταξε ο δαίμονας και κείνο, που είχε σκάσει στο κλάμα και τον πόνο, ήθελε την πιπίλα του, που ήταν μέσα στην αγκαθερή και την έδειχνε και έλεγε τα λόγια «μπαμ μπαμ παπά» χωρίς να σταματά, κι η Χαρίτα, δίχα αναπνοή,

άψυχη με τα δυο μωρά αγκαλιά, να κοιτάζει μην και σηκωθεί ο Αντρίκος να της δώσει ένα χέρι. Μα ο Αντρίκος κι οι άλλοι άντρες έμεναν κάτω, πυροβολημένοι, πληγωμένοι, σκοτωμένοι, αμίλητοι, άλλοι μπρούμυτα κι άλλοι ανάσκελα στο κόκκινο χοχλαστό από το αίμα και το κάρβουνο χώμα, κάτω εκεί στην ελιά.

Η Γιαννούλα τραβούσε τα μαλλιά και χτυπούσε το στήθος της, «δώσε μου ένα μωρό σου, έχασα και τα τρία δικά μου, Νεόφυτεε, Ειρήνηρη, Μαρίασα», ξελαρυγγίστηκε να τα φωνάζει, «έχασα τον Θεόδωρο και τα παιδιά μου, που είναι τα δικά μου παιδιά;».

«Πού είναι τα μωρά, Γιαννούλα; Μαρίασα, Ειρήνηρη, Νεόφυτεε...», φώναζε κι η Χαρίτα μαζί της, φώναζε κι η ηχώ, μέσα στον τρομακτικό θόρυβο που έκαναν οι μακελάρηδες, τον θρήνο των γυναικών και των παιδιών.

«Τα κρατούσε ο Θεόδωρος όταν τους πυροβόλησαν, μου τα σκότωσαν και τα τρία τα παιδιά μου, δεν ξέρω που είναι, τα έχασα, δεν τα βρίσκω. Δεν με αφήνουν να πάω κοντά να δω, δώσε μου ένα δικό σου, να κρατώ ένα μωρό να παρηγορηθώ», ούρλιαζε και εξακολουθούσε να τα φωνάζει. Πήρε ένα παιδί, το έσφιγγε κι έκλαιγε η Γιαννούλα και φώναζε τα δικά της μέσα σε λυγμούς.

Οι άντρες κάτω από την ελιά, άλλοι μπρούμυτα άλλοι ανάσκελα στο χώμα, κι οι γυναίκες μόνες, απροστάτευτες, στο έλεος της βαρβαρότητας των στρατιωτών του Αττίλα.

«Χάριαν, πατέρα, Πανίκοοο, Βασίληρη, όχι...», «όχι...», δεν είσαστε σκοτωμένοι, σηκωθείτε πάνω, σηκωθείτε», ξεχώριζε η φωνή της ξαδέλφης Ελένης, ενώ το αίμα καυτό έτρεχε από τα σκέλια της και έβαφε το χώμα.

Οι γυναίκες έκλαιγαν, τραβούσαν τα μαλλιά τους, χτυπούσαν με τη γροθιά τα στήθη από την απελπισία, αναποδογύρισε το σύμπαν κι είδαν το πρόσωπο του Άδη στον Πάνω κόσμο.

Έκλεισε τα μάτια η Χαρίτα σφιχτά, όσο πιο σφιχτά μπορούσε, ήθελε να πάρει δύναμη, «γύρισε πίσω το σκηνικό Θεέ μου, και μην το ξαναεπιτρέψεις», άκουσε τη φωνή της να λέει, μα δεν την κουμάνταρε εκείνη, άλλος άνθρωπος σάμπως να μιλούσε γι' αυτήν. Γιατί εκείνη έβλεπε την τραγωδία που δεν είχε τελειωμό, αφού οι διαθέσεις των στρατιωτών μετά το μακελειό ήταν προκλητικές, πρόστυχες για τις γυναίκες που μέιναν πίσω από τους άντρες τους. Τις πλησίαζαν αισχρά προδιατεθειμένοι.

Τότε η νονά Χαριτίνη, κλαίγοντας γιο, άντρα, γαμπρό και φωνάζοντας τη μικρή Χάριαν που ήταν χασιμιά, βλέποντας όλους καταγής ματωμένους, μάζεψε την ψυχή της κι έγινε ασπίδα μπρος στους καταραμένους για να τρέξουν οι πιο νέες να γλυτώσουν. Το πάλευε η νονά Χαριτίνη, την έσπρωχναν, την έριχναν κάτω και εκείνη ξανασηκωνόταν, μα τώρα δεν τους φοβόταν πια, τους έσπρωχνε και εκείνη.

«Τρέξετε, κόρες μου, τρέξετε όσο μπορείτε πιο γρήγορα», ούρλιαζε η νονά Χαριτίνη, ούρλιαζε κι η Γιαννούλα για τα παιδιά της, ούρλιαζε η Ελένη για τη Χάριαν, ούρλιαζαν οι γυναίκες για τους άντρες τους, κι οι στρατιώτες να τις κυνηγούν για τις ορέξεις τους. Ακούγονταν ανάκατα ονόματα, Αντρίκο, Κωστή, Βασίλη, Γιαννή, Φοίβο, Θεόδωρε, ενώ έτρεχαν οι γυναίκες με τα παιδιά κάτω προς τη θάλασσα. Έτρεχαν, έπεφταν και σηκώνονταν ξανά, άλλες με ένα παπούτσι, άλλες με ένα σάνταλο, άλλες ξυπόλητες πάνω στη γη που χογλούσε, τα πιο μεγάλα παιδιά τραβούσαν τες μανάδες από τα φουστάνια να κάνουν πιο γρήγορα κι η νονά Χαριτίνη να μένει ακόμα πίσω, να παλεύει με ανοιχτά τα χέρια, να αποδιώχνει τους λυσσασμένους.

Περικύκλωσαν τις γυναίκες άλλοι στρατιώτες που τις έκοψαν από την κάτω μεριά, έκοψαν και τα πιο νεαρά κορίτσια, που δεν είχαν βγει από την αγκαλιά των μανάδων τους ακόμα, και τα τραβούσαν. Ξαναπήραν την άλλη κοπέλα, αυτήν που προηγουμένως μπροστά σε όλους βίασαν. Κι εκείνη ξεγλίστρησε, έτρεχε, έτρεχε, έτοιμη να πεθάνει, έτρεχε και κοιτούσε να κρυφτεί κάπου, όταν έφτασε ο καλός εκείνος άγγελος, ο Τούρκος της κουφάλας, και τραβούσε τα κορίτσια ένα - ένα από τα χέρια των λυσσασμένων να τα γλυτώσει. Τους χτυπούσε με το όπλο του και προσπαθούσε να προστατέψει τις κορούδες και τις έδιωχνε προς το μέρος των μανάδων τους. Εκείνοι τραβούσαν από τα χέρια των γυναικών τα δακτυλίδια, τα βραχιόλια, τους σταυρούς, τα ρολόγια, ότι χρυσό και πολύτιμο είχανε πάνω τους το τραβούσαν και το έπαιρναν με μανία. Έμεινε το ρολόι της Ελλούς, της γυναίκας του Χριστάκη Κοντεμενιώτη, που όπως κρατούσε το κοριτσάκι της το έκρυβε και δεν της το πήραν.

Το έβγαλε από το χέρι της η Ελλού και το έδωσε σε κείνον τον καλό στρατιώτη που τις προστάτευε και κείνος το πήρε.

«Ο Θεός να τον έχει καλά, ένας άγγελος μέσα στην κόλαση. Μα μήπως ήταν ένας πραγματι-

κός άγγελος, ένα στήριγμα την έσχατη ώρα», είπε η Χαρίτα και πήρε φόρα να συνεχίσει να τρέχει κι ο άγγελος στρατιώτης τους φώναζε «φύγετε, φύγετε, φύγετε». Τις έσπρωχνε να φύγουν κι εκείνος συνέχισε να αντικόφκει τους μακελάρηδες.

Ξαφνικά είδαν τον Βασίλη μπροστά τους να κρατά την κορούλα του, τη μικρή Χάριαν, και να τον ακολουθούν από πίσω τα τρία παιδιά της Γιαννούλας.

«Πρέπει να ζήσω Ελένη. Πρέπει να ζήσω. Τρέξετε και σεις, κρυφτείτε κάπου ασφαλισμένα».

«Πού είναι ο Πανίκος, πού είναι ο πατέρας, πού είναι όλοι οι άλλοι; Κι εσύ, Βασίλη, πώς γλύτωσες;», του φώναζε έξαλλη η ξαδέλφη Ελένη κι άρπαξε τη Χάριαν από τα χέρια του.

«Αν ζήσουμε, θα τα πούμε όλα. Τώρα φύγετε, φύγετε όλες μακριά, όσο πιο μακριά μπορέσετε».

«Στο πηγάδι, Βασίλη, εσύ μπες στο πηγάδι σας και κρύψου. Κρύψου μέσα στο πηγάδι», του φώναζαν η Γιαννούλα κι η Χαρίτα, που κι εκείνες τον ρωτούσαν αν σηκώθηκαν κι οι άλλοι άντρες από κάτω, μα ο Βασίλης έδωσε ξανά μέσα στα περιβόλια και χάθηκε χωρίς να απαντήσει.

Η Γιαννούλα σαν είδε τα παιδιά της ακούστηκαν τα «αχ» της πιο δυνατά και από τις βόμβες που ξερνούσε ο ουρανός. «Ειρήνη, Νεόφυτε, Μαρία, πού είσαστε, αγάπες μου, πού;». Ρωτούσε και κείνα τρέχανε. Τα παιδιά απαντούσαν κι έτρεχαν μαζί της και με όλους τους τρομαγμένους.

Μπήκανε ξανά στο καταφύγιο τους οι γυναίκες πιο δυστυχισμένες απ' όταν βγήκαν. Σφράγισανε ξανά την πόρτα με το παμπατζιένο, σκόρπισαν σε κάθε γωνιά, η νύχτα ακόμα πιο πένθιμη, κι αυτές λιωμένες, με το μυαλό ετοιμόρροπο.

Η Ευγενούλα το βρέφος έκλαιγε ασταμάτητα, τα αυτάκια της την πονούσαν πολύ κι έκλαιγε, κι έκλαιγε το μωρό απαρηγόρητο. Η Μάρω την νανούριζε να κοιμηθεί, μα τιναζόταν από τον πόνο, πόναγε και κείνη πιο πολύ από το παιδί της, σκεφτόταν τον Φοίβο και τον πατέρα της κάτω στο χώμα αβοήθητους, το ίδιο πόναγε για όλους τους άλλους, δεν ήξερε κατά που να στρέψει τα μάτια, οι μορφές τους στο ταβάνι την τρέλαιναν, «ρήμαξε η ζωή μας», σκεφτόταν, όταν άκουσε μια από τις γυναίκες που έσκυψε από πάνω της και της ψιθύρισε μέσα στο αυτί.

«Πνίξε το. Πνίξε το μωρό σου πριν μας προδώσει. Πνίξε το, σου λέω, τι περιμένεις;»

«Δεν έχω δύναμη», απάντησε η Μάρω χαμένη από αυτό που άκουγε.

«Έν εν τίποτε δύσκολο, κλώσε του λλίων το λαιμούδιν του τζι αν δεν ημπορείς εσύ άφησ' με να το κλώσω εγώ», της είπε ξανά η ίδια γυναίκα.

Κράτησε τον πόνο της η Μάρω μέσα στην ψυσή της και κόλλησε το χέρι της στο στόμα του παιδιού, έτσι που να μην μπορεί σχεδόν να αναπνεύσει, κι έγειραν στο χώμα, μαζί κι ο μικρός Νεόφυτος, ως να ξημερώσει.»

Κατάλογος με τους Καραβιώτες που μας έφυγαν το 2019

Σ' αυτή την ενότητα καταγράφουμε τους συνδημότες μας που απεβίωσαν στα χρόνια της προσφυγιάς με ανεκπλήρωτη την επιθυμία να επιστρέψουν στη γενέθλια γη του Καραβά. Αναφέρονται με συντομία οικογενειακά στοιχεία.

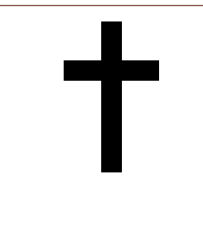
Οι αποθανόντες Καραβιώτες / Καραβιώτισσες που έφυγαν τη χρονιά που πέρασε, κατά χρονολογική σειρά ήσαν:

Αθηνά Γεμέττα: Απεβίωσε στις 19 Ιανουαρίου 2019. Εγκαταλείπει τον σύζυγο Παντελή Γεμέττα, τα παιδιά Σάββα, Άντρη και Άννα, εγγόνια και αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Κοσμά του Αιτωλού στη Λεμεσό.

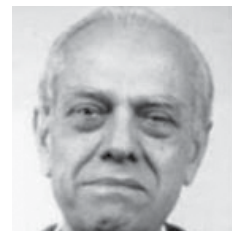

Ευριδίκη Αυγουστή (Πισιαλή): Απεβίωσε στις 20 Ιανουαρίου 2019 σε ηλικία 82 ετών. Εγκαταλείπει τον υιό Ανδρέα και συγγενείς. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Τιμίου Προδρόμου στη Λευκωσία.

Ιωάννα Σιακαλλή: Απεβίωσε στις 22 Ιανουαρίου 2019 σε ηλικία 83 ετών. Εγκαταλείπει θυγατέρα και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στη Λευκωσία.

Κώστας Ιακωβίδης: Απεβίωσε στις 25 Ιανουαρίου 2019 σε ηλικία 93 ετών. Εγκαταλείπει τη σύζυγο Στέλλα, τα παιδιά Μάρω και Κλειώ, εγγονή, δισέγγονο και αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Γεωργίου στον Άγιο Δομέτιο.

Γιαννάκης Γεμέττας:

Απεβίωσε στις 4 Φεβρουαρίου 2019 σε ηλικία 74 ετών. Εγκαταλείπει τη σύζυγο Μάρω Σπαθιά, τα παιδιά Βίκη και Ντίνο, τα εγγόνια Γιάννα, Αλέξανδρο και Χλόη και τα αδέρφια Σωτηρούλα, Παντελή, Χρυσόστομο και Ελένη. Η κηδεία έγινε στη Μελβούρνη Αυστραλίας.

Θεόδωρος Πέτρου Φιούρη: Απεβίωσε στις 15 Φεβρουαρίου 2019 σε ηλικία 65 ετών. Εγκαταλείπει σύζυγο, θυγατέρα και αδελφή. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στη Λευκωσία.

Λάμπρος Ξενοφώντος:

Απεβίωσε στις 7 Μαρτίου 2019 σε ηλικία 81 ετών. Εγκαταλείπει σύζυγο, τέκνα, εγγόνια και αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Της Του Θεού Σοφίας στον Στρόβολο.

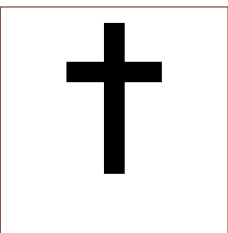

Σταύρος Λαχανάρης:

Απεβίωσε στις 11 Μαρτίου 2019 σε ηλικία 92 ετών. Εγκαταλείπει τα παιδιά Σωτήρη, Παναγιώτη και Ηρούλα, εγγόνια και αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Γεωργίου στα Λατσιά.

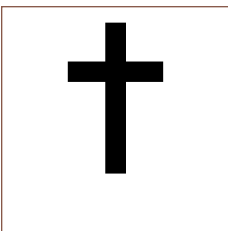
Γεώργιος Μανώλης: Απεβίωσε στις 18 Μαρτίου 2019 σε ηλικία 79 ετών. Εγκαταλείπει παιδιά, εγγόνια, αδέρφια και ανίψια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Μάμαντος στο Τραχώνι Λεμεσού.

Ανδρέας Σάββα:

Απεβίωσε στις 28 Μαρτίου 2019 σε ηλικία 88 ετών. Εγκαταλείπει παιδιά, εγγόνια και αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Στυλιανού στη Λινόπετρα.

Μαρία Θεμιστοκλέους:

Απεβίωσε στις 9 Απριλίου 2019 σε ηλικία 83 ετών. Εγκαταλείπει τον σύζυγο Κώστα, τα παιδιά Ειρήνη και Κική Κυριάκου, τα εγγόνια Κώστα και Στάθη και δισέγγονα. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Νικολάου στη Λεμεσό.

Αθανασία Γεωργιάδη:

Απεβίωσε αρχές Απριλίου 2019 σε ηλικία 87 ετών. Η κηδεία έγινε στις 12 Απριλίου στον ιερό ναό Αγίου Παναρέτου στην Κολώνη Πάφου.

Κυριάκος Μούγιης:

Απεβίωσε στις 9 Μαΐου 2019 σε ηλικία 95 ετών. Εγκαταλείπει τα παιδιά Ανδρέα, Πανίκο και Αναστασία και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Τύχωνα στη Λεμεσό.

Ανδρέας Χατζήπαναγης:

Απεβίωσε στις 18 Μαΐου 2019 σε ηλικία 89 ετών. Εγκαταλείπει την αδελφή Αγγελική Λουκά και αδελφοτέχνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Γεωργίου στον Άγιο Δομέτιο.

Κυριάκος Κωμοδρόμος:

Απεβίωσε στις 22 Μαΐου 2019 σε ηλικία 91 ετών. Εγκαταλείπει τη σύζυγο Ευρυδίκη, τα παιδιά Γιούλα, Λούη και Ανδρέα, εγγόνια και δισέγγονη. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Κοσμά του Αιτωλού στον Άγιο Αθανάσιο.

Θεμιστοκλής Θεμιστοκλέους:

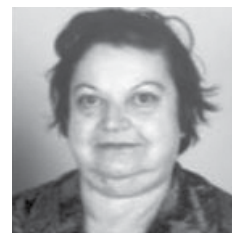
Απεβίωσε στις 24 Μαΐου 2019 σε ηλικία 76 ετών. Εγκαταλείπει τη σύζυγο Αναστασία, τα παιδιά Δήμητρα και Καλλιस्थήνη, τα αδέρφια Βαρβάρα, Ανδρέα, Γιώργο και Τάσο Θεμιστοκλέους και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Μηνά στο Νέο Χωριό Πάφου.

Σπύρος Ζωνάφος:

Απεβίωσε στις 30 Μαΐου 2019 σε ηλικία 63 ετών. Εγκαταλείπει τη σύζυγο Ελενίτσα και παιδιά. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στη Λευκωσία.

Μάρω Στέλιου Παναγίδη:

Απεβίωσε στις 17 Ιουνίου 2019 σε ηλικία 81 ετών. Εγκαταλείπει τον σύζυγο Στέλιο Παναγίδη, τα παιδιά Σωτηρούλα, Χριστίνα και Ανδρέα, εγγόνια, δισέγγονα και αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Κωνσταντίνου και Ελένης στο Καντού, στη Λεμεσό.

Ανδρούλα Κοζάκου Φιλίππου:

Απεβίωσε στις 5 Ιουλίου 2019 σε ηλικία 64 ετών. Εγκαταλείπει τον σύζυγο Λούκα, τα παιδιά Δέσποινα, Αννίτα, Δήμο και Κωνσταντίνο, εγγόνια και αδέρφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αποστόλου Λουκά στο Κολόσσι.

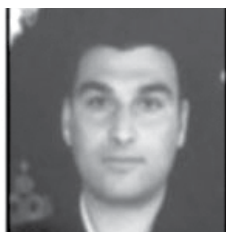
Κώστας Στυλιανού Τσιουρούτης:

Απεβίωσε στις 8 Αυγούστου 2019 σε ηλικία 79 ετών. Εγκαταλείπει τη σύζυγο Μαρία, τα παιδιά Στέλιο, Ελπίδα, Άντρη και Γιάννα και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Σπυρίδωνα στον Στρόβολο.

Κώστας Σταύρου Ιωαννίδης: Απεβίωσε τον Σεπτέμβριο σε ηλικία 96 ετών. Εγκαταλείπει παιδιά και εγγόνια. Η κηδεία του έγινε στις 12 Σεπτεμβρίου στον ιερό ναό Κοσμά Αιτωλού Σφαλαγγιώτισσα στη Λεμεσό

Ρένος Αγγελή: Απεβίωσε στις 24 Σεπτεμβρίου 2019 σε ηλικία 43 ετών. Εγκαταλείπει πατέρα, παιδιά και αδελφό. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Μάμα στο Τραχώνι.

Βασίλης Νικήτας: Απεβίωσε στις 4 Οκτωβρίου 2019 σε ηλικία 82 ετών. Εγκαταλείπει τα παιδιά Αντώνη και Μαρία, εγγόνια και αδελφή. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Γεωργίου Φραγκούδη στη Λεμεσό.

Αντρέας Κουρέας: Απεβίωσε στις 13 Οκτωβρίου 2019 σε ηλικία 79 ετών. Εγκαταλείπει τη σύζυγο Ξανθούλα, τα παιδιά Μαρία και Νίκη, εγγόνια και αδελφές. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αποστόλου Λουκά, Κόκκινες, στον Στρόβολο.

Παναγιώτης Ευθυμίου: Απεβίωσε στις 27 Οκτωβρίου 2019 σε ηλικία 73 ετών. Εγκαταλείπει τη σύζυγο Γιαννούλα, παιδιά, εγγόνια και αδελφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στο Τσέρι.

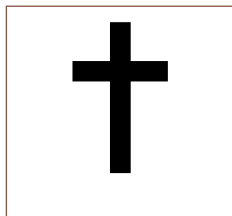

Καλλιόπη Τσαγγαρίδου: Απεβίωσε στις 11 Νοεμβρίου 2019 σε ηλικία 93 ετών. Εγκαταλείπει παιδιά και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στην Ανθούπολη.

Ευτύχιος Γιουτανής: Απεβίωσε στις 15 Νοεμβρίου 2019 σε ηλικία 87 ετών. Εγκαταλείπει παιδιά και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στη Λευκωσία.

Αντρούλλα Χατζηγιαννάκη: Απεβίωσε τον Νοέμβριο σε ηλικία 80 ετών. Η κηδεία έγινε στις 19 Νοεμβρίου 2019 στον ιερό ναό Αγίου Βασιλείου στον Στρόβολο.

Ανδρέας Κύρκου: Απεβίωσε στις 17 Δεκεμβρίου 2019 σε ηλικία 85 ετών. Εγκαταλείπει παιδιά και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Νικολάου στα Κάτω Πολεμίδα.

Κώστας Ν. Παφίτης: Απεβίωσε στις 17 Δεκεμβρίου 2019 σε ηλικία 94 ετών. Εγκαταλείπει τη σύζυγο Ανδρονίκη, τα παιδιά Ελένη και Σάββα, εγγόνια, δισέγγονο και αδελφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Γεωργίου στην Αγλαντζιά.

Χαράλαμπος Δαμασκηνός: Απεβίωσε στις 18 Δεκεμβρίου 2019 σε ηλικία 98 ετών. Εγκαταλείπει τα παιδιά Αγγελική, Σάββα και Πόπη και εγγόνια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στη Λευκωσία.

Μαρούλλα Δ. Χριστοφίδου: Απεβίωσε στις 25 Δεκεμβρίου 2019 σε ηλικία 86 ετών. Εγκαταλείπει παιδιά, εγγόνια και δισέγγονα. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Νικολάου στην Έγκωμη.

Χαράλαμπος Λοϊζίδης:

Απεβίωσε στις 30 Δεκεμβρίου 2019 σε ηλικία 89 ετών. Εγκαταλείπει τα παιδιά Ανδρέα, Δέσπω, Νίκη, Γιώργο και Μάριο, εγγόνια και αδελφια. Η κηδεία έγινε στον ιερό ναό Αγίου Νικολάου στη Λεμεσό.

Εισφορές στο Ταμείο Ευημερίας Καραβιωτών. Κοινωνική προσφορά του Δήμου και του Σωματείου μας

Όπως είναι γνωστό, από το 2009, έχει δημιουργηθεί το Ταμείο Ευημερίας Καραβιωτών, μια κοινή προσπάθεια του Δήμου Καραβά και του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς», με στόχο να υπάρχει η οικονομική δυνατότητα, μέσα από ένα ξεχωριστό ταμείο, να βοηθούνται άπορες οικογένειες Καραβιωτών.

Για να μπορεί το Ταμείο να συνεχίσει αυτόνομα και απρόσκοπτα τη λειτουργία και δράση του, το Δ.Σ. αποφάσισε την ενσωμάτωση του Καταστατικού του Ταμείου Ευημερίας Καραβιωτών στο Καταστατικό του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία δημιουργίας νέου ιδρύματος. Οι ενέργειες ενσωμάτωσης ξεκίνησαν το 2019.

Τα κύρια έσοδα του ταμείου είναι οι εισφορές που εξαγγέλλονται σε κηδείες Καραβιωτών, καθώς επίσης και άλλες εισφορές από Καραβιώτες και φίλους του Καραβά. Είμαστε πολύ ικανοποιημένοι, γιατί η κοινή αυτή ενέργεια στέφθηκε με επιτυχία και αγκαλιάστηκε από τους δημότες μας.

Το 2019 έγιναν εισφορές στο ταμείο ύψους 11,200€ και δόθηκαν χορηγίες και βοηθήματα ύψους 8,600€. Εισφορές για το Ταμείο έγιναν στις κηδείες των Καραβιωτών Σταύρου Λαχανάρη (13 Μαρτίου 2019), Γεωργίου Μανώλη (20 Μαρτίου 2019), Κυριάκου Μούγη (10 Μαΐου

2019), Ανδρέα Χατζηπαναγή (20 Μαΐου 2019), Σπύρου Ζωνάφου (1η Ιουνίου 2019), Μάρως Παναγίδη (21 Ιουνίου 2019), Κώστα Ιωαννίδη (12 Σεπτεμβρίου 2019), Χαράλαμπου Δαμασκηνού (20 Δεκεμβρίου 2019) και Μαρούλας Χριστοφίδου (28 Δεκεμβρίου 2019).

Εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες σε όλες τις οικογένειες των Καραβιωτών, οι οποίες εισηγήθηκαν κατά τη διάρκεια των κηδειών προσφιλών τους προσώπων να γίνουν, αντί στεφάνων, εισφορές για το Ταμείο Ευημερίας Καραβιωτών. Μια ενέργεια που ταυτίζεται και με τη δική μας αποστολή να βοηθούμε όσο μπορούμε δυσπραγούντες συνδημότες μας.

Ευχαριστίες εκφράζουμε επίσης στους Γρηγόρη Χατζηγηρηγορίου, Ανδρέα Παντελή, Μερόπη Κυριακίδου, Μαρούλα Χριστοδούλου και Πέτρο Πετρίδη για τις εισφορές τους για ενίσχυση του Ταμείου Ευημερίας.

Θερμές ευχαριστίες οφείλουμε επίσης στον συνδημότη Νίκο Κ. Σιακόλα, ο οποίος προσέφερε κιβώτια τροφίμων στο Ταμείο Ευημερίας Καραβιωτών, τα οποία δόθηκαν σε άπορες οικογένειες Καραβιωτών.

Σημειώνουμε επίσης τις ευχαριστίες μας σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ταμείου για την προθυμία τους να βοηθούν όποτε τους ζητηθεί, για την ενίσχυση του ταμείου.

Το ληλατημένο κοιμητήριο Καραβά

Τα μέλη του Δ.Σ. του Προσφυγικού Σωματείου «Ο Καραβάς» τιμούν τον πρώτο πρόεδρο του Σωματείου Ανδρέα Χατζηπαναγή

Ο Χαράλαμπος Δαμασκηνός στην παρουσίαση του βιβλίου του με τον Δήμαρχο Καραβά, τον πρώην δήμαρχο Γιάννη Παπαϊωάννου και την Καλλιόπη Χαρμαντά Πρωτοπαπά που είχε την επιμέλεια του βιβλίου

Ανδρέας Χατζηπαναγή

Ο Ανδρέας Χατζηπαναγή γεννήθηκε στον Καραβά το 1929. Πατέρας του ήταν ο Γιώργος Χατζηπαναγή από τον Άγιο Αμβρόσιο και μητέρα του η Μαρίτσα Κωστή Αυγουστή από τον Καραβά. Αδελφές του, η Έλλη Σταύρου Τσιακκούρη και η Αγγελική Νίκου Λουκά.

Πήγε στο δημοτικό σχολείο του Καραβά, μετά φοίτησε για ένα χρόνο στο Γυμνάσιο Λαπήθου και ύστερα στο Παγκύπριο Γυμνάσιο στη Λευκωσία.

Μετά την αποφοίτησή του από το Γυμνάσιο φοίτησε στο Διδασκαλικό Κολλέγιο Μόρφου και στη συνέχεια εργάστηκε για οκτώ χρόνια ως δάσκαλος. Τον πρώτο χρόνο στα Λειβάδια Λάρνακας, μετά στο Πελέντρι Λεμεσού και κατόπιν στη Μαλιά Λεμεσού. Όλες δυσμενείς τοποθετήσεις από την τότε αποικιακή Κυβέρνηση σε απομακρυσμένα χωριά, λόγω των αριστερών του ιδεών.

Ανήσυχο πνεύμα ο Ανδρέας δεν μπορούσε, ούτε να αρκεστεί στις σπουδές του Διδασκαλικού Κολλεγίου, αλλά ούτε να ανεχτεί τους περιορισμούς και τη δυσμενή μεταχείριση στο επάγγελμά του. Έτσι το 1959 υπέβαλε την παραιτήσή του από την εκπαιδευτική υπηρεσία

και πήγε στην Αθήνα για σπουδές. Φοίτησε στην τότε Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών, το σημερινό Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, και απέκτησε πτυχίο Οικονομολόγου.

Όταν γύρισε στην Κύπρο, εργάστηκε για λίγο στην Ιδιωτική Σχολή Μέσης Εκπαίδευσης του επίσης Καραβιώτη Ανδρέα Λαμπράκη ως καθηγητής Οικονομικών. Το 1965 ίδρυσε την Τεχνική και Οικονομική Σχολή Λευκωσίας μαζί με τον Μιχαήλ Φρειδερίκο και το 1969, μαζί με εκλεκτούς συναδέλφους του, ίδρυσε την Ιδιωτική Σχολή ΚΤΕΕ (Κέντρο Τεχνικής και Εμπορικής Εκπαίδευσης), που ακόμα συνεχίζει να λειτουργεί ως ένα επιτυχημένο, εξειδικευμένο φροντιστήριο. Εργάστηκε εκεί μέχρι το 2001, οπότε και αφυπηρέτησε.

Παραθέτουμε πιο κάτω απόσπασμα από τον επικήδειο που του απεύθυνε ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου:

«Με βαθιά θλίψη κηδεύουμε σήμερα έναν εξαίρετο Καραβιώτη. Αποχαιρετούμε τον ξεχωριστό συνδημότη, τον συναγωνιστή, τον άνθρωπο που ομόφωνα ορίσαμε ως πρώτο πρόεδρο του υπερκομματικού μας Σωματείου, τον Ανδρέα Χατζηπαναγή.

Για ακόμα μια φορά αισθάνομαι βαρύ το καθήκον να απευθύνω τον ύστατο χαιρετισμό σε έναν δικό μας άνθρωπο, ο οποίος ήταν για μένα αγαπητός μου γείτονας, μετέπειτα προϊστάμενος και ύστερα συνιδρυτής και συνεργάτης στο Σωματείο, συναγωνιστής στον αγώνα

της επιστροφής στη γη μας, συνοδοιπόρος στα κοινά, και συνάμα φίλος και καθοδηγητής.

Ο αγαπητός μας Ανδρέας ήταν για όλους που τον ζήσαμε ένας πολύ λιτός άνθρωπος, με μια απλότητα ψυχής η οποία έκρυβε μέσα της ένα τεράστιο δυναμισμό, έναν απέραντο ιδεαλισμό και μια απερίγραπτη καλοσύνη, που σπάνια συναντούμε. Μεθοδικός, βαθύς γνώστης πολλών καταστάσεων, διορατικός μελετητής, ήταν ταυτόχρονα ένας ενεργός πολίτης, σφικτά δεμένος με τον τόπο μας. Ήταν ένας υπέροχος άνθρωπος....

... Εκεί στο ΚΤΕΕ ήταν που ιδρύθηκε και φιλοξενήθηκε στα πρώτα του βήματα το Προσφυγικό Σωματείο «Ο Καραβάς». Όταν μαζί με τον Τηλέμαχο Κληρίδη προωθούσαμε την ιδέα για τη δημιουργία ενός υπερκομματικού Σωματίου των Καραβιωτών, ο Ανδρέας Χατζηπαναγής ήταν το πρώτο πρόσωπο που προσεγγίσαμε.

Η απάντηση του ήταν «Ε, είναι καιρός».

Μιλήσαμε αμέσως μετά με τον Γιαννάκη Παπαϊωάννου και τον Λουκή Ιακωβίδη, και σε λίγες ημέρες το ΚΤΕΕ φιλοξενούσε την πρώτη οργανωμένη συνάντηση Καραβιωτών στην προσφυγιά.

Σε διαδοχικές συναντήσεις επεξεργαστήκαμε κάθε λεπτομέρεια του Καταστατικού, θέτοντας ως κύριο σκοπό της ίδρυσής του, επί λέξει:

«την ανεπιφύλακτη και με κάθε μέσο ενίσχυση του αγώνα και των δικαιών του Κυπριακού λαού για τον τερματισμό της τουρκικής κατοχής και την ασφαλή επιστροφή των Καραβιωτών και όλων των προσφύγων στα σπίτια και τη γη τους κάτω από συνθήκες ελευθερίας, μονιμότητας, ασφάλειας και αξιοπρέπειας».

Όταν πιο κάτω συζητούσαμε το σχετικό Άρθρο πώς να γίνονται οι τροποποιήσεις του Καταστατικού, ο Ανδρέας ήταν ξεκάθαρος:

«Να τροποποιείται εύκολα. Όσες αλλαγές χρειάζονται να γίνονται. Αλλά οι σκοποί του Σωματίου, να μην αλλάσουν». Και έτσι υπάρχει η πρόνοια στο Καταστατικό μας που λέει ότι «Ειδικά οι σκοποί του Σωματίου δεν τροποποιούνται».

Που σημαίνει ότι η επιστροφή μας στον Καραβά είναι αμετακίνητος σκοπός της ύπαρξης του Σωματίου των Καραβιωτών, με την αποφασιστικότητα του Ανδρέα.

Θεωρώ υποχρέωσή μου προς τον φίλο Ανδρέα να αναφέρω τουλάχιστον ακόμα ένα γεγονός από τα πολλά που έζησα από κοντά, για να δείξω την ποιότητα του ανθρώπου που κηδεύουμε:

Όταν κτίζαμε το οίκημα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Καραβιωτών, με δήμαρχο τον φίλο Πανίκο Τσέντα και επιβλέποντα μηχανικό του έργου τον άλλο φίλο, επόμενο δήμαρχο Γιαννάκη Παπαϊωάννου, σε κάποια στιγμή χρειαστήκαμε 5000 λίρες, για πληρωμές που έπρεπε να γίνουν, αλλά δεν τις είχαμε.

Ο Πανίκος μου πρότεινε να ζητήσω δανεικά από τον Χατζηπαναγή, εκ μέρους των Καραβιωτών, επειδή δεν υπήρχε κανένας άλλος να μας δανείσει. Σκεφτήκαμε, αν ήθελε και τόκο, να του τον δώσουμε. Βρήκα τον Ανδρέα, του εξήγησα το πρόβλημα και, για να ενισχύσω το αίτημα μας, και του είπα:

«Και να σου δώσουμε και τον ανάλογο τόκο».

Και ο Ανδρέας μου απάντησε με τον γνωστό του τρόπο:

«Να τα δώσω αμέσως. Αλλά τι μου λαλείς, ρε Νίκο; Να βάλω τόκο στον εαυτό μου;»

Και όχι μόνο τόκο δεν έβαλε, αλλά δώρισε και τις 5000 λίρες ως πρώτη εισφορά του. Αυτός ήταν ο Ανδρέας. Ταυτισμένος με τον Καραβά. Έμπρακτα.

Και δεν σταμάτησε ποτέ να σκέφτεται τον Καραβά και τον τόπο μας. Ένθερμος συμπαραστάτης, μας παρακολουθούσε από μακριά και πάντα μας ενθάρρυνε σε κάθε προσπάθεια που είχε για στόχο την απελευθέρωση της γης μας.

Δυστυχώς η υγεία του κλονίστηκε, έχασε την όρασή του κι αυτό τον στενοχωρούσε και τον βασάνιζε αφάνταστα στην καθημερινή του ζωή.

Συχνά έλεγε ότι του έτυχε η χειρότερη αναπηρία. Έσβησε στην προσφυγιά και το όνειρο της επιστροφής στη γη μας έμεινε και γι αυτόν ανεκπλήρωτο....

Φίλε Ανδρέα, γείτονα, Πρόεδρε, συναγωνιστή, καθοδηγητή, Καραβιώτη,

Καλό σου ταξίδι. Θα μας μείνεις αξέχαστος.

Ευχή και προσευχή μας, να είναι ελαφρύ το χώμα που θα σε σκεπάσει».

Ο Χαράλαμπος Δαμασκηνός γεννήθηκε το 1921. Γονείς του ήταν ο Σάββας Δαμασκηνός από την Όρκα και η Ειρήνη, κόρη του Κωστή Χατζηκυριάκου - Γέρου από τον Καραβά. Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο και όταν αποφοίτησε, βοηθούσε

τον πατέρα του στις δουλειές του καφενείου, που διατηρούσε στο κέντρο του χωριού και λειτουργούσε και σαν πανδοχείο. Εργαζόταν και στα χωράφια που είχαν, τόσο στην Όρκα, όσο και στον Καραβά. Όταν άνοιξε Αγγλική Σχολή στον Καραβά, γράφτηκε για να μάθει Αγγλικά. Με μια μέθοδο Γαλλικών άνευ διδασκάλου προσπάθησε μόνος του να μάθει και λίγα Γαλλικά.

Στα δεκαοκτώ του χρόνια σκεφτόταν τη μετανάστευση, αλλά τον απέτρεψε η έκρυθμη πολεμική κατάσταση που επικρατούσε τότε στην Ευρώπη. Έτσι, το 1942, αποφάσισε να καταταχθεί στο αστυνομικό σώμα. Μετά τη βασική εκπαίδευση, τοποθετήθηκε στο Βαρώσι. Ήταν τόσο επιμελής και αφοσιωμένος στο καθήκον, που, σε ένα χρόνο πήρε προαγωγή σε ιππέα και μετατέθηκε στον σταθμό του Λευκονοίκου με τον βαθμό του σταθμάρχη. Στη διάρκεια της σταδιοδρομίας του, υπηρέτησε σε πολλά χωριά της Μεσαορίας: Πραστειό, Άγιο Σέργιο, Λιμνιά.

Το 1950 παντρεύτηκε την Κυριακή Προκοπίου από τον Άγιο Επίκτητο και μαζί ξεκίνησαν τη ζωή τους στο Βαρώσι. Απέκτησαν τρία παιδιά: την Αγγελική, τον Σάββα και την Πόπη.

Το 1960, με τον βαθμό του Λοχία πήρε μετάθεση στον αστυνομικό Σταθμό Πύλης Πάφου, όπου έζησε τα γεγονότα της Τουρκανταρσίας του 1963. Ύστερα από μια εκπαίδευση με υποτροφία στην Αγγλία, ανέλαβε εκπαιδευτής στην Αστυνομική Σχολή Εκπαιδύσεως Οδη-

γών. Στη ίδια θέση εργάστηκε μέχρι το 1972 που πήρε τον βαθμό του υπαστυνόμου, μετά από 30 χρόνια ευδόκιμης υπηρεσίας.

Μία από τις πρώτες του ενέργειες ήταν να ζητήσει μετάθεση για το Βαρώσι. Έτσι, τις αποφράδες ημέρες του πραξικοπήματος και της εισβολής ο Υπαστυνόμος Χαράλαμπος Δαμασκηνός υπηρετούσε στην περιοχή της Αμμοχώστου, όπου έζησε από πρώτο χέρι τις τραγικές εμπειρίες των ημερών. Αυτές τις εμπειρίες, επιμελής καθώς ήταν, κρατούσε σε σημειώσεις στο ημερολόγιο του. Όπως ο ίδιος γράφει:

«Το όνειρό μου ήταν πάντοτε να αφυπηρετήσω και να αποκαταστήσω τα παιδιά μου, να ζήσω ελεύθερος πολίτης στον μυρωμένο τόπο που ανθούσε η πορτοκαλιά. Όμως η ατυχία για όλη την οικογένεια ήτο το ξερίζωμα από τα σπίτια μας. Η τουρκική εισβολή μάς έριξε στους πέντε δρόμους. Η δική μου οικογένεια με τρία παιδιά γίναμε ένας αριθμός μέσα στο σύνολο των 200 χιλιάδων προσφύγων, θυμάτων της εισβολής. Είχαμε χάσει τα πάντα».

Πρόσφυγας στην ίδια του την Πατρίδα, όπως όλοι οι συνδημότες του, μετακόμισε στη Λευκωσία, όπου έζησε το υπόλοιπο της ζωής του.

Παραθέτουμε αποσπασματικά μερικά από τα λόγια που του απεύθυνε ο δήμαρχος Καραβά Νίκος Χατζηστεφάνου στην ομιλία που εκφώνησε κατά την κηδεία:

«Με βαθιά θλίψη αποχαιρετούμε τον ξεχωριστό συνδημότη μας Χαράλαμπο Δαμασκηνό.

Ο αγαπητός μας Χαράλαμπος ήταν ένας γνήσιος Καραβιώτης. Παρά το γεγονός ότι έζησε τα πιο πολλά χρόνια της ζωής του μακριά από τη γενέτειρά του, ο Χαράλαμπος έμεινε σφιγμένα δεμένος με τον τόπο μας. Τη γη και τους ανθρώπους, τους μύθους και την ιστορία, τις εκκλησίες και την παράδοση, το κάθε τι που αφορά τον Καραβά.

Ήταν ένας ακούραστος και πολυγραφότατος Καραβιώτης, που βρισκόταν πάντα κοντά σε όσους τάχθηκαν να υπηρετούν τον Καραβά στην προσφυγιά. Με τις αστείρευτες γνώσεις, εμπειρίες και θύμησές του συνέβαλε όσο ελάχιστοι στον εμπλουτισμό των εκδόσεων του

Πολιτιστικού Ιδρύματος, του Δήμου και του Σωματείου, προσφέροντας, άρθρα, περιγραφές, αφηγήματα και κάθε λογής πληροφορίες.

Ήταν ένα κεφάλαιο του Καραβά. Η ζωντανή ιστορία του τόπου μας. Ήταν ανεπανάληπτος. Όπου κι αν βρισκόταν ο Χαράλαμπος είχε τον Καραβά μες την καρδιά του. Μια αγάπη που την έκανε διηγήματα και περιγραφές, αναμνήσεις, άρθρα και σημειώσεις. Τα κείμενά του, τόμοι ολόκληροι και φάκελοι ασφυκτικά γεμάτοι, τα παραχώρησε στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών με την παράκληση να γίνουν οι κατάλληλες διευθετήσεις για να εκδοθούν. Στην επιθυμία του αυτή βρήκε αμέριστη στήριξη από το Ίδρυμα και τους ανθρώπους του, ιδιαίτερα δε από την αγαπητή μας Πίτσα Χαραμαντά Πρωτοπαπά, που επεξεργάστηκε τα βιβλία του σε κάθε τους λεπτομέρεια. Και πράγματι η επιθυμία έγινε πραγματικότητα με την έκδοση από το Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών του πρώτου βιβλίου του με τίτλο «Άρωμα Καραβά, μέσα από τις αναμνήσεις μου». Ένα βιβλίο, που δίνει την εικόνα του Καραβά κατά το πρώτο μισό του 20ου αιώνα και αποτελεί τομή σε γεγονότα του 19ου αιώνα. Όλες οι αναμνήσεις, οι περιγραφές, οι ιστορίες, οι άνθρωποι, όλα, έχουν επίκεντρο τον Καραβά και θα έλεγε κάποιος ότι πράγματι, έχουν το άρωμα του Καραβά.

Από τις σημειώσεις του ημερολογίου που κρα-

τούσε, όταν υπηρετούσε στην Αμμόχωστο, ετοιμάστηκε από το Ίδρυμα και πάλιν, ακόμα ένα βιβλίο. «Ματωμένες μνήμες 1974» ο τίτλος του. Μέσα από τις σελίδες του βιβλίου αυτού, ο Χαράλαμπος Δαμασκηνός δίνει την αυθεντική εικόνα των τραγικών γεγονότων και καταστάσεων που έζησε ο κόσμος της Κύπρου τις αποφράδες εκείνες ημέρες του πραξικοπήματος και της Τουρκικής εισβολής. Κατάφερε να ζωντανέψει τις μνήμες που μάτωσαν και ματώνουν την καρδιά του κάθε πρόσφυγα, κάθε παθόντα, κάθε Κύπριου. Και, μέσα από τα γραφόμενά του, ο άξιος αυτός Καραβιώτης, αναδεικνύεται όχι απλός συγγραφέας, αλλά ιστορικός της εποχής του. Γιατί το βιβλίο αυτό δεν είναι παρά η ιστορική μαρτυρία των γεγονότων, όπως τα έζησε ένας αυτόπτης μάρτυρας στην περιοχή της Αμμοχώστου και την αφήνει τεκμήριο στις επόμενες γενιές.

Δεν πρόλαβε όμως να το πιάσει στα χέρια του. Να το χαρεί. Έφυγε πριν το βιβλίο βγει από το τυπογραφείο... Έφυγε με το πικρό παράπονο της προσφυγιάς. Και το όνειρο της επιστροφής στον Καραβά και στο Βαρώσι έμεινε και γι' αυτόν ανεκπλήρωτο...

Σε αποχαιρετώ, αγαπητέ μας Χαράλαμπε, στο μεγάλο ταξίδι που πηγαίνεις.

Θα σε θυμόμαστε πάντα με αγάπη. Θα σε έχουμε μαζί μας μέσα από το άρωμα του Καραβά και τις ματωμένες μνήμες του 1974.

Καλό σου ταξίδι».

Ο Χαράλαμπος Δαμασκηνός

Οικογενειακή φωτογραφία:
Χαράλαμπος, Κυριακή, Αγγελική,
Σάββας, Πόπη

Το Πέντε Μίλι στον Καραβά.

Εδώ έγινε η τουρκική απόβαση τον μαύρο Ιούλη του 1974.

Το κύμα δεν ησυχάζει...

ISSN:1986-051X

